

PRIMĂRIA MEHADIA - PROIECTE LA ÎNCEPUT DE DRUM, ÎN NOUL AN 2020

După un an, 2019, bogat în evenimente, cu alegeri europarlamentare și prezidențiale, în care au fost și realizări pe plan local, la început de an 2020 ne gândim și ne mobilizăm pentru realizarea unor proiecte noi, pentru bunul mers al comunei noastre.

Astfel, după realizarea proiectului privind iluminatul public, care a constat în înlocuirea lămpilor vechi, cu consum mare de energie, cu cele pe model LED, prin care s-a redus consumul de energie cu 60%, după asfaltarea drumului comunal DC 30, din Valea

Realizarea canalizării și stației de epurare în localitatea Plugova, în valoare de 6.517.311 lei, este de asemenea cuprinsă în programul PNDR, proiectul fiind finalizat, urmează procedura de atribuire a execuției lucrărilor, prin licitație publică.

O veste bună pentru copiii din localitatea Mehadia, este realizarea unui mini-teren de sport, lângă liceul din Mehadia, unde copiii își pot desfășura orele de sport, precum și alte activități sportive.

Deasemenea, evenimentele culturale, care au devenit o tradiție, vor continua și în anul 2020.

Bolvașnița, asfaltarea unor străzi, și centrul, din localitatea Mehadia și în localitatea Plugova, ne pregătim să punem în practică noile proiecte, propuse a fi demarate în anul 2020.

Programul PNDR, măsura 7.2, unde sunt prevăzute lucrări de modernizare de străzi în localitatea Mehadia, Plugova și Globurău, în valoare de 5.396.328 lei (parțial realizat în Mehadia și Plugova, în anul 2019), se va continua în anul 2020.

Tot pe acest program, este cuprinsă Modernizarea Căminului Cultural din Plugova, proiect cu o valoare de 2.172.254 lei.

Pe programul PNDR, care cuprinde Modernizare 3 străzi în localitatea Mehadia și Globurău, în valoare de 5.764.957 lei, pentru care s-a semnat contractul de lucrări și s-a emis autorizația de construire, lucrările vor începe în anul 2020.

Pentru anul 2020 sunt cuprinse și alte proiecte, cu finanțare europeană și locală, pe infrastructură, turism și sport.

În numele administrației locale a comunei Mehadia, mulțumesc tuturor cetățenilor comunei noastre pentru încrederea acordată, asigurându-i că acțiunile noastre vor fi mereu îndreptate spre asigurarea unor condiții cât mai bune de viață, și în direcția de a oferi un mediu de prosperitate întregii noastre comunități.

Aflându-ne la început de an, dorim să urăm tuturor cetățenilor comunei noastre, un an nou îmbelșugat, cu sănătate, dorințe împlinite și multă prosperitate.

Primăria Mehadia - Primar Iancu PANDURU

PARASTAS PENTRU POETUL MIHAI EMINESCU

Comuna Mehadia este o împărăție de frumusețe unde se face cunoscut sacrificiu martirilor români și să luptă împotriva intrușilor în spiritualitate, nonvalori care au distrus tradițiile românești. În această localitate în ziua de sâmbătă 15 iunie 2019

A urmat cuvântul de bun venit al amfitrionului Nicolae Danciu Petniceanu care a subliniat că marele poet Mihai Eminescu a fost un dar divin pentru poporul român. S-a continuat cu discursurile participanților. Cu delicatețea care îl caracterizează a vorbit primarul Iancu Panduru,

dragostea pentru Eminescu și poporul român. Fiecare discurs a fost o amplă simfonie creatoare a vrajei unei lumi a iubirii și cântecului. S-a subliniat că în efigia lui Eminescu găsim mesajul viu al limbii, al culturii și al artei românești, ca la strămoși, fiind un altar de închinăciune și contemplație spirituală.

Eminescu – măreață potriveală a filonului băștinaș cu harul divin, a trăit cu un fanatism al existenței prin fapte pentru mai binele celorlalți. A fost un martir pentru dreptate ca și sfântul Ioan Botezătorul.

Simpozionul a fost o liturghie cosmică despre triada românilor: Neam – Limbă – Credință, evidențiindu-se crezul genialului poet că Biserica este maica poporului român și că poezia lui este o dovadă orfică a esențelor omenești în sublimitatea lor.

La fiecare cuvânt rostit de vorbitori s-a simțit efortul de smerenie în a exprima adevăruri grave și ultime din creația marelui poet, trăitor al actului cultural întru astral. Manifestarea s-a desfășurat într-o atmosferă elevată și distinsă în care simțeau că poezia și muzica te poate face mai bun. Am văzut aici apoteoze ale frumuseții, dar și ale credinței, dragostei și speranței. S-a simțit că admirația noastră față de poet a atins cote amețitor de înalte. M-am bucurat că am participat la un astfel de eveniment cultural pe

continuare în pagina 4

Profesorul Pavel PANDURU vorbește celor prezenți la manifestare

a fost organizată o manifestare culturală la casa scriitorului Nicolae Danciu Petniceanu – bardul de la Mehadia unde au participat oameni de cultură din tot Banatul.

Cu prilejul împlinirii a 130 de ani la moartea poetului nepereche Mihai Eminescu a fost oficiată slujba unui parastas cu lumânări și colaci, respectând tradiția creștin ortodoxă la românii bănățeni, de către marele rapsod Iosif Pușchiță, cântăreț de strană la Biserica din Petnic.

care se consideră un om norocos că l-a cunoscut pe Nicolae Danciu Petniceanu cu care a organizat zeci de acțiuni culturale, adevărindu-se zicala ”omul sfințește locul”. Deasemenea, cuvinte laudative are și Costel Vlaicu, redactorul șef al publicației Vestea. Rând pe rând au vorbit invitații de la liceul din Mehadia, de la Timișoara, de la Lugoj, de la Bocșa, de la Anina și de la Orșova.

Participanții au mărturisit din tot sufletul și din tot cugetul lor

Gabriela Șerban FESTIN LITERAR ÎN MEMORIAM MIHAI EMINESCU

După cum ne-a obișnuit scriitorul Nicolae Danciu Petniceanu, în data de 15 iunie, la reședința sa din Mehadia (strada Pădurii 389) invită oameni de cultură din tot Banatul pentru ca, împreună, să-i aducă un omagiu „Luceafărului poeziei românești”, „poetului nepereche”, „omului deplin al culturii românești”.

Și în acest an, ziua de sâmbătă, 15 iunie 2019, a fost dedicată Eminescului – omului și creației acestuia.

Evenimentul a fost structurat în câteva părți, amfitrionul Nicolae Danciu Petniceanu, „scrib de Banat”, „fost om al muncii”, gândind sub mai multe aspecte comemorarea poetului de geniu,

Gabi ȘERBAN, directoarea bibliotecii „Tata Oancea” din Bocșa se adresează celor prezenți

artistică „Sorin Titel” din Banat.

Așadar, în prima parte, invitații au prezentat comunicări, tema aleasă fiind cea eminesciană, o temă pe cât de generoasă, pe atât de frumoasă și interesantă. Nicolae Danciu Petniceanu (Mehadia/Timișoara) a prezentat date inedite despre trecerile marelui

Eminescu prin Banat; Ion Ionescu (Timișoara) s-a referit la plăcile comemorative dedicate lui Eminescu în Timișoara; Andrușa Vătuuiu (Orșova) a încercat o „contabilizare” a monumentelor dedicate lui Eminescu în România, insitând pe cel de la

românilor de pretutindeni”, serbare „cuprinsă în sufletul poporului românesc”; prin materialul său, Silvia Hârceagă (Timișoara) a prezentat limbajul poetic eminescian, iar Ion Teca (Lugoj) a făcut trimitere la poezia religioasă. Interesant a fost și materialul prezentat de Nicolae Popa (Orșova), iar Gabriela Șerban (Bocșa) a prezentat colecția „Eminescu” a editurii TIM din Reșița, precum și albumul „Monumentele Eminescu” realizat de Erwin Josef Țigla și Gheorghe Jurma (Reșița: Editura Banatul Montan, 2018).

Lucrările simpozionului desfășurat în prima parte au fost moderate de Pavel Panduru, secundat de primarul Iancu Panduru și scriitorul Constantin Vlaicu.

Cea de-a doua parte a evenimentului a fost dedicată poeziei. Momentul poetic a aparținut

continuare în pagina 4

Gabi ȘERBAN, prezentând una dintre lucrările domniei-sale. „MIHAI EMINESCU în fondurile Bibliotecii Orașenești din Bocșa”.

dorind să marcheze, în aceeași zi și împlinirea celor 30 de ani de activitate a Societății literar-

Orșova; Camelia Tamaș (Reșița) a dedicat un interesant expozeu romanțelor pe versuri de Mihai

urmare din pagina 3

unor talenți elevi ai Liceului „Nicolae Stoica de Hațeg” din Mehadia, îndrumați de prof. Ana Zeicu, dar și unor poeți consacrați precum: Costel Simedrea (Reșița), Mia Rogobete (Lugoj) și Dănilă Surulescu (Timișoara).

Pe lângă partea religioasă, care a constat într-un moment de rugăciune pentru odihna poetului comemorat, pe parcursul întregului eveniment invitații au fost încântați de inconfundabilul timbru vocal al rapsodului Iosif Pușchiță.

Întâlnirea din 15 iunie 2019 de la Mehadia s-a încheiat cu lansarea unui nou număr (aprilie 2019) din revista de cultură „Eminescu –

urmare din pagina 2

care l-am și moderat. Din discursuri a reieșit că la iubitorii lui Eminescu este o metafizică împotriva răului, împotriva iubitorilor de arginți și a trădătorilor de tot felul, chiar și de neam.

S-a continuat cu recitarea de poezii din opera poetului comemorat și creații proprii. A impresionat grupul de elevi de la liceul din Mehadia coordonat de profesoara Zeicu Ana, care au recitat poezii din opera lui Eminescu. Manifestarea a continuat cu o masă bogată în produse locale gătitе de amfitrionul Danciu Petniceanu și îmbinată cu doinele cântate de Iosif Pușchiță care au dovedit că muzica este în noi, este identitatea noastră și că ea redă pulsul vieții.

Adresăm laude și felicitări gazdei și tuturor celor implicați în efortul depus pentru a realiza o asemenea manifestare, unică în felul ei, pentru menținerea făcliei aprinse a culturii și identității noastre.

Prof. Pavel Panduru

Oficierea unei slujbe de parastas, în cinstea Poetului Național, conform tradiției creștin-ortodoxe

Al. Florin Țene, Traian Apetrei, Cezar Zăgan, Iulian Negrilă, Maria Toma-Damșa, Smaranda Gheorghiu, Gabriela Bălan, Mirela Turculean, Maria Cernicova, Ioan C. Petrișan, Gheorghe Funar, Ioan Ciama, Alexandru Nemoianu, Iosif Hânda, Dorin Bălțeanu, alături de versuri de Mihai Eminescu, Adrian Păunescu, Damian Ureche, Radu Gyr, Ion Lotreanu, Theodor Damian, Alexandru Jebeleanu, George Voștinariu, Costel Simedrea, Iosif Băcilă, Silvia Hârceagă, Ion Văcaru, Vasile Alecsandri, precum și a regretatei Mariana Sperlea, poeta și artista alături de care, acum 30 de ani, scriitorul Nicolae Danciu Petniceanu punea bazele Societății Literar-Artistică „Sorin Titel” din Banat.

Luceafărul românilor de pretutindeni”, revistă editată de Societatea Literar-Artistică „Sorin Titel” din Banat, redactor-șef Nicolae Danciu Petniceanu. În cele 92 de pagini semnează nume precum: Nicolae Danciu Petniceanu, Bianca Negrilă, Iohana Zimbran, Vasile V. Munteanu, Nicolae Popa, Nicolae Iosub, Gabriela Șerban,

O revistă bogată și frumoasă, interesantă prin materialele propuse și captivantă prin pana, adesea acidă, a redactorului-șef, un număr jubiliar dedicat Marii Uniri de la 1918, dar și celor 130 de ani de la plecarea poetului de geniu, Mihai Eminescu, „Făt-Frumos al limbii române”.

Gabriela ȘERBAN

director Biblioteca „Tata Oancea” - Bocșa

Simpozionul „Ion Florian Panduru” - Plugova, 28 iunie 2019

Dorindu-se a se desfășura periodic, în fiecare an, Primăria și Consiliul Local al comunei Mehadia a organizat în data de 28 iunie 2019, în localitatea Plugova, simpozionul „Ion Florian Panduru”, în memoria scriitorului Ion Florian Panduru, născut în Plugova în 15 august 1938 și plecat dintre noi în 25 iulie 1993

creație literară (scriitori).

Debutând cu o slujbă de pomenire, oficiată de părinții parohi Marian Lalescu și Ciprian Danci, la simpozion a asistat, pe lângă invitați, un numeros public format din localnici, rude și prieteni, elevi ai profesorului Ion Florian Panduru, unii dintre ei dorind chiar să-și depene amintirile, alături de conlocutori, sub imboldul emoțiilor amintirilor, creîndu-se, efect al tuturor acestori stimuli

afectivi, o minunată atmosferă, caldă, de uniune emotivă consensuală. Moderatorul manifestării a fost profesor Ionela Mihaela Domilescu, director adjunct al Liceului N.S.de Hațeg din Mehadia și redactor șef adjunct al publicației noastre.

Despre cărțile sale, despre relația sa cu colegii, prietenii, cu consătenii, momente hilare (Ion Florian Panduru fiind cunoscut de către prieteni ca un ager șugubăț), toate au fost evocate în

Imagini surprinse în timpul simpozionului: 1. Preoții Marian Lalescu și Ciprian Danci, oficiind slujba de pomenire 2. Moderatorul simpozionului prof. Ionela Mihaela Domilescu 3. Primarul comunei Mehadia, Iancu Panduru 4. Deputatul ing. Ion Tabugan - deputat de Caraș Severin în Parlamentul României

„povestitorul Banatului”, așa cum îl definește scriitorul Ion Marin Almăjan.

Lucrările simpozionului s-au desfășurat în sala căminului cultural din satul de baștină al scriitorului – Plugova, fiind susținute de profesori din Plugova, Mehadia, Băile Herculane, Valea Bolvașnița, care l-au cunoscut, fiind colegi de muncă, de facultate sau de

acest cadru, acestea conturând personalitatea vie a scriitorului și omului Ion Florian Panduru, iar plecarea timpurie dintre noi a constituit, în acord general, un motiv de regret pentru toți cei prezenți.

Publicul prezent, atmosfera creată de acesta,

continuare în pagina 6

urmare din pagina 5

constituie dovada succesului manifestării, și, cel mai probabil, o justificare și o consolidare a voinței organizatorilor de a o perpetua.

Asociate acestei minunate manifestări, au mai urmat două momente, prima: decernarea unor premii la concursul de jurnalism cu tema „Un mediu curat – rețeta sănătății noastre” organizat de săptămânalul „Accent Media” din Deva, cu sprijinul U.Z.P.R. – filiala „Ștefan Naciu” Caraș-Sev-

erin, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean și A.P.M. Hunedoara – Deva.

Premiile au fost acordate elevilor Rof Mirela și Feneșan Denis, elevi în clasa a XI-a la Liceul Tehnologic Nicolae Stoica de Hațeg din Mehadia. Premiile au fost înmânate de subsemnatul, Constantin Vlaicu, în calitate de membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști, filiala „Ștefan Naciu” Caraș Severin, reprezentată de președintele acestei filiale Oana Glăvan Cenan. Lucrările premiate au fost publicate în *continuare în pagina 7*

Prof. Ana Doina Zeicu

Prof. Pavel Panduru

Prof. Mihail Cornian

1. Ing. Constantin Vlaicu ; 2. Scriitorul Nicolae Danciu Petniceanu alături de elevii Rof Mirela și Feneșan Denis; 3. Prof. Gheorghe Rancu; 4. Diana Panduru, fiica scriitorului Ion Florian Panduru; 5. Prof. Mihaela Urdeș prezentând Monografia satului Plugova; 6. Primarul comunei Mehadia, Iancu Panduru.

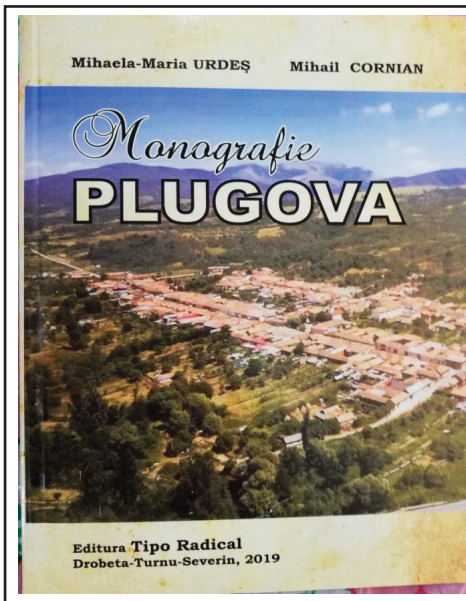
urmare din pagina 6

numărul anterior (nr.5) al publicației VESTE, la paginile 57 și 58.

În cea de-a doua parte a manifestării, a avut loc lansarea Monografiei satului Plugova, având ca autori pe prof. Mihail Cornian și prof. Mihaela Urdeș.

După o prezentare generală a lucrării, de către autori, evocându-se atât munca asiduă depusă pentru documentare, cât și motivațiile autorilor pentru conceperea acestei lucrări, au urmat o serie de discuții, unele laudative la adresa lucrării, altele cu accente polemice, pe marginea unor critici aduse

asupra conținutului și a modului de redactare. Din punctul nostru de vedere, o dezbatere vie, firească, cu opinii pro și contra, așa cum de altfel este normal privitor la orice act de creație.

Lucrarea, tipărită cu sprijinul financiar al Primăriei și Consiliului Local Mehadia, a fost distribuită la finalul prezentării și a discuțiilor, în mod gratuit, tuturor celor prezenți. Pentru cei dornici, autografele au fost oferite cu multă generozitate de către autori.

Manifestarea s-a încheiat cu un ospăț oferit invitaților de către organizatori.

Redactor șef: ing. Constantin VLAICU

Simpozionul „Ion Florian Panduru” s-a desfășurat la Plugova

In Anul omagial al satului românesc, vineri, 28 iunie, în localitatea Plugova de pe Valea Cernei s-a desfășurat Simpozionul „Ion Florian Panduru”, la care au participat autorități locale și profesori din Plugova și Mehadia, precum și scriitori consacrați de pe Valea Almăjului. Simpozionul a debutat la Căminul Cultural din Plugova, în prezența unui număr mare de credincioși, cu o slujbă de Te Deum oficiată de către părintele paroh Marian Lalescu și părintele Petru Danci de la Parohia Mehadia. Cu toții s-au unit pentru a-l readuce în mintea și sufletul celor care l-au cunoscut și al celor care i-au citit cărțile pe prozatorul și dramaturgul Ion Florian Panduru. Despre scriitorul, dar, mai ales, despre Omul Ion Florian Panduru au vorbit oameni de seamă care l-au cunoscut, care l-au iubit și apreciat.

Ion Florian Panduru a fost un prozator și dramaturg, născut în satul Plugova, comuna Mehadia, în 15 august 1938. A

urmat școala primară în satul natal, apoi studii gimnaziale la Cornereva, liceale la Caransebeș și universitare la Timișoara – Facultatea de filologie. A fost profesor la școala din Valea Bolvașnița și la Băile Herculane. A debutat cu schița Drumuri în 1965 în revista „Orizont” din Timișoara (16, nr. 3/ 1965), iar editorial a debutat în 1973 cu piesa Prigoria și copiii lui (Reșița, 1973).

Urmează apoi volumele: Piesă într-un act (teatru, Reșița, 1979); Sărbătoare târzie (nuvele, Timișoara: Facla, 1981); Au murit poveștile, Siminico (proză scurtă, Timișoara: Facla, 1983); Calul de lângă nouri (povestiri, Timișoara: Facla, 1985); Sub merii sălbatici (roman, București: Cartea Românească, 1988); Unde ajung doar vulturii (povestire pentru adolescenți, Timișoara: Facla, 1988).

Pe scriitorul Ion Florian Panduru îl găsim în reviste precum: „Luceafărul” și „Flacăra” (București) sau „Semenicul” reșițean, în volumul colectiv Toată bucuria gliei (Reșița, 1983) și în „Dicționarul scriitorilor din Caraș-Severin” apărut în 1998 la editura Timpul din Reșița, în coordonarea poetului Nicolae Sârbu. Acesta a trecut la cele veșnice la data de

25 iulie 1993.

În cadrul acestui simpozion a avut loc și lansarea monografiei satului Plugova, având ca autori pe prof. Mihail Cornian și prof. Mihaela Urdeș. „Prima atestare documentară a satului Plugova datează din anul 1439, într-un act de donație a regelui Sigismund al Ungariei unui nobil Găman. La acea vreme satul avea aproximativ 50 de case și era așezat pe vatra «satului bătrân». «Satul Bătrân» avea o bisericuță din lemn cu lespezi de piatră, fiind arsă în cursul mai multor ani de către turci. În 1793, satul a fost strămutat pe actuala vatră din ordinul împărătesei Maria Teresa, fiind înscris în Regimentul de granită. Biserica se strămută de pe terenul familiei Martinescu și este clădită tot din lemn pe terenul familiei Paraschiv Grozăvescu (poreclit Puci)”, este precizat în monografia satului Plugova.

Acest eveniment a fost organizat de către Primăria localității Plugova și Mehadia. În încheiere, toți cei care au fost prezenți la acest simpozion au participat la o agapă frățească. (*Claudiu Românu*)

(*articol publicat pe pagina de internet a Episcopiei Caransebeșului: <https://www.episcopiacaransebesului.ro>*)

Au murit poveștile, Ioane !

Au trecut zece ani de la coborârea neașteptată, sub iarbă, a minunatului om și scriitor Ion Florian Panduru. Scriu coborârea sub iarbă parafrazându-l, deși el a fost acoperit cu beton într-o criptă hidoasă dintr-un cimitir al Herculanelor. Minte și sufletul meu care nu se împacă, chiar și acum după zece ani, cu incredibila lui dispariție, îl văd pe Ion Florian Panduru într-un cimitir patriarhal, cu pruni în floare, deasupra cărora să se înalțe bătăitul albinelor și al viespilor, cântecul trăgănat al cucului și nu la mare depărtare, scârțâitul plugului tras de perechea costelivă de vaci îndemnată de glasul molcom al plugarului. Oricâte zâmbete malițioase vor stârni această imagine, ea se integrează perfect, după credința mea, structurii sufletești a lui Ion Florian Panduru și celei a cărților sale, atâtea câte au putut să apară, până la neașteptatul său sfârșit: *Sărbătoare târzie* (Editura Facla 1981)\ *Calulde lângă nouri* (Ed. Facla 1985), *Au murit poveștile, Siminico* (Ed. Facla 1983), *Sub merii sălbatici* (Ed. Cartea Românească 1988) și *Unde ajung doar vulturii* (Ed. Facla, 1988).

Tematica povestirilor din primele trei volume dar și cea din romanul apărut la Cartea Românească a acoperit lumea satului, a aceluși sat, din timpul regimului comunist, aflat sub semnul degradării sale, a tradițiilor, eresurilor, moralei etc.

Concomitent cu priveghiul satului bătrân (ce capitol halucinant crează strălucitul prozator în romanul *Sub merii sălbatici!*), scriitorul oferă în contrapondere personaje și situații caricaturizate ale satului nou, nou în viziunea propagandei de partid dar și în lumina crudă a realității, iar acolo cenzorii interveniseră sau autorul însuși își reprimase textul de teama nepublicării cărții, se apela la ironia subtextului, la un savuros umor. De la o carte la alta, Ion Florian Panduru și-a creat un tritoriu al său, *Priboi-Sat Bătrân* și un personaj ce cu timpul a tins să i se substituie, în așa fel încât o seamă de confrăți îl alintau cu numele de *Finfăru*. Sensibilitatea omului Ion Florian Panduru, mascată și ea dintr-un bun simț țărănesc sub ipostaza omului glumeț, zeflemitor cu sine însuși dar și cu lumea înconjurătoare, caracteristică bănățenilor din zona montană, l-a dus probabil la acea implozie

care a însemnat sfârșitul său omenesc. Viziunea tragică a pierderii adevăratelor valori ale satului bănățean, falsitatea, demagogia, goliciunea reperelor valorice propuse de propaganda comunistă, raportate mereu de scriitor la cele tradiționale se împletesc în cărțile lui Ion Florian Panduru dându-le dincolo de întâmplările mai mult sau mai puțin superflue, perenitate. În fond, aceasta este soarta tuturor scriitorilor care au scris și au publicat cărți în vremea regimului comunist și au ambiționat ca prin lucrările lor să lase mărturie despre acel timp, ba chiar să transmită lectorilor de atunci o câțime de îmbărbătare, de speranță. Cărțile lor sunt în general caduce ca tematică, depășite de timp, au însă valoare de document și în cazurile fericite supraviețuiesc datorită valorii lor literare. În "castelul conteselor" de la Băile Herculanee unde Ion Florian Panduru își primea prietenii și neprietenii, și unii și alții veniți să profite de ospitalitatea generoasă, a lui și a soției sale Virginia, s-a discutat în noaptea târzie pe marginea tuturor temelor fierbinți care preocupau intelectualitatea românească, ca de exemplu, situația literaturii române aflată sub tirania indicațiilor de partid, a cenzurii, pericolul ce plana asupra satului românesc de a fi "sistematizat" adică, pentru cei ce nu-și mai amintesc sau sunt prea tineri ca să o facă, de a fi restrânsă vetrele satelor prin comasarea familiilor de țărani în blocuri, adevărate ghetouri în care sufletul țaranului s-ar fi uscat și ar fi pierit etc. După ce a scris romanul *Sub merii sălbatici*, Ion Florian Panduru l-a prezentat la aceeași editură Facla, pe care o conduceam atunci și care-l lansase în lume (În dedicația la volumul *Au murit poveștile, Siminico?* el mă numește "părintele meu întru scris, prieten și frate cu sufletul cât Domogledul de care mă simt dator atât eu cât și toți cei ce vor purta numele de pe copertă"). Am fost pus în situația aberantă să resping publicarea cărții, după ce redactorul de carte își formulase cererile de "îmbunătățire" a ei iar autorul refuzase să o facă și veniseră la mine la "arbitraj". Nu pot să descriu durerea cu care Ion Florian Panduru a primit verdictul, nedumerirea ce i se citea pe față că eu, cel mai bun prieten, îi fac o asemenea nedreptate. După ce a reușit să o publice la Cartea Românească, editură a Uniunii Scriitorilor, cu alte statute, mult privilegiată față de

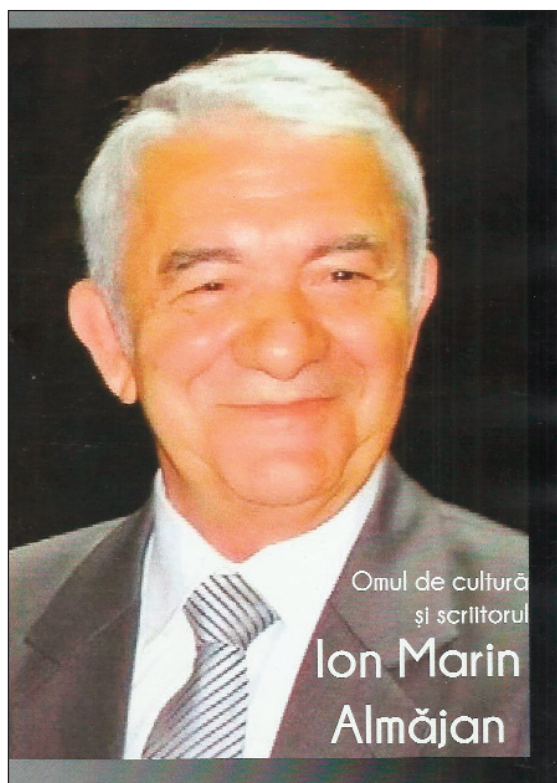
toate celelalte 21 de edituri din România acelor timpuri, față de care cenzorii își mai atenuau vigilența revoluționară, s-a ivit un moment de răceală între noi. Apoi, prietenia noastră s-a reîntors în cuibul fermecat. Folosesc acest epitet întrucât eu cred că atunci când se naște cu adevărat, prietenia este unul din cele mai minunate lucruri de pe fața pământului. Gândindu-mă acum la Ion Florian Panduru și la cărțile puține pe care le-a scris, puține dar pline de valoare și frumusețe literară, mă întreb dacă nu s-ar fi împărțit între munca lui de dascăl, cea de țaran, în localitatea Plugova, satul în care se născuse, unde-și mai ducea zilele Mumița, bătrâna sa mamă și viața de boem, literatură lui ar fi fost ar fi fost mai multă iar ecoul ei în cultura română mai larg? Probabil că nu, Ion Florian Panduru se alinia "paradoxului bănățean" sub poala căruia stăm multe generații de scriitori născuți aci, departe de Capitala atotstăpânitoare și diriguitoare, aplecați mai degrabă să ascultăm de glasul dulce al lui "carpe diem", decât de ispita gloriei prezumtive. Ion Florian Panduru a plecat răsând, într-o vară, acum zece ani. S-a dus după poveștile bătrâne, pe care în cărțile sale a dorit să le fixeze pentru veșnicie, să o ducă să reîntâlnească, în lumea fără dor, țărani bătrâni și drepti din care el însuși s-a întrupat. După plecarea lui, poveștile, câte au mai rămas au continuat să moară, ca și cântecele din băbăluc, ca și legile morale ce au fost temelie unei lumi. Despre lumea cea nouă nici că se cade să ne ostenim a scrie. Un lucru țin cu osebire să mai spun despre Ion Florian Panduru. Odată cu dispariția lui, viața mea a devenit mai săracă, așa cum mai lipsite de farmec mi se par acum Herculaneele, fără prezența lui Ion Florian Panduru, a prof. Pavel Ciobanu, reputat folclorist, director al casei de cultură din localitate. Poate că primăria și consiliul local al Herculanelor, sprijinite de Consiliul județean Caraș-Severin vor hotărî ca una din străzile frumosului oraș-stațiune (poate chiar aleea ce duce spre casa în care a trăit) să poarte numele celui ce va rămâne în galeria marilor sale personalități.

Ion Marin Almăjan

(N.R. Eseu scris și publicat în anul 2003, la 10 ani de la moartea lui I.F. Panduru, preluat de către noi din publicațiile vremii.)

Gabriela ȘERBAN: Scriitorul Ion Marin Almăjan, Dincolo de cuvinte

tor și inițiator prof. Gheorghe Rancu) au organizat amplasarea și dezvelirea unei plăci omagiale dedicată scriitorului, publicistului și editorului Ion Marin Almăjan.

Cu acest prilej a fost lansată și o plachetă intitulată „Omul de cultură și scriitorul Ion Marin Almăjan”, editată sub egida Asociației Culturale BANATCULT Almăj, sub atenta îngrijire a scriitorului și editorului Gheorghe Rancu Bo-

drog. aceștia adresând un cuvânt de felicitare și bucurie atât pentru scriitorul omagiat, cât și pentru organizatorii și inițiatorii unui asemenea frumos și important proiect.

Ion Marin Almăjan s-a născut în 16 noiembrie 1940 la Dalboșeț (Caraș-Severin), este un cunoscut scriitor, antologator, eseist, editor, jurnalist, important om de cultură, membru al Uniunii Scriitorilor din România. Dintre volumele semnate, amintim: „Sunt dator cu o durere” (povestiri, 1970); „Spune-mi, unde duce acest drum?” (roman, 1972); „Neîmpăcați în mânia” (roman, 1974); „Sentimentul puterii” (roman, 1974); „Tornado” (roman, 1980); „Întoarcerea spre asfințituri” (povestiri, 1984);

Scriitorul Ion Marin Almăjan, considerat, pe bună dreptate, „cel mai important prozator al Banatului” (Octavian Doclin), precum și unul dintre importanții scriitori ai literaturii române contemporane, a avut parte, așa cum binemerită, de un eveniment deosebit desfășurat la Domnia sa acasă, în localitatea natală, Dalboșeț.

În data de 6 septembrie 2019, Primăria și Consiliul Local Dalboșeț, la inițiativa Asociației Publiciștilor Presei Rurale din Banatul Istoric și a revistei de cultură „Almăjul” din Șopotu Vechi (coordona-

La eveniment au participat scriitori și importanți oameni de cultură din Banat, dragi prieteni și apropiați ai sărbătoritului, fiecare dintre

continuare în pagina 10

06.09.2019 12:15

urmare din pagina 9

„Requiem per una regina” (povestiri traduse în italiană, 1984); „În afara gloriei”

(roman, 1994); „Vremea halalerelor” (pamflete politice, 1998); „Mătușa mea, Maria Theresia” (povestiri, 2003); „Amintiri despre țărani” (2011); „România cu pistolul la tâmplă (eseuri, 2013); „Ochiul neadormit al bufniței” (eseuri, 2016); „Orgoliile orașului regal” (roman, 2018).

Pe maestrul Ion Marin Almăjan îl găsim în câteva antologii și în multe publicații de referință, dicționare și enciclopedii.

„Pentru talentul și dăruirea arătate în îndelungată activitate artistică, științifică și didactică prin care a promovat tradițiile culturale specifice fiecărei comunități și valorile autentice ale artei universale, creând un spațiu de exmplară conviețuire și de civilizație românească” scriitorului Ion Marin Almăjan i-au fost înmânate numeroase premii, ordine și medalii, diplome și titluri.

Despre prozatorul Ion Marin

Almăjan au scris, de-a lungul vremii, unele dintre cele mai avizate, talentate și importante condeie :

Cornel Ungureanu, I o a n C ă r m ă z a n , Octavian Doclin, Ada D. Cruceanu, Adrian Dinu R a c h i e r u , G h e o r g h e Jurma, Al. M. Vaida, Eugen Dorcescu, C. M o t r u , Alexandru Ruja, Ion Arieșanu, Iosif Băcilă, Veronica Balaj, Mircea Șerbănescu, Radu Theodoru, Alexandru Nemoianu, Ionel Bota, Maria Aron, Ildico Achimescu și alții.

Așadar, cu bucurie consemnăm acest important eveniment al satului bănățean,

cu succes și în proiectul Bisericii Ortodoxe Române care omagiază în acest an satul românesc, cu dascălii, preoții și primarii gospodari, deoarece maestrul Ion Marin Almăjan este unul dintre dascălii de frunte ai Banatului, dintre sfătuitoarii și îndrumătorii multor scriitori de succes, acesta „nemurind” nu doar „o lume a unui ținut cu firi aspre, voluntare, închise”, ci și pe mulți dintre discipolii săi.

Lăudabilă inițiativa profesorului Gheorghe Rancu, deoarece valorile trebuie prețuite și apreciate mai ales în timpul vieții. Să ne mândrim cu astfel de oameni, să ne bucurăm că-i avem atât de aproape, „în imediata noastră apropiere” (Cornel Ungureanu) și să ne înfruptăm din talentul

bine ticluit de scriitorul și editorul Gheorghe Rancu și dedicat unei veritabile personalități bănățene, omul de cultură și scriitorul Ion Marin Almăjan. De altfel, evenimentul se poate înscrie

și harul lor! Să învățăm să ne prețuim valorile!

Gabriela ȘERBAN
director Biblioteca „Tata Oancea” - Bocșa

O PLACĂ MEMORIALĂ SAU O CALE DE RECUNOȘTINȚĂ DESCHISĂ PENTRU VIITOR – „MEȘTERUL DE LITERATURĂ”, SCRIITORUL ION MARIN ALMĂJAN

Analizăm și concluzionăm, într-un articol publicat cu ani în urmă, că valoarea este criteriul fundamental de determinare a nivelului la care o faptură umană își îndeplinește, în chip de responsabilitate, prerogativul de OM, atribuit de către creator. În acest context, valoarea putem să o calificăm ca o condiție sine qua non a conceptului de umanitate. Raportat la acest concept, valoarea este dată de suma și natura acțiunilor, de sensul ce-l dă fiecare existenței sale.

Posibilitatea de a atribui valori este atemporală și aparține tuturor, aceasta fiind în general condiționată de elemente obiective, altele subiective, în funcție de percepții și de capacitatea discernământului și atitudinilor comportamentale individuale. Ca urmare, adeseori, identificarea, definirea și cultivarea valorilor devine anevoioasă, iar odată conturată, aprecierea ajunge să fie ori egoistă, ori, dimpotrivă, generoasă, astfel arareori se întâmplă ca ea să fie sută la sută obiectivă. Mai mult, cu aportul nefast al unora dintre aceste elemente, constatăm tendința amplă, în întreaga istorie a umanității, de

a atribui valori postum, atât evenimentelor cât și persoanelor, contemporanilor lipsindu-le, din motive neștiute, capacitatea de a elabora aprecieri juste. Lipsa

Scriitorul Ion Marin ALMĂJAN

capacității de a recunoaște și a defini cu mai multă claritate elementele ce creează atributul valorii, are ca efect o participare impasibilă la evenimente marcante, de a lua contact cu creații viguroase, fără o apreciere întemeiată a valorii lor, de a viețui alături de adevărate tezaure umane, fără a le recunoaște virtuțile.

Profesorul Gheorghe Rancu-Bodrog, este recunoscut pentru

acțiunile sale speciale de promovare a valorilor culturale și spirituale ale Văii Almăjului. În linia deprinderilor sale geniale de a descoperi și de a dezvălui comorile fondului cultural-spiritual al mirificului areal al cărui nume, cu valențe autarhice, este „Țara Almăjului”, profesorul Gheorghe Rancu-Bodrog a găsit de cuviință, de a cinsti cu recunoștință o personalitate marcantă, a căror acțiuni trecute și prezente îl califică pentru acea postură de care aminteam, cea de tezaur uman, un tezaur uman aflat în viață! Acest tezaur este nimeni altul decât cunoscutul scriitor Ion Marin Almajan, vrednic fiu al satului bănățean, al cărui drum pornit din Țara Almăjului, l-a dus în rândul remarcabililor scriitori ai literaturii române contemporane.

Sprijinit de Primăria și Consiliul local al comunei Dalboșeț, împreună cu Asociația Publiciștilor Presei Rurale din Banatul Istoric și a revistei de cultură „Almajul” din Șopotu Vechi, al cărei fondator și redactor șef este, profesorul Gheorghe Rancu a organizat amplasarea și dezvelirea,

continuare în pagina 12

urmare din pagina 11

în data de 6 septembrie 2019, în localitatea Dalboșeț, a unei plăci omagiale dedicată scriitorului, Ion Marin Almăjan. Satul Dalboșeț este satul natal al scriitorului, născut aici la 16 noiem-

brie 1940. La eveniment au participat scriitori, oameni de cultură din Banat, prieteni și apropiați ai sărbătoritului, colaboratori, reprezentanți ai presei, între care am avut onoarea de a fi și noi, „Vestea” din Mehadia. O bună parte dintre participanți și-au manifestat dorința de a-și exprima sentimentele de prețuire pentru omagiat, dar și cuvinte de laudă pentru inițiatorii și organizatorii acestui proiect.

La aceeași inițiativă, și sub

atenta coordonare a aceluiși prof. Gheorghe Rancu, sub egida Asociației „Banatcult” Almăj, a fost realizată și lansată, în cadrul acestei manifestări, o broșură omagială intitulată „Omul de cultură și scriitorul Ion Marin

Almăjan”, ce cuprinde aspecte ale activității publicistice ale scriitorului.

Cu modestia ce-l caracterizează, aceasta fiind cu siguranță și „*fundația solidă a tu-*

turor virtuților” sale, Ion Marin Almăjan s-a adresat celor prezenți pentru a-l omagia, recunoscând că gestul de a organiza toată această manifestare este o surpriză enormă pentru domnia sa.

Manifestarea de azi, cu izul ei de aducere aminte, căci, într-un alt cadru, am

auzit voci care exprimau nedumerire, vis-à-vis de această acțiune, concetățenii respectivi având în înțelegerea lor deprinderea de a cinstea memorii și nicidecum de a-și prețui semenii, este de fapt un act de întipărire în memorie a ceea ce este, a prezentului ce trebuie prețuit la fel ca și trecutul. Prin astfel de abordări, concretizate în genul acesta de acțiuni, nu facem altceva decât să creăm punți de legătură și reazem pentru viitor. Flacăra celor ce ne luminează azi nu se va stinge odată cu ființa lor; pășind în eternitate ea va rămâne mereu vie și va găsi totdeauna această cale deschisă, pentru a lumina prezentul.

06 septembrie 2019

Ing. Constantin VLAICU,
membru U.Z.P.R. – filiala Caraș
Severin, redactor șef publicația
VESTEA - Mehadia

ALEXANDRU NEMOIANU LA MEHADIA

25 septembrie 2019, la invitația Primăriei Mehadia, prin primarul Iancu Panduru, a redacției VEȘTEA, prin redactorul șef Constantin Vlaicu, și a Liceului Tehnologic Nicolae Stoica de Hațeg din Mehadia, prin directorul său, prof. Iancuța Viorel, scriitorul Alexandru Nemoianu, dând curs invitației noastre, a participat la o întâlnire cu reprezentanții administrației locale și a școlii din Mehadia, după care, domnul profesor s-a întâlnit cu elevii liceului.

O mai veche cunoștință a noastră, Alexandru Nemoianu își recunoaște originile în Mehadia, unde bunicul său Virgil Nemoianu a fost în perioada interbelică un apreciat medic ce azi își săvârșește odihna veșnică în cimitirul ortodox din Mehadia. Alexandru Nemoianu este istoric, eseist, filozof al civilizației, publicist și un apreciat scriitor român în Statele Unite, unde este emigrat politic din anul 1982.

La întâlnire, pe lângă cei trei reprezentanți a entităților locale amintite mai sus, au mai participat prof. Constantin Giurginca, din Petnic, prof. Pavel Panduru, din Prigor și scriitorul Nicolae Danciu Petniceanu, din Mehadia.

Discuțiile s-au desfășurat libere, neavând o temă stabilită anticipat, fiind neprotocolare, axându-se pe

Scriitorul Alexandru NEMOIANU, alături de prof. Pavel PANDURU (stânga) și prof. Constantin GIURGINCA (margine dreapta), adresându-se elevilor la întâlnirea din 25 septembrie a.c.

scriitorul are o prezență dinamică, aici putând fi descoperite articole foarte interesante, cu subiecte conectate la realități imediate, precum și eseuri istorice sau politice, unele completate, la secțiunea comentariilor, cu discuții foarte interesante cu cititorii, unele chiar cu accente polemice. La întâlnirea cu elevii, domnul Alexandru Nemoianu, după o scurtă prezentare a domniei sale, a vorbit elevilor despre fenomenul globalismului care devine din ce în ce mai prezent în inițiativele celor care conduc națiuni, aceștia la rândul lor fiind conduși de cei care dețin puterea economică cea mai mare în lume, tot acest demers derulându-se mascat, sub pretextul promovării „bunăstării universale” pentru toate popoarele.

Scriitorul a mai vorbit elevilor despre valorile familiei tradiționale, așa cum este ea normal a fi promovată, fără influențele străine de cultura, tradiția și credința poporului nostru. În același sens, al promovării în sens negativ a culturii naționale, intelectualii vânduți, conaționali, contribuie deliberat la denigrarea valorilor noastre spirituale.

Din poziția sa de istoric și filozof al civilizației, Alexandru Nemoianu istoric la Centrul de studii și documentare "Valerian D. Trifa" (The Romanian - American Heritage Center) din Jackson, Michigan,

continuare în pagina 14

teme de actualitate, din lume și mai ales din țară, Alexandru Nemoianu fiind un foarte bun cunoscător al realităților românești, acest lucru putând fi constatat și din analizele sale publicate în diverse apariții, atât pe hârtie cât și on-line, inclusiv în paginile revistei noastre. O bogată colecție de articole, semnate de domnia sa, pot fi găsite și pe rețelele de socializare (în special Facebook), unde

urmare din pagina 13

a cutreiarat întreaga lume, domnia sa a concluzionat la finalul alocuțiunii sale: „România poate că nu este cea mai frumoasă, dar cu siguranță este la fel de frumoasă ca cele mai frumoase locuri din lume”.

Primarul Iancu Panduru, rostește cuvinte de bun venit invitatului

Prof. Constantin Giurginca, a vorbit despre cultivarea mândriei de a fi român, amintind de personalitățile noastre, înaintașii ce au făcut sacrificii pentru unitatea neamului nostru, sub stăpânirea Imperiului Austro-Ungar. În calitate de fost profesor de școală militară, a îndemnat elevii pentru urmarea studiilor în acest domeniu.

Prof. Pavel Panduru a amintit despre fenomenul cultural de la Mehadia, unde cultura sprijinită de diverse entități locale, sub patronajul direct al autorităților locale, creează un efervescent centru cultural. Cu înțelepciunea și afețiunea dedicatului dascăl, domnul profesor a îndemnat elevii să urmeze exemplele oamenilor cu demnitate și nu a celor lipsiți de această virtute.

Scriitorul Nicolae Danciu Petniceanu a amintit de doctorul Nemoianu, bunicul scriitorului Alexandru Nemoianu, una dintre personalitățile interbelice ale Mehadiiei, ce a desfășurat o impresionantă activitate medicală aici timp de 30 de ani. Decedat în anul 1930, doctorul Virgil Nemoianu este înmormântat în cimitirul ortodox din Mehadia alături de soția sa, Elisabeta, fiul său, avocatul Virgil Kamil Nemoianu, și Victoria Nemoianu (născută Boldea, fiica căpitanului K.u.K. Romulus Boldea - vărul preotului Iosif Coriolan Buracu), cei din urmă, tatăl și mama scriitorului.

Redactor șef - Ing. Constantin VLĂICU -
Mehadia 25 septembrie 2019

Alexandru Nemoianu s-a născut la București, 28 aprilie, 1948 - fiul avocatului Virgil Kamil Nemoianu și Victoriei (n. Boldea). A urmat școala elementară și Liceul "I. L. Caragiale" din capitală. Este absolvent al Universității București, Facultatea de Istorie, licența în 1971. A lucrat ca muzeograf la "Muzeul Național de Istorie" în perioada 1971-1981. A publicat studii și rapoarte arheologice în "Revista de Istorie", "Muzeul Național" și "Mitropolia Banatului".

În 1982 se refugiează politic în Statele Unite. Din 1984 lucrează mai întâi ca arhivist și apoi ca istoric, la Centrul de studii și Documentare "Valerian D. Trifa" (The Romanian - American Heritage Center) din Jackson, Michigan.

Colaborează cu eseuri culturale, articole istorice, și analize politice la reviste și publicații din: USA ("Information Bulletin", unde este editor, "Solia", "Lumea liberă românească", "America", "ARA Journal", "Origini", "Micromagazin", Canada "Cuvantul Romanesc", "Alternativa" și în țară la "Tribuna", cu rubrica permanentă "Correspondența din SUA", "Orizont", "Almajul", "Altarul Banatului".

Opera: "History of the United Romanian Society" (bilingvă, în colaborare cu Eugen Raica) / "Cuvinte despre românii americani", I-II, eseuri, Cluj-Napoca (1997-1999) / "Borloveni", memorialistică, Cluj-Napoca (1999), București / "Puccini 4 și împrejurimi" / memorialistică, Cluj-Napoca (2000) / "În America la Vatra Romanescă", eseuri București, (2001) / "Intamplări și vise", eseuri, Cluj-Napoca, (2002) / "Taramuri", eseuri, Cluj-Napoca, (2003) / "Acum", Cluj-Napoca, (2004) / "Semnele vremii", București, (2005) / "Treziri", Cluj-Napoca, (2005) / "Fragmente din vremea persecuțiilor", București, 2007.

ALEXANDRU NEMOIANU:

DESPRE CRIMINALIZAREA CREȘTINILOR

Virtuțile teologice sunt mijloace divine ce ridică pe omul credincios la starea de fiu al lui Dumnezeu și îl pun în legătură nemijlocită cu Hristos și opera Sa de mântuire. Prima dintre aceste virtuți este credința.

Teologi din toate timpurile au definit credința în felurite moduri. Astfel, credința este sănătatea sufletului, este Înviere, este răsplată pentru lupta dusă cu necredința. Alteori, credința este însăși puterea de a iubi. Dar indiferent ce cuvinte am folosi pentru a defini credința, ne raportăm, în această încercare a noastră, la relația dintre Dumnezeu și om, la capacitatea acestuia din urmă de a transforma în trăire duhovnicească fiecare faptă a sa. Se mai poate spune că puterea de a iubi, de a fi smerit și milostiv înseamnă Credință.

Cea mai cuprinzătoare definiție a credinței a lăsat-o, peste veacuri, Sfântul Apostol Pavel: „Credința este adevărarea celor nădăjduite și dovedirea lucrurilor celor nevăzute” (Evrei 11. 1). Simplu și la obiect. Teologia dogmatică, dezvoltând definiția Sfântului Apostol Pavel, spune despre credință că este, mai întâi de toate, darul lui Dumnezeu. Este rodul

conlucrării dintre Dumnezeu și om, dăruită prin harul divin. Credința nu poate fi cumpărată sau învățată. Dumnezeu nu poate fi cunoscut cu mintea, pentru că „lumea, prin înțelepciune, nu L-a putut cunoaște pe Dumnezeu” (1 Corinteni 1,21).

Credința este un dar al harului Duhului Sfânt. Nu se dă pe baza faptelor, ca nimeni să nu se poată lăuda. Nimeni nu este prea rău sau prea bun, prea sărac sau prea bogat, prea tânăr sau prea bătrân pentru a putea primi acest dar, atât de prețios. Omul trebuie numai să fie gata să-l primească. Nu este întâmplător faptul că dumnezeieștii Părinți au statornicit, în Simbolul de credință pe care îl rostim la fiecare Liturghie, cuvântul - „cred”. Este confirmarea faptului că întreaga noastră viață trăită euharistic are drept început credința.

Dacă „a crede” înseamnă a te bizui pe deplin pe cuvântul lui Dumnezeu, oare ce spune Dumnezeu despre cuvântul Său? Scriptura însăși a fost cea care ne dă răspunsul:

„Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece” (Matei 24:35).

„Cuvântul Domnului rămâne în veac” (1 Petru 1:25).

„Iarba se usucă, floarea cade; dar cuvântul Dumnezeului nostru rămâne în veac” (Isaia 40:8).

Dar aici trebuie să fim foarte cu grijă.

Credința nu este o stare emoțională și încă mai puțin o opțiune sentimentală. Credința este cea care ne ține în legătură cu Dumnezeu și dă sens existenței noastre. Credința nu poate fi o dezordonată serie de izbucniri sentimentale, ea este a buneii rânduie și ea, în chip necesar trebuie să fie „dreaptă”, deci Ortodoxă. Credința trebuie să fie conformă Învățăturii și Tradiției Bisericii, care este doar „una, sfântă, sobornicească și apostolească”, căci unul este Trupul lui Iisus și acest „trup” este Biserica. Iar Credința trebuie însoțită de faptele ei, smerenia și mila, căci, „credința fără fapte, moarte este” (Iacov, 2; 14-27)

Apartenența la Biserica Ortodoxă, deci la Dreapta Credință, este o provocare adresată lumii căzute și rânduieșilor ei. Dreapta-credință mai înseamnă însă ceva. Înseamnă că „altceva” decât lumea este mai important pentru cei Dreptcredincioși, că ei au un alt „absolut” decât rânduiala lumească. Din această cauză, în

continuare în pagina 16

urmare din pagina 15

totdeauna, "lumea", stăpânită de cel rău, va sfârși prin a persecute Biserica și pe Creștini.

Astfel tipic rămâne cazul persecuțiilor creștine din vremea Imperiului Roman.

Creștinii nu erau persecutați pentru că aveau o "credință", în Imperiul Roman existau și erau tolerate toate "credințele" imaginabile. Creștinii erau persecutați deoarece ei știau că a lor Credință este cel mai de preț lucru pe care îl au, mai de preț decât Imperiul și de aceea refuzau, cu prețul vieții, să aducă închinare "Împăratului, "statului", deci stăpânitorului acestei lumi.

Pentru Romani era de neconceput ca o religie să pretindă devoțiune exclusivă de la susținătorii ei. Și, din moment ce zeii lor nu cereau o asemenea devoțiune, de ce ar fi cerut-o Dumnezeu creștinilor? Închinarea la zeitățile statului era considerată o formă de recunoaștere a sistemului politic. De aceea, refuzul de a le acorda închinare însemna trădare.

Acest exemplu ne obligă să privim starea din zilele ce le trăim. Lumea în care ne aflăm este zguduită de agitație, nesiguranță, schimbări, care sunt mai degrabă atacuri spasmodice ale unui trup bolnav. Este un trist adevăr, pe care toți îl recunoaștem, că "ceva" lipsește din lume. "Ceva" care să dea

sens, nădejde și puțină liniște. Dar în loc, vedem războaie tot mai distrugătoare, vedem o inegalitate obscenă între oameni și țări, vedem pe cei avuți devenind tot mai avuți și pe cei nevoiași devenind tot mai nevoiași. Iar în tărâmul moral asistăm la o schimbare fără precedent în istoria umană. Concepte, termeni de referință și rânduiri esențiale sunt pervertite, înlocuite și supuse unei încercări de eliminare. Ideologia unui relativism agresiv și fără rușine caută să așeze semnul egal între bine și rău, între frumos și urât, între război și pace. Cercuri transnaționale de putere, cele care controlează avuția lumii, au supus lor principalele mijloace de informare, sistemul educațional și de cultură și în acest fel promovează ideologia lor otrăvită neconținut. În toată această acțiune distrugătoare vedem însă un scop esențial: eliminarea Credinței și, mai exact, a Dreptei-credințe Creștine. Căci Dreapta-credință reprezintă "piatra" cea tare care stă împotriva răului. Să nu ne amăgim.

"Răul" în stare pură, necuratul, are un scop veșnic: uciderea oamenilor, distrugerea lor, care sunt "coroana" Creației. Iar aceasta înseamnă desființarea lor ca persoane, reducerea lor la numere socio-economice, la stări biologice, la preschimbarea lor în "indivizi", număr în turmă.

Nu trebuie uitat că "persoana" se definește ca entitate morală, capabilă să aleagă între bine și rău și înzestrată cu liberă voie. Dacă "persoana" va fi eliminată, atunci necuratul și-a realizat scopul.

Aceasta este o acțiune începută cu mai multe veacuri în urmă, prin "iluminism", repede trecut în secularism și masonerie. Prin vorbe goale și nespuse de periculoase s-au introdus tot soiul de teorii, despre "binele universal", care este cea mai găunoasă teorie cu puțință, fără cap, fără coadă, fără conținut, și apoi, ideologii, care au făcut din veacul XX un infern sângeros, culminând azi cu sinistra ideologie globalist-sodomită. Această din urmă ideologie urmărește instalarea unei confuzii generale, în care până și diferența care definește starea existențială, diferența dintre bărbat și femeie este anulată. Într-o asemenea confuzie, în care indivizii sunt complet izolați, sălbătic și reduși la manifestări instinctive josnice, controlul "aleșilor" transnaționali ar fi garantat, după credința lor.

Întreaga situație schițată mai sus are o explicație. Este încercarea de a întemeia existența omenească "uitând pe Dumnezeu", încercând să alunge pe Dumnezeu din lume.

Este suficient să ne uităm la ce se întâmplă în țările "apusene și cele care se slugăresc să le fie vasale. *continuare în pagina 19*

Valea Bolvașnița - Istorie și Spiritualitate

Satul Valea Bolvașnița se află situat în partea sudică a depresiunii Caransebeș-Mehadia din culoarul tectonic Timiș-Cerna-Bistra și face parte din comuna Mehadia, Județul Caraș-Severin. Localitatea se află delimitată la nord-est de culmile Munților Cernei și Țarcului iar la sud-vest de Munții Almăjului. Localitatea este străbătută de pârâul Valea Bolvașniței (Liublina), afluent al râului Belareca, care se varsă în râul Cerna lângă Băile Herculane.

Prima mențiune documentară despre satul Valea Bolvașniței se află din timpul stăpînirii romane în Dacia (106 – 271), în care se face referire la existența unei populații numeroase în zonă. Localitatea se află situată la o distanță de 3 km est față de castrul roman „Ad Mediam” și șoseaua națională Drobeta Turnu Severin – Caransebeș. Satul se găsește la confluența râului Belareca cu pârâul Valea Bolvașnița unde romanii au construit o fortăreață de apărare numită „Pretorium”, cu scopul de a apăra populația locală de desele năvăliri barbare.

Datorită numărului mare de migratori, populația locală împreună cu luptătorii castrului, lipsită de ajutorul Imperiului Roman au părăsit fortul și s-au refugiat sub Muntele Arjana. Ca să-și apere viața de frica năvălitorilor, local-

nicii spre a-i duce în eroare pe aceștia și-au potcovit cai și boi cu potcoavele invers, cei mai mulți migrând spre vârful Muntelui Arjana, iar alții s-au ascuns în sudul râului Belareca. Aceștia s-au întâlnit în jurul anului 454 d. Hr., când un popor migrator numit Iligoni a înaintat de la Tierna (Orșova) spre Pretorium, socotită a fi punct de apărare împotriva deselor invazii ale popoarelor barbare.

Prima atestare documentară a satului Valea Bolvașnița există din anul 1436, menționată apoi în anul 1751, în anul 1774 existau în sat 119 case, iar în anul 1910 se aflau 254 case cu 1303 locuitori, în 1935 se găseau 248 case cu 1319 viețuitori. În urma recensământului din anul 1992, în satul Valea Bolvașniței se aflau 1026 locuitori, din care 1013 ortodocși, iar în anul 2002 se găseau 875 persoane, din care 867 creștini aparținând cultului creștin ortodox. Satul a făcut parte din Regimentul de graniță, compania a 5-a cu sediul la Mehadia. Din anul 1774 se află atestată documentar școala satului cu un număr de 23 de copii cu primul ei învățător Ioan Iovanovici din Țara Românească. Ciclul gimnazial a fost înființat în anul 1960 și a funcționat până în anul 2002. Odată cu trecerea timpului, generația tânără a satului a emi-

grat spre oraș, numărul de copii a scăzut, azi rezumându-se doar la primele 4 clase primare.

Legat de istoria satului, un alt document important vine să confirme existența satului Valea Bolvașnița în anul 1436 este și Harta Districtelor Valahe Inferioare dintre anii: (1230 – 1643), de unde rezultă că localitatea aparținea de districtul Mehadia. Regele Sigismund al Ungariei (1387 – 1437), înființează un scaun de judecată la Mehadia, în care se judeca orice conflict legat de pământ în baza vechiului drept valah. De aici putem trage concluzia că pentru o vreme satul Valea Bolvașnița alături de alte localități bănățene au fost stăpânite de Domnitorul Mircea cel Bătrân (1386 - 1418), al Țării Românești care în anul 1406 printre altele se intitula și „... stăpânitor al Banatului...”. Vreme de 200 de ani (1552 – 1718), Banatul a fost stăpânit de turci, iar în urma păcii de la Pasarowitz din anul 1718, a intrat sub ocupația Imperiului austriac.

Din punct de vedere administrativ până în anul 1968, satul Valea Bolvașnița a fost reședință de comună, aparținătoare raionului Orșova, regiunea Banat, iar din acel an a intrat în componența comunei Mehadia. Curentul electric a fost introdus în anul 1946,

continuare în pagina 18

urmare din pagina 17

iar anumite grupe de case și-au construit bazine cu apă proprie pentru alimentarea locuințelor. Căminul Cultural a fost construit în anul 1960, cu o capacitate de 400 de locuri unde se desfășoară anumite activități cultural-artistice legate de viața satului.

De-a lungul timpului, un rol important în dezvoltarea vieții spiritual-culturală a satului l-a avut fostul profesor-scriitor Ioan Florian Panduru. Amintitul profesor a organizat mai multe spectacole cu piese compuse de el, prin care se face remarcată viața spirituală a satului. În anul 1963, regretatul profesor a scris piesa de teatru „Primarul din Valea Seacă”, obținând locul I, la mai multe faze regionale. Fanfara satului a fost înființată în anul 1910 și condusă de Blidariu Gligore zis „moș Burtă”, iar din anul 1937, datorită numărului mare de membri s-au înființat două fanfare – una condusă de amintitul rapsod, iar cea de a doua de Corcescu Vasile. În anul 1950, exista în satul Valea Bolvașniței și o trupă a călușarilor, avându-l ca vătaf pe „moș Burtă”, prezentând mai multe spectacole în zonă.

Prin viu grai din generație în generație, s-a păstrat prin viu grai „tradiția strămoșească”, prin toate formele ei de manifestare concretizată în obiceiuri, datini, legende, credințe prin care ne dovedește nouă celor de azi că aici a existat un izvor nesecat de cultură, credință și dragoste față de glia strămoșească.

Localitatea Valea Bolvașnița a cunoscut și o viață cultural-spirituală bogată, păstrându-se anumite obiceiuri, datini străbune legate de viața satului care vin să exprime dragostea de tot ce este frumos și bine plăcut lui Dumnezeu și oamenilor. Legat de acestea un rol primordial l-a avut biserica și școala satului. Numele apei care străbate Valea Bolvașnița vine din limba slavonă și înseamnă „iubire”.

Construcția bisericii actuale cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, este din piatră și cărămidă și a început în anul 1700 și s-a finalizat în anul 1793 cu ajutorul credincioșilor de aici. În urma lucrărilor de renovare exterioare și interioare, biserica a fost resfințită de Preasfințitul Părinte Laurențiu Streza, la data de 18 octombrie 1998 pe atunci episcop al Caransebeșului, iar în data de 30 octombrie 2016, Preasfințitul Părinte Dr. Lucian a sfințit Altarul și primul registru al picturii. Cu ocazia Anului comenotativ al făuritorilor Marii Uniri, în ziua de 8 iulie 2018, Prea Sfințitul Părinte Lucian a sfințit o troiță și un monument închinat eroilor Primului Război Mondial, care au plecat din satul Valea Bolvașniței, găsindu-și sfârșitul în Galiția, Bucovina și Tirol, dar și a eroilor căzuți în cel de al Doilea Război Mondial.

Istoria satului amintește de jertfa lor supremă dată pe câmpul de luptă și le pomenește numele: Domilescu Bojin (Forviza), Ferescu Matei (Ogrin), Ion Brancu,

Bujancă Ion (Lupu), Blidariu Mihai (Nicogin), Bujancă Lică și Bujancă Ilie (Bagea) căzuți pe căzuți pe câmpul de luptă în est, iar pe frontul din vest amintim pe Domilescu Marcun, Vânturiș Ion (Dunărea), Vânturiș Vâlcă, Ferescu Ilie (Turtoni), Domilescu Pătru (Marcinescu).

Credincioșii de aici, oameni buni, harnici și pricepuți, gospodari dar și cu frica lui Dumnezeu, cu sfințenie au păstrat tradițiile și datinile strămoșești. Cu prețul vieții au apărat credința, graiul dulce românesc, cântecul și obiceiurile străbune. Cântecul și doina dulce bănățeană l-au însoțit în toate locurile. Doina străbună, cântecul de leagăn, dorința de libertate și voie bună, doinele de cătanie și haiducie i-au înnobilit sufletul și viața. Din rândul poporului credincios s-au ridicat numeroșii rapsozi ai cântecului popular. Doina este cântecul specific creației noastre populare prin care autorul anonim își exprimă propriile sale sentimente de bucurie sau de tristețe prin care trebuie să treacă.

Cu aleasă bucurie, anul acesta sărbătorim un centenar când pentru prima dată au răsunat glasurile melodioase ale fanfarei satului prin care se aducea bucurie tuturor de marea izbândă a unirii tuturor românilor într-o singur stat național numit „România”.

**Pr. Iconom Stavrofor
Solomon Sîrbu
Valea Bolvașnița**

urmare din pagina 16

În aceste țări o politică deliberată caută să creeze un sentiment de rușine pentru Credință și, mai grav, caută să înspăimânte pe cei care au Credință; prin umilințe, prin batjocuri publice, prin discriminare. Sărbătorile Creștine sunt marginalizate, celebrarea lor este oprită și în loc se pun nume "neutre", că și cum ar fi o rușine să le numești pe numele propriu. Cel mai limpede caz este al Crăciunului, din care se caută scoaterea lui Hristos și înlocuirea esenței creștine cu un soi de "sărbătoare de Iarnă" seculară. Prin aceste metode, evident, se caută eliminarea sau tănuirea valorii profund morale și de atașament creștin a acestor Sărbători. Iar acest "model" hidos este promovat și în țările vasale, prin slugoi locali, răi și iresponsabili. În loc apar "sărbători" demonice, de tipul Halloween sau, direct culte satanice. Aceasta este cauza profunde crize demografice și morale existența în țările "apusene".

(...) Răspicat suntem avertizați în această privință : "Vai de cei ce zic răului bine și binelui rău; care numesc lumina întuneric și întunericul lumină, care socotesc amarul dulce și dulcele amar"(Isaia,5;20).

În calea acestui rău stă o singură piedică: Biserica Ortodoxă și credincioșii Ei. De aceea în momentul de față asistăm la introducerea de măsuri care să criminalizeze pe Creștini.

Începutul s-a făcut prin campanii de presă, defăimări, batjocuri, aere de superioritate, apeluri la "toleranță" și ecumenism, neghiobii despre "egalitatea" tuturor credințelor, etc. Toate acestea au eșuat. Bisericile sunt pline și sunt pline de oameni tineri și activi. Puterea, "imperiul sodomit" trece la persecuție directă, de tip Stal-

inist. Iar calea folosită este promovarea sodomiei și altor aberații de comportament.

Sub pretextul "toleranței" "imperiul globalist" și toți ce îi stau slugă, au trecut ca fiind egale familiei legăturile sodomite. La fel încep să fie legalizate poligamia, euthanasia, pedofilia și alte asemenea. Aceasta nu are legătură cu preferințele de dormitor ale unor nefericiți devianți. Starea lor de păcat este doar folosită de către "lumea", stăpânită de cel rău. Legiferarea "păcatului" deschide și a creat cadrul juridic pentru persecuția deschisă a Creștinilor.

Biserica respinge și condamnă aceste păcate. Iarși trebuie subliniat că Biserica condamnă păcatul dar continuă să iubească pe cel căzut, pe cel păcătos. Dar lumea căzută și cel rău fac invers; ei iubesc și promovează păcatul și urăsc pe toți oamenii.

Oricum, atunci când vor refuza să sancționeze "căsătoriile" sodomite, Bisericile vor fi criminalizate ca încălcând legea statului. Exact că în vremea Imperiului Roman!

În față ne stau vremi grele și se apropie clipa când, din nou, Creștinii vor trebui să mărturisească prin suferințe Credința lor. Există încă lucruri care opresc lucrarea răului și în care, cei care cred în bunul simț Românesc și în destinul Neamului Românesc, se pot lăuda și se pot încrede: în Dreapta Credință, în Tradiție, în satul sfânt românesc, în familie. Aceste vremi rele vor trece, dar mai vârtos să ne învrednicim să spunem: "Unii se laudă cu căruțele lor, alții cu caii lor, iar noi ne lăudăm cu numele Domnului Dumnezeuului nostru." (Psalmul 19,8)

Alexandru Nemoianu
Istoric, USA

DILEMĂ

„Diferența dintre gândire și practică este că geniul are limite”

Albert Einstein

Dacă avem viteji bărbați
De ce ne lăsăm furați?...
Să grăiască, să ne spună,
De ce biruri se adună
Și din veac prin veacuri,
Ducem ruginite lanțuri,
Stăm cu frunte în țărână
Și pupăm mână străină
Care ne-a furat avutul,
Teritoriul și trecutul?...
Ca pe bou la jug ne-njugă
Să le fim supusă slugă,
Să-ntoarcem brazda, ca să fie,
Boierie la domnie,
Dans și multă veselie.
De ce le facem temenele
Sclifositelor lichele
De parveniți și hăhăiți,
Și-i salutăm cu „să trăiți?”.
Deși le simțim prostia,
Ne ridicăm și pălăria,
Cum o cere omenia,
Sperând că, poate, într-o zi
ALESUL țării s-o trezi
Și-o vedea că nu e bine
Să fure trenul de pe șine...
Că românul vrea să știe
Cum a strâns,
El, bogăție
Să trăiască fără grijă într-o
Țară pusă-n cârjă?
Și cine, oare, azi mai crede
Că belșugul stă în vorbe,
În discursuri, în citate
Sau în fraze cizelate
Spuse-n taină la amante,
Sau țipate-n Parlament
Ca să faci prostul atent
Câtă minte porți cu tine
Ca să faci la oameni bine...
Că din mintea ta coboară.
Mântuirea pentru Țară,
Iar sub poale de Carpați
Nu-s ca tine alți bărbați...
Dacă e așa, atunci,
De ce-i Țara pe butuci?...

I. Văcaru, Anina

COMUNA MEHADIA - TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR

"Grădina Maicii Domnului" România - are în partea de sud-vest un colț de țară, un adevărat sanctuar în care trecutul îți etalează cu grație toate tainele. Este vorba de comuna Mehadia formată din satele: Mehadia, Plugova, Valea Bolvașnița și Globurău.

Un petec de pământ sfințit de locuitori cu prezența și realizările lor. O țesătură plină de frumusețe și mistere. Un spațiu destinat eternității în care poți zări veșnicia așezat pe valea Belarecâi - în cadrul sistemului existențial blagian "deal-vale" între grupa munților Retezat-Godeanu la Est, și Munții Banatului la Vest.

Coborând dealul Cerăgău, pe șoseaua care șerpuiește a nesfârșire, intră în decorul absolut superb al Văii Belareca înconjurată de munți cu înălțimi impresionante și imense ochiuri de pădure. Mirajul văii te învăluie precum o vrajă, parcă vezi umbra Raiului și aflând multă pace, siguranță și echilibru. Intrând în comuna Mehadia, simți ceva deosebit: o împlinire, o lumină și o bunătate care coboară și îmbrățișează totul. Ți se descoperă locuri minunate și peisaje unice, care fac legătura între creația lui Dumnezeu și munca omului. Fiecare colț este plin de istorie.

Munții sunt "Kogaionul", "ieslea" în care s-a născut neamul românesc. Iar în vale, sunt urme ale cetățitorilor Imperiului Roman și

Habsburgic.

Spațiul formează hotarul între civilizațiile orientale și occidentale, cu o civilizație proprie bazată pe legile Zamolxiene, legile divine - pentru cei mulți.

Cultura tor este formată, de altfel ca la toți românii, din port, cântec și joc cum spunea Lucian

Biserica Ortodoxă din Mehadia

Blaga.

Îmbrăcămintea făcută în casă de femeie, se baza pe cămașa lungă de la Iisus. Cântecele - dominat de doina ce exprimă sentimente de bucurie și jale, iar jocul - dominat de brâul care reprezintă cununa munților, bărbăția, "pe aici nu se trece" era "brâul Maicii Domnului", continuitate, veșnicie. Viața lor se manifesta prin iubirea de muncă, de neam și supremă iubire de Dumnezeu. Ei au trăit comunitar și în comuniune cu Dumnezeu.

Aceste sate au fost și sunt un model de viață comunitară și de comunități adunate în jurul primarului, a preotului și a dascălului, a școlii, așa cum de fapt, ar trebui să fie peste tot.

Mehadia e un dar minunat al oamenilor care au fost și sunt spiritul comunității de pe Valea Belarecâi.

O notă specială pentru cei rămași acasă, care au făcut ce trebuie să facă, ce au fost învățați, ce au fost educați, precum spartanii regelui Leonidas - s-au sacrificat pentru ținutul lor, pentru locuitorii din zonă, învățându-i carte și să-și respecte strămoșii pentru a putea avea un viitor.

Aici există un teren fertil de minți și suflete luminate, oameni de aleasă bogăție sufletească și cu simțul măsurii, personaje divino-umane. Ei au avut intuiția să-și aleagă primar un personaj neîntrecut chivernisitor al bunurilor comunei, al darurilor spirituale ale satelor. Un slujitor emblematic în domeniul activităților culturale și social - filantropice, demn de înaintași.

Oamenii de aici propagă cuvântul dragostei și al prieteniei ca semn de noblețe. Ei au păstrat valorile străbune, respectul și dragostea pentru identitate, pentru familie, grija pentru copil și, deci, posibilitatea de a face viitorul cu putință. Pământul lor este udat

continuare în pagina 21

urmare din pagina 20

cu lacrimi și sudoare. Ei au învățat și învață că iubirea și credința sunt mai puternice decât zânzania și ura, decât uitarea. Au trăit și trăiesc în acea cuminenție a omului curat, în simplitatea și sfințenia lor.

Am întâlnit în Domniile lor oameni nepretențioși, care văd fericierea vieții nu în lux, nu în bogăție, nu în huzur și confort personal, nu în gloria lumească, ci în fapte, în cărți și reviste, în biblioteci, care întrețin și fac cultura.

Când vorbești de acești oameni trebuie să te ridici în picioare. Ei sunt „oameni cu palma cât o țară și cu sufletul cât neamul românesc” (P. Țuțea). Sunt luptători fără compromisuri, pentru limbă și credință.

Prin tot ceea te fac au contribuit și contribuie la cizelarea sufletului oamenilor și la păstrarea identității noastre românești, în concertul popoarelor lumii.

La acțiunile culturale organizate la Mehadia, care au devenit adevărate fenomene, vin zeci de personalități din toată țara, ca să mărturisească, și să caute iubire, prietenie, acolo unde căldura relației interumane dă sentimentul veșniciei. Aici se conștientizează că Dumnezeu ne-a lăsat pe acest mirific pământ, pentru a face cinste poporului român. Acțiunile cultural spiri-

tuale sunt ziditoare de cultură și se revarsă benefic asupra participanților, făcând ca influențele străine să nu pervertească spiritul românesc.

Comuna Mehadia este o împărăție de frumusețe, o veritabilă mină de aur, unde se face cunoscut sacrificiul martirilor români și se luptă împotriva intrușilor în spiritualitate, nonvalori care au distrus tradițiile românești, călcând în picioare totul și pe toți, provocând bejenia tinerilor spre occident.

Prin biserică, care tronează pre-

înseamnă ieșirea din lumea păcatului și întoarcerea spre Dumnezeu.

Autoritățile locale, școala și biserica, au obligația să readucă la viață Sfânta Tradiție, cu marile sărbători de Crăciun, de Paște și altele de peste an.

Satul, izvorul vieții cu obiceiurile și datinile lui trebuie să faci să redevină viu.

Satul să redevină izvor de spiritualitate, de bun-simț românesc, respect pentru valori. Să existe o luptă permanentă împotriva răului, a iubitorilor de arginți și a trădătorilor de tot felul, chiar și de neam.

Deci, pentru viitor, se impune o veritabilă strategie, urmărindu-se dezvoltarea laturii de turism și divertisment în minunăția și unicitatea locului. Se impune dezvoltarea infrastructurii pentru a se ajunge cu ușurință la locurile sacre și de martiraj de pe raza comunei.

În aceste condiții, comuna Mehadia va da imaginea unei icoane coborâte din lumea sfințeniei. Astfel, aici, se va alia liniștea de vis ca un cântec de leagăn în care se recrează lumea ca la începuturile ei.

Prof. Pavel Panduru, nelipsit din mijlocul comunității noastre, prezent la toate manifestările culturale organizate de Primăria și Consiliul Local din Mehadia

cum un împărat în mijlocul satelor și în jurul cărora stau smerite casele oamenilor, se află taina cerului și se dă viitor trecutului. De aceea aici nu se păstrează nimic din superficialitatea arogantă dată uneori de blazon. E o luptă permanentă cu nelimitata lăcomie, care nu are tăria și recunoașcă că a întrecut măsura. Este o măsură în toate, cum spun înțelepții. Pentru ei

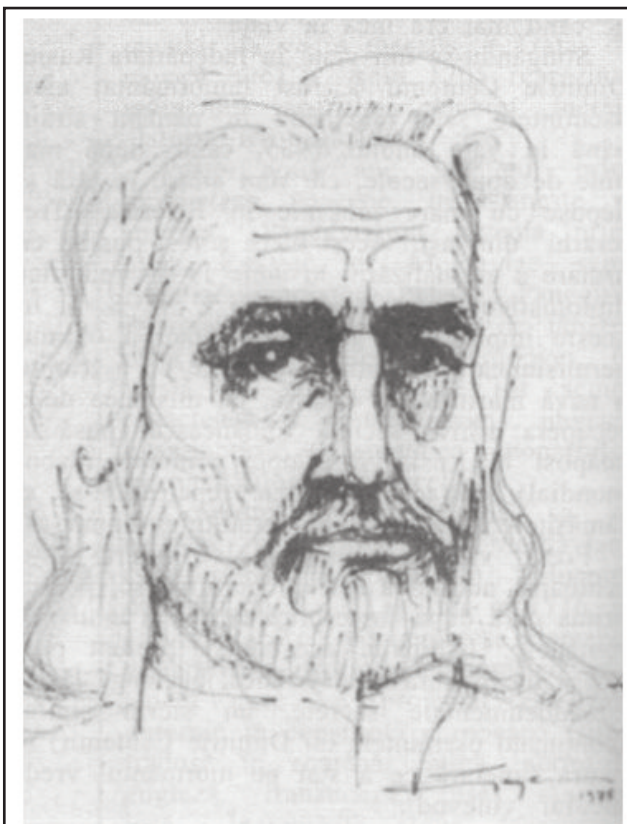
Prof. Pavel PANDURU

MARI PERSONALITĂȚI ALE BANATULUI NICOLAE STOICA DE HAȚEG

Supranumit „Cronicarul Banatului”, Nicolae Stoica de Hațeg s-a născut la 24 februarie 1751, în Mehadia (județul Caraș-Severin), fiind fiul Varvarei și al lui Athanasie Stoica, preot din Hațeg, care – datorită persecuțiilor episcopului unit Petru Pavel Aron – s-a retras în anul 1749 în Banat, unde „unirea” nu pătrunsesse decât pe alocuri. La vârsta de șase ani și-a început școala în localitatea natală, aici „slovenește învață, că de rumânie încă nimica pre aicea nu se știa” notează el, la vârsta senectuții (Nicolae Stoica de Hațeg, *Cronica Banatului*, ediția I, Editura Academiei RSR, București, 1969, p. 190). Învățătura în limba română – scris și citit – îi va fi dat-o tatăl său (Damaschin Mioc, *Introducere la Nicolae Stoica de Hațeg*, *Cronica Banatului*, ediția a II-a, Editura Facla, Timișoara, 1981, p. 6; în continuare vom folosi ediția aceasta). Dorind să-și facă fiul preot, tatăl său l-a trimis, în anul 1763, să învețe la școala sârbească din Timișoara, iar după patru ani

a urmat școala germană din acest oraș. Tot aici, câteva luni, va învăța limba latină la școala iezuită. Tatăl său, temându-se că, la școala aceasta, fiul său va fi convertit la catolicism, l-a retras de aici, la sfârșitul anului 1769 sau la începutul anului următor. La Timișoara și-a însușit limbile sârbă, germană și, cât de cât, latina, învățând, totodată, să scrie curent în alfabetele chirilic, latin și gotic. În anul 1768, plecând de la Timișoara împreună cu protodiaconul Ioan Ionetie din Râmnic,

a făcut o primă vizită la Karlowitz, reședința mitropolitană a ortodocșilor din Banat. Tot în același an a asistat la vizita împăratului Iosif al II-lea în Timișoara, reținând, în această împrejurare, discuția acestuia cu reprezentanți ai coloniștilor șvabi și cu cei ai românilor din acest oraș. S-a întors acasă, la Mehadia, aici ajutându-și părinții la muncile din gospodărie.

**NICOLAE STOICA DE HAȚEG
PORTRET IMAGINAR REALIZAT DE
ARTISTUL PLASTIC VICTOR GAGA**

În viața lui intervine o situație specială, aceea de a-i servi, ca interpret, colonelului Papilla, sosit în sudul Banatului, pentru a săvârși militarizarea graniței. În anul 1772, Papilla i-a cerut să-i fie caporal, însă părinții lui Nicolae Stoica de Hațeg nu au fost de acord. În anul următor, în timpul unei vizite a lui Iosif al II-lea în Banat, Nicolae Stoica de Hațeg îi servește împăratului drept tâlmaci și îl conduce pe acesta în localitatea Mehadia și în satele din zonă. În această împrejurare, împăratul i-a ordonat lui Papilla să-l facă ofițer pe istețul translator. Nici de data aceasta părinții lui nu și-au dat consimțământul. Știind că Papilla n-o să îngăduie să primească vreun

post în zona de graniță, Nicolae Stoica de Hațeg a plecat la Timișoara, unde a intrat în slujba episcopului Vichentie Vidac, fiindu-i acestuia un fel de serv (fecior de casă). Cu acesta va colinda întreg Banatul, episcopul activând, cu fidelitate în stringenta acțiune de militarizare austriacă a Banatului. În anul 1773, Theodor Iancovici de Mirievo l-a cerut de la episcopul Vidac, având nevoie de el să-l însoțească la Viena, unde trebuia să-și ia în *continuare în pagina 23*

urmare din pagina 22

primire postul de director al școlilor naționale neunitate, sârbești și românești, din Banat. După câteva luni cei doi – Stoica și Iancovici – s-au întors de la Viena în Banat. Episcopul Vidac l-a luat cu el la Karlowitz, unde, în luna mai 1774, a fost ales mitropolit. Aici, Nicolae Stoica de Hațeg a cunoscut o seamă de personalități importante ale vremii, între acestea fiind arhimandritul Iovan Rajič, primul istoric al popoarelor iugoslave, și învățatul ardelean (brașovean) Dimitrie Eustatievici, care l-a impresionat în mod deosebit. Nicolae Stoica de Hațeg a rămas în slujba mitropolitului până la sfârșitul anului 1775. În aceste împrejurări își va îmbogăți

cunoștințele privind situația mănăstirilor ortodoxe dintr-o largă zonă, vizitând împreună cu mitropolitul și cu o c o m i s i e guvernamentală mănăstirile din Srem, Slavonia și Banat. Atunci, în vizita pe care a făcut-o la Mănăstirea Sf. Gheorghe, a fost cerut de la mitropolitul Vidac, de către Vichentie Popovici, episcopul Vârșetului, pentru a-l

face preot. După reîntoarcerea mitropolitului la Karlowitz, în decembrie 1775, Nicolae Stoica de Hațeg, iese din slujba acestuia. În drum spre Mehadia – unde dorea să-și petreacă sfintele sărbători – s-a oprit la Vârșeț, unde episcopul Vichentie i-a făcut o bună primire. La 31 ianuarie 1776 s-a căsătorit cu Natalia, în vârstă de 14 ani și jumătate, fata protopopului Caransebeșului. Având rezolvată starea civilă, în tot cursul anului 1776 și-a căutat un post de preot în vreun sat, dar n-a putut să ocupe niciunul, fiindcă se opunea colonelul Papilla, care era ofensat pentru că Nicolae Stoica nu s-a încadrat în armata imperială, neținând seama nici de dorința împăratului care-l voia militar. Va întâmpina opoziție din partea autorităților, în privința primirii unui post, și pentru că era ortodox, așa cum s-a întâmplat în octombrie 1776, când a solicitat să fi numit învățător la școala germană din

Bozovici. Ca să-și câștige existența, a muncit, alături de țărani, la scoaterea buștenilor din pădurile Mehadii. La îndemnul episcopului Vichentie Popovici, în vara anului 1776 și 1777, a lucrat, împreună cu arhimandritul Feldvari de la Vârșeț, la traducerea din sârbește în limba română a unei cărți de pedagogie a lui Felbiger. Acestui manual Nicolae Stoica de Hațeg i-a dat titlul Cartea de mână a dascălilor. În fine, în primăvara anului 1777, Nicolae Stoica de Hațeg a fost numit învățător în satul Corni (Cornea), iar la 11 noiembrie 1777, episcopul Vichentie l-a hirotonisit preot. În această calitate, în vara anului 1778, a efectuat o vizită (de prezentare) mitropolitului din Karlowitz. Aici a făcut cunoștință

cu scriitorul sârb Dositei Obradovici, pentru care (cunoscându-i opera literară) nutrea o sinceră admirație. Tot cu această ocazie a avut posibilitatea să aibă o lungă discuție cu arhimandritul Rajič. La Cornea – unde în anul 1778 și-a construit o casă – a c t i v e a z ă

Liceul din Mehadia, poartă azi numele cronicarului Nicolae Stoica de Hațeg.

Foto: Ramona Lisandru

deopotrivă ca preot și ca învățător. Liniștea și activitatea de aici i-au fost tulburate, însă, curând, pentru că, în luna noiembrie a aceluiași an, a primit ordin să se prezinte la colonelul Papilla, urmând să însoțească batalionul românesc de grăniceri, în calitate de preot militar, într-o campanie împotriva Prusiei. A executat ordinul, însă ajungând cu regimentul la Salonta, aici a fost eliberat, fiind înlocuit cu un alt diacon. Se întoarce acasă, ajungând la Cornea în 2 februarie 1779. Apoi, pentru Nicolae Stoica de Hațeg a urmat o viață relativ liniștită, timp de aproape nouă ani, îngrijindu-se de familie – care devenea din ce în ce mai numeroasă, prin nașterea multor copii –, activând ca dascăl și preot în Cornea și participând la anumite evenimente, precum erau târnosirea unor biserici: Cornea (1779), Mehadia (1780), Dalboșeț (1782) sau sfințirea noilor

continuare în pagina 24

urmăre din pagina 23 steaguri ale regimentului grăniceresc româno-sârb (1784). În decembrie 1785 a primit ordin să plece la război, ca preot militar al regimentului românesc, în Țările de Jos. Dar, spre norocul lui, nici de data aceasta n-a ajuns la război, pentru că, între timp, s-a încheiat pacea, veste pe care o află la Linz, de unde s-a întors acasă. În sfârșit – spre nenorocirea lui – a participat și la război în perioada 1788-1791. Atunci, în războiul austro-turc, ca preot militar al regimentului româno-sârb, a luat parte la întreaga campanie din Banat și din Craina Timocului, timp de aproape trei ani. O asemenea experiență stă

la baza hotărârii sale de a scrie *Cronica Banatului*, ca să nu lase uitării faptele de război ale grănicerilor bănățeni, așa cum însuși mărturisește în scrierile sale. Damaschin Mioc menționează că: „Îndeplinirea conștiințioasă a datoriei de preot militar și comportarea sa cald umană, care îi atrag stima ostașilor și prietenia ofițerilor, îl fac să urce în ierarhia socială a vremii” (Damaschin Mioc, op. cit., p. 11). Astfel, în mai 1772, a fost numit director al școlilor naționale neunite, române și sârbe, de pe întreg teritoriul regimentului valaho-ilir, care cuprindea 110 localități. Atunci a fost numit și administrator al protopopiatului Mehădiei, iar în luna octombrie, consistoriul din Vârșeț l-a numit protopop de Mehădia. Prin aceste funcții, Nicolae Stoica de Hațeg a ajuns la apogeul carierei sale în care s-a afirmat printr-o activitate energetică, deosebit de rodnică, fiind

stabilit, în Mehădia, din primăvara anului 1795. Aici s-a stins din viață, la o vârstă înaintată, în 6 ianuarie 1833. Din păcate majoritatea scrierilor sale au rămas în manuscris, aproape necunoscute până în ultimul sfert al secolului trecut. Opera (selectiv): *Cronica Banatului* (scrisă între anii 1826-1829), publicată, întâia oară de Damaschim Mioc, în 1969, la București (Editura Academiei RSR), apoi la Editura Facla din Timișoara, ediția a II-a, în anul 1981; *Cronica Mehădiei și a Băilor Herculane* (scrisă în 1829, în

germană, cu caractere gotice), publicată în limba germană (Editura Kriterion, București, 1981) și în limba română (Editura Facla, Timișoara, 1984); *Povești moșăști, școlărilor rumânești* (lucrare eterogenă, scrisă în 1830, pentru uzul elevilor), publicată parțial de Damaschin Mioc și de Costin Feneșan, împreună cu lucrarea anterioară, în volumul *Scrieri*, Editura Facla, Timișoara, 1984. Referințe: Patriciu Drăgălina, *Din istoria Banatului de Severin*, vol. III, Caransebeș 1902; Preot Coriolan I. Buracu, *Muzeul general Nicolae Cena*, în *Băile Herculane și Cronica Mehădiei*, Turnu Severin, 1924; Nicolae

Locul de veci al cronicarului, în curtea bisericii ortodoxe din Mehădia.

Foto: Ramona Lisandru

Iorga, *Observații și probleme bănățene*, București, 1940; Ioan Dimitrie Suciu, *Literatura bănățeană de la început până la Unire: 1582-1919*, Editura Regionalei Bănățene „Astra”, Timișoara, 1940; Aurel Bugariu, *Descoperirea manuscrisului Istoria Banatului de Stoica de Hațeg*, Colecția „Universul”, București, 1940; Damaschin Mioc, *Studiu introductiv, glosar și indice la Cronica Banatului* (ediția a II-a), Editura Facla, Timișoara, 1981; Victoria I. Bitte, Tiberiu Chiș, Nicolae Sârbu, *Dicționarul scriitorilor din Caraș-Severin*, Editura Timpul, Reșița, 1998; *Dicționar al Scriitorilor din Banat* (concepție, coordonare generală și revizie: Alexandru Ruja), Editura Universității de Vest,

Timișoara, 2005; Tiberiu Ciobanu, Nicolae Stoica de Hațeg, *Cronicarul Banatului*, în „*Patrimonium Bannaticum*”, vol. II, Editura Mirton, Timișoara, 2003, p. 231-241; Idem, Nicolae Stoica de Hațeg-cronicarul Banatului, în „*Oameni de seamă ai Banatului*”, vol. VII, Editura „Tibiscus” (Uzdin, Serbia-Muntenegru), Tipografia S.C. Lumina S.A., Drobeta Turnu Severin, 2005, p. 69-73; Idem, Nicolae Stoica de Hațeg, în *Istoriografia românească de la începutul secolului al XIX-lea până la Marea Unire* *continuare în pagina 25*

urmare din pagina 24

privitoare la Evul Mediu bănățean, Editura Euro-stampa, Timișoara, 2008, p. 29-46, 270-275; Idem, Nicolae Stoica de Hațeg (1751-1833), în Cărturari români cu preocupări referitoare la istoria medievală a Banatului. Cuprinderi biobibliografice, Editura Euro-stampa, Timișoara, 2010, p. 13-20; Idem, Nicolae Stoica de Hațeg, în Istoriografia românească din secolul al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea referitoare la Banatul medieval, vol. I-II, Editura Euro-stampa, Timișoara, 2010, p. 75-88 (în vol. I) și p. 197-201 (în vol. II); Idem, Aniversare 260. Nicolae Stoica de Hațeg (1751-1833), în „Columna 2000”, Serie nouă, Anul XII, nr. 45-46 (ianuarie-iunie), Editura Euro-stampa, Timișoara, 2011, p. 80-82; Idem, Istoria medievală a Banatului reflectată în opera lui Nicolae Stoica de Hațeg (1751-1833), în „Columna 2000”, Serie nouă, Anul XIV, nr. 53-54 (ianuarie-iunie), Editura Euro-stampa, Timișoara, 2013, p. 53-61; Idem, Nicolae Stoica de Hațeg „Cronicarul Banatului”, în „Școală și societate în Banat”, vol. X, Editura Euro-stampa, Timișoara, 2013, p. 30-51; Idem, Comemorare 180. Nicolae Stoica de Hațeg (1751-1833), în „Lumina divină”, Editura Eurostampa, Timișoara, ianuarie-aprilie, 2013, p. 247-268; Idem, Istoria medievală a Banatului reflectată în opera lui Nicolae Stoica de Hațeg, în „Studii și cercetări istorice bănățene”, vol. II (2016), Editura Eurostampa, Timișoara, 2016, p. 5-

26; Idem, Istoria Banatului medieval reflectată în opera lui Nicolae Stoica de Hațeg, în „Studii de istorie a Banatului”, vol. XXXV-XXXVI (2011-2012), Editura Universității de Vest, Timișoara, 2016, p. 109-121; Tiberiu Ciobanu, Mari personalități ale Banatului. Nicolae Stoica de Hațeg, în „Morisena”, Anul III, nr. 1/2018, Cenad, 2018, p. 14-16.

Conf. univ. dr. Tiberiu Ciobanu

Membru de onoare al Academiei Pontificale Internaționale Mariane de la Vatican, prorector al Universității „Ioan Slavici” Timișoara, director al Liceului Teoretic „Vlad Țepeș” Timișoara, vicepreședinte al Filialei Timiș „Mihai Pârdulescu” a Societății de Științe Istorice din România, vicepreședinte al Filialei Timișoara (Banat) a Ligii Scriitorilor Români, realizator și moderator al emisiunii „Convegențe” de la TV „Europa Nova” Timișoara, referent științific și coordonator de colecție („Bibliotheca Historia”) la Editura Euro-stampa Timișoara, membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, deținător al Ordinului „Meritul pentru Învățământ” în grad de Ofițer, conferit prin Decret Prezidențial, în anul 2004,

„pentru abnegația și devotamentul puse în slujba învățământului românesc, pentru contribuția deosebită la dezvoltarea și promovarea cercetării științifice din țara noastră”.

Contribuții ale comunității din Mehadia la recunoașterea și rememorarea personalității istoricului și cronicarului Nicolae Stoica de Hațeg. Foto: Ramona Lisandru

GENERAL NICOLAE CENA

Tutela bisericească sârbă, care sub stăpânirea habsburgică a durat un timp destul de îndelungat în Banat - cu dureroase ecouri în domeniul social-politic românesc – nu precedea nici dintr-o superioritate numerică sârbă, nici din vreo cucerire miliară sârbească.

O singură dată au încercat în Banat, sârbii, o aventură ostășească, prin Radojko, omul mitropolitului Stratimirovici din Karlowicz. Documentele vremii grăesc însă că la apariția vârfurilor de avangardă ale regimentelor românești din Banat, sârbii, la viteza vijelioasei lor retrageri, au păstrat o distanță atât de respectabilă încât gloanțele bănățenești s'au dovedit incapabile de a ajunge din urmă războinicele ariergărzi sârbe ale așa de pașnicei mitropolii karlowitzene...

Ce era, în ultimă analiză, această ierarhie sârbă, căreia numai lupta victorios încheiată a lui N. Tincu - Velea, îi va pune capăt? Nimic altceva decât o creațiune artificială a Austriei, cu scopul de a se ști Viena la adăpost dinspre partea românească majoritară, punându-i acesteia o sulită în coaste.

Nicolae CENA (1844-1922)

Era o tactică identică celei folosită de către aceiași austrieci, în cealaltă provincie românească dela Vestul Carpaților, în Ardeal unde răscoalele lui Horia și Iancu sunt – în oarecare măsură - și o canalizare austriacă de forțe românești, menite a intimida îndrăzneala ungurească, ce viza o emancipare de sub stăpânirea austriacă. E clar că atitudinea nare la origină vreo insomnie a împăratului Austriei din cauza sorții amarnice a românilor, ci se întemeiază exclusiv pe împrejurarea că parjolul pentru care erau hotărâți frații ardeleni față de unguri – ardelenii urmărindu-și asemeni propriile lor interese, iar nu pe cele austriece – coincidea de minune cu

dezideratele guvernului de la Viena.

Austria urmărea însă cel mai mult o deznaționalizare a românilor bănățeni în favoarea Vienei, iar nu prin sârbizare. Fidelă străvechiului „divide et impera” îi va lăsa deci pe sârbi doar să exaspereze pe românii bănățeni prin introducerea limbii sârbe în biserică și școală, măsură prin care sârbii se străduiau ca, deznaționalizându-i pe români să se știe ocrotiți de primejdia de a-și crea românii bănățeni o elită conducătoare, de limbă și năzuință românească. Aceasta pentru că românii bănățeni odată provocați și dornici de reacțiune, să considere drept binefacere oferta cu care îi va îmbia Austria – a cărei diplomatie, precum vedem, nu dormea – de a-și căuta posibilitățile de afirmare în cariera armelor, înființând regimente românești devotate Austriei și temute de sârbi și unguri.

Bănățenii nu vor sta pe gânduri. Instinctul de conservare națională le spunea că printre Atâtea interese străine, pe cari urmau să le servească, se va găsi puținel loc și pentru cele ale lor, proprii. Și poate mai mult loc decât până aci.

continuare în pagina 27

urmare din pagina 26

Bun e Dumnezeu și nu vor pieri ei toți sprijinind pe răsculații ardeleni ai lui Iancu și Axente Sever, la ocuparea trecătorilor Zarandului, apoi la Deva, Arad, Baia de Criș, Odorheiu, Orăștie, Făgăraș, Târgu-Mureș și Alba Iulia. Nu vor cădea ei toți pe fronturile Italiei, Prusiei, Bavariei, Franței, la Solferino Magente, Brescia și Austerlitz. Nu se vor îneca ei până la unul în canalurile orașului lagunelor. Vor rămâne unii să țină chiar rânduiala rezervată altădată demnitarilor din slujba dogilor venețieni. Vor străluci alții dintre dâșii în sa-loanele princiare austriece, zângăni-vor săbiile lor în fruntea Statului Major austriac, zornăile-vor pintenii în somptuoasele încăperi ale Schönbrunului vienez, prin care vor păși cu importanța cuvenită celor dintâi sfetnici militari ai Împaratului. Și Doamne, mult va fini a desumflare balonul milenarei fanfaronade a ofițerilor unguri conți și baroni, trecând în voinicesc și subaltern pas de defilare, cu unitățile lor cu tot, prin fața generalilor români din Banat ai armatei austriece, destul de des în chiar cadența unor marșuri românești.

Veni-va deasemeni prilejul de a-și pune acești generali direct în slujba neamului românesc, prestigiul recunoașterii smulsă străinilor, sângerând în douăsprezece asalturi date la Grivița, în rândurile armatei românești.

Cu atât mai puțin vor ezita

românii bă-nățeni să se înroleze în armata imperială, cu cât sârbii erau atât de puțini în Banat încât nu puteau îndrăzni să oprească pe românii bănățeni de a se prezenta la incorporare, cum făcuseră în Ardeal ungurii cu oamenii lui Crișan, cu cari ciocnindu-se, vor da naștere răscoalei lui Horia, acesta dorind sa-i vadă și pe ardeleni în armata austriacă, ce-i răsplătea cu pământuri pe cari altminteri puteau sta doar ca iobagi „adscripti glebae” ai nobilimii maghiare.

Unul din seria în adevăr impunătoare de generali bănățeni ajunși în fruntea armatelor imperiale, este Nicolae Cena.

Absolvent al Școlii de Cadeti din Caransebeș, apoi al Academiei Militare de Pioneri din Tuln, Nicolae Cena devine pe rând, profesor al Școlilor de Cadeti din Kamenitz, Karlstadt, Timișoara, Königsfeld și Marburg.

Izbucnind războiul împotriva Prusiei, Nicolae Cena va avea la 1866 ocazia să dea și pe câmpul de luptă dovada calităților sale excepționale. Ele vor ieși în evidență deopotrivă în luptele dela Königgratz, ca și în bătălia dela Blumenau Pressburg, unde va comanda unitățile de pionieri ale brigăzii generalului Kukas-Salnay.

Admirația fiind un sentiment spontan și irezistibil, faima aleselor însușiri ostășești ale lui Nicolae Cena, va pătrunde până la împărat, a cărui apreciere și

încredere nelimitată o obține. Cel mai cald atașament față de Nicolae Cena, îl manifestă însă moștenitorul tronului, arhiducele Rudolf. Acesta, spre a-l ști pe Cena în permanență în apropierea sa, îi încredințează comanda Curții.

Ca toate raporturile cordiale cu principele, generalul de divizie Nicolae Cena nu va zăbovi mult la Curte. Sentimentele lui românești de arzător naționalism, îl vor determina să se smulgă din tihna palatului arhiducal, spre leagănul natal, unde românii sufereau opresiunea maghiară.

Într-o zi apoi, autoritățile maghiare, printr-o anarhică răsturnare de ierarhii și de valori – ce le va fi fatală mai curând decât vor bănuși, prin surghiunul împăratului Carol IV, într-o insulă din Atlantic. Și prin asasinarea primului ministru maghiar contele Ștefan Tisza – vor trimite doi simpli sergenți de jandarmi unguri, să-l aresteze pentru „agitație contra siguranței statului maghiar și spionaj în favoarea României”. Așa va lua Generalul de Divizie Nicolae Cena drumul temniței, în care vecinul celulei sale, situată lângă morgă, va fi părintele C. Buracu, ale cărui note despre aceste întâmplări le-am citit și cari, în treacăt fie zis, sunt departe de a-și fi dobândit până azi popularitatea pe care o merită.

Viena va afla de cele întâmplate lui Cena, dar nu va interveni. *continuare în pagina 28*

urmare din pagina 27

Ea va rămâne doar informată... și în același timp consecventă conduitei sale de totdeauna, care mai bine decât oricând s-a manifestat față de Horia și Iancu, pe cari i-a părăsit îndată ce un-gurii și românii ardeleni, prin luptele dintre ei, încurajate de Austria, slăbiseră îndeajuns spre a putea fi stăpâniți din nou de Viena,

fără grijă, cel puțin o vreme. Singurul bănățeanul Murgu, parcă molipsit de atâta diplomație austriacă, va fi de părerea că în Austria, bine este ca dânsul să pornească pe civili, împotriva ei...

Nu va interveni Viena tocmai pentru acest Nicolae Cena, căruia camarazii săi români îi spuneau „daco-romanul” pentru mândria cu care-și afirma în orice împrejurare origina sa românească, fără cea mai mică rezervă, ba ordonând acest Cena ca chiar defilările primite de el să se facă în acordurile lui „Deșteaptă-te Române”, cecece s'a și executat.

După câțva timp, un-gurii îl vor elibera. Nu Viena îi va determina, ci murmurul amenințător al românilor. Ungurii îi vor face însă lui Cena sugestia de a prefera Viena, în locul

teritoriului maghiar...

Ajuns Cena în metropola austriacă, Scönbrunul va considera oportun să se reabiliteze în ochii lui, de vreme ce nici chiar un-

el va refuza, declarând că îl cuprinde mirarea de a nu se fi știut încă în Austria că fiind el român din moși-strămoși, noblețea o avea prin naștere...

Pentru credința lui în viitorul neamului său, cerul îl răsfață pe Nicolae Cena, dându-i prilejul ca înainte de a se stinge, să îmbrace uniforma românească, primind defilare de trupe românești, din rândul cărora dorise atât de mult să facă parte.

Liviu JURCHESCU

Articol publicat în ziarul **DEPĂRTAREA**, din 10 ianuarie 1944

(Liviu Jurchescu, este originar din satul Verendin, de profesie avocat. A profesat în Timișoara fiind și angajatul Societății U.D.R. (Uzinele și Domeniile Reșița). Prieten cu Virgil Birou și Gheorghe Bălțeanu - N.D.P.)

Clădirea Cazinoului, din Băile Herculane, găzduiește Muzeul Nicolae Cena

gurii - dușmani mai direcți ai românilor - nu mai considerau tactic a-l ține închis, prinzând auzul lor desnădăjduitor încordat, pașii de tunet cu care se apropia revoluția din 1918.

La Viena, generalului Nicolae Cena, i se va propune deci să fie ridicat la rangul de nobil. Ceece

Monumentul ridicat de comunitatea locală generalului Nicolae Cena, odată cu reîn-humarea din cimitirul ortodox Mehadia, alături de locul de veci al cronicarului Nicolae Stoica de Hațeg, în curtea bisericii ortodoxe din Mehadia. Foto: Ramona Lisandru

CĂRȚI PRIMATE LA REDAȚIE

Recent, am primit la Redacție o deosebită lucrare, realizată de profesorul Cristian Graure, din Timișoara: - „**UN ȚINUT REDESCOPERIT PRIN IMAGINE - Fotografia în Banatul Montan între 1860 și 1910**”.

Tipărită cu sprijinul Guvernului României și a Forumului Democrat al Germanilor din Caraș Severin, lucrarea este una bilingvă (română și germană), în ea descoperim pasiunea autorului pentru arta fotografică și determinarea sa în obținerea materialului foto pentru realizarea unei lucrări de excepție, dedicate Banatului Montan, cu o prezentare superbă, prin fotografii, a istoriei sale. Apariția lucrării nu este foarte recentă (anul de apariție: 2015), însă valoarea sa nu se raportează la timpul său, căci ea se adresează atât cititorului de azi cât și celui de mâine, zămisirea ei constituind, prin natura concepției sale, un tablou desăvârșit al momentelor de început a prezentării fotografice, o sugestivă surprindere a tranziției între arta plastică și cea fotografică.

Fotografiile prezente în această lucrare, ce adoptă forma unui album, surprind în imagini momente importante din istoria anumitor locuri din ținutul Banatului Montan. Spicuum

câteva dintre denumirile acestor locuri, descoperite în cuprinsul lucrării: Reșița, Bocșa, Anina-Steierdorf, Drumul de fier-Semmeringul bănățean, Stațiunile climaterice Sasca Montană, Marila și Sommerfrische, Ada Kaleh și Porțile de Fier, Orșova, Băile Herculane, Culoarul Timiș-Cerna și Rusca Montană, Valea Almăjului, Caransebeș.

La capitolul dedicat Culoarului Timiș-Cerna, aflăm, la pagina 122, două fotografii cu inundațiile din anul 1910 de la Mehadia, iar la pagina 108, o femeie din Mehadia, îmbrăcată în port popular, fotografia fiind realizată în anul 1865.

Albumul are 144 de pagini și este tipărit la Editura BANATUL MONTAN din Reșița.

Profesorul Cristian GRAURE, la vârsta de doar 35 de ani, deține un impresionant palmares în domeniul artei, în special al artei fotografice, domnia sa obținând, grație tuturor eforturilor sale, titlul de Doctor în Istoria Fo-

tografiei. În prezent este profesor la Facultatea de Arte și Design din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

Mulțumim, și pe această cale, domnului profesor, exprimându-ne în același timp dorința de a iniția o colaborare a domniei sale cu comunitatea noastră, în sensul prezentării, printr-o expoziție de fotografie, de imagini cu Mehadia și împrejurimile sale, surprinse de fotografi de-a lungul timpului.

Redactor șef,
Constantin VLAICU,

Cu acordul autorului, redăm în rândurile de mai jos (pagina 34) „Prefața” lucrării „ UN ȚINUT REDESCOPERIT PRIN IMAGINE - Fotografia în Banatul Montan între 1860 și 1910”.

(continuare în pagina 34)

SFINȚIREA BUSTULUI EFTIMIE MURGU - 3 noiembrie 2019 - localitatea Eftimie Murgu

În ziua de duminică 3 noiembrie 2019, în localitatea Eftimie Murgu din județul Caraș Severin a avut loc un eveniment, ce cu siguranță nu poate fi trecut cu vederea luând în considerare însemnătatea lui pentru toți locuitorii Banatului de Munte.

Onorați de invitația la această manifestare, am avut ocazia de a asista la momente deosebite de delectare spirituală asistând la săvârșirea Sfintei Liturghii, oficiată de către Preasfințitul Părinte Lucian, episcop al Caransebeșului, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, ocazionată de târnosirea bisericii ortodoxe din localitate. Alături de această manifestare spirituală, am avut bucuria de a asista și la sfințirea bustului marelui erou pașoptist Eftimie Murgu, originar din această localitate.

Acest eveniment, la care făceam referire în debutul articolului, se înscrie prin importanța lui în rândul remarcabilelor realizări a unor personalități locale ce au avut ca inițiativă acest proiect, cât și a unor instituții și organizații, care au răspuns acestui apel implicându-se activ pentru înfăptuirea lui. Concret, vorbim aici de domnul inginer Ioan Tabugan, deputat de Caraș Severin în Parlamentul României, la inițiativa căruia au răspuns o seamă de instituții administrative locale din Banatul Montan, organizații, persoane fizice, și în mod special Societatea culturală „Țara Almăjului” din Timișoara prin domnul președinte prof. Univ.dr. Dumitru POPOVICI și domnul vicepreședinte prof.univ.dr. Alimpie IGNEA, aceasta ocupându-se în mod efectiv de partea de zămislire a bustului. Creat din bronz, de către sculptorul timișorean Aurel Gh. Ardeleanu, bustul este rod al interesului pentru profilarea și evidențierea unor personalități istorice a Banatului de munte în rândul personalităților istorice naționale prezente în

Sfințirea bustului de către Preasfințitul Părinte Lucian, episcopul Caransebeșului. Foto: Grigore Curescu (Grigore-Studio)

Palatului Parlamentului, în holul de la intrarea în Camera Deputaților. Motivația și faptele ce au precedat inițierea acestui proiect poate fi desprinsă din emoționanta prezentare a domnului deputat inginer Ion Tabugan la această manifestare, ce o prezentăm alăturat.

Constantin VLAICU

Localitatea Eftimie Murgu -3 noiembrie 2019 -

Foto: Grigore Curescu (Grigore-Studio)

Alocuțiunea domnului ing. Ion TABUGAN, rostită la sfințirea bustului lui Eftimie Murgu, în localitatea Eftimie Murgu

ale poporului nostru amplasate aici, însă sentimentul de patriotism și mândrie națională insuflat de acestea am simțit că nu este complet. Am realizat că aceasta se datora lipsei desăvârșite a prezenței simbolurilor noastre bănățene, mai

personalitatea lui Eftimie Murgu am considerat că nu poate fi remarcată mai prejos decât a altor personalități ale națiunii noastre.

Având cristalizată ideea realizării și montării acestui bust pe culoarul Palatului Parlamentului, am inițiat o gamă largă de demersuri, atât în rândul colegilor parlamentari, solicitându-le sprijinul pentru susținere, cât și în rândul unor inimoși oameni ai locului ce au ca hrană sufletească mândria națională. La capătul acestor eforturi, ne întâlnim astăzi pentru a omagia și a sfinți acest bust. Mulțumesc tuturor celor care ne-au sprijinit material, și celor care ne-au sprijinit moral și ne-au încurajat. Mulțumiri speciale aduc Societății culturale „Țara Almăjului” din Timișoara prin domnul președinte prof. Univ. dr. Dumitru POPOVICI și domnul vicepreședinte prof.univ. dr. Alimpie IGNEA.

Bunul Dumnezeu să ne dea sănătate tuturor și, dacă se mai poate, un nou vizionar asemeni lui Eftimie Murgu care să ne călăuzească pașii în aceste vremuri tulburi.

DOAMNE AJUTĂ!

03 noiembrie 2019
inginer Ioan TABUGAN,
Deputat în Parlamentul României,

(N.R. După cum se poate constata din introducerea alocuțiunii, Domnul deputat, reținut din motive medicale, nu participă la eveniment. Alocuțiunea este prezentată, în fața numeroșilor participanți, de Constantin Vlaicu)

Domnul parlamentar, ing. Ioan Tabugan, dezvelește bustul lui Eftimie Murgu, la Palatul Parlamentului din București Foto: Grigore Curescu (Grigore-Studio)

Preasfinția Voastră, preacuvioși părinți, dragi almăjeni, dragi bănățeni de la munte, dragi români,

Cu mult regret pentru faptul că nu pot fi astăzi alături de dumneavoastră, la această deosebită reuniune spirituală, doresc să-mi exprim prin câteva cuvinte, înșiruite mai jos, alături de sentimentele de grațitudine pentru sprijinul acordat, sentimentul de împlinire sufletească prin reparația unei, nu neapărat nedreptăți, ci i-aș spune unei ignoranțe față de valorile noastre spirituale, ale bănățenilor de la munte.

Pășind, timp de trei mandate, pe holurile Palatului Parlamentului, am trecut, nu fără nepăsare, pe lângă busturile personalităților marcante

exact, a Banatului Montan, care de-a lungul istoriei nu au fost puține. Aceasta mi-a provocat o oarecare mâhnire determinându-mă a iniția demersul de a aduce la un loc, ce i se cuvine cu prisosință, pe „Căpitanul suprem al Banatului”, pe Eftimie Murgu. Am ales personalitatea lui Eftimie Murgu, fiu al acestor meleaguri, deoarece eroismul său a avut un caracter național, devenind un simbol pentru românitate nu numai în Banat ci și în toate țările și provinciile românești. Datorită conceptului său de națiune și stat unitar român, îl putem desluși azi pe Eftimie Murgu ca un remarcant vizionar al acelor vremuri iar faptele sale pentru împlinirea acestei viziuni au făcut din el un apostol și un martir al neamului său. Astfel, privită din perspectiva realităților istorice,

După aproape 200 de ani, marele revoluționar Eftimie Murgu revine la București

În ziua de marți 10 decembrie 2019 la Palatul Parlamentului a fost dezvelit bustul lui Eftimie Murgu alături de alte personalități istorice ale neamului românesc. Domnul inginer Ioan Tabugan deputat de Caraș-Severin în Parlamentul

Prof. Pavel PANDURU, alături de ing. Constantin VLAICU, prezenți la momentul istoric al dezvelirii bustului Eftimie MURGU, la Palatul Parlamentului în 10 decembrie 2019.

Foto: Grigore Curescu (Grigore-Studio)

României a reușit să-și convingă colegii parlamentari să accepte instalarea statuii lui Eftimie Murgu în Parlamentul României. Profesorul Universitar dr. Dumitru Popovici, președinte a Societății Culturale "Almăj" de la Timișoara a suportat cheltuielile pentru realizarea bustului de către sculptorul Aurel Gheo-

rghe Ardelean.

Eftimie Murgu s-a născut la 28.12.1805 în satul Rudăria din județul Caraș-Severin. Studiile le începe în comuna natală la școala națională, apoi la Caransebeș la școala trivială. Studiază filosofia în orașul Seghedin și la Universitatea din Pesta absolvind în anul 1827, cu rezultate excepționale. Apoi se înscrie la Facultatea de drept în același oraș. În anul 1834 obține titlul de doctor în drept al Universității din Pesta. Pe lângă limba română vorbea fluent latina, maghiara, germana, greaca și slavona.

În perioada 1934-1936 este profesor de filosofie la Academia Mihăileană din Iași, fiind unul din întemeietorii învățământului filosofic românesc. Atitudinea sa intransigentă l-a obligat să plece din Iași. El vorbea elevilor despre "anumite lucruri" care nu erau pe plac boierimii și domnitorului Mihail Sturza.

În anul 1937 este profesor la Colegiul Sf. Sava din București. A fost profesor de filosofie al tinerilor revoluționari de la Iași și București, precum Nicolae Bălcescu fiind implicat în mișcarea revoluționară din Țara Românească care era calificată de

autorități "un complot criminal". Este expulzat. Vine la Caransebeș, unde este arestat și întemnițat la Lugoj. După eliberare, în anul 1841, se stabilește la Lugoj și începe lupta cu autoritățile imperiale pentru "naționalitatea românilor care constituie partea cea mai numeroasă al locuitorilor din acest ținut și de a întemeia un stat românesc". Aici este arestat și condamnat pentru a doua oară. Stă la închisoare până în anul 1848 când este eliberat de revoluționari. În toată activitatea sa Eftimie Murgu a fost un mare adversar al absolutismului habsburgic. El era un adept înflăcărat al ideii de republică, un neobosit luptător pentru desființarea relațiilor feudale, cât și pentru unitatea națională. Discursul său înflăcărat a străbătut ca o scânteie electrică sufletele tinerilor români, atât la cursurile școlilor pe unde a umblat cât și în cadrul adunărilor de la Lugoj.

Eftimie Murgu purta într-însul o scânteie divină. Modest și senin, a fost toată viața o fire serioasă și gânditoare. N-a respectat în viața lui decât adevărul, frumosul și omenia și le-a dat o expresie convingătoare în opera sa, care a fost o carieră de fapte. Toate acestea i-au umplut viața, care în cele din urmă s-a confundat cu opera sa practică și teoretică. După revoluție este

continuare în pagina 33

urmare din pagina 32

arestat de către autorități și condamnat la moarte, dar pedeapsa a fost comutată la 4 ani închisoare.

Cu toate piedicile ce i s-au ridicat în cale, Murgu și ideile sale au ieșit biruitoare, cum li se întâmplă întotdeauna acelor care sunt puternici și care slujesc un ideal, împlinit prin câștigarea

Bustul Eftimie MURGU, opera sculptorului Aurel Gh. Ardelean, amplasat în holul Camerei Deputaților din Palatul Parlamentului - decembrie 2019. Foto: Constantin Vlaicu

independenței Bisericii Ortodoxe Românești în 1865. Bolnav și însingurat moare la 12 mai 1870 la Budapesta. Istoricul I.D. Suciuc afirmă pe bună dreptate că pe Avram Iancu l-a distrus împăratul cu minciuna, iar pe Murgu cu închisorile. Laudă și cinstire bravilor organizatori a minunatei manifestări culturale de la București.

Prof. Pavel Panduru

Bustul revoluționarului bănățean Eftimie MURGU, dezvelit la Palatul Parlamentului

În ziua de 10 decembrie 2019, pe holul principal al Camerei Deputaților din Parlamentul României, a avut loc o deosebită manifestare, dedicată instalării și dezvelirii bustului unui mare revoluționar român din Banat – Eftimie MURGU.

Tema acestei manifestări este rodul voinței și al efortului deputatului de Caraș Severin, Ion TABUGAN. La această inițiativă a domnului deputat, au răspuns o seamă de instituții administrative locale din Banatul Montan, diverse organizații, persoane fizice, și în mod special Societatea culturală „Țara Almăjului” din Timișoara, prin domnul președinte prof. univ.dr. Dumitru POPOVICI, aceasta ocupându-se în mod efectiv de partea de zămislire a bustului. Creat din bronz, bustul este opera sculptorului Aurel Gheorghe Ardelean, din Timișoara.

La ceremonie au participat, alături de organizatori, deputați, senatori, oficialități locale și județene din Caraș-Severin și Timiș, scriitori, istorici, jurnaliști, cadre didactice. Din numerosul grup de participanți (peste 150 de persoane), între aceștia regăsindu-se mulți tineri, a făcut parte și corul liceului de artă Sabin Păuța, din Reșița, acesta interpretând mai multe colinde. Un scurt program artistic a fost susținut și de cunoscutul rapsod bănățean, Gheorghe Călțun Brancu, care, alături de formația sa, a interpretat o suită de doine populare originare din zona folclorică a Banatului de Munte, locul de origine a marelui revoluționar.

Despre acțiune, despre personalitatea lui Eftimie Murgu, și despre importanța acestei acțiuni în conturarea și evidențierea profilului marelui revoluționar prin așezarea lui în rândul personalităților istorice ale poporului român, prezente în Palatul Parlamentului, au vorbit, domnul deputat Ion Tabugan, scriitorul Ion Marin Almăjan, senatorul Călin Popescu Tăriceanu, prof.univ.dr. Dumitru Popovici și creatorul bustului, Aurel Gheorghe Ardelean.

Constantin VLAICU,
membru U.Z.P.R. filiala Caraș Severin

- continuare din pagina 29

Prefață

Posibilitatea înregistrării clipei trecătoare cu o inegalabilă fidelitate și bogăție a detaliilor a reprezentat realizarea unei dorințe milenare a omenirii de a oglindi cât mai complex aspectele vieții. Perfecționările aduse în timp imaginii fotografice au contribuit la conturarea acestui nou mijloc de expresie plastică, atât prin tehnică, cât și prin puterea de comunicare, conferindu-i însușirea de a fi martorul cel mai fidel al transformărilor lumii moderne.

Începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea, fotografia a parcurs un număr de etape stilistice, care coincid în anumite cazuri cu perioade similare din pictură. În timp ce majoritatea artiștilor fotografi s-au mulțumit cu explorarea posibilităților plastice ale propriului mijloc de expresie, păstrând o execuție pur fotografică, ambiția de a concura cu arta penelului a condus o parte a practicanților către o exprimare care s-a îndepărtat în timp de caracteristicile fotografiei.

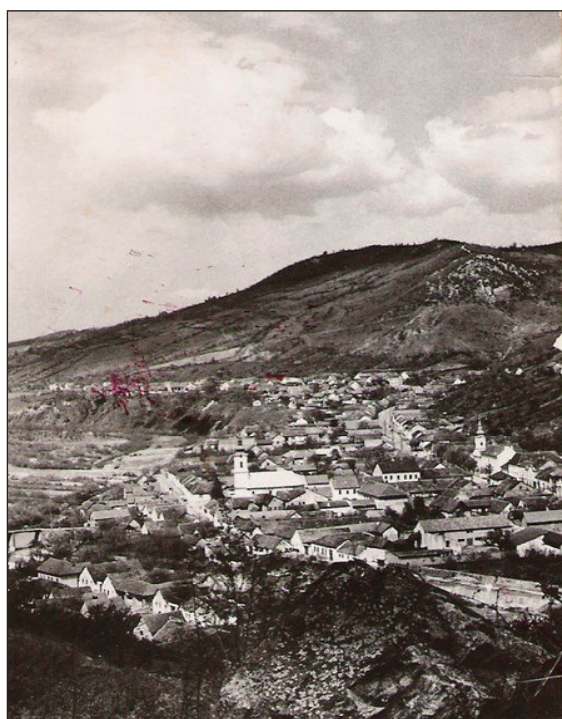
Interesul manifestat ulterior față de imaginea documentară a fost determinat cu siguranță de faptul că aceasta presupune o orientare către un concept fotografic încadrat unui spațiu contextual, deopotrivă istoric și artistic. Prin caracterul său de document neintermediat, fotografia a devenit accesibilă prin

aplicațiile sale multilaterale și reprezintă o sursă veritabilă de informație pentru un proiect de valorificare a trecutului.

Prezentul volum apare cu sprijinul Departamentului pentru Relații Interetnice și prin generozitatea domnului Erwin Josef Țigla, președintele Formului Democratic al Germanilor din județul Caraș-Severin și este dedicat Banatului Montan. Acest ținut este redescoperit acum prin imagini realizate timp de 5 decenii într-o epocă de plină glorie a fotografiei, în care căutarea asiduă a unor subiecte noi a condus adesea fotografii către tărâmurii neexploatate anterior. Fotografii secolului al XIX-lea a înțeles treptat și faptul că frumusețea convențională nu poate avea ca rezultat decât imagini-șablon și își percepe îndeplinită funcția sa în prezentarea lumii așa cum este în realitate, o lume în care frumosul rezidă în forme neobișnuite, neabordate până atunci.

Așadar, fotografia poate fi percepută ca o manifestare acută a „eu”-ului creator, acea consonanță a elementelor subiective - sinele privat și lipsit de un cămin rătăcind printr-o lume copleșitoare - dominând realitatea printr-o rapidă antologare vizuală a ei.

Cristian Graure

MEHADIA
Vedere de pe dealul Ștrolea

Mehadia, în fotografiile vremurilor trecute:

1. Mehadia văzută de pe dealul Ștrolea;
2. Joc popular din Mehadia, prezentat la Paris, secolul trecut

danse roumaine a Paris, La hora dansée dans la commune Mehadia, du district de Severin, Banat

MAGISTRUL TITU MAIORESCU (1840-1917)

Lui Cornel UNGUREANU

În Universitatea București, dascălii noștri (Tudor Vianu, Alexandru Piru, Liviu Onu, Eugen Simion etc) nu ne-au vorbit despre: Maiorescu, Goga, Voiculescu, Radu Gyr, Eliade etc. Aceste nume enciclopedice, care au făcut istorie culturală românească, erau la "index", la subcapitolul generic "și alții!"

La modul general, aceste nume îmi erau cunoscute încă de pe vremea anilor de liceu, de la Reșița. Avusesem șansa de-a avea acces la biblioteca domnișoarei profesor Uly Avram, pe "6 Martie". Uly Avram, circa 25-28 ani, cu studii universitare la Cluj, funcționa ca profesor de română la Școala Elementară nr. 3 din Reșița, unde eu, elev în ultimul an de liceu, făceam pe instructorul de pionieri. Cum-necum ne-am apropiat, liantul fiind preocupările mele literare, faptul că sporadic prezentam programe la stația de radioficare și semnam știri cotidiene în presa locală. Domnișoara Uly se simțea înrudită spiritual cu Eminescu, din care recită la clasă și în cancelarie: "Floare albastră", "Somnoroase pășărele", "Mai am un singur dor", "De ce nu-mi vii".

Domnișoara Uly Avram mă chema adesea s-o ajut: sparge lemne, cară lemne, mută o mobilă. Avea încăperea căptușită cu rafturi cu cărți, pe masă, una lungă lângă dulap, grămezi de volume de literatură română. Rămâneam la masă și aici am răsfoit și lecturat poeziile lui Goga și proza sa "Mustul care fierbe", apoi ceva din Maiorescu, altceva din Radu Gyr, mă opream asupra nuvelor semnate de dr. Vasile Voiculescu, în care întâlneam parfumul prozei de inspirație folclorică. Domnișoara Uly Avram pleca la plimbare cu domnul profesor Fara, proful de chimie de la liceul "Bastilia", porecla

liceului teoretic din umbra Combinatului, unde era "boboc" Mircea Martin, viitorul critic literar și membru al Academiei, fost pionier la Școala Vladoianu și sportiv în echipa de volei, ce câștigase campionatul școlar pe Municipiul Reșița. O, tempora!...

Așadar, inițial mă întâlneam cu Maiorescu în casa domnișoarei Uly Avram, citisem o prefață, cu date biografice, avusesem o cunoaștere de ansamblu, una superficială, știind că a fost mentorul lui Eminescu.

Mult mai târziu, cu circa patru decenii în urmă, am avut a doua șansă de-a mă reîntâlni cu Titu Maiorescu, grație eseului prezentat de domnul Cornel Ungureanu într-o după-amiază de marți, la Cenaclul Filialei Uniunii Scriitorilor din Timișoara. Fusesem ochi și urechi, reținusem printre altele, că Titu Maiorescu lansase o direcție nouă, modernă, în cultura română, înțelesesem că era vorba despre: poezie, limbă, folclor, problemele de fond și formă în actul de creație artistică, că a fondat Societatea "Junimea" din Iași, cu alți corifei: Carp, Negruzzi, Rosetti, Pogor. Apoi, în calitate de membru al Academiei Române, a susținut și motivat premiul poetului Octavian Goga cu Premiul Năsturel (1905), în valoare de 12.000 lei.

Eseul domnului Cornel Ungureanu m-a determinat să recitesc "Criticile" (3 volume) de Titu Maiorescu și nu în cele din urmă Jurnalul maiorescian, în care am lecturat date inedite despre Eminescu, Veronica Micle și Constantin Popasu, doctorul Popasu, văr primar cu Maiorescu, medic la Institutul Teologic-Pedagogic din Caransebeș. Un Popasu, doctorand la Viena și Președintele "Junimei" din metropola Valsului, care în aprilie 1883 s-a ocupat de editarea Almanahului Cultural, în care vede lumina tiparului capodopera eminesciană "Luceafărul".

-x-

În ultimele trei decenii m-au preocupat două nume stelare: Eminescu și Maiorescu, viețile acestora se împletesc și se completează. Maiorescu a fost solidă cu bucuriile și supărările lui Eminescu, l-a debutat editorial (decembrie 1883) și i-a purtat de grijă, când Poetul Național intrase sufletește într-un con de umbră...

L-am îndrăgit pe Titu Maiorescu, cum el, la rândul-i îndrăgise scriitorii bănățeni, e vorba de Ion Popovici Bănățeanul și de Victor Vlad Delamarina.

Ion Popovici Bănățeanul căzuse în dizgrație profesorilor de la Seminarul Teologic din Caransebeș, plecase la București și se angajase la Liga Culturală, frecventa ședințele Junimei, pe Mercur 1, vinerea, în Casa Maiorescu. Magistrul auzise de acest nume din paginile "Tribunei" de la Sibiu, unde Popovici publica poezii populare, culese din popor. Maiorescu l-a solicitat și Popovici citise la "Junimea" nuvela "În lume", proză scurtă inspirată din viața meseriașilor tăbăcari din Lugoj. Asistenta fusese entuziasmată. Maiorescu notează în "Jurnalul" său: "A fost o mare sărbătoare la Junimea, plăcuse limbajul și echilibrul povestirii..."

Titu Maiorescu încurajase în creația sa artistică și pe Victor Vlad Delamarina, prin publicarea acestuia în revista "Convorbiri literare", analizase poezia sa în "Critice", socotindu-l pe Delamarina un Mistral al poeziei "dialectale" române, oprindu-se la poezia "Al mai tare om din lume".

Rog cititorii să rețină un amendament: în literatura română nu există literatură dialectală! Avem literatură în grai în conformitate cu graiurile existente: moldovean, muntean, crișan, maramureșean și graiul limbii române din Banat. *continuare în pagina 36*

urmare din pagina 35

Termenul "dialectal", impropriu literaturii române, a fost preluat (greșit) de către unii folcloriști, cum folclorist este și profesorul Boldureanu de la Universitatea Timișoara. L-au imitat eronat pe Titu Maiorescu, care a precizat corect în cazul poetului Mistral, în cultura franceză există dialectul provensal, alături de limba literară franceză. Provensala (care aparține regiunii Provence, din Franța n.r.) era dialectul lui Mistral. Poezia lui Victor Vlad Delamarina cultiva limbajul în grai din zona folclorică a satelor din jurul Lugojului.

-x-

Despre Titu Maiorescu a scris o carte excepțională părintele protopop Vasile Petrică din Reșița, originar din Reșița, originar din Scăiuș (fostul Raion Reșița), satul lui Lazăr Borduz, oțelar, întâiul campion balcanic la box din România!

În paralel, cu studiile despre Eminescu (am scris patru cărți despre viață și opera eminesciană) am studiat viața și opera magistrului Titu Maiorescu. Doresc în cele ce urmează, fără denigrări, să comunic cititorilor anonimi date și fapte maioresciene necunoscute.

Tatăl lui Titu Maiorescu a fost profesorul Ioan Maiorescu, fugit din Ardeal la Craiova, în urma evenimentelor din 1848, la care a luat parte. Și-a schimbat numele din "MAIOR" în "Maiorescu". "Escu" înseamnă în dialectul aromân (din Sudul Dunării) pronume personal "EU". "Maiorescu" tradus ad-literam (latină plus aromâna) = "Cel mai eu". Maior componenta latină pentru formarea gradelor de comparație în română. Dialectul aromân a ajutat la formarea numelor de familie în nomistica română. Exemple: Georgescu, Popescu, Ionescu, Petrescu etc. pentru: Eu sunt George, Eu sunt Pop, Eu sunt Petre, Eu sunt Ion etc.

Ion Maiorescu a fost rudă cu Petre Maior, confirmă și Dicționarul General

al Scriitorilor editat de Academia Română. La rândul său Petre Maior, cândva profesor în Institutul Sfânta Barbara din Viena (unde au studiat mulți ardeleni), a fost rudenie cu Ion Budai-Deleanu, autorul epopeii "Țiganiada". Din scrisurile celor doi se reține confesiunea, mărturisirea lui Maior: "Noi tinagii..." Prin urmare, Ioan Maior cu Petre Maior erau țigani prin gradul de rudenie al mamelor celor doi.

(Sunt multe personalități culturale în România cu mamele lor de etnie romă: Zaharia Stancu, Nicolae Titulescu, Nichifor Crainic, Cezar Bolliac, Ion Iliescu, revoluționarul din Decembrie, Adrian Năstase, fost prim-ministru, Mircea Dinescu, poetul, Adriana Trandafir și Adrian Pinteș - actori, apoi Emil Cioran (după tată, preot) și domnitorul Răzvan (vezi piesa de teatru "Răzvan din Vidra" de Hașdeu).

Titu Maiorescu, cu studii universitare în Viena și Berlin, s-a căsătorit cu Carla Kremnitz, fiica unui ministru german, cu care a avut doi copii: Livia (1863) și Liviu (1869). Livia, la 18 ani devine secretara Magistrului, se ocupa de corespondența cu C. Popasu, București-Viena, pentru editarea Almanahului Cultural; despre Liviu nu deține date. Știm că în 1886, după divorțul de Carla, Livia își urmează mama în Germania, de unde se va înapoia în România, îndată după război (1945) pentru a revendica o locuință din cele două palate pe care le avusese tatăl său.

În Casa Maiorescu, a locuit un timp Mitte Kremnitz cu doctorul Vilhelm Kremnitz, medic la Spitalul Brâncoveanu și medic la Palatul Regal. Magistrul s-a încurcat sentimental cu Mitte Kremnitz, cumnata sa. Carla era sora doctorului Wilhelm. Această încrengătură a dus la divorț. Mitte Kremnitz a lăsat un jurnal, în care îl denigreză crunt pe Eminescu, un Eminescu îndrăgostit de ea. Îl face: murdar, cu dinții galbeni de mămăligă, cu unghiile netăiate, rupturos și jegos! De acest

Jurnal s-au folosit denigratorii lui Eminescu în Revista Dilema din februarie-martie 1998 (Zigu Ornea, Nicolae Manolescu, Șerban Foartă și alți antiromâni).

Doresc să închei puținele noutăți despre Titu Maiorescu, acum la un veac de la moartea sa, cu știrea: citind din pagină în pagină periodicul "Foaia Diecezană", apărută la Caransebeș, interesându-mă în special perioada 1907-1914 am aflat că:

-Răscoala din 1907 a început din satul flămând, unde avusese un conflict grav cu arendașul FISCHER, evreu, un asupritor crunt;

-În 1914, primăvara, Titu Maiorescu fusese propus la Premiul Nobel.

Mehadia, iulie 2017

N. Danciu PETNICEANU

DEZMINȚIRE

Cu privire la articolul „*Scrisoare deschisă domnului profesor universitar Cornel Ungureanu*”, publicat în revista „Muntele”, nr. 3-4 (pag. 74-75), doresc să fac următoarea precizare:

- nu am avut cunoștință, înainte de a fi publicat, de existența acestui material, în plus, nu am nici o calitate de a mă poziționa, în orice fel, vis-a-vis de cele înfățișate în cuprinsul acestui articol, deoarece nu am temeinicia cunoașterii a celor prezentate în articol. Ca urmare, doresc să fac cunoscut că pe lângă neasumarea acestei poziții, nu îmi asum, desigur, nici co-semnătura articolului, ce, cu siguranță, apare dintr-o greșală, legată de calitatea mea de secretar al societății „Sorin Titel” din Banat.

Constantin VLAICU - membru U.Z.P.R. și redactor șef publicația „Vestea” - Mehadia

IULIAN GROZESCU ȘI CONSTANȚA DUNKA

E imperios necesar ca românii să-și amintească cu pietate, măcar la zile aniversare și la zile comemorative, de frunțașii literaturii române. La aceste date să pășească în Catedrala Neamului Românesc cu un pui de lumânare în căușul palmelor, unul aprins, și să zică smerit: “Să-i fie lui Iulian..., lui Mihai..., lui Virgil..., lui Romulus..., lui Ion Stoia Udrea, numele preamărit în veșnicie și osemintele albite de lacrimile pământului de acasă! Doamne binecuvântează acest nume de român. Fie numele TĂU lăudat!”

În acest an s-au împlinit o sută și nouăzeci de ani de la venirea pe această lume vremelnică a cărturarului IULIAN GROZESCU, precursorul naționalismului de bun augur, pe curând două veacuri de la nașterea poetului care a ridicat cel dintâi steagul trezirii conștiinței naționale în condițiile vitrege ale Imperiului Austriac, apoi și pe vremea dualismului (1867) austro-ungar. Ideea Națională se întregește chiar și numai cu poeziile “Străină” și “Sunt român” publicate în presa vremii și în volumul de Emeric Bob Stănescu. Prin urmare, IULIAN GROZESCU, fiul lui popa Nica din Comloșu Mare (Timiș) a fost precursor național poetului Octavian Goga, autorul unei monografii lirice, “Poezii”, 1905, laureat cu premiul “Năsturel” de către Aca-

demia Română. (Vezi I. D. Suciuc: “Literatura română din Banat de la origini și până la 1918”, Ed. Astra, Timișoara, 1940).

În această aniversare, am venit în fața cititorilor, cu ceva inedit, nu cu contribuția lui Grozescu la botezul lui Eminovici cu numele Eminescu, am scris și argumentat cu inserții istorie literară și cu argumente lingvistice (Vezi “Domnul Eminescu sosește iarna”, Ed. Mirton, Timișoara, 2000), nu cu Grozescu și Trupa de teatru Mihai Pascăly (vezi “Trupa de teatru Pascăly și lugojenii”, Editura Gordian, Timișoara, 2014), ci cu apariția inefabilă a revistei “Familia” de la Pesta (1865).

Dicționarul General al Scriitorilor din România (Editura Academiei Române, Anul Domnului 2009) înseilând eseul “IOSIF VULCAN” se subliniază greșit că apariția revistei “Familia” s-a datorat modelelor presei din Ungaria și Austria. Cititorii sunt duși în eroare de semnătura articolului cu inițialele G. D. (Gabriela Dantiș sau Gabriela Drăgoi = nume necunoscute în peisajul literaturii naționale, cum nume necunoscut fusese cel al doamnei Herta Müller, premiată cu Premiul Nobel pentru literatură, spre surprinderea neplăcută a liderului, istoric și critic literar, Nicolae Manolescu...)

Încerc prin cele ce urmează să spulber ducerea în eroare a cititorului român din Mileniul III.

Istoria a fost făcută de Iulian Grozescu, emblema scrisului românesc în gazeta “Suflet Nou” de la Comloșu Mare, grație celor doi cărturari neasemuți: Ioan Olărescu și prof. Traian Găletaru, eseist eminescolog.

Iulian Grozescu (1829-1872) a urmat studii universitare la Pesta, fiind întâiul bursier Andrei Mocioni, un Mocioni ce fondase “Academia de Inteligență” de la Foeni (Timiș), embrionul Academiei Române de mai târziu.

Grozescu nu fusese atras de avocatură, ci fusese magnetizat de gazetărie încă de pe băncile gimnaziului și al liceului (vezi cele publicate în Anuarul Societății de Lectură a Gimnaziului din Arad). Așadar, colaborează cu articole și versuri în ziarele „Concordia” și “Strigoitul” (1862), apoi (1863) editează cu Emeric Bob Stănescu, viitor avocat cu reputație în Arad, revista literară “Sperantia”. Editorii dau, în scurt timp, faliment! Grozescu rămâne fără bani de pâine.

Se întâlnesc cu amicul jurist și gazetar George Ardeleanu, timișorean din Fabric, care-i recomandă postul său, rămas vacant de redactor la revista “Umoristul”, editor Iosif Vulcan, el, George Ardeleanu, va părăsi Pesta pentru un post de jurist la primăria Timișoara. Iulian Grozescu îmbrățișează propunerea lui George Ardeleanu, își

continuare în pagina 38

urmare din pagina 37

face intrarea la "Umoristul" cu poemul de largă respirație lirică "Ion Cotoara" (18 strofe), participând la concursul literar, inițial de această revistă. Câștigă marele premiu literar, se angajează la "Umoristul" și, pe parcurs, devine prieten apropiat cu Iosif Vulcan.

Într-o pauză redacțională avusesse loc o convorbire între Iosif Vulcan și Iulian Grozescu. Iosif Vulcan, aromân din părțile Bihorului, dintr-o familie înstărită, om cu bani, iar Grozescu om cu idei, unul care gândea din mers! Vulcan face mărturisirea ca "Umoristul", gazeta satirică, prea puțin contribuie la emanciparea națională a românilor din Imperiul Austriac. Își dorește o revistă formativ-educatională, cu colaboratori prestigioși, autori de eseuri cu încărcătura ideatică națională. I-a propus lui Grozescu să gândească în acest context. Și Iulian Grozescu, fiu de preot, cum fiu de preot era și Iosif Vulcan, rudă apropiată cu marele Samoil Vulcan de la Blaj, gândea în orice deplasare...

Iulian Grozescu între anii 1864-1866 făcuse dese deplasări la București, atras și admirator al reformelor democratice înfăptuite de domnitorul Alexandru Ioan Cuza. În curând, Iulian Grozescu se va stabili temporar în București, se va angaja redactor la "Telegraful" și va edita ziarul "Poșta Română" (1870).

În București, Iulian Grozescu cunoaște o tânără de excepție, una venită de la Paris, poliglotă,

cultă, femeie de presă, care era solicitată să țină conferințe despre rolul femeii în societate, cum ținuse în diverse împrejurări în Franța. La București (1863), tânără de numai 20 de ani, debutase cu revista "Amicul Familiei", revista văzută și lecturată deopotrivă și ziaristul Iulian Grozescu. Redactor și responsabil: CONSTANȚA DUNKA...

Iulian Grozescu se întoarce de la București la Pesta, cu "Amicul Familiei" și poartă, într-o pauză redacțională, un schimb de păreri cu Iosif Vulcan, copil de popă.

Lui Iosif Vulcan i-a surâs ideea și propunerea lui Grozescu cu un amendament: educația, emanciparea românilor în plan național trebuie făcută din interiorul familiei și nu din exteriorul ei, de către un "amic", prieten, cunoștință. Și Iosif Vulcan a acceptat denumirea viitoarei reviste cu numele generic de "FAMILIA". Au trecut la activitatea redacțională.

La 1 mai 1865 va vedea lumina tiparului numărul de probă al revistei "Familia", număr distribuit gratuit în mediile românești din imperiul austriac de tristă amintire. "Familia" a fost primită cu brațele deschise de cititorii români de pretutindeni. S-au trimis epistole de încurajare și mulțumire, o astfel de epistolă trimisese și profesorul Aron Pumnul din Cernăuți, care colabora la revista "Bucovina", revistă de profil literar și ideatic asemănător cu "Familia".

La data de 1 iunie 1865, apare pe piață numărul 1 (unu) pro-

priu-zis al revistei "Familia", cu doi redactori, Iosif Vulcan, director, proprietar și responsabil de conținutul publicației în fața legii de la Pesta. Prim-redactor (egal cu redactorul-șef de astăzi) fusese investit IULIAN GROZESCU, în plus se ocupa special de două rubrici (pagini): rubrica "debutanților" și "poșta redacției". Iulian Grozescu va funcționa ca prim-redactor la "Familia" între anii 1865-1867. Din motive de sănătate (TBC) părăsește redacția (...)

-x-

Prezentăm cititorilor pe juna CONSTANȚA DUNKA.

Constanța Dunca (1843-1923)

Constanța Dunca (corect "Dunka") s-a născut în anul 1843 la Botoșani, fiica avocatului Ștefan Dunca. Studii de muzică la Viena (1855-1857) și studii de litere și filozofie la Paris. La vârsta de 16-18 ani cucerise Parisul și lumea literelor pariziene cu romanul "Elena" (2 volume).

continuare în pagina 39

urmare din pagina 38

Devine o vedetă în Orașul Lumină cu cărțile editate și conferințele ținute în mediile din înalta societate. Va fi prima româncă ce figurează în Albumul fotografic cu personalități din Pantheonul de la Paris. Este decorată cu medalia de aur pentru romanul "Elena" scris în limba franceză și semnat cu pseudonimul literar Camille d'Alb, devine membră a mai multor societăți literare franceze.

Guvernul român din Principate o invită în țară, la recomandarea domnitorului Al. Ioan Cuza. Constanța Dunca revine în țară, se stabilește la București și editează revista "Amicul Familiei" în paginile căreia debutează mișcarea feministă printre români. Scrie articole și editează cărți, ține conferințe pe această temă, promovând femeia în societate.

Se angajează ca profesoară la

"Școala de fete" din București. Va fi premiată în bani și cu un ordin de către domnitorul Al. Ioan Cuza.

Prezentăm câteva titluri din lucrările Constanței Dunca:

- "Martira inimii" – teatru (București, 1870)

- "Femeia în familie" (București, 1871)

- "Cartea numelor" (București, 1872)

- "Feminismul în România" (București, 1904)

- "Educația copilului" (București, 1906).

Se stinge din viață, la Sibiu, în anul 1924.

Constanța Dunca l-a cunoscut pe Mihai Eminescu, în copilărie a trăit cu părinții la Dumbrăveni, unde Gheorghe Eminovici fusese căminar. Cele două familii Dunca (de origine străbună, nobiliară din Maramureș) și familia Eminovici erau apropiate...

Bibliografie:

- Lucian Predescu: "Enciclopedia Cugetarea", București 1939/1940

- I. B. Suciuc: "Literatura română din Banat de la origini și până în anul 1918", Editura Astra, Timișoara, 1940

- Fekete-Negrutiu Nicolae: Revista "Amicul Familiei", Gherla, f.a.

- N.D. Petniceanu: "Domnul Eminescu sosește iarna", Ed. Mirton, Timișoara, 2000

- Dicționarul General al Scriitorilor, Ed. Academiei Române, 2009

- Nicoară Mihali: "Eminescu, peregrin în Maramureș", Editura Corpului Didactic, Baia Mare 2019.

Nicolae Danciu PETNICEANU
Sf. Apostoli Petru și Pavel, 2019

In prima duminică a anului 2020, mai exact, în 05 ianuarie 2020, scriitorul Nicolae Danciu PETNICEANU, colegul nostru de redacție și fondator al revistei VESTEĂ, aniversează a al 60-lea an de căsnicie cu doamna lui, Ana Mircea (căsăt. Danciu). Ana Mircea este fiica lui Nicolae Mircea, cunoscutul viorist din Mehadia, care, sub numele Nichi Mircea, a condus în perioada interbelică taraful Mirceștilor – „un al doilea Ion Luca Bănățeanu, la vioară!” – așa cum îl aprecia, în VESTEĂ din octombrie 2007, pe socrul său, scriitorul Nicolae Danciu PETNICEANU.

În popor, fiecare an de căsnicie poartă un simbol pentru stadiul relației dintre soți. Conform aceleiași tradiții, aniversării a 60 de

ani de cuplu, respectiv de căsătorie, i se asociază simbolic o piatră semiprețioasă – ametistul, iar denumirea generică a acestei aniversări este Nunta de Ametist.

Ametistului i se atribuie, simbolic - stabilitatea, trăinicia, pacea interioară, calități dovedite din plin de cuplurile care au reușit să înfrunte atâta amar de vreme, aidoma acestui minunat cuplu, ce a reușit să înfrunte toate greutățile vieții și să se bucure împreună de plăcerile ei timp de 60 de ani.

La mulți ani, cu belșug de bucurii, o călătorie cât mai ușoară în viață, și multă, multă sănătate pentru a vă putea bucura, asemenea împreună, și la nunta de diamant!

Cu gratitudine, în numele tuturor celor care contribuie la zămislirea acestei publicații,

Constantin VLAICU - redactor șef

1 DECEMBRIE, ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

1 decembrie este ziua națională a României și are o însemnătate specială în societatea noastră. Totodată, această zi marchează un eveniment istoric foarte important: unirea Transilvaniei cu România, în anul 1918. În această zi, românii de pretutindeni sărbătoresc pe stradă, la paradele militare din Alba-Iulia sau București, ori acasă alături de cei dragi.

1 decembrie a fost adoptată ca ziua națională a României în anul 1990, fiind promulgată de fostul președinte Ion Iliescu și publicată ulterior în Monitorul Oficial. Această dată marchează Unirea Transilvaniei cu România și va rămâne una dintre cele mai importante pagini ale istoriei și unității naționale românești.

1 decembrie 1918 reprezintă evenimentul principal din istoria României, dată la care Marea Adunare de la Alba-Iulia votează unirea Transilvaniei cu România, totodată cerându-se un singur stat național. Cu toate acestea, primul pas a fost făcut, de fapt, între 21 noiembrie-4 decembrie 1918. Când Sfatul Țării din Basarabia a proclamat Republica Democratică Moldovenească. Apoi, la 24 ianuarie se adoptă declarația de Independență.

Adunarea Națională de la Alba Iulia a adoptat o rezoluție în care este atestată unirea tuturor românilor din Transilvania și Banat cu România. La 1 decembrie 1918, politicianul Vasile Godiș a citit rezoluția Unirii: „Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 18 noiembrie / 1 decembrie 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România. Adunarea proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între Mureș, Tisa și Dunăre.”

Legea Unirii a fost ratificată prin decret de lege, la 11 decembrie 1918 de către regele Ferdinand, fiind votată de Adunarea Deputaților în ședința din 29 decembrie 1919.

*Prof. Domilescu Ionela Mihaela
Liceul Tehnologic "N. S. de Hațeg" Mehadia*

Valea Bolvașnița și Marea Unire

Anul trecut s-au împlinit 100 de ani de la Marea Unire. Cetatea Alba Iulia, localitate cu profunde și adânci semnificații în istoria poporului nostru. Aici în anul 1600, voievodul Mihai Viteazul făcea pentru prima dată unirea vremelnică a tuturor românilor într-un singur stat. Tot aici pentru drepturile naționale ale românilor, au căzut sub roată trupurile lui Horia și Cloșca, martiri ai neamului nostru românesc. Aici în cetatea care adăpostea Câmpul lui Horea s-a legiferat pentru totdeauna mărețul act al Marii Uniri. La înfăptuirea mărețului act au luat parte 1228 de delegați¹ la care s-au mai adăugat peste 100 000 de participanți veniți din toate părțile Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului și care au hotărât într-un glas „vrem să ne unim țara”².

Marea Unire, visul de veacuri al tuturor românilor din toate veacurile și din toate timpurile acum s-a împlinit. Ea a fost pregătită cu multă minuțiozitate în toate satele și orașele Transilvaniei și Banatului. Pretutindeni au fost pregătite comitete de inițiativă, adunări locale, întruniri electorale care la rândul lor au desemnat delegați care să-i reprezinte la Alba Iulia pentru înfăptuirea mărețului act decizional.

La înfăptuirea mărețului ideal un rol deosebit l-a avut presa timpului. Cunoscuta publicație arădeană „Românul” într-un articol intitulat „Zi de sărbătoare”, apărut în ziua de 1 decembrie 1918 sublinia în numele celor rămași acasă: „Gândurile noastre se îndreaptă astăzi cu evlavie spre Alba Iulia, cetatea sfințită prin amintirile mari și duios ale trecutului... Trimișii neamului românesc și miile poporului, ale bunului popor românesc, s-au întrunit la Alba Iulia, ca să pregătească sărbătoarea cea mare”³. Ziarul „Drapelul” din Lugoj relatează în articolul intitulat „Alba Iulia” prin care făcea o vibrantă chemare către ciccitori de a-și manifesta dorința de a se uni cu România.

Banatul străvechi pământ românesc, moștenitor al unei vechi tradiții democratice a trăit din plin ziua cea mare a unirii. *continuare în pagina 42*

DESĂVÂRȘIREA FORMĂRII STATULUI NAȚIONAL UNITAR ROMÂN

În împrejurările istorice din faza finală a războiului, ca rezultat al acțiunilor de veacuri duse de numeroase generații de români, a apărut posibilitatea incununării victorioase a luptei de eliberare națională a poporului român și realizarea procesului de formare a statului național unitar român.

Înfăptuirea idealului de unitate statală a fost visul scump al înaintașilor noștri care au văzut în unirea românilor un important factor de progres și de dezvoltare pentru națiunea română.

Legăturile economice străvechi și permanente dintre românii de pe ambele versante ale Carpaților, unitatea lor de limbă, cultură și de aspirații naționale, au contribuit la pregătirea spiritelor pentru marele act al Unirii.

Desăvârșirea unirii țărilor române corespundea intereselor și aspirațiilor tuturor claselor și păturilor sociale, toate acestea au jucat un rol pozitiv în lupta pentru unire.

În octombrie 1918 a luat ființă Consiliul Național român Central în care intrau reprezentanți ai partidului național român din Transilvania, al partidului social-democrat, ai sindicatelor, ai Unirii meseriașilor, ai Astrei, etc., urmat imediat de înființarea consiliilor și gărzilor naționale în toate județele, orașele și comunele, în mâna cărora a trecut puterea efectivă a Transilvaniei.

La 27/9 aprilie 1918, în temeiul dreptului la autodeterminare și pe baza hotărârii sfatului țării de la Chișinău, Basarabia a intrat în componența statului român..

La 15/28 noiembrie 1918, a avut loc unirea Bucovinei cu România.

În condițiile puternicei mișcări revoluționare de masă, a avut loc la 1 Decembrie 1918 Adunarea Națională de la Alba Iulia, la care au participat 1228 de delegați aleși de circumscripțiile electorale din toate județele

Transilvaniei și susținuți la fața locului de peste 100 000 de oameni veniți din toate regiunile Transilvaniei.

Într-o atmosferă de mare entuziasm, Marea Adunare Națională de la Alba Iulia a adoptat istorica rezoluție perin care se proclama unirea necondiționată, și pentru totdeauna, a Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România.

Pentru unirea s-au pronunțat și numeroși reprezentanți ai naționalităților conlocuitoare.

Înfăptuirea unității statului român a constituit un act politic progresist de mare însemnătate pentru poporul român.

Adunându-se la un loc resursele materiale și umane ale teritoriilor românești, au creat premisele favorabile dezvoltării economice a țării.

Crearea statului național unitar român a permis consolidarea independenței economice și politice a României, lucru de mare însemnătate pentru dezvoltarea sa.

Au trecut 101 ani de la înfăptuirea acestui act măreț, de o importanță vitală pentru istoria ROMÂNIEI.

Evenimentul a fost sărbătorit la 1 Decembrie și în comuna noastră prin grija conducerii Primăriei Mehadia, în special al primarului Iancu Panduru. Toți cei prezenți au trăit cu emoție și mândrie momentul respectiv.

LA MULȚI ANI ROMÂNIA!

LA MULȚI ANI ROMÂNII!

Ec. Nică Drăgan

urmare din pagina 40

În ziua de 23 noiembrie 1918, într-o circulară emisă de către Consiliul Național Român din Mehadia, se arată că în toate cele 20 de comune aparținătoare să fie organizate adunări populare în duminica de 1 decembrie, pentru a se informa poporul cu cele ce se hotărăsc la Alba Iulia și că aceasta este dorința cea mai fierbinte a neamului românesc.

Documente ale timpului amin-

tesc și de alte întruniri asemănătoare. La Călnic, locuitorii întruniți în frunte cu Petru Ieremia și Sofronie Andrișani au înlocuit numele firmelor străine cu inscripții în limba română și au arborat steagurile tricolore. Sătenii din Cornereva participanți la adunarea populară au îndemnat: „Prezidiul sfatului național ca în scris să facă cunoscut consimțământul din tot sufletul la hotărârea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia”⁴.

**Pr. Iconom Stavrofor,
Solomon Sirbu,
Valea Bolvașnița**

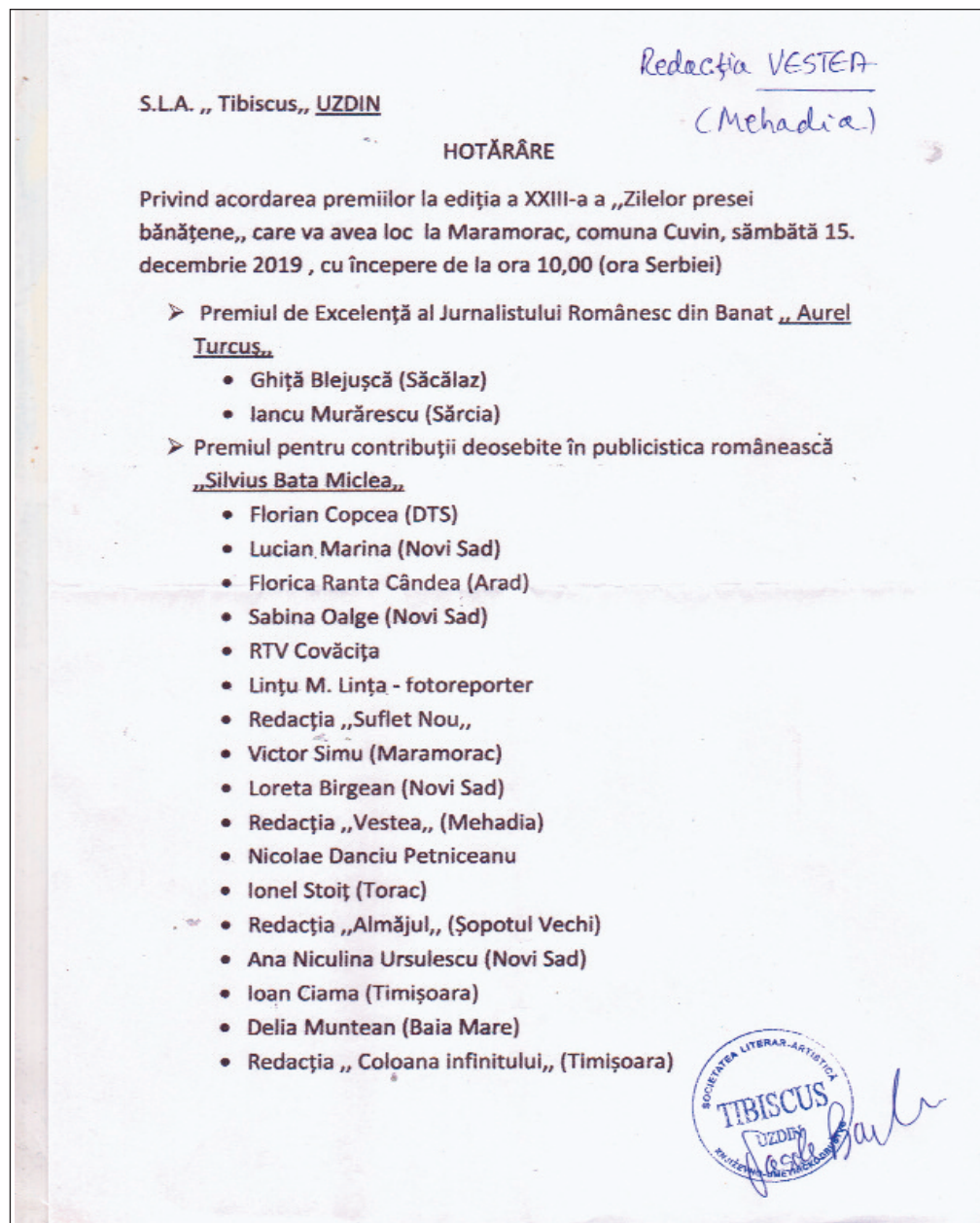
¹ Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers Enciclopedic, 2002, p.281.

² *Ibidem*,

³ Vasile Dudaș, *Unirea cea Mare*, în *Calendarul Românului*, Timișoara, 1993, p. 179.

⁴ *Ibidem*.

REDACȚIA PUBLICAȚIEI VESTEĂ, DIN MEHADIA, PREMIATĂ LA UZDIN - SERBIA

Preocuparea Bisericii privind situația satului românesc de astăzi și viitorul lui.

Situația economică, precară, îmbătrânirea populației

Comemorăm anul acesta și aducem prețuire satului românesc și a contribuției sale majore la devenirea istorică a poporului român este o mare necesitate și o mare demnitate. Satele românești, cu biserici și case țărănești, cu cimitire și morminte străjuite de cruci, cu ulițe și porți primitive, sunt purtătoarele unui limbaj tainic și vizibil al tradiției, al continuității fizice și spirituale a acestui neam, sunt oglinzi ale sufletului românesc¹, în care se arată hărnicia sau delăsarea noastră, responsabilitatea sau indiferența. Familia din satul românesc tradițional ținea de legăturile nemijlocite între părinți și copii, între oameni și casă, între locuință și pământ. Ea avea rostul de a ține laolaltă, într-un cosmos mic, tot ce se regăsea în cosmosul mare, în lumina lui Dumnezeu. Natura și tradiția merg mână în mână, iar cea din urmă poate fi considerată ca un proces viu de selectare a celor mai bune soluții la problemele cu care se confruntă comunitatea. Înțelegând astfel rolul tradiției, putem găsi în ea modele de referință pentru felul în care vrem să valorizăm astăzi nașterea și creșterea copiilor, adopția întregi comunități, în lume și între Dumnezeu.

Copilăria la un sat se legă de cuvintele; mamă, tată, frate, soră, bunicii, mâncare, casă, curte, teren de joacă, uliță, animale, rude dar și de morți. Dorința cea mai mare a unei tinere era să se căsătorească și

să devină mamă. Femeile gestiona și chiverniseau tot ceea ce bărbatul aducea în gospodărie. Despre sat Lucian Blaga spunea: *că este o lume a copilăriei, locul poveștilor și al miturilor*, iar Simion Mehedinți recomanda celor mici, *școala muncii*² ca mod predilect de formare și educare a copiilor. Sfântul Ioan Gură de Aur³ acordă un rol covârșitor părinților în educarea copiilor, atribuind tatălui o importanță predilectă în formarea băieților, în timp ce mamei îi revine responsabilitatea educării fetelor. Pentru fiecare dintre noi, satul în care ne-am născut reprezintă un Betleem personal⁴, un reper moral care ne însoțește toată viața. În vatra casei părintești am primit cele dintâi principii de viață care ne însoțesc pe tot parcursul vieții.

Nu există român care să nu își tragă originea dintr-un sat. Cu cât această legătură este mai puternică întărită și de conștiința apartenenței la un sat, vor fi mai puternice cu atât va crește calitatea umană a respectivului român. Țăranul român consideră munca un mijloc de a-și câștiga existența, de a-și înfrâna patimile egoiste și de a se învrednici de *pâinea noastră cea de toate zilele*. Unul dintre înțelepții neamului românesc spunea că putem să cutreierăm lumea întreagă, să ne mirăm de ceea ce au făcut civilizația și tehnica, dar nici un loc nu va rămâne sufletului decât cel în care ne-am născut.

În *Elogiul satului românesc*, Lucian Blaga ne vorbește despre satul așezat înadins în jurul⁵ bisericii și al cimitirului, adică în jurul lui Dumnezeu și al morților, un loc unde se vindecă setea de mântuire, iar satul a dat acestui pământ febra eternității, fiind mediul cel fecund al copilăriei⁶.

Despre spiritualitatea satului românesc etnologul și sociologul Ernest Bernea (1905 – 1990),

spunea că: *satul românesc tradițional a fost microcosmosul material și spiritual, care a constituit fundamentul existențial al națiunii...* Realitatea tradițională comunitară a definit și manifestat un mod propriu românesc de a fi, care e specific și general uman totodată⁷. O calitate de bază a țăranului român o constituie statornicia *nu stătea cu chirie*, el nu se muta din locul de care era profund legat prin rădăcini. Spre deosebire de casa omului modern, casa țăranului era construită ieftin din materiale ecologice. În mentalitatea vechiului sat, părăsirea moștenirii părintești era o greșală, o rupere de trecut, de un *tezaur al familiei*, care prin părăsire era sortit dispariției, iar adaptarea la o viață lipsită de rădăcini era extrem de dureroasă⁸.

Vitregiile vremurilor prin care a trecut țăranul român în ultimul secol de timp a avut efecte devastatoare la nivelul identității și mentalității sale, lovind adânc în normalitatea sau firescul vieții sale tradiționale, transformări negative de ordin spiritual, cultural și demografic. Datorită acestor fenomene, satul românesc a cunoscut mai multe etape precum: îmbătrânirea, depopularea, singurătatea și ca urmare a acestora părăsirea. Toate aceste fenomene s-au agravat și mai mult în timpul regimului comunist prin destrămarea satului românesc și distrugerea legăturii profunde a țăranului cu Dumnezeu, prin propagandă ateo-comunistă⁹. Din punct de vedere biologic, s-a demonstrat științific că există o legătură foarte strânsă între zona în care o persoană s-a plămădit, s-a format, a crescut și s-a format în zona respectivă.

Tinerii din lumea satului de astăzi trăiesc o adevărată dramă și parcă toate împrejurările le sunt împotriva. Generațiile anilor 1950,

continuare în pagina 44

urmărire din pagina 39

1960, 1970 se bucurau de colective de profesori cu o pregătire temeinică, profesori formați de intelectuali din perioada interbelică. Educatorii de altădată, nu aveau decât un singură preocupare, acela de a educa pe copii. Familia, bunăstarea lor economică erau în majoritatea cazurilor un lucru secundar¹⁰. După anul 1948, învățământul religios a fost scos din școală, introducându-se noua ideologie a omului nou comunist și antireligios; în schimb preoții erau etichetați ca *anacronici, retrogazi și reacționari* împotriva noului regim ateu abia introdus¹¹.

În ultima vreme profundele transformări, economice, sociale, industrializarea forțată, căsătoriile între membri diferitelor confesiuni religioase, au adus mari schimbări în viața morală a credincioșilor. Pastorația diferă de la sat la oraș. Parohia sau enoria se delimitează la un teritoriu în care preotul își desfășoară activitatea.

Lipsa locurilor de muncă, sărăcia, modernismul, dorința unei vieți mai ușoare, a unui trai mai bun a făcut ca o bună parte din credincioșii noștri să emigreze dintr-o regiune în alta, dintr-o țară în altă țară. În stoparea fenomenului migrației, preotul are un rol hotărâtor. Acum preotul mai mult ca oricând, preotul este chemat să și exercite calitatea sa fundamentală de părinte duhovnicesc de *martor, sfătuitor, și sfințitor* în cele duhovnicești.

De aceea, noi slujitorii Sfințelor Altare, vorbim de multe ori de slujirea din biserică dar și de cea de la catedră. Dintr-o anumită perspectivă, amândouă sunt la fel de sacre pentru că ambele se referă la educație și formare duhovnicească, la progresul familiilor credincioșilor noștri, indiferent de vârstă, origine, localitate etc.

Astăzi școlile de la țară, trec printr-o criză fără margini. Sunt

multe școli închise, altele funcționează cu clase comasate, în care elevi de vârste diferite, fac orele în același spațiu cu profesori suplینitori sau navetiști care predau discipline cu totul diferite față de pregătirea lor. Din viața satului de altădată au dispărut, hora tradițională românească, serbările școlare, festivitățile cu caracter patriotic cultural sau patriotic. Toate acestea au dispărut. Locul lor l-au luat internetul, Facebook, telefonul care îi izolează pe unul de altul, chiar dacă locuiesc alături ei nici măcar nu se cunosc. Aceștia nu cunosc drumul bisericii din sat, la școală, hora satului, câmpie, pădure și alte activități legate de viața satului. Unde este socializarea de altă dată de care astăzi este atâta nevoie. Se pare că toate acestea au dispărut.

Părinte Dumitru Stăniloiaie, vedea în țăranul român prezența harică și ocrotirea milostivă a lui Dumnezeu în toate cele prezente din jurul său, *vedea pe Dumnezeu în taina naturii, care pentru el e un adevărat rai*¹².

Cu ocazia acordării titlului de *Doctor Honoris Causa* în ziua de 7 Decembrie 2011, la Universitatea Babeș-Bolyai, Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel¹³, prezenta și aducea în discuție valoarea satului românesc – între tradiție, supraviețuire și speranță, arătând starea precară în care se află satul românesc. Degradarea lui a început cu epoca colectivizării, industrializării și urbanizării comuniste și continuând cu fenomenul emigrației în străinătate care a urmat după anul 1989¹⁴.

Această situație a satului românesc este perceput acut de Biserică Ortodoxă Română față de care satele se depopulează, oamenii îmbătrânesc, numărul cununiilor și al botezurilor scad, crescând al deceselor, iar populația devine tot mai săracă¹⁵.

Satul se definește printr-o

suprafață de pământ ale cărui norme sunt stabilite de către om în comuniune cu alți oameni. Nichifor Crainic spunea despre vatra satului că este o nostalgie a Paradisului. Satul nu poate fi locuit oricum, ci după anumite norme pe care ființa umană le recunoaște, fiindcă de stabilit le-a hotărât Dumnezeu.

În virtutea acestei gândiri răsăritene patristice, părintele Dumitru Stăniloiaie, vorbește de tipul omului comunitar sădit în conștiința poporului român, care e tipul de om spre care tinde intens comunitatea contemporană care numai suportă individualismul¹⁶.

De la comunitățile tradiționale, cu o populație relativ stabilă, s-a ajuns la transferul de populații dinspre oraș și viceversa. Aceste dislocări au condus la mutații și amestecuri și în planul valorilor și credințelor umane.

Dintre cei plecați la oraș, o primă generație, chiar și a doua nu au reușit să se adapteze noi vieți cotidiene. Iar dintre cei care au emigrat de la oraș la sat nu aveau o cultură rurală¹⁷.

În toate situațiile nou create, Biserica Ortodoxă Română, prin slujitorii ei susține revitalizarea satului românesc din tot ce a fost odată la nivel social, cultural și bisericesc¹⁸. Peste tot la sate în țară regăsim multe biserici aflate în construcție sau în curs de restaurare, înzestrate cu case parohiale, unde preotul și familia lui să locuiască în mijlocul credincioșilor. Familia preotului să fie model de urmat, *o adevărată oază vie*, pentru credincioșii parohiei. În toate satele observăm organizarea de *cantine parohiale*, venite în sprijinul celor săraci și neajutorați. În consolidarea satului românesc, evitarea abandonului școlar, dar și în toate acțiunile sale, păstorul de suflete are nevoie de ajutorul cântărețului bisericesc a

continuare în pagina 45

urmare din pagina 44

comitetului și consiliului parohial, dar și a credincioșilor.

În ultimele cercetări sociologice s-a constatat că, în satul lipsit de biserică și de preot, sau preotul nu locuiește în parohie, există multe cazuri de alcoolism cu multe familii aflate în stare de destrămare. Preotul stabilit în parohie aduce dragoste și bucurie în rândul credincioșilor. Acolo unde există cooperare strânsă între preot, primar, învățător, medic, se creează speranță și încredere în puterea lui Dumnezeu.

Anul acesta dedicat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, preoților, învățătorilor, și primarilor gospodari este pentru noi slujitorii Sfințelor Altare o adevărată provocare. În ultimi ani Biserica Ortodoxă Română prin slujitorii ei susține revigorarea satului românesc. În sprijinul susținerii și revigorării satului românesc au fost lansate numeroase proiecte precum: *Hristos împărtășit copiilor, Tabăra din Inima Satului, Vacanță altfel*, au fost organizate numeroase tabere școlare, multe întruniri ale tineretului de pretutindeni.

Biserica Ortodoxă Română susține satul românesc, organizând programe de întraajutorare, mobilizând credincioșii să ofere ajutor celor săraci, vârstnici și bolnavi¹⁹. Acolo unde există cooperare strânsă între preot, primar, învățător și medic se creează speranță și încredere în viitorul satului românesc.

La inițiativa și cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte Dr. Lucian Mic, în cadrul Episcopiei Caransebeșului, au avut loc numeroase proiecte de promovare a valorilor satului românesc. Numai anul acesta au fost organizate numeroase întruniri cu tineri, tabere școlare precum *Tabăra din Inima Satului*, o *Vacanță astfel*, venite în promovarea valorilor și tradițiilor

satului românesc²⁰. În urmă cu trei ani a fost înființată *Asociația Tinerilor Ortodocși din Banatul de Munte*. Activitatea tinerilor de aici, înscriși voluntar, a fost evidențiată de Prea Sfințitul Părinte Lucian, cu numeroase medalii, diplome, prin care se caută revitalizarea și emanciparea satului românesc. Prin acțiunile sale, Biserica străbună acordă asistență pastorală, socială, medicală, economică, multor familii care au nevoie de ajutor.

Toate aceste proiecte sunt dedicate satului românesc și ca scop emanciparea lui contemporană. Avem datoria sfântă de a nu uita niciodată virtuțile și împlinirile trecutului și să le cultivăm. În felul acesta Biserica străbună își arată recunoștința față de satul unde ne-am născut și ne-am format ca neam și ca națiune²¹.

Să avem încredere în Dumnezeu și să privim cu realism la prezent și viitor. Prin credința în Dumnezeu și dragostea către aproapele să fim modele demne de urmat pentru credincioșii satelor noastre, conducându-i spre împărăția lui Dumnezeu.

Pr. paroh, Solomon Sârbu

¹ Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Satul românesc, păstrător al valorilor noastre spirituale, ne cheamă să-l ajutăm*, în ziarul Lumina, Nr. 184 (4363), Anul XV, marți, 13 august 2019, p. 3.

² Ștefan Totorcea, *Familia din satul românesc de altădată*, în ziarul Lumina, Nr. 106 (4285), Anul XV, sâmbătă, 11 mai, 2019, p. 5.

³ Pr. Ioan C. Teșu, *Părinții, cei dintâi și mai de preț educatori*, în ziarul Lumina, Nr. 106 (4285), Anul XV, sâmbătă 11 mai, 2019, p. 7.

⁴ Varlaam Ploieșteanul, *Pentru români, satul natal reprezintă un Betleem personal*, în ziarul Lumina, Nr. 167 (4346), 24 iulie 2019, p. 4.

⁵ Timotei Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, *Dragostea față*

de satul românesc arătată prin fapte, în ziarul Lumina, Anul XV, Nr. 168 (4347), joi 25 iulie 2019, p. 6.

⁶ Ștefan-Claudiu Raicu, *Despre frumusețea neuitată a satului românesc*, în revista Telegraful Român, Anul 167, Nr. 17-20, 1 și 15 mai 2019, p. 5.

⁷ Ernest Barnea, *Civilizația română sătească*, Ed. Vremea, București, 2006, p. 164.

⁸ Ștefan-Claudiu Raicu, *op cit.*

⁹ Daniel, Patriarhul României, *Satul românesc trebuie ajutat mai mult de către locuitorii orașelor*, în ziarul Lumina, Nr. 108, (4287), Anul XV, marți 14 mai 2019, p. 5.

¹⁰ Pavel Jumanca, *Amintiri*, Ed. David Press Print, Timișoara, 2011, p. 237 – 239.

¹¹ Pr. Gheorghe Românu, *Biserica și școala – organism comun în viața satului românesc din Transilvania și Banat*, în Foia Diecezană, An. XXV, Nr. 5 -6 (291 – 292), mai – iunie, 2019, p. 24.

¹² Pr. Prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Opere complete, vol. IX. Reflecții despre spiritualitatea poporului român*, București, Ed. Basilica, 2018, pp. 164- 165.

¹³ Pr. Prof. Dr. Cristian Muntean, *La români modelul relațiilor între oameni îl dă satul*, în ziarul Lumina, Anul XV, Nr. 27 (9704), duminică 7 iulie 2019, p. 2.

¹⁴ Daniel Patriarhul B. O. R., *Știința mântuirii, vocația mistică și misionară a teologiei*, Ed. Basilica, București, 2014, p. 318.

¹⁵ *Ibidem*,

¹⁶ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I, Ed. IBMBOR, București, 1996, pp. 139-140.

¹⁷ Otilia Bălinișteanu, *Satul tradițional așa cum a fost și nu va mai fi*, în ziarul Lumina, Nr. 29 (2470), Anul X, 5 februarie, 2019, p. 5.

¹⁸ *Ibidem*,

¹⁹ Daniel, ziarul Lumina, Nr. 184, din 13 august 2019, *op. cit.*

²⁰ Diac. Pavel Canea, *Măureni, gazda celei de-a VIII-a Tabăra din Inima Satului*, în ziarul Lumina, Nr. 167 (4346), Anul XV, 24 iulie 2019, p. 4 A.

²¹ Macarie, Episcopul Episcopiei Ortodoxe a Europei de Nord, *Pastorală la Praznicul Învierii Domnului nostru Iisus Hristos*, Ed. Felicitas, Stockholm, 2019, p. 10.

“TREI CĂLUȚI ÎN GALOP” FUGĂRIȚI DE DOUĂ DOAMNE!

Se închină prozatorului

IONDUMITRU TEODORESCU,
autorul cărții “Șase căluți în galop”

S-a întâmplat, nu s-ar mai întâmpla, în ziua de 28 decembrie 1989, ora 11, în redacția revistei “Orizont” din Timișoara.

Avusesem întâlnire cu poetul Aurel Turcuș la redacția revistei “Orizont”, unde el trudea ca redactor de câțiva ani. Am intrat în prima sală, ce dădea, printr-o ușă, în altă încăpere. La ușă, pe scaun doamna Adriana Babet, angajată a revistei, fiica colonelului Sandu Simlovici, coleg din vechea gardă. Adriana era de veghe, nu mi-a dat voie să intru în cealaltă încăpere, dar luat la “întrebări” de Antoneta Iordache, fiind suspectat de colaborare cu organele de securitate. Ne aflam a treia zi după Crăciun, după crima înfăptuită la Târgoviște de către niște evrei și de niște țigani.

În încăpere cu Adriana Simlovici se mai găseau alte câteva persoane, cunoscute și necunoscute, precum un vlăjgan, ce cocheta cu literatura și care la dispoziția Adrianei îndepărta din încăpere persoanele neinvitate, cum îndepărtat fusesem și eu, luat de mână și scos pe coridor. Aici l-am așteptat pe Aurel Turcuș.

După circa o jumătate de oră a ieșit Aurel Turcuș, a ieșit roșu în obraji, lăcrămos și foc de supărat, zicându-mi: “Nicule! Am rămas fără pitucă!” Am

coborât scările, am ieșit în stradă, a dat lehamite din mână și a pornit în sus, direcția “Continental”, fără alte vorbe, refuzând prezența mea. Eu am luat-o în sens opus, spre Piața Libertății, fost Primăria Veche, la tramvai...

Aurel Turcuș fusese dat afară din redacția revistei “Orizont”, de către grupul: Antoneta Iordache, nepoata colonelului de securitate Bica, șeful gărzii lui Ceaușu, Adriana Babet născută Simlovici, fiica Colonelului Al. Simlovici (evreu), care în companie cu un anume tovarăș Coriolan Pop, mahăr la P.C.R. în Regionala Banat, prin anii 1958-1960 duceau țărani din beciurile Raionului de Securitate Timișoara (avea sediul în preajma Gării de Nord, pe lângă Laboratorul de psihologie al CFR-ului), țărani care se opuneau colectivizării agriculturii, erau duși cu un I.M.S. (un soi de Aro) în Pădurea Verde și împușcați în ceafă. Martor: șoferul Raionului, locuitor în Timișoara, pe strada Memorandumului. Desigur, de îndepărtarea din redacție a lui Aurel Turcuș, apoi a altor doi colegi: I.D. Teodorescu și poetul Lucian Erwin Bureriu, nu fusese străin domnul Mircea Mihăieș, redactor-șef, fiul unui ofițer acoperit din Arad.

Așadar, cei trei “cakzti” au rămas fără bucata de pâine cotidiană, lor li s-au imputat o pretinsă colaborare cu organele de securitate. Poate da, poate nu! Sigur, sută la sută fiecare redactor

din revista “Orizont” într-un fel sau altul au colaborat cu Securitatea, dacă nu cu Securitatea au colaborat fain-frumos cu articole elogioase la adresa organelor de partid. Fiecare redactor fusese angajat cu avizul organului de securitate, apoi cu avizul organului de partid. Partidul cerea verificări, iar Securitatea le efectua și le prezenta Partidului. Mai mult cele două Doamne, Adriana și Antoneta, erau din familiile unor cadre de comandă din Securitatea statului, crescute cu lăptic de la tata Securității.

Acum câteva cuvinte despre cei trei “căluți” fugăriți de două “iepe”!

- AUREL TURCUȘ (1943-2012), cărturar însemnat, prozator, poet, folclorist, fiu de țărani din Bihor, divorțat și un copil, fără alt serviciu, fără posibilități materiale. A fost locțiitorul secretarului de partid în redacția revistei “Orizont”. Un an de zile l-am cărat cu “Dacia” prin bâlciurile din Jugoslavia ca să comercializeze flecușetețe, cadouri primite de amanta sa, moașă la un spital de femei din Timișoara.

- Lucian Bureriu, evreu sau neamț, poet de mare factură, vechi lucrător în presa literară vorbită, element corect, căsătorit și avea un copil încă student. Rămas fără posibilități de trai a avut o tentativă de sinucidere. A beut ce a beut, a căzut în baie, unde a dat soția sa peste el. Salvare, spital, spălături stomacale.

continuare în pagina 47

urmare din pagina 46

Foarte greu, prin relațiile soției sale a fost angajat ca profesor la o școală profesională din Biled (Timiș).

-IONDUMITRU TEODORESCU (1938-?), originar de prin părțile Brăilei, cu studii superioare, prozator de talie națională, autorul câtorva romane, a fost redactor la "Orizont" – secțiunea proză. A fost văzut în compania unor militari (securitatea și m.f.a.), la Restaurantul "Militari", era amator de votcă originală.

Îndepărtat din redacția revistei "Orizont" s-a încurcat cu o doamnă (concubinaj), asistentă, în etate, amatoare și ea de votcă. Totuși, prin această doamnă asistentă medicală, a reușit să găsească un post de bibliotecar, la o bibliotecă de cartier din Timișoara. După câțiva ani, nu prea mult, a fost găsit mort în apartamentul unde locuia. Urât sfârșit al unui scriitor de certă valoare literară.

Am prezentat trei "căluți" și două "iepe", cu destinul lor. "Iepele" vor ajunge: una profesoară universitară cu doctorat (cum se dau acum doctoratele...), cealaltă ce făcuse pe "ofițerul anchetator" va ajunge director în Ministrul Culturii - Relații Internaționale. Ce părere aveți, stimați "căluți", care ați pățit-o cândva precum caii mei?

LAE CARABINĂ

Mehadia, iulie 2017, acum când colegul prozator Teo făcea 80 de ani, dacă nu era fugărit de două pretinse doamne!..

Continuăm, și în acest număr, șirul amintirilor doamnei Ana Fleitcher, cuprinse în volumul „CĂLĂTORIE FORȚATĂ SPRE NECUNOSCUȚ”. Publicăm în acest număr un fragment ce amintește un episod, la fel de trist ca toate celelalte episoade ale deportării în Bărăgan - inundațiile din anul 1955, trăite, și evocate aici, de către autoare.

Tot în acel an, în luna iulie, au început să dea libertate la multe familii din satul nostru, în special la familia de macedoneni. Ne-am bucurat mult știind că va veni poate și rândul nostru, a celorlalți, văzând căși relațiile internaționale începuseră să se îmbunătățească.

Tata își făcea calculul că dacă vom fi liberi și noi, poate în toamnă, sau anul următor, vom duce cu noi acasă o cantitate apreciabilă de porumb, vom avea hrană și ne vom descurca până își vor pune pe picioare gospodăria.

Dar n-a fost să fie așa, că în luna august, ziua 24, a aceluiași an 1955, ora 3-4 dimineața, digurile prutului n-au mai rezistat la o distanță de cca. 5 km de satul nostru (la orezăria gospodăriei) și apele revaarsate cu o furie de neimaginat, au pornit spre satul nostru. Se duceau oamenii cu bicicletele până acolo să vadă situația și se întorceau sperați, spunând că valul de apă ce se îndreaptă spre noi, este de 2-3 metri și în câteva ore va inunda satul. Ieșire din sat, după cum am mai povestit, aveam numai pe acel pod peste canalul de câțiva metri lățime, ce ne înconjura, dar oamenii care porniseră să-și scoată bagajul, nu aveau voie să-l treacă până când G.A.S.-ul nu-și scoate utilajele, mobilierul și arhiva. Se adunaseră zeci de căruțe încărcate cu lucrurile cele mai de trebuință, în jurul podului, țipau, strigau unii la alții, rugau pe milițieni să le dea voie să treacă dar urechile lor erau surde, interesul lor era ca statul să nu piardă, însă ce se întâmplă cu oamenii nu le păsa.

Priveai la un tablou de hărmălaie și disperare de neimaginat. Unii care nu aveau căruță, își pusese în saci lucrurile cele mai de preț și cu sacul în spate treceau podul și fugeau cu el 5 km, până în Frumușița, unde deschidea o poartă la întâmplare, îl anunța pe proprietar și lăsa după poartă spunând că merge înapoi să mai aducă. Vă dați seama ce înseamnă să fugi 5 km pentru a-ți mai salva câte câteva. Numai cine n-a avut ocazia să vadă, sau să i se fi povestit astfel de situații, nu-și imaginează cât poate îndura ființa umană, atât fizic, cât și psihic.

În jur de ora 11.00 dimineața, când GAS-ul și-a terminat de scos toate ciurucurile, au dat voie și oamenilor noștri din sat să treacă podul.

continuare în pagina 52

Sentimentul că pot face mai mult este cel care m-a călăuzit în viață - Interviu cu medicul Gheorghe CRISTESCU

O zi de toamnă târzie, sfârșit de noiembrie, a anului 2019, ne aduce, în Orșova, la cabinetul domnului doctor Gheorghe CRISTESCU, medic specialist în urgență medico-chirurgicală în frumosul oraș de pe malul Dunării. Originar din Plugova, domnul doctor slujește meseria lui Hippocrate de peste 38 ani, având o bogată experiență ca medic primar în urgență medico-chirurgicală, a deținut inclusiv funcția de director al Spitalului Municipal din Orșova, astăzi este medic primar la secția C.P.U. (Compartiment Primiri Urgențe), în cadrul aceleiași spital. La rugămintea de a ne oferi un interviu pentru publicația VESTEA, spre bucuria și onoarea noastră, domnul doctor a răspuns pozitiv.

Vestea: Pentru început, domnule doctor, știm că originea dumneavoastră, locul de naștere, este satul Plugova, spuneți-ne vă rog: copilăria, anii petrecuți în mijlocul consătenilor dumneavoastră v-au creat sentimentul de apartenență la valorile locului în care v-ați născut, din care ați pornit călătoria în viață? Conexiunea cu acesta se păstrează și astăzi? Povestiți-ne puțin despre experiențele copilăriei și a tinereții dumneavoastră în mijlocul acestei comunități.

- Da, este adevărat, sunt născut în satul Plugova, unde am și copilărit alături de consătenii mei, cu care am legat în acei ani și multe prietenii, multe dintre ele păstrate și în anii ulteriori. Am avut o copilărie normală, foarte frumoasă, așa cum dealtfel consider că sunt toate copilăriile petrecute la sat, poate cele mai

frumoase, cel puțin pentru mine așa consider că a fost copilăria mea petrecută la Plugova. Școala primară și ciclul gimnazial – clasele I-VIII - le-am făcut la Plugova. O amintire, care astăzi îmi emană un iz de tristețe, gândindu-mă la cum este ea astăzi, este despre școala de la Plugova. În acei ani, când eram elev al acelei școli, spre deosebire

de situația de acum, îmi amintesc că eram foarte mulți copii - în clasa mea eram 42 de elevi, copiii erau veseli, știau o mulțime de jocuri și socializau mult mai mult decât astăzi. Fiind în prag de iarnă, o amintire pe care o am întipărită puternic în memorie și pe care găsesc potrivit să o evoc aici, este cea legată de cel mai iubit joc al copiilor - din acele vremuri, pentru că astăzi se pare că el devine încet, încet, doar o amintire – săniușul. Consătenii mei, cunosc denumirile locurilor din Plugova și știu unde este Glana – un drum de țară, ce face legătura între sat și livezile de deasupra satului, cu sania străbăteam acel drum, apoi intram în sat, pe

ulițele lui, până în centru satului, la sfat. Era o mare bucurie și plăcere pentru noi, copiii. Uitam și de casă, și de mâncare, interesați fiind mai mult de a nu pierde nici o tură. Când ne era foarte foame, mâncam porumbe sau măceșe, aflate din plin în tufele de pe marginea „pistei” noastre. Era o „epidemie de bucurie” care ne umplea sufletele

noastre nevinovate de copii și nu era nimic mai plăcut pentru noi în acele zile.

Revenind la școală, trebuie să amintesc și despre dascălii noștri, fiindcă rolul lor consider că a fost unul deosebit în formarea noastră ca oameni. Spun asta fiindcă eu îi identific cu adevărații dascăli de țară, dedicați meseriei, cu dragoste pentru copii, conștienți de răspunderea pe care o au, implicându-se activ în educația și pregătirea noastră. Aveau un dar nemaipomenit de a comunica cu copiii, prin el atrăgându-i în diverse activități școlare, evident toate în beneficiul lor, al elevilor, și mai departe al oamenilor ce aveau să devină. *continuare în pagina 49*

urmare din pagina 48

Pentru a fi mai sugestiv, pot să dau și ca exemplu pe profesorul nostru de matematică, Peșilă Matei, care ne aduna după amiaza, după orele de curs, pentru a ne aprofunda pregătirea în matematică – și aceasta o făcea din propria sa dorință, fără nici un interes propriu! Vorbim despre anii 60 - din păcate, între timp s-au schimbat foarte multe, între care și oamenii. Astăzi primează alte obiceiuri; rămâne de constatat ce societate vor crea aceste generații.

Mai sunt și alte amintiri despre satul natal, sunt numeroase, însă timpul nu ne permite pentru a le evoca. Ele sunt excepționale și le-am purtat mereu în memorie ca pe niște lucruri de preț; de asemenea, familie, rude, prieteni, toți sunt prezenți acolo în memoria mea. După cum vă spuneam, viața mea la Plugova, alături de plugoveni, nu a fost ușoară, însă a fost minunată!

Vestea: Nu ne îndoim de acest lucru, mulțumim! În continuare, după absolvirea școlii primare, ați părăsit satul natal pentru a vă continua studiile.

- Da, am urmat cursurile liceului de cultură generală din Orșova, în perioada 1970-1974, apoi cursurile Facultății de Medicină din Timișoara, pe care am absolvit-o în anul 1982.

Vestea: După absolvire, puteți să ne spuneți, în câteva cuvinte, evoluția dumneavoastră în ce mod a decurs...

- Da, după absolvire, am efectuat stagiatura, timp de trei ani, la Spitalul Orășenesc din Orșova, după care am început să profesz ca medic la dispensarul medical al Întreprinderii Miniere din Orșova, care astăzi nu mai există. Ea funcționa în acele clădiri, azi

în ruină, de la Valea Cernei, acele clădiri de pe dreapta în drumul spre Orșova. După dispariția acestei întreprinderi, în anii 90, am revenit la spitalul din Orșova, la primiri-urgențe. În timp, am participat la diferite cursuri de specializare, între care amintesc pe cel de competențe pe ecografie generală și endoscopie, realizat la Spitalul de Urgență Fundeni, din București.

Vestea: Despre familia dumneavoastră dacă doriți să ne spuneți, vă rugăm, câteva cuvinte. Avem informația că fiul dumneavoastră a ales să vă calce pe urme optând pentru aceeași meserie...

Sunt căsătorit, de 38 ani, soția este din Orșova și este de profesie inginer chimist. Avem un băiat, este căsătorit. În urmă cu 5 ani ne-au dăruit și o nepoțică. Ei trăiesc în Germania, însă legătura noastră este în continuare una destul de strânsă, ne vizităm reciproc cât de des ne permite timpul. Referitor la băiatul nostru, da, este adevărat, este medic. A fost propria lui opțiune; a priceput lesne, evident datorită tatălui său, încă din anii școlii generale, ce presupune practicarea acestei meserii. Evident, am fost bucuros că a dorit să îmbrățișeze această meserie, atunci când a hotărât să urmeze studiile universitare pentru a se pregăti în acest domeniu, la Facultatea de Medicină din Timișoara. După absolvire, a răspuns unei oferte și a părăsit România, pentru a se specializa în chirurgia plastică reparatorie la Universitatea Otto von Guericke din Magdeburg - Germania. În prezent lucrează, pe această specializare, la clinica Johanniter din Stendal, o unitate spitalicească cu aproximativ 800 angajați, care

este de altfel și cel mai important centru de sănătate din landul Sachsen-Anhalt, din Germania.

Vestea: Proveniți dintr-o familie în care munca, temeinicia judecății privind rânduiala vieții, înțelepciunea și nu în ultimul rând demnitatea, au constituit reperele fundamentale, stabile, ale dezvoltării dumneavoastră în sânul unei familii puternice, cu principii sănătoase. Toate acestea credeți că au avut un rol important în evoluția dvs. ulterioară, personală și profesională?

- Cu siguranță! Mediul în care te dezvolți, educația primită de la părinți, sunt elemente fundamentale în construcția de mai târziu a personalității, a caracterului cu care se înzestreaază această personalitate. Eu am fost educat de mic în spiritul muncii, al beneficiilor care îți le poate aduce aceasta. Nu am fost scutit de muncile câmpului – am săpat, am cosit, am strâns fân; familia mea s-a hrănit din roadele pământului. Pot spune că m-am bucurat din plin de tot ce îți poate oferi viața la țară, cu bucuriile, cu greutățile și cu necazurile ei. Referindu-ne la evoluție, pot spune că nu viața de la sat m-a determinat să urmez această cale, cred că sentimentul că pot face mai mult, este cel care m-a îndemnat și m-a călăuzit în continuare. Nu m-am îndoit niciodată de aceasta, iar bagajul înșușit în familie, cu care am plecat în călătoria vieții, așa cum spuneți, cu siguranță mi-a fost de real folos.

Vestea: În munca dumneavoastră, de medic specialist, știm că ați păstrat o legătură permanentă cu comunitatea din care proveniți. Ați ajutat, indiferent de poziția socială a celui aflat în dificultate, cu alte cuvinte v-ați îndeplinit cu devotament legământul

continuare în pagina 50

urmare din pagina 49

moral impus de jurământul lui Hipocrate și asta în modul cel mai uman posibil. Spuneți-ne vă rugăm, în curând urmează a vă pensiona din sistemul medical, credeți că veți simți lipsa acestei activități, veți găsi un mod de a suprima dorința de a vă ajuta semenii?

- Da, este firesc să păstrez legăturile cu consătenii mei. Nu mi-am permis să-mi uit niciodată originile, poate dacă aș fi genul de om vanitos, dar nici asta nu sunt. Întotdeauna, atât prin natura meseriei, dar și prin individualitatea mea, am considerat că semenul trebuie sprijinit, mai ales atunci când este vorba de suferința trupească. Aici nu mai există poziție socială, toți suntem oameni, iar în fața bolii, ca și a morții, cu toții suntem egali, și trebuie să fim tratați egal. Cred că spitalul este unul dintre puținele locuri în care omul realizează că este om, conștientizând limitele condiției sale umane. Uneori uităm și ne considerăm deasupra celorlalți, nu este așa! Viața ne-o demonstrează, și nu de puține ori în cel mai dureros chip.

E adevărat că atunci când ai o deprindere ce o cultivi o viață întreagă, e greu să te dezbari de ea, iar atunci când ea se bazează și pe o pregătire ce îți permite a face lucruri de folos celor din jur, e și mai greu. E adevărat, mă voi pensiona din sistem, însă nu doresc să intru în totalitate în starea de inactivitate. Sper ca Dumnezeu să-mi mai dea sănătate, iar cu această nădejde, am demarat deja o inițiativă ce-mi va permite punerea în continuare a cunoștințele mele în practică în sprijinul, în special, a consătenilor mei. În această idee, am solicitat Primăriei din Meha-

dia de a-mi pune la dispoziție un spațiu, la Plugova, unde vom amenaja un mic dispensar în care am hotărât ca o zi pe săptămână să acord consultații gratuite consătenilor mei din satul Plugova. În urma discuției cu oficialitățile locale, am convenit asupra spațiului ce a aparținut vechiului dispensar medical din Plugova. Sper ca astfel să am mulțumirea sufletească că am putut oferi un dram de recunoștință satului care mi-a deschis calea vieții mele pământene.

Vestea: *O ultimă întrebare, aceasta legată de sistemul medical, mai exact în structurile spitalicești, în care vă desfășurați activitatea de un timp foarte îndelungat, ați deținut inclusiv funcții de conducere, de aceea cu siguranță îl cunoașteți temeinic și puteți elabora o judecată foarte precisă privind funcționarea lui. Știm cu toții că a fost, și să ne confirmați sau infirmați dacă este în continuare, o situație îngrijorătoare privind lipsa de personal calificat, în special a medicilor. S-au făcut unele intervenții din partea statului pentru a îmbunătăți condițiile din spitale și a personalului care funcționează în aceste structuri, una dintre aceste măsuri fiind majorarea consistentă a salariilor. Credeți că aceste măsuri au fost suficiente pentru stoparea declinului în funcționarea acestui sistem. Ce credeți că lipsește și ce ar mai trebui făcut?*

- Privind din perspectiva funcționării mele timp de 26 de ani doar la spitalul din Orșova, desigur pot face o analiză completă a celor solicitate, însă fac această precizare că doar din această perspectivă, fără a avea competența de a o extinde sau chiar generaliza. În ceea ce privește spitalul din Orșova, situația consider că este una

bună, dacă nu chiar foarte bună în unele privințe. Fără îndoială, aceasta se datorează în bună parte eforturilor comune și colaborării productive între manageri și oficialitățile locale, respectiv consiliul local al orașului Orșova. Aceasta a avut ca efect o îmbunătățire a condițiilor de muncă, dar și dotarea spitalului cu aparatură medicală. Au fost create condiții corespunzătoare de internare pentru pacienți, acestora asigurându-li-se și o asistență calificată de bună calitate. Personalul medical consider că este la un nivel corespunzător de pregătire pentru a fi capabil de a efectua un act medical de calitate. Aici mă refer atât la medici, cât și la asistente. Chiar și în ceea ce privește categoria de personal angajat la nivelul de îngrijitori, aceștia își cunosc îndatoririle și își îndeplinesc în mod corespunzător atribuțiile. Ca urmare, în cadrul spitalului nu s-au înregistrat curențe în funcționare, la niciunul dintre aceste nivele.

La capitolul dotării cu aparatură medicală putem spune că stăm foarte bine. Spitalul este dotat cu aparatură performantă: ecografe, ecocardiograf, mamograf, urmând să se achiziționeze un aparat pentru radiologie medicală Röntgen, și un computer tomograf. De asemenea, laboratorul spitalului este dotat cu aparatură performantă.

Vestea: *Mulțumim, domnule doctor, pentru timpul acordat, vă dorim multă sănătate, ca să o puteți da mai departe pacienților dumneavoastră!*

Interviu realizat de:
Ing. Constantin VLAICU – redactor șef VESTEA

Rezistența anticomunistă în Valea Almăjului

Tara Almăjului- așezată în sud-vestul României, între munții Semenici și Almăj, este locuită de o populație milenară, pur românească, cu suflet curat ca apele izvoarelor și de tăria pietrei din stâncile munților. Oameni harnici și iubitori de libertate, almăjenii nu s-au supus străinilor cu ușurință, însă atunci când nu au mai putut rezista se răscoalau, ori se retrăgeau în munți. Cunoscută sunt răscoalele antihabsburgice din secolul XVIII, cât și grupurile de haiduci conduși de Pătășanu, care au speriat curtea imperială a lui Iosif al II-lea. Aici s-a zămislit o pleiadă de luptători pentru limbă și neam, care au pus în slujba realizării idealului de unitate națională averile și chiar viața lor. Au participat în mare număr și cu entuziasm la evenimentele pentru înfăptuirea Marii Uniri. O dată înfăptuit acest vis, au slujit cu credință România Mare, dând numeroase jertfe pentru apărarea ei. Cunoscută sunt faptele de arme ale voluntarilor almăjeni în tânăra armată română din vara anului 1919 - în luptele împotriva Ungariei lui Bella Kun. Cu mari sacrificii umane și materiale au fost alungați agresorii din Transilvania și apoi lichidat comunismul unguuresc, prin ocuparea întregii Ungarii. În aceste condiții, culpabilizarea poporului român de comunism este o mare greșeală, dacă nu se face cu intenție și răutate. Cu eforturi deosebite, România a lichidat comunismul unguuresc, ceea ce nu a reușit să o facă cele cinci națiuni în Rusia acelorași ani, împotriva bolșevicilor lui Lenin, ori poate nu au vrut. De asemenea sunt

cunoscute și laudabile faptele de arme ale almăjenilor în armata română condusă de mareșalul Ion Antonescu, împotriva comunismului sovietic din anii 1941-1944. Se constată că sentimente antirussești și anticomuniste au fost de mult în societatea românească, de aici ideea organizării unei rezistențe armate față de ocupantul sovietic. După 23 august 1944, când erau evidente intențiile Moscovei de a impune un regim comunist în România, a provocat o puternică reacție de apărare din partea românilor. Dar de acum, sprijinirea pe față a unei mișcări de rezistență înarmată nu era posibilă. „Forțele politice au preferat să acorde un sprijin tacit unor inițiative particulare” (Troncotă C.). Românii doreau un conflict între anglo-americi și sovietici. Confruntând dorința lor cu o certitudine, nu au luat în calcul adevăratele coordonate ale geopoliticii determinate de înțelegerile de la Yalta. Amăgiți cu venirea americanilor, au încercat să realizeze o Mișcare Națională de Rezistență, din militari și civili, pe întreg teritoriul țării. Partea de sud a Banatului a avut ca inițiator și organizator pe profesorul Filon Verca din Caransebeș- ajutat în acțiunile sale de organizațiile regionale Frățiile de Cruce ale elevilor și studenților. Primele acțiuni au constat în întocmirea planurilor de rezistență și procurare de armament. Descoperiți și urmăriți de securitate se retrag în munți. La Teregova, în iarna anului 1948-1949, notarul Ionescu Gheorghe, împreună cu avocatul Spiru Blănaru, comandorul

Domășneanu Petre și economistul Vasile Vălușescu, organizați în structuri militare de către colonelul Uță Ion, fostul prefect al județului Severin, declanșează lupta armată anticomunistă, rezistență ce a cunoscut o puternică influență și în localitățile de pe Valea Almăjului. Aici, rezistența anticomunistă, acțiunile de partizani au fost organizate de localnicii cuprinși în organizații anticomuniste, cât și de membrii grupărilor de la Teregova-Domașnea în frunte cu colonelul Uță Ion, care au găsit adăpost în satele almăjene și în munții Semenici și Almăj. Ei aveau ca obiective: destrămarea instituțiilor nou-create, răsturnarea regimului comunist, critici la adresa guvernului, a cotelor, a acțiunilor polițienești ale regimului, a abuzurilor noilor guvernanți. Doreau și sperau să răscole satele, să înarmeze oamenii, ca în legătură cu celelalte organizații din țară și cu sprijinul americanilor să răstoarne regimul și să alunge pe ruși, ceea ce era o utopie. Pentru atingerea acestui scop s-au unit toate forțele partidelor politice: legionari, liberali și țărâniști. Componenta acestor organizații și grupuri „subversive” anticomuniste era foarte variată: elevi, studenți, țărani, ofițeri și subofițeri, preoți, juriști, profesori și meseriași. La începutul lunii februarie 1949, masivul grup de la Teregova, după luptele grele de la Pietrele Albe de pe Semenici, cu trupele de securitate, a hotărât să se împartă în grupări mai mici și să se deplaseze spre alte zone. Astfel, colonelul Uță

continuare în pagina 54

urmare din pagina 47

Disperarea și nervii ce-i încercaseră pe oameni, așteptând câteva ore cu căruțele încărcate în jurul podului, îi aduseseră în situația să țipe unii la alții, să se certe, să nu se mai respecte. Fiecare ar fi vrut să treacă printre primii, casă poată să mai facă încă un transport cu lucruri, până nu ajunge apa în sat. Pe drumul între satul nostru – care acum se numea Brates – și Frumușița, era o forfotă de nedescris. Tropotul cailor, hruitul căruțelor încărcate, dus, și goale întors, ba chiar oameni pe jos, mergând cu sacul în spate, cu bagaj, praful ce se ridica de nu vedeai în jur, țipetele, văicărelile și plânsetele oamenilor, te făceau să crezi cu nu mai ești pe pământ și ai ajuns în iad.

Cele descrise s-au amplificat atunci, când la orele 14.00 s-a rupt podul de trecere, deoarece apa inundase canalul de irigație. Și de o parte și de alta, oameni sperați neștiind cum vor mai ieși din sat. În specialcei dincoace de pod, țipau, urlau pur și simplu văzându-și familia înghițită de ape.

Te îngrozeai auzind strigătele de disperare și implorare, unii la alții, să nu încerce să treacă inot că-i înghite apa. Pe la orele 15.00 atmosfera s-a mai liniștit când o unitate militară din Galați a trimis soldați pentru a ne veni în ajutor. Printre aceștia au trimis și pontonieri care au reparat podul, sau mai degrabă au construit unul peste care au început imediat să treacă să-și mai scoată din lucruri. Mulți

bătrâni neputincioși nici nu au mai avut voința și puterea să plece din casele lor, știind ce pățiseră anul trecut tot din cauza inundației și erau hotărâți să rămână în casele lor cu tot riscul. Alții, tot bătrâni și bolnavi, spuneau că rămân să moară aici, că și așa viața lor de acum încolo nu mai valorează nimic.

Când soarele era spre asfințit, apa intrase în sat și cu atâta înverșunare că lua totul în calea ei. Atunci, tot o unitate militară de ruși, tot din Galați, a trimis mașini amfibii, care au trecut din casă în casă, au luat pe bătrânii și bolnavii pe care i-au găsit în case. Împreună cu ceva lucruri de îmbrăcăminte și altele de valoare, i-au dus tot în Frumușița, unde să fie cazați. Au dat raportul șefilor că au trecut din casă în casă, au controlat totul și i-au salvat pe toți, dar adevărul n-ai putut să-l afli atunci. Precizez că aceste mașini amfibii erau de proveniență americană. Aveau emblema pe ele.

Toată lumea a fost cazată, care cum a avut vreo cunoștință sau aa găsit o poartă deschisă. Locuitorii comunei Frumușița erau obligați ca fiecare să adăpostească o familie. Noi am fost primiți de o familie pe nume Iordache, unde mai innoptam eu câteodată, când era vreo ploaie cu furtună și nu puteam pleca acasă (asta cu riscul să nu afle miliția). Merită să amintesc numele acestei familii deoarece au fost niște oameni minunați, blânzi și cu o bunătate rar întâlnită, care au

sărit să ne ajute cu ce pot din puținul care-l aveau să-l împartă cu noi. Dealtfel majoritatea oamenilor din acea zonă erau la fel, lucru ce l-am amintit și cu ocazia pericolului de inundații din anul trecut (martie 1954).

Dar să revenim la inundație. Bagajul era în curtea cetățeanului, până să elibereze o încăpere pentru noi. Se făcuse seara. Am pus două saltele în grădină, de unde aveam vedere spre satul nostru. Ne odihneam după zbuciumul, oboseala și teama pe care o avusesem că nu vom reuși să salvăm ceva din puținul ce-l mai aveam, atât mobilă cât și provizii. Eram terminați. Golul din suflet se adâncise. Era a doua oară când rămâneam fără case, fără acoperiș deasupra capului. Prima dată, din mânia și răutatea conducătorilor noștri, și acum din furia cu care s-au revărsat apele Prutului.

Cum am spus, comuna Frumușița era amplasată pe deal față de satul nostru și nu era în pericol de inundație. Din grădină păuteam să observăm dacă apa a inundat tot satul. Era lună plină. La un moment dat am observat cum razele lunii se oglindesc în luciul apei. Ne-am dat seama că apa ajunsese la marginea Frumușiței și că satul nostru și casele noastre s-au cufundat în apele furioase. Așteptam; și de data asta nu știam ce. Știam numai că mâine va fi ziua, vom privi cu durere în suflet spre fostul nostru sat și fostele noastre case și ce va urma vom vedea.

continuare în pagina 53

VIAȚA NOASTRĂ DE AZI

Ne întrebăm ce-i viața și nu găsim răspuns
 Și-n căutarea noastră,privim spre Cel de Sus.
 În următoarea clipă răspunsul va să fie,
 Că viața-i un "popas" în drum spre veșnicie.
 Gândește fiecare: atunci de unde vin?
 O voce ne șoptește,că-i un mister Divin;
 Și tot această voce,șoptește încă-odat :
 Să vă trăiți popasul, așa cum v-a fost dat,
 Dar omul care crede că-i cel superior
 S-amestecă și schimbă popasul tuturor,
 La plante,animale,a tot ce e sub soare,
 Și-ale naturii legi le calcă în picioare.
 Gândim la animale, cele de lângă casă,
 Nu știi ce e păscutul și nici de iarba deasă,
 Le ținem între lețuri,le grămădim pe toate,
 Ca să avem noi lapte și carne peste poate.
 Să se producă ouă mai mult decât să fie,
 Pe pasărea găină o ținem în cutie.
 Acele pentru carne,ce-ar fi să stea-n ogradă,
 Le transferăm în hale cu miile grămadă.
 Pe aceea cântătoare,o vrem în colivie,
 Să ne încânte urechea cu tril de ciocârlie.
 Nu știm că acest tril cântat în zi și noapte,
 E cântec de durere și dor de libertate.
 Ca să avem porumb și grâu hambare pline,
 Stropim cu chimicale și omorăm albine,
 Albine și alte găze folositoare vieții
 Care dispar treptat ca roua dimineții

La pomii fructiferi și celelalte plante,
 Umblăm încrucișăm, schimbăm gustul la toate.
 Tăiem păduri întregi și scopul nu se știe,
 Răspunsul pueril,ca să avem hârtie.
 Hârtie pentru ce? ne întrebăm și noi
 Când o găsești din plin în lada de gunoi.
 Munții rămân pleșuvi de brazii seculari,
 Pe care nu-i refaci în zeci,în sute de ani .
 Ne plângem că nu-i aer, nici să respiri nu poți,
 Dar să parcurgi o stradă, nu poți decât pe roți,
 În urma noastră, gaze a sutelor de cai
 Și aerul curat,de unde vrei să-l ai?
 În râuri poluate mor plante și animale
 Și când te uiți în jur, vezi fumegând furnale
 Iar fauna și flora din mări și din oceane,
 Le sufocăm cu plastic,gunoaie și gudroane.
 Sunt multe zone unde,nu s-a știut vreodată,
 S-apară din senin tornada blestemată
 Care distruge tot,în urmă-i doar tărână,
 E semn ce ni se dă: natura se răzbună.
 Cercetători anunță,că se topesc ghețarii,
 Dar cine să-i oprească dacă n-aud mai Marii.
 Să încercăm cu toții să le frânam pe toate
 Și prin voință multă, să-ndreptăm ce se mai poate.
 Și-atunci când vine timpul, să luăm un bun rămas,
 Lăsa-vom la urmași, un sănătos popas.

23 iulie 2019

Fleischer Ana /n..Ciupagea, la 87 de ani.

urmare din pagina 52

În această situație nu puteam dormi. Stăteam neclintiți pe saltele, rezemați unul de altul, în așteptarea zilei de mâine.

S-a făcut ziua deabinelea. În fața noastră aveam priveliștea unui mare lac, pe câteva sute de hectare, poate și mai multe, pe care pluteau acoperișele caselor, care păreau a fi niște clăi de paie.

Dimineața am coborât din sat, am mers la marginea acestui lac

(fostul nostru sat). Era multă lume. Mai toți au făcut la fel. Autoritățile din Galați au trimis bărci cu motor să inspecteze dezastrul și să dea raportul. Noi vedeam singuri dezastrul, îl suportam cu fizicul și cu psihicul nostru. Vedeai un tablou de nedescris. Oamenii n-au putut în acele condiții să-și salveze și animalele ce le aveau. Care nu se innecaseră au încercat să se salveze urcându-se pe aceste clăi

(acoperișe). Păsările zburau de la un acoperiș la altul, câinii urlau a disperare, parcă turbaseră urcați și ei pe aceste căpițe de fân. Pe apă pluteau animalele innecate.

Eram cu toții niște oameni pierduți, plutitori în viață ca și aceste acoperișe duse de ape când într-o direcție, când în alta. (...)

Ana FLEISCHER

urmărire din pagina 51

Ion se retrage din pădurile din hotarul Pârvovei și de aici spre Borlovenii-Noi, pe valea Brezoviței, de la poalele Semenicolului, în speranța că vor scăpa de urmărirea miliției și a trupelor de securitate. Grupul format din opt persoane, în frunte cu colonelul Uță, este găzduit câteva zile la coliba lui Iosif Puiu din Pârvova. De aici merg la sălașul lui Dionisie Careba din Borlovenii-Noi, lângă apa Țerovei. Nu sunt mulțumiți și cer lui Careba Dionisie să-i ducă la un loc mai ascuns, coliba lui Careba Mihai de pe valea Brezoviței, pe care Fus o cunoștea. Avea multe arme și muniție. În drum spre locul „Prăvale”- Uță dezamăgit înjura pe americani, spunând că „și cu roaba ar fi ajuns dacă aveau de gând să vină”. Aici stau trei zile. Îl trimite pe ortacul lor, Andrei Vădraru, la Mehadica după alimente și noi știri. Acesta îi trădează- anunțând postul de miliție din sat. Astfel, în noaptea de 7 februarie, coliba lor este înconjurată de numeroase trupe de securitate și după un dur schimb de focuri de o oră și jumătate- coliba este cucerită, după ce colonelul a fost ucis. A tras cu mitraliera până la ultimul cartuș. A murit și Careba Mihai, gazda și încă un partizan. A fost rănit Mircea Vlădescu și prins, iar trei au reușit să fugă în munți. În acest fel a fost lichidat grupul dârzului și neînfricatului luptător anticomunist- colonelul Uță Ion. În urma acestui incident a fost arestat și condamnat Careba Dionisie pentru că a fost călăuză partizanilor și Borchescu Petru, din Borlovenii-Noi, pentru că le-a adus alimente și ziare. Un alt grup format din Gheorghe

Ionescu- notar public la Teregova, Vasile Valușescu din Prigor, Bejan Petru- student din Pădureni și Ghimboasă Iancu-țăran din Teregova, vine la începutul lunii martie 1949 în Munții Almăjului, pe Valea Putnei, care era bine cunoscută de Vasile Valușescu. Lor li se alătură, în vara lui 1949, Purdela Emil și Pitic Iosif din Gârbovăț care, urmăriți de miliție din primăvară, cer să fie primiți în organizația din Teregova, condusă de Ionescu. După ce sunt acceptați depun jurământul cu mâna pe Biblie în fața lui Ionescu, spunând: „Jur credință organizației- cei ce trădează să fie împușcați”. Timp de doi ani au colindat prin pădure de la stână la stână. În octombrie 1949 și-au săpat în pământ un adăpost la locul numit Iovârnată, în Munții Almăjului, format din două camere și depozit de lemne. Au captat un izvor în cameră, iar fumul de la sobă ieșea la 120 m printr-o scorbură. Iarna 1949-1950 au petrecut-o în acest adăpost. În toamna anului 1950 se despart și sunt prinși, pe rând. Vasile Valușescu este arestat acasă, la 15 octombrie 1950. Era ascuns în beci, dar a fost trădat de o prietenă. Iosif Pitic este ucis într-o încăierare cu miliția, iar Purdela este prins. Ionescu și Ghimboasă sunt prinși la Teregova. Sunt condamnați de Tribunalul Timișoara cu pedeapsa la moarte, apoi este comutată la închisoare pe viață, pentru delictul de „uneltire împotriva ordinii publice”. Sunt eliberați în 1964. Acest grup a fost aprovizionat cu alimente de mai multe familii din Prigor: Toma Rotariu, Ion Rotariu; din Putna- Ion Țăranu și din Borlovenii Vechi- Milă Zamela. Pentru acest fapt au fost

arestați și condamnați: Rotariu Ion din Prigor- 4 ani de închisoare și Milă Zamela din Borlovenii Vechi- 3 ani închisoare. În vara anului 1948 se formează organizația anticomunistă din Valea Almăjului condusă de profesorul de istorie de la Bozovici- Doru Blaj, care urma să se integreze organizației bănățene- condusă de Traian Blaj, fostul prefect al poliției din Oravița și avocatul Costea din Bocșa. Organizația era de tip piramidal, nu se cunoșteau între ei decât șefii direcți. Sunt înscriși ca membri oameni din toate satele almăjene. La Bănia a fost luat jurământul de către preotul Pavel Bogoevici, în biserică, pentru membrii din Gârbovăț și Bănia. Un membru marcant a fost croitorul Traian Șchiopu din Bozovici- în casa căruia s-a ținut cea mai importantă ședință din vara anului 1948. Acum se propune contactarea organizației din Teregova pentru a realiza unitatea luptei anticomuniste. În acest scop este trimis la Teregova tânărul Brebu Gheorghe. Întâlnirea are loc în clădirea Ocolului Silvic cu fiii preotului Coriolan Buracu și Ileana Valușescu din Prigor. Nu au ajuns la înțelegere, Florin Buracu spunea că nu este momentul. Erau urmăriți peste tot. Organizația anticomunistă din Almăj avea ca scop înarmarea populației. Acțiunea trebuia să înceapă de la Oravița prin atacarea garnizoanei militare și stragerea de armament și muniție/ Brebu Gheorghe/. Nu s-a realizat obiectivul deoarece au fost descoperiți și au început arestările. Membrii organizației erau: Șchiopu Traian, Ciocu Ion, Chetrinescu Ion, Cârmaciu Mircea, *continuare în pagina 55*

urmare din pagina 54

Eva Alexandru, Ruzmir Ilie, elevii: Micicoi Ion, Pistrilă Viorel, Craia Petru, Brebu Gheorghe, țărani: Puia Alexandru, Alexă Bodrilă, Albu Vichente, Albu Novac, Căpățână Damaschin, Pitic Petru, Dănilă Ciortuz, preoții: Pavel Bogoevici, Coriolan I. Buracu, Suta Tiberiu, Alimpe Aldescu, Craia Nicolae- secretat al Comunității de Avere din Bozovici, Popistaș Nicolae- tâmplar și alții. Pentru mai buna coordonare a organizației, vine Traian Blaj, în toamna anului 1948. Stă la Bănia și la Bozovici, fiind urmărit. Traian Blaj și Chetrinescu Ion- comisar la poliția din Oravița, încearcă să se ascundă la „Zabăl”, pe valea Minișului. Sunt descoperiți pe drum și arestați. La scurt timp este arestat și Doru Blaj la Anina, după care sunt arestați alți membri: preotul Pavel Bogoevici, Puia Alexandru, Craia Alexandru și Craia Petru. În octombrie 1948 este arestat Șchiopu Traian și condamnat la 4 ani închisoare, executând 5 ani. Părintele Bogoevici este condamnat la 1 an și jumătate și execută 2 ani. Bodrilă Alexe, Brebu Gheorghe, Căpățână Damaschin, speriați se retrag în Munții Almăjului în decembrie 1948, stând ascunși până în iarna lui 1949. Între timp, Căpățână Damaschin este ucis de miliție. În aceste împrejurări grele, populația Almăjului nu a trădat nici un transfug, ci i-a alimentat pe ascuns. „Oamenii erau de partea noastră, nu ne-au trădat. Credeam că se va termina repede cu acest regim, cu sprijinul Occidentului și al americanilor- care ne-au înșelat așteptările”./Traian Șchiopu/ Pre-

atul Coriolan I. Buracu a fost arestat în casa părintească, la Prigor, în ziua de 14 octombrie 1948, ca și alți membri ai organizației despre care au aflat organele de securitate și miliție de la Oravița. A fost condamnat 1 an de zile de către Tribunalul din Timișoara. În anul 1951 a fost dus la canal încă un an. Pentru că au făcut parte din Frățiile de Cruce și Mănunchiul de Pri-

209, execută 3 ani și apoi este deportat pentru doi ani la Nehoiu-Buzău, în Munții Vrancei. Din Lăpușnicul Mare au fost deportate patru familii în Bărăgan, pe motivul că erau rude cu marele anticomunist român, social-democratul Eftimie Gherman, care a reușit să fugă în Apus. În acele clipe grele pentru poporul român, locuitorii Almăjului și-au dovedit din plin atitudinea anticomunistă și antirusească, prin opoziția față de noile autorități sub diferite forme. Vestite sunt versurile cântecului, ce cu multă îndrăzneală era cântat de tinerii satelor:

*„Foaie verde lemmu’ mic
Am trăit în Semenici
Fără casă, fără’ nimic,
Cu capul pe rădăcină,
Cu carabina în mână.
Fără perină la cap,
Cu rucsac și automat,
Fără perină la spate,
Cu rucsac și cu grenade.
Automat, să nu mă minți!
Când trag, tu să te aprinzi!”*

Iată că lupta de partizani a intrat și în folclorul românesc. Cred că în încheiere se potrivesc cuvintele rostite cu mulți ani în urmă de către Protopopul Nicolae Tincu-Velea: „Până când să sufere românii batjocura, nedreptatea și împilarea? Până când să fie tot dâșii hiloții tuturilor națiunilor și confesiunilor? Oare să nu le mai pese lor nici de aici înainte de stoarcerea sudoarei sale numai în interes străin și spre cultivarea celor ce îl urăsc pe el? Românii, astăzi în veacul luminii și al vieții lor, nu mai pot pieri”.

Prof. Pavel Panduru

eteni, organizații subversive legionare, care își propuneau a aduce tinerii în spiritul moralei creștinești anticomuniste, au fost arestați elevii: Mihai Buracu din Prigor și Băcilă Nicolae din Lăpușnicu Mare. Mihai Buracu, fiul cunoscutului luptător pentru limbă și neam, C.I. Buracu era elev la liceul Traian Doda Caransebeș. Este arestat în ultima zi de cursuri- 9 iunie 1949, condamnat la 2 ani închisoare și a făcut 5 ani. Băcilă Nicolae era elev la Școala Normală din Timișoara. De asemenea este arestat în ultima zi de cursuri- 9 iunie 1949. Condamnat la 2 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale, art.

Voluntari almăjeni în războiul din 1919 contra comunismului unghuresc

În luna iulie 2019, s-au împlinit 100 de ani de la strălucitele victorii ale armatei române împotriva agresiunii bolșevismului unghuresc asupra României- din anul 1919. Încă o dată românii se văd nevoiți a-și lua destinul în propriile mâini pentru a impune în fața lumii, dar mai ales a Ungariei, voința de unire

românilor, posibilitatea de a se opune voinței lor de eliberare a Transilvaniei cât și a Banatului. Situația este corect prezentată de generalul H.M Berthelot în telegrama sa, de la începutul anului 1919, adresată lui Clemenceau: „Am impresia că în acest moment Alianții nu vorbesc sincer României. În Banat, făcându-se

mentului Trupelor din Transilvania, cu sediul la Sibiu. Comandant a fost numit generalul Traian Moșoiu, iar șef de Stat Major, generalul Ștefan Panaitescu. S-a ordonat mobilizarea contingentelor 1896-1900, constituindu-se Diviziile 16,18,20 și 21 Infanterie ardelenă și bănățene, la care și-au adus o contribuție importantă

Preotul Iosif Serafin (Pătaș)

Pr. militar Iosif Coriolan Buracu

Lt. col. Grigore Mihăuț (Bozovici)

Căpitan Constantin Ruja

liber exprimată în Marile Adunări de la Chișinău, Cernăuți și Alba – Iulia. Ignorarea hotărârii națiunii române de a-și vedea împlinit visul de veacuri- România Mare – lovea în demnitatea națională a poporului român, în credibilitatea pe plan internațional a acțiunilor sale. Ei trebuiau să apere ideea de națiune, care acum era strâns legată de cea de democrație, bazate pe noțiunile de libertate și proprietate- ce reies din documentele Marii Adunări de la Alba Iulia. Pentru aceasta se impunea o aprigă luptă diplomatică, dar și o riguroasă intervenție militară.

Marile puteri au oferit Ungariei, în plan diplomatic, prin semnarea convenției de la Belgrad, la 13 noiembrie 1918, fără participarea

tabula rasa din tratatul din 1916 între România, Franța și Anglia, sârbii au fost lăsați să ocupe Banatul, să brutalizeze, să jefuiască sau să-i închidă pe locuitorii de naționalitate română și să-i împiedice să-și manifeste dorința de a se uni cu România. În Transilvania s-a fixat o limită a ocupației române absolut arbitrară, exclusiv geografică, și fără a ține seama de situația etnografică” (C. Prodan – „Războiul româno-ungar 1919”, în „Dosarele istoriei”, an IV, nr. 2 (30), 1999).

În vederea conducerii optime a tuturor operațiilor armatei române în Transilvania, Marele Cartier General a hotărât, la 10 decembrie, constituirea comanda-

voluntarii almăjeni. Planurile de operații sunt întocmite de locotenent – colonel Ion Antonescu, șeful operațiilor în Marele Cartier General Român, prezent pe teren pentru a îndeplini întocmai și a asigura victoria armatei române.

La începutul anului 1919 era numai o rezolvare parțială a problemei românești, deoarece: „Este necesar să continuăm înaintarea trupelor noastre pentru a ocupa cel mai devreme posibil Regiunea Arad, Oradea Mare, Careii Mari pentru următoarele motive:

a) Populația românească din regiunea neocupată de noi nu mai este sigură de viața și averea sa. Bandele ungare înarmate sprijinite de gărzile lor naționale jefuiesc orașele *continuare în pagina 57*

urmare din pagina 56

și satele și omoară fără milă...

b) Ungurii seamănă prin toate mijloacele pe o scară întinsă bolșevismul, spunea generalul C. Prezan, șeful Marelui Cartier General. Acum România era amenințată din trei părți deodată. La est și la nord de bolșevicii lui Lenin, la vest de unguri iar la sud de bulgari, menționa ziarul francez „Le Temps”.

În aceste împrejurări grave, în care prin acțiuni de forță și presiuni diplomatice se urmărea din nou scindarea poporului român și a teritoriului său milenar, în zorii zilei de 15 aprilie 1919 trupele ungare atacă trupele române pe un front de 200 km, de-a lungul munților Apuseni. În urma unor înclăștări îndârjite, trupele române au stăvilit ofensiva inamică și au trecut la contra ofensivă. După luptele crâncene, timp de două săptămâni, respectiv până la 1 mai 1919, au eliberat munții, au ieșit în câmpie, atingând întregul curs al Tisei, după care s-au oprit. Armata română nu a avut intenții de cotropire. Ea a urmărit înlăturarea pericolului de sincronizare a eforturilor militare ale Rusiei sovietice și Republicii ungare a sfaturilor, dejucându-le planul de joncțiune. În orașele eliberate arbora drapelul tricolor și se stiga „Trăiască armata română”.

Ungurii nu sunt mulțumiți și încă de la 5 iulie 1919, încep pregătirea unei noi ofensive la est de Tisa. Obiectivul urmărit de Bela Kun și comisarii săi era să treacă Tisa și să atace trupele române pentru a recupera orașele Oradea, Salonta, Arad, concomitent cu ofensiva Armatei Roșii în Bucovina și Basarabia- pentru a prinde România ca-ntr-un clește.

Ofensiva armatei ungare a început în ziua de 20 iulie în sectorul Zsolnok, unde se aflau în prima linie, desfășurate, diviziile 16 și 18 infanterie române (ardelene) în care erau și almăjenii. Desfășurate cu rapiditate, acțiunile armatei româneau oprit ofensiva inamicului și trecând la contra ofensivă l-au respins înspre vest, peste Tisa. Cu mari eforturi și sacrificii, armata română a urmărit resturile armatei ungare până la Budapesta și la 3 august 1919, unele unități intră în capitala Ungariei, iar altele ajung la granița de vest a statului agresor.

În acest context, se poate spune, cu mândrie, că armata română a contribuit la înlăturarea structurilor comuniste instalate în Ungaria. Era singura armată care luptase cu succes împotriva comunismului, față de aliații participanți la războiul civil din Rusia, care au pierdut, permițând instalarea dictaturii proletare. Campania anilor 1918/1919 a fost unicul război în care armata română a luptat singură, fără aliați. Pentru mărețele fapte de arme, cât și pentru rezultatele lor, trebuie să acordăm veșnică recunoștință armatei române și eroilor ei. La succesele militare din vara anului 1919 au contribuit în mod substanțial voluntarii români din Banat și Ardeal. Temeinica lor pregătire, precum și calitățile de militar și de om au atras atenția superiorilor care i-au numit în funcții de pregătire și organizare a unităților în formare – diviziile ardelene. Veniți dintr-un lung război, care nu era al lor, au găsit resurse fizice și sufletești și s-au pus, fără ezitare, la dispoziția Consiliilor Naționale Române- în toamna anului 1918 și a armatei române în 1919.

În rândul numeroșilor voluntari se înscriu, cu rezultate deosebite, preoții și ofițerii născuți în „Țara Almăjului” din județul Caraș-Severin. Primind o educație aleasă, bazată pe dragostea de muncă, de neam și țară, au participat activ la realizarea dezideratului major al românilor- desăvârșirea unității naționale și la pregătirea de luptă a unităților armatei române. Ei au fost: preoții Iosif Serafin, Iosif Coriolan Buracu, Nicolae Bădâni și Ioan Stroca și ofițerii: colonel Grigore Boldea, maior Romulus Boldea, căpitan Ruja Constantin, loc. colonel Grigore Mihăiuț, locotenent Teodor Marconescu din Prigor etc.

1. Protopopul militar – colonel Iosif Serafin din Pătaș. În noiembrie 1918 se pune la dispoziția Consiliului Național Român din Viena. Vine la Sibiu în februarie 1919 și se înrolează voluntar în armata română, fiind însărcinat cu organizarea serviciului religios pe întreg teritoriul Transilvaniei și Banatului, devenind șeful clerului ortodox român în armata din Transilvania în vederea campaniei de la Tisa. El primește ca voluntari pe cunoscuții preoți militari buni săi prieteni săi, preoții militari Iosif Coriolan Buracu din Prigor, Nicolae Bădâni din Dalboșeț și Ioan Stroca din Bănia. Îi repartizează la Divizia 18 Infanterie, în vederea pregătirii marii unități pentru eliberarea teritoriilor românești de dușmani. Pentru serviciile aduse în această campanie este decorat cu „Coroana României” în grad de ofițer și ordinul „Regele Ferdinand” în grad de cavaler.

2. Protopop militar, locotenent – colonel Iosif Coriolan Buracu este repartizat la Regimentul 105
continuare în pagina 58

urmare din pagina 57

Infanterie Brașov de sub comanda colonelului Victor Economu. Contribuie la organizarea Regimentului și la pregătirea ostașilor pentru campania de eliberare a Banatului de sub ocupația sârbilor, sprijinind instalarea administrației românești în Timișoara, Arad și Lugoj, în iulie 1919.

3, Colonel Grigore Boldea din Borlovenii-Vechi.

La 1 februarie 1919 își oferă serviciile Consiliului Dirigent de la Sibiu și este repartizat de către generalul de divizie B. Boeriu la Regimentul 91 Infanterie de la Alba Iulia în curs de formare. Calitățile sale de om și pregătirea militară contribuie la grabnica organizare și buna pregătire a regimentului în vederea apărării teritoriilor de la nord de Mureș. După formarea Regimentului pleacă cu acesta pe frontul din Munții Apuseni și se distinge în bătăliile împotriva ungarilor din luna aprilie. În luna iulie, participă în linia I cu Divizia 18 Infanterie, stopând atacurile inamicului și apoi organizând contra ofensiva armatei române, în bătăliile de la Zsolnok, Zagykoru, Alpar, Cegle, făcând minuni de vitejie, resping inamicul peste Tisa. Pentru faptele de arme este decorat cu „Steaua României” în grad de ofițer, Medalia „Victoria”, „Coroana României” în grad de comandor.

4. Maior Romulus Boldea din Borlovenii-Vechi.

La sfârșitul războiului mondial, eliberat de jurământul dat împăratului, maiorul Romulus Boldea, constatând că soarta Unirii de la 1 decembrie 1918 depinde de armată – nu ezită să-și pună serviciile la dispoziția Con-

siliului Dirigent de la Sibiu. Este repartizat la Regimentul 36 Artilerie, în calitate de comandant de Divizion. Contribuie la rapida pregătire a artileriei în vederea participării la eliberarea teritoriilor românești din Transilvania. La parte la luptele din Apuseni și de la Tisa. Pentru faptele de vitejie este decorat de două ori.

5. Căpitan Constantin Ruja din Prigor

Face parte din Garda Națională din Arad unde era și prietenul său din Prigor, Teodor Marconescu. La 1 decembrie este la Alba Iulia la Marea Adunare Națională, însoțind pe Ștefan Cicio-Pop. Este repartizat de către Consiliul Dirigent la departamentul armată, ocupându-se de aprovizionare. În aprilie 1919, ca adjutant al generalului Dănilă Papp de la Divizia 18 Infanterie, participă la luptele de alungare a dușmanului din teritoriile românești în urma unor acțiuni temerare. De asemenea, în iulie 1919, este participant la grelele lupte ale Diviziei 18 Infanterie date cu agresorul până la nimicirea lui (în luptele de la Tisa). În războiul mondial a avut ca aghiotant pe vestitul taragotist român Luță Ioviță.

6. Locotenent – colonel Grigore Mihăiuț din Bozovici.

Participă la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia ca delegat al Gărzii Naționale din Lugoj. În februarie 1919 este repartizat de către Consiliul Dirigent din Sibiu la Regimentul 92 Infanterie din Orăștie. Ocupă funcția de adjutant al Regimentului și ca șef al biroului de instrucție. Participă cu Regimentul la luptele de alungare a ungarilor în aprilie 1919 din Munții Apuseni până la Tisa. În iulie 1919

Regimentul 92 are un sector de 30 km pe malul stâng al Tisei. Grigore Mihăiuț este numit comandantul Companiei 7 din Batalionul 3. Pentru felul cum și-a condus compania este laudat de generalul Dănilă Papp, comandantul Diviziei 18 Infanterie. La un puternic atac al inamicului, comandantul de batalion este rănit și comanda o preia Grigore Mihăiuț. În sectorul său de front, Batalionul 3, condus de Grigore Mihăiuț, stopează atacul inamic și printr-un fulgerător atac la baionetă îl respinge cu grele pierderi. Grigore, deși rănit, continuă să lupte până la înlocuirea lui.

Pentru faptele de vitejie este răsplătit cu ordine și medalii. Cea mai importantă fiind ordinul „Mihai Viteazul”. El este singurul ofițer voluntar care a primit această înaltă distincție a armatei române.

Anul 1919 aduce împlinirea unui destin istoric pentru români. „România Mare reprezintă clipa culminantă a istoriei noastre din secolul XX”. Puterea de sacrificiu a voluntarilor almăjeni de pe câmpurile de luptă a adus o importantă contribuție la marile victorii românești din vara anului 1919. Ei au fost și trebuie să fie pilde și model pentru tinerii de astăzi și din totdeauna ai României. Spiritual acestor bravi înaintași, iubitori de neam și de Dumnezeu, veghează asupra poporului român, ajutându-l să păstreze marile înfăptuiri de la început de veac XX.

prof. Pavel PANDURU

TRANSILVANIA

ORGANUL

ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA
POPORULUI ROMÂN.

Nr. X. Sibiu, Novembre — Decembre 1900. Anul XXXI.

Prin sîrguința domnului Ion (Nelu) Domilescu, din Valea Bolvașnița, am ajuns în posesia unui material interesant, aparținând lui Patriciu DRĂGĂLINA, publicat în revista TRANSILVANIA, din anul 1900. Textul este mult mai amplu, însă am extras câteva fragmente din acesta, ce le redăm, în cele ce urmează, cu speranța existenței unui interes din partea cititorilor noștri pentru lecturarea lor. (Redacția)

CÂTEVA PAGINI DIN SUFERINȚELE ROMÂNILOR BĂNĂȚENI.

De Patriciu Drăgălina.

*(Disertațiune citită la Adunarea generală din
Băile Herculane, 10 Sept. 1900).*

Despre Banat...

Dela căderea imperiului avar până la venirea Maghiarilor (803—889) se organizează Românii sub suveranitatea Bulgarilor în state mărunte, ceea-ce se constată și prin istoriografii maghiari. Se arată cu d'odată existența comunităților *Keve* (Cuvin), *Titel* și *Orșova*, cari prin urmare sunt a se considera ca cele mai vechi localități bănățene, al căror nume ni l-au păstrat cronicarii vechi. Măiestrul istoriografiei române dl B. P.

Hașdeu dice despre Banat¹⁾: „că din toate regiunile locuite de Români la Nord de Dunăre, *Banatul* și *Oltenia*, cu prelungirea cea comună în țara *Hațegului*, sunt singurile. cari represintă o continuitate

neîntreruptă geografico- istorică a neamului românesc, - un cuib de unde se romanisau t r e p t a țările spre apus, spre crivăț și spre resărit, ba indirect și cele de peste Dunăre, cuibul mereu descărcându-și prisosul, dar remânând totdeauna plin”. Prin mulțimea-numerică, prin organizațiunea militară eminentă și prin vitejia înăscută poporului nostru, au fost Românii din Banat în stare să stoarcă dela regii maghiari *autonomie națională, jurisdicțiune după legea românească și administrațiune proprie*, lucruri cardinale, cari formau „magna Carta” a libertăților și privilegiilor așa numitelor *districte valachice din Banatul Severinean*.

În timpurile furtunoase ale evului mediu și dela începutul celui nou, când roiuri de seminții semi-barbare amenințau cu stricăciune hotarele răsăritene, a avut instituțiunea districtelor însemnătate deosebită pentru Ungaria. Era trebuință de proprietari liberi și militari bine organizați, cari prin apărarea propriei moșii, totodată să scutească țara de învasiunea popoarelor străine. În regiunile dealungul Dunării le-a trebuit regilor maghiari o astfel de sentinelă, și dacă n'ar fi aflat-o în locuitorii districtelor, ar fi. trebuit s'o creeze în scutul și liniștea terii. Și, dacă cercetăm trecutul, într'adevăr popor mai viguros, mai cu credință și mai aplecat spre jefă și învăpăiat în patriotism, decât poporul românesc, ei n'au putut să afle între popoarele Ungariei. Românii s'au achitat cavalereste de datoriile puse în sarcina lor. Românii pot să

dovedească cu istoria în mână, că prin locurile încredințate pazei lor, n'au putut Turcul să străbată în inima terii, pentru ca să-i calce independența.²⁾

¹⁾ *Hasdeu: „Românii Bănățeni” București 1896.*

²⁾ *Drăgălină: Din istoria Banatului Severin, p. I, Caransebeș, 1899.*

Despre Mehadia...

Anul 1738.

Lupta dela Orșova, 8 Maiu 1738.

Orșova veche, Ada-Kaleh (Orșova nouă) și fortul Elisabeta, niște întărituri ridicate lângă Ada-Kaleh pe țărmul drept al Dunării, se aflau în posesiunea Austriecilor; o garnisoană avea să apere Media, iar remășițele armatei țineau valea Timișului și a Cernei dela Caransebeș până la Orșova.

De astă-dată luară Turcii foarte de timpuriu ofensiva. Guvernatorul Vidinului Hadji Mohamed, avea îndrumarea să năvălească. Cu 20,000 ostași asupra Banatului și să cuprindă Orșova. înțelegând Neipperg că Turcii sau încăierat deja cu garnisoană fortului Elisabeta, trimise numai de cât trupe auxiliare întru apărarea Orșovei. Dar abia o parte a fost ajuns aici, când iată că 4 - 5000 de spahii năvălesc la 8 Martie pe la 3 oare după ameazi asupra cetății. Miseroni, neștiind cât de mari le sunt forțele, le iese înainte numai cu 340 călăreți. Lupta fu scurtă, dar sângeroasă. Miseroni este ucis dimpreună cu cea mai mare parte a cavaleriei sale.

Ca fulgerul se repediră apoi spahii asupra Palancei și o iau din manile batalionului așezat întru apărarea ei.

Cuprinderea Mediei la 26 Maiu.

Căderea Orșovei le deschise Turcilor calea către Media, în ale cărei fortificațiuni încă neterminate se afla colonelul Picolomini cu 1200 Austrieci. Picolomini respinse 3 asalturi înverșunate, dar vedendu-se (în 26-lea) atacat de 6000 Turci și

continuare în pagina 61

**Scrisoare către iubiții lui Dumnezeu, credincioși ai Mehadiei,
Har pace și binecuvântare de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt,**

Iubiților,

Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște și pământul peștera Celui neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii preaslăvesc și magii cu steaua călătorească. Că pentru noi S-a născut prunc tânăr, Dumnezeu Cel mai înainte de veci

Începem în aceste zile cea mai mare călătorie a adevăratului creștin, curățat prin post și rugăciune timp de 40 de zile pentru a îmbrățișa Pruncul Unul Născut, Iisus, Mântuitorul spre Betleemul vieții noastre.

Asemenea magilor de la Răsărit, ne-am cercetat sufletele și am plecat în căutarea Celui profetizat: **Și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nu ești nicidecum cel mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși Conducătorul care va paște pe poporul Meu Israel**(Ev. după Matei cap. 2, 6), dar această călătorie nu este ușoară. Întreaga viață, neîntrerupt L-am căutat, L-am cercetat și astăzi L-am găsit, înfășat în peștera Betleemului, după cum zice cuvântul sfânt: **Mergeți și cercetați cu de-amănuntul despre Prunc...**(Matei 2,8)

Momentele acestea sfinte la care ne raportăm, an de an, jertfele pe care le facem în numele Pruncului Iisus, valoarea pe care o dăm aproapelui nostru, asemenea nouă, ne aduc mai aproape de sălașul sfânt, de peștera Betleemului, cea care deși rece și săracăcioasă, astăzi se umple de bucurie și căldură, prin glasul îngerilor, care vestesc nașterea Mântuitorului, Prunc și Împărat:

Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!(Sf. Ev. După Marcu cap.2, vers.14). iară, noi, cei aleși, de atunci și până la sfârșitul veacurilor, vestim această bucurie prin glasul copiilor și a sfințelor colinde, umplând sufletele și casele noastre cu dragostea arătată de Dumnezeu Tatăl, lumii, prin dăruirea Unicului Său Fiul, celor plini de păcate, smeriților și nevrednicilor fiii ai Săi.

Privim astfel cu nostalgie timpul ce-a trecut, marcând viața noastră cu Nașterea cea prevestită de proorocii Vechiului Testament și cu buna aducere aminte de moșii și strămoșii noștri, cei care au răposat, dar au moștenit după vrednicie Împărăția lui Dumnezeu.

Această bucurie a Nașterii face ca moartea să fie privită ca izbăvire a Luminii și a Cuvântului asupra întinericului: **Nu vă temeți. Căci, iată vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul. Că vi s-a născut astăzi, Mântuitor, care este Hristos Domnul**(Luca 2, 10-11)

Astfel, iubiților ai lui Hristos, prin colindă deveniți vestitori și propovăduitori ai venirii lui Hristos, Pruncul, Mântuitorul și Domnul lumii, iar darurile voastre aduse Pruncului divin au depășit cu mult darurile magilor de la Răsărit, care i-au adus aur, smirnă și tămâie, ca unui Rege și Împărat. Astăzi, faptele, gândurile, simțămintele, gesturile și eforturile voastre înnobilează iesa-n care a fost culcat Pruncul fără de păcat.

Aceasta este bucuria Nașterii.

Să poți oferi din prea plinul tău celor care nu cer, nu se victimizează și nu cerșesc milă, dar nici nu pot mulțumi, ci sunt în neputințe și necazuri și doresc cu adevărat vindecare sufletească și trupească. Dez-

interesul în astfel de gesturi aduc mulțumirea noastră că ne-am făcut datoria, că suntem vii și cu adevărat închinători și buni credincioși ai Sfintei Biserici Dreptmăritoare.

Această lumină călăuzitoare, asemenea Stelei celei de la Răsărit, care i-a condus pe magi și păstori la Betleem, ne luminează și călăuzește viața noastră prin bezna păcatelor spre peștera Nașterii Pruncului Iisus.

Calea nu este ușoară. E plină de căderi, e dură câteodată și dureroasă, asemenea durerilor nașterii sau a fugii în Egipt, marcată de lipsuri și privațiuni, exemple fiind viețile sfinților, martirilor, soldaților căzuți pe câmpurile de luptă pentru credință și glia strămoșească, martirii Revoluției din 1989, dar și experiența personală a fiecăruia dintre noi.

Iată ce ne spun gânditorii lumii: **Durerea este gloria celor mari. Din toată creațiunea, numai omul este singurul care se poate bucura de această glorie a durerii**(Rebridanarth Tagore), **Durerea este soarta celor vii**(Pușkin) și **Bucuria trebuie să aibe durere și durerea trebuie să aibe bucurie**(Goethe)

Și toate acestea clădite pe un singur fundament, pe plânsul Unui Prunc, Nou-Născut, plâns eliberator și declanșator al unei schimbări radicale în noi.

Lucrători ai credinței, vrednici credincioși ai Mehadiei,

Lăudând pe Dumnezeu și mulțumindu-I pentru bunătatea și generozitatea voastră, astăzi mă rog pentru voi, cei chemați sfinți: har vouă și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Pruncul Iisus Hristos, Domnul(Romani 1,7).

Revarsă Pruncule divin, harul Tău peste familiile Mehadiei: bătrâni, părinți și copiii, peste

continuare în pagina 61

urmare din pagina 60

ogoarele, gospodăriile și casele parohiei noastre, peste lucrările săvârșite în parohia noastră până acum, prin grija și osteneala meginților noștri.

Ați crezut, v-ați sacrificat și ați ajutat, ați urmărit binele obștesc și comunitar spre a săvârși lucrarea cea bineplăcută lui Dumnezeu. Toate s-au făcut prin voia Sa, dar și prin grija d-voastră și de aceea pentru toate, nu mulțumirea noastră cea omenească aduce împlinire, ci binecuvântarea lui Dumnezeu, prin Nașterea cea mai presus de fire, a Pruncului Mântuitor, fac ca astăzi numele voastre să fie scrise în Ceruri, pentru veci și-n veșnicie, spre răsplătirea cea făgăduită nouă, tuturor. Să ascultăm cuvintele spuse

de Arsenie Boca: **Dacă oamenii ți-ar face dreptate, Dumnezeu cum te-ar m-ai răsplăti?**, iar Albert Camus zice astfel: **Să dăruie totul, să sacrifice totul fără speranță de răsplată, asta înseamnă iubire.**

Și nu vă laud pentru voi, pentru mândria voastră, ci vă laud în Dumnezeu, prin Domnul Iisus Hristos, Pruncul Unul-Născut prin care primim acum împăcarea, că deși eram robi ai păcatului, v-ați supus din toată inima îndreptarului învățăturii căreia ați fost incredințați (Romani 6, 17-18). Și astfel, izbăviți de păcat prin faptele voastre aveți roada voastră spre sfințire și viață veșnică (Romani 6,22).

Închinători ai Adevăratului Dumnezeu, dragi meginți,

*Hristos, astăzi se naște, Slăviți-L! Hristos din ceruri, Întâmpinați-L! Hristos pe pământ, Înălțați-Vă! (Catavasia la Nașterea Domnului) Deschideți inimile și sufletele voastre ca să-L primiți, căci astăzi vi-I s-a născut Mântuitor.

Apropiați-vă și îndrăzniți, căci astăzi Cerul s-a unit cu pământul într-un Colind ce mângâie sufletele celor zdrobiți, dezlegând legăturile celor legați și binecuvântând timpul rămas spre revederea celor dragi ai vieții noastre și întru pomenirea și buna aducere aminte de cei răposați, spre slava lui Dumnezeu.

Al vostru de tot binele doritor, nevrednicul preot Ciprian, parohul Mehădiei. Amin.

urmare din pagina 59

din dăraț, el trebui să capituleze.

Dându-i-se voie a se retrage cu toate onorurile militare a fost petrecut de Turci până la Caransebeș.

Dela Media se răspândiră oardele turcești, ca potopul, asupra Almăjului și d'aci asupra câmpiei. Venerabilul protopresbiter *Nicolae Stoica de Hațeg¹* descrie această invasiune în chipul următor: „Omira pașa în fortul Mehădiei s'a așezat Domn; . . . oamenii din Almăj (Stoica scrie Halmăj) veniți cu poclon, pașa pe viață le-au poruncit, ca ei în haia țară cătră Oravița, nici să meargă, nici cuvânt de venirea Turcilor să le dea, că altfel toate satele Almăjului cu oamenii vor peri, și le-au spus, că în cutare di la toată casa pâine sau mălae, azime, coleașă gata să fie și Turcilor trecători prin Almăj dărațe în mână să le dea, carii așa au și făcut, și oastea turcească peste Cârjie și Stancilova la Potoc, Socolari coborând, foc, sabie au pus; aceasta s'a întâmplat în sărbătorile Rusaliilor, când erau acolo în sate jocuri, danse, oameni,

feciori, muieri, fete mari la joc adunați; tiranii de turci cu caii după dealuri satele veciend în fugă au alergat, o ceată pe un sat, alta pe altu dela Socolari, Răcăjdia, Ciuchi-ciu, Iertof, Vrăniuț, Iladia, Oravița, Broșteni, pân și la Vărădia peste Căraș au t r e c u t ; oameni, feciori, junelași, neveste, fete mari și mici chitite, cete mari turme au luat. La 3 (Iile cei-ce s'au întors ciopoare robii prin Almăj la Mehădia la pașa i-au adus și împărțindu-i acas i-au trimis; Turcii copii (prunci mici) în disagi mari, câte 4 băgați, pre cai i-au adus. Cu aceasta Turcii sau aceea pașă își resplăti patimile, care acelea sate, oamenii lor, în valea rea anu 1717 Turcilor făcuse. Turcii unii cu robi s'au dus, iară alții verbăluia seimeni nu numai pre Căraș, ci dela Sebeș, Logoj, Chizătău și Belinț; Ciacova, mănăstirea Sâmbgiorgiului, Denta, ardea și robea, dar și voluntiri (seimeni) cu simbrie aduna”.

Pe lângă jaful și prada obicinuită Turcii adunau și înarmau cete de Români ca eventual să le folosească în contra Neamțului.

¹) Nicolae Stoica de Hațeg, născut în Media la 1751, a scris o cronică românească, care din bunătatea unui strănepot al seu, a Dlui Isaia Stoica de Hațeg a ajuns în manile mele. Cronică aceasta espune, după Griselini, faptele petrecute pe pământul Banatului timișan, deci am pute sâ-l numim cronicariul Banatului. întâmplările celui din urmă resboiu turcesc (1788—1790) le-a vedut cu ochii, însoțind, în calitate de preot militar, un battalion al reg. conf. valaho-iliric pretutindenea în excursiunile sale. Stilul e avântat, limbajul românesc, tablourile sunt vii și numirile locale corecte, fiind-că o mare parte a terenului, ca fiu al poporului, îl cunoște din juneța sa. Evenimentele resboiului 1736—1739 le narează după cum le-a audit din gura cutărui moșneag demn de credement. Cronică a terminat-o la 1827, când era de 76 ani. A scris un tractat în limba germană despre Băile Herculane; a mai vorbit serbesce și latinesce; cea din urmă limbă a învețat-o în Timișoara.

O familie adoptată cu empatie și respect de o întreagă comunitate - Interviu cu soții, medic Corneliu Zeicu, și profesor Ana Doina Zeicu

Inter-o posibilă cronică a zilelor noastre, cu potențial de consemnare în analele unei localități, și aici ne referim la localitatea noastră, Mehadia, putem consemna o situație insolită pentru unii, însă normală pentru protagoniștii ei: o familie adoptată cu multă empatie și respect de o întreagă comunitate. Soț și soție, ambii desfășoară de mulți ani, cu implicare și mult devotament, activități ce aduc o importantă contribuție bunei funcționări a mecanismului social, respectiv sănătate și educație, elemente esențiale evoluției frești a societății în cadrul unei comunități. În acest articol vom vorbi cu și despre această familie care se

**Medicul Corneliu ZEICU,
în cabinetul său din Mehadia**

numește ZEICU, mai exact medicul ZEICU Corneliu și soția sa, profesoara ZEICU Ana-Doina. Stabiliți de foarte mulți ani în Mehadia, având rădăcinile în localitatea Obreja, de care nu s-au rupt complet, păstrând proprietățile de aici, domniile lor au ales localitatea noastră pentru a-și oferi zelul, priceperea și cunoștințele în două domenii importante într-o societate modernă: domnul Corneliu ZEICU este medic generalist, medic de familie, în Mehadia, doamna Ana

ZEICU, este profesor de limba română la Liceul Tehnologic Nicolae Stoica de Hațeg, din Mehadia.

Ne aflăm la sfârșitul de toamnă a anului 2019, o toamnă ce cu siguranță va fi consemnată ca una dintre cele mai lungi înregistrate în registrul unei perioade însemnate de ani, anormală, indubitabil ca efect al schimbării globale a climei, din păcate cu repercusiuni negative asupra sănătății oamenilor. Așa cum o face de foarte mulți ani, domnul doctor Zeicu Corneliu se află zi de zi în mijlocul pacienților săi, persoane în vârstă, paradoxal, și mulți tineri, ce își monitorizează sau se interesează de sănătatea personală, precum și de cei care se află în situații patologice mai ușoare sau unele dificile, și doresc un sprijin calificat pentru rezolvarea lor – și îl găsesc! Aceștia pășesc cu multă încredere pragul cabinetului de medicină generală a doctorului Zeicu Corneliu, unii, mai în vârstă, de mulți ani, alții, mai tineri, mai de curând, însă cu toții încrezători, populează cabinetul și lista de pacienți permanenți a domnului doctor, în calitatea sa de medic de familie. Nu cu multă ușurință, spre sfârșitul programului, reușim să ne însușim câteva minute din prețiosul timp al domnului doctor.

- Domnule doctor, pentru cititorii noștri, ne puteți spune câteva cuvinte despre locul dumneavoastră de baștină, locul de unde vă trageți seva. Știm că există în județul Hunedoara un râu ce poartă denumirea ZEICU și, tot în județul Hunedoara o peșteră ce poartă numele unui haiduc ZEICU (Peștera Zeicului), peștera se pare că a servit ca ascunzătoare cetei unui haiduc cu acest nume. Toate aceste indicii ne îndrumă spre aceste meleaguri... poate că ne înșelăm,

dezvăluți-ne dumneavoastră.

- Indiciile dumneavoastră nu sunt cele potrivite... familia mea își are originile într-o cu totul altă zonă, mai exact din zona Săcălaz-Arad, mă refer la strabunicii tatălui meu. Ei au fost strămutați acum 250 de ani de împărăteasa Maria Tereza, în Banat, în pusta Banatului mai exact, în localitatea Torac, lângă Zdrenianin. Au fost mutate două sate atunci... Mama mea este originară din județul Bihor, din Ciumeghiu-Salonta.

- Ce v-a determinat să alegeți această meserie? Ați mai avut medici între membrii familiei, în rândul predecesorilor din familia dumneavoastră?

- Tatăl meu a fost medic, a absolvit facultatea de medicină de la Cluj. A profesat primii ani în Ardeal, apoi ca medic la Sanepid, cei mai mulți ani a profesat la Caransebeș, acolo unde m-am născut și eu. Am optat pentru această meserie, desigur cu dorința de a-l urma pe tatăl meu.

- De câți ani sunteți medic în Mehadia, și... de ce Mehadia?

- Sunt în Mehadia din anul 1984. De ce Mehadia...pot să spun fiindcă mi-a plăcut. Am fost trimis, după cum vă spuneam, în anul 1984, pentru spitalul care funcționa atunci în Mehadia, ca medic generalist. Spitalul, conform modului de organizare a sistemului medical din acele vremuri, respectiv a structurilor spitalicești, era încadrat ca spital de recuperare pentru bolile cronice. Se înregistra o lipsă acută de medici, în acea perioadă, spitalul riscând a fi închis ca urmare a acestui neajuns. Eu am fost trimis aici pentru a suplini această lipsă, pentru un timp determinat, oferindu-mi-se după aceea și opțiunea de a rămâne sau a

continuare în pagina 63

urmare din pagina 62

părăsi acest post, în funcție de dorința mea. Mi-a plăcut atmosfera pe care am întâlnit-o aici, apoi ținând cont și de sfatul părintelui meu, dumnealui fiind prezent adeseori în zonă, inclusiv la Mehadia, datorită funcției sale ce o îndeplinea la Sanepid, aceasta fiind echivalentă DSP (Direcția de Sănătate Publică) de astăzi. Dumnealui m-a sfătuit să rămân aici. Urmând propriile instincte, cu acordul soției mele și apoi la sfatul tatălui meu, am hotărât să rămân la Mehadia și afirm cu toată convingerea că nu am regretat niciodată această hotărâre! Spitalul s-a desființat în anul 2003, ca urmare, am aderat și eu la noul sistem de organizare a structurilor medicale, optând pentru medicina de familie. Aceasta apăruse încă din anii 1999-2000, însă m-am adaptat din mers și am reușit să-mi închei un cabinet propriu și să adun în jurul meu un număr, pot spune considerabil, de pacienți.

- Pentru a informa cititorii noștri, vă rugăm să ne spuneți, în cadrul cabinetului dumneavoastră, ce servicii puteți oferi pacienților și în ce condiții, eventual, dacă ne puteți oferi și un program.

- În privința serviciilor oferite, acestea sunt cele generale, ce pot fi oferite de un medic de familie. În plus, având competență în ecografia generală, pot depista diferite deficiențe prin efectuarea de ecografie.

- Programul este zilnic de dimineața de la ora 8, până la ora 14, ca medic, și până la 15, la doamna asistentă Ana Budănescu, însă niciodată nu se pune problema programului fiindcă atât eu, cât și doamna asistentă, fiind din zonă, suntem solicitați atât după-amiaza, cât și seara, deci am urmat un fel de

model de permanență. Totuși, în ultima perioadă, problema urgențelor a fost preluată în mare parte de SMURD, respectiv de serviciile înființate la Băile Herculane, aceștia rezolvând, cu multă responsabilitate și competență, majoritatea urgențelor semnalate, acesta funcționând într-un regim permanent. După cum știm, asemenea servicii există și la Domașnea, iar centre de permanență mai sunt înființate și la Iablanița și Cornereva. Ca urmare, în această situație, suntem mai puțin solicitați după-amiaza, seara sau chiar noaptea.

- Constatăm că sunteți o persoană foarte devotată acestei meserii, dovadă fiind performanța, reflectată și în numărul mare de pacienți care vă calcă zilnic pragul. Putem admite faptul că a crea performanță într-o

Familia Zeicu (prof. Ana Doina Zeicu și dr. Corneliu Zeicu) împreună cu asistenta medicală Ana Budănescu, la Cabinetul de Medicină Generală Dr. Zeicu din Mehadia

anumită meserie e nevoie de dedicare și cunoaștere. Suntem convinși că, în acest context, inevitabil v-ați bucurat și de sentimentul de satisfacție. Aceasta, alături de faptul că reprezentați o a doua generație de medici în familie, cu siguranță v-a determinat să indemnati și pe cei doi fii ai dumneavoastră să urmeze aceeași meserie, formând astfel a treia generație de medici în filiațiunea familiei dumneavoastră.

- Desigur, m-am implicat, am studiat permanent, și nu pot nega că nu

am avut suficiente satisfacții. În timp, ca medic de familie, am ajuns să-mi cunosc destul de bine și pacienții, inclusiv membrii familiei: părinți, bunici, nepoți, strănepoți - acest lucru mi-a oferit un sprijin în conturarea unui profil medical al familiei, fiindcă, după cum știm, multe dintre boli sunt dobândite și pe cale genetică, de la părinți, bunici. Nu mai puțin important este și istoricul medical al fiecărui pacient, pe care medicul de familie nu îl poate trece cu vederea. Toate acestea, asociate cu semnele și simptomele bolii, elucidând multe dintre formele în care se manifestă boala în exterior, m-au ajutat mereu la determinarea cât mai corectă a unui diagnostic, pentru a putea fi îndrumat mai departe către specialist. În privința băieților noștri, Corneliu Constantin și Adrian Toma, ambii lucrează în domeniul medical. Primul, cel mare - Cornel, este stomatolog, specialist în implantologie - are un cabinet stomatologic la Caransebeș, cel de-al doilea, cel mic, Adi este în Germania, în Bielefeld, lucrează ca medic specialist în anestezie și terapie intensivă (ATI).

- Domnule doctor, privind retrospectiv, nu putem să nu observăm și să nu fim impresionați de o activitate vastă în timp, cu rezultate remarcabile în domeniul sănătății membrilor comunității noastre. De asemeni, și astăzi, în ciuda tuturor modernizărilor aduse sistemului cu scop de facilitare a desfășurării actului medical, impuse printr-o informatizare completă, țineți pasul inclusiv pe această latură, spre o satisfacere completă a pacientului. Bănuim că e o muncă imensă și cu siguranță aveți un sprijin!?

continuare în pagina 64

urmare din pagina 63

- Evident, la un cabinet cu peste o mie de pacienți este o muncă imensă. În buna desfășurare a activității cabinetului am un aport consistent, un sprijin major din partea doamnei asistente Budănescu Ana. Contribuția doamnei asistente este una esențială. Ea își îndeplinește cu multă responsabilitate și profesionalism o gamă foarte complexă de atribuții, conferite de acest post. Iubește această meserie, efectiv, și își dă o silință deosebită, iar rezultatele sunt pe măsură. Modul nostru de lucru se supune din ce în ce mai mult procesului de informatizare a sistemului de sănătate, demarat la nivel național, care nu a ocolit nici medicina de familie. Aceasta se aplică atât în cazul actului medical cât și în sistemul de raportări către instituțiile care coordonează la nivel național întreg sistemul de sănătate, și aici vorbim de Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS), Direcția de Sănătate Publică, etc.. Pe lângă înregistrările și întocmirea dosarelor electronice de sănătate pentru fiecare pacient, eliberarea rețetelor, tot electronic, mai există și raportările, toate aceste instituții solicitând raportări elaborate în mod electronic. Deci, un volum de muncă, care solicită uneori la maxim, însă cu aportul deosebit al doamnei asistente Ana Budănescu, pot spune că nu am întâmpinat niciodată sincope în buna desfășurare a activității în cadrul cabinetului. Din păcate, mai înregistrăm situații neplăcute, în special pentru pacienți, atunci când se blochează sistemul informatic, și aceste situații nu sunt foarte rare. Pe ansamblu însă, desfășurând o muncă de echipă medic-asistent, reușim să gestionăm întregul act medical, să satisfacem toți pacienții. Mai există situația în care pacientul nu este deplasabil, în aceste cazuri am efectueze consultații la domiciliul pacientului iar prin doamna

asistentă Budănescu asigurăm tratamentul la domiciliu, în funcție de diagnostic, de starea patologică a pacientului.

- Pe lângă sprijinul doamnei asistente Budănescu Ana, de al cărui aport suntem convinși suficient atunci când vedem numeroșii pacienți care așteaptă, uneori inclusiv pe treptele cabinetului dumneavoastră, și pleacă apoi mulțumiți, aveți și un sprijin în

Asistenta medicală Ana Budănescu

familie: copiii - cu siguranță comunicați cu ei adeseori pe teme medicale, și apoi soția dumneavoastră, în viața personală... (În ultimele minute, ne bucurăm și de prezența în cabinet a doamnei profesoare Ana Zeicu, dânsa a asistat tăcută la dialogul nostru.). Fără a mai aștepta un răspuns din partea domnului doctor, riscând astfel a monopoliza întreaga discuție, făcând abstracție, în mod nepolitic, de prezența doamnei, am canalizat subiectul discuției într-o altă direcție care să cuprindă teme comune, agreeate de totalitatea participanților. Așa cum am amintit la începutul acestui articol, doamna profesoară predă, de un număr la fel de mare de ani, la școala din Mehadia, azi Liceul Nicolae Stoica de Hațeg, la a cărei evoluție a fost părtașă, mai mult, fiind un reprezentant cu un rol dintre cele mai importante în dezvoltarea ei. Drept mulțumire pentru toate acestea, comunitatea din Mehadia, prin

administrația locală a comunei, i-a oferit anul trecut, un prinos în semn de recunoștință, concretizat într-o diplomă de merit cu titlul de „Cetățean de onoare” al comunei Mehadia. Pe lângă procesul educativ oferit elevilor săi, în modul cel mai competent posibil, doamna profesoară se implică activ și în educația elevilor pe plan artistic, promovând atât la nivel local cât și zonal, ample acțiuni artistice cu participarea, printr-o riguroasă selecție, a unor elevi cu real talent, dovadă fiind reușita acestor acțiuni. De asemenea doamna profesoară este o persoană erudită, autoare de carte, depune un efort susținut în afirmarea valorilor culturale locale, făcând parte din colectivul redacțional al publicației noastre, lucru ce nu poate decât să ne bucure și onoreze.

- Doamna profesoară și domnule doctor, formați în cuplu o familie minunată care și-a dedicat întreaga activitate profesională comunității noastre, a Mehadiiei. Ați uzat de vasta dumneavoastră capacitate, dată de pregătirea dar și de devotamentul față de nevoile concetățenilor noștri, de a căror beneficii s-a bucurat întreaga noastră comunitate, generații de copii pregătiți pentru „călătoria vieții” și generații ce au fost tratate și îndrumate pe calea unei existențe cumpătate și sănătoase. Spuneți-ne, vă rugăm, în toată această perioadă, ați avut vreodată sentimentul că nu sunteți acceptați fiindcă nu sunteți din localitate, sau, dimpotrivă, ați fost foarte lesne primiți de membrii comunității?

- Adevărul este că oricât de bune intenții ai avea, lumea totuși te acceptă mai greu la început. Am sesizat atunci o oarecare reticență, și am constatat că până omul nu vede ce știi și ce poți să faci, să realizezi, nu primești suficientă înțelegere, și e de înțeles, atâta timp cât nu te cunosc... trebuie să-i convingi. Momentele acestea au trecut, fiindcă ne-am făcut întotdeauna meseria cu multă responsabilitate. Eu m-am

continuare în pagina 65

urmare din pagina 64

apropiat de pacienți, le-am ascultat toate păsurile și am încercat să îi ajut cu tot ce am putut. În ceea ce o privește pe soția mea, ea s-a implicat foarte mult în problemele legate de funcționarea școlii, a liceului în special, iar la partea de dezvoltare a acestei instituții, și-a adus o contribuție importantă, atât din poziția avută în cadrul Ministerul Educației, cât și din cea de coleg, alături de colectivul de profesori ai corpul didactic. În timp, luându-ne și locuință la Mehadia, nu s-a mai pus această problemă, am fost ușor acceptați, copiii noștri au efectuat ciclul gimnazial la școala din Mehadia.

- În final, exclusiv pentru dumneavoastră, doamna profesoară: aveți o activitate atât de bogată și intensă în domeniul educațional, ați lucrat inclusiv în Ministerul Educației, la București, ați acumulat o experiență cum puțini semeni din breaslă o au, puteți să ne prezentați câteva repere ale ansamblului activității Dumneavoastră, inclusiv la liceul din Mehadia și cum vedeți dumneavoastră învățământul azi?

- Mă simt onorată să pot așterne gânduri în paginile revistei „Vestea”. Într-adevăr, lucrez din anul 1982 în învățământ ca profesor, an în care am absolvit Facultatea de Litere, Filosofie și istorie la Universitatea de Vest din Timișoara, specializarea Limba și literatura română – Limba și literatura franceză.

Ca profesor de limba română, la liceul ce poartă cu fală numele cronicarului Nicolae Stoica de Hațeg, la clasele la care predau, cultiv interesul pentru lectură, pentru plăcerea de a citi, pentru stimularea gândirii autonome, reflexive, în raport cu diversele mesaje receptate, cultivarea unor atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare.

Consider că lectura temeinică, neinformată, formează capacitățile intelectuale. Pentru o perioadă scurtă de timp, am fost și

director adjunct al acestui liceu străvechi, când am reușit să schimb profilul liceului și să-l transform în liceu tehnologic, ajutată fiind de Consiliul de administrație al școlii, de Consiliul local, Inspectoratul școlar și Ministerul Educației.

Referitor la activitatea mea, vă pot spune că am participat cu lucrări la seminarul didactica Internațional, am fost fondator al Școlii Postliceale Sanitare „Georgiana”, din Caransebeș. În 1995 am publicat romanul „Femeia și Ciungul” Am fost prezentatoare și recitatoare la mai multe simpozioane și festivaluri locale: „Simpozionul Cetății” – Meha-

Mehadia 1995 - Achim Nica, prezentat, pe scena Căminului Cultural, de prof. Ana Zeicu „Jalea și dorul n-au răsunat mai alintător ca în cântecele lui Achim Nica” Ana Zeicu

dia, Festivalul „Achim Nica” – Obreja, Festivalul Internațional de Folclor „Hercules” – Băile Herculane.

Am fost prezentatoare la televiziunea locală din Băile Herculane „TV AS”.

Între anii 2007 și 2014, am fost inspector de specialitate grad II, consilier clasa I grad profesional superior (2011-2014) în cadrul Ministerului Educației Naționale. Am fost membru în echipa M.E.N. de selecție a studenților din Republica Moldova.

Activitatea în cadrul M.E.N. îmi folosește în prezent în sensul de a fi mai apropiată și mai receptivă față de cerințele macro impuse de mecanismele dezvoltării și a bunei funcționări a educației din societatea noastră. Apreciez noile inițiative, ale celor care conduc și coordonează învățământul, de a elibera profesorii de întocmirea unor „hârtii peste hârtii”, pentru a se putea dedica elevilor lor și formării competențelor de viață, necesare acestora.

Conduc cercul dramatic „Ad Mediam” care cu certitudine are un caracter aplicativ, bazat pe competențele obținute de elevi în procesul instructiv. Copii au nevoie „de joc și de teatru, la fel cum au nevoie de aer curat”. Copiii își dezvoltă imaginația și spontaneitatea. „Domnul Goe”, „Bubico”, de I.L. Caragiale, „Moș Ion Roată și Unirea” - teatru nescris, „La poalele Cetății”, „Zilele Eminescu”, concurs de dansuri populare, „Tradiții din străbuni”, sunt doar câteva titluri reprezentative pentru activitățile cercului, care dezvoltă elevului gustul artistic, gustul estetic.

Aici, la poalele cetății, în acest loc încărcat cu atâta istorie, unde susurul sevelor fuzionează armonios într-o excepțională interferență cu susurul sufletului nostru, Liceul „N.S. de Hațeg” rămâne expresia spirituală a locului...

- Vă mulțumim, domnule doctor, și doamna profesoară, vă dorim toate cele bune, ani fericiți și sănătoși împreună și alături de noi!

Numai bine!

Material realizat de ing. Constantin VLAICU, redactor șef VESTEA

Aviz renegaților din presă

Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România, singura uniune de creație și utilitate publică a breslei jurnaliștilor români, prima asociație înființată, în urmă cu 100 de ani, în România reîntregită, ia act cu amărăciune și indignare de atacurile îndreptate împotriva ei chiar din interiorul breslei. În condițiile în care drepturile câștigate, cu eforturi mari, de UZPR, pentru membrii săi, sunt puse în pericol (în rând cu toate celelalte uniuni de creație) de inconștiența sau cinismul politicienilor, există jurnaliști care subscriu și contribuie la această vendetă politică pe seama creatorilor, lovind în propria breaslă. Unul dintre aceștia este Cornel Nistorescu, fost jurnalist în presa comunistă (Scânteia Tineretului, Via a Studen ească, Echinox, Steaua, Flacăra) și jurnalist (dar mai mult om de afaceri) în presa actuală. În editorialul său din 20 decembrie din Cotidianul, intitulat „Lupta pentru privilegiul domină țara”, prosperul om de afaceri Cornel Nistorescu își manifestă indignarea împotriva tuturor uniunilor de creație, dar în primul rând împotriva UZPR, pentru că membrii acestora primesc acea amărâtă de indemnizație. Cu o ipocrie demnă de un politician, domnia sa „moare de grija altuia”, mai exact de grija drumurilor, spitalelor și școlilor, lamentându-se levantin: „nimeni nu se gîndește că în cele din urmă banii vor veni tot din contribuția fiecăruia și din reducerea cheltuielilor pentru treburile publice, mai ales pentru sănătate, școală și drumuri”, calificând ca înșelătorie faptul că UZPR este uniune de creație, întrucât - zice domnia sa, „majoritatea ziaristilor nu au făcut creație de nici un soi”. Și mai zice, prosperul om de afaceri, că „această UZPR este o uniune a ziaristilor de modă veche, în special de la ziarele percepute mai comuniste”. Ce înseamnă „percepute”, domnule Nistorescu? Și de cine? Ce înseamnă „mai”? Dumneavoastră la ce fel de publicații comuniste ați scris, înainte de 1990? La unele „mai”, sau la unele „mai puțin”?

Confundați, domnule Nistorescu (ceea ce este inadmisibil pentru un jurnalist cu pretenții), noțiunea de „privilegiu” cu cea de „normalitate” într-o societate corectă. Faptul că un jurnalist ajuns la pensie, după o viață profesională în care a fost plătit mizerabil de patronii din presă (ceea ce chiar dumneavoastră recunoașteți, în deplină cunoștință de cauză, desigur, căci sunteți unul

dintre ei), primește o sumă de bani cu care poate măcar să-și cumpere medicamentele cărora le duceți grija, chiar vi se pare un „privilegiu”, așa cum v-ați exprimat? Chiar nu știți ce viață duce un ziarist, la ce pericole se expune rostind adevărul și denunțând minciuna? Mă refer la ziaristii adevărați, cinstiți, nu la mercenarii plătiți de acei patroni printre care vă numărați... Iar dacă există lucruri discutabile în această evaluare, lăsați UZPR-ul să și le asume, după criteriile din care nu lipsește omenia, nu emiteți dumneavoastră judecăți de valoare despre lucruri despre care n-aveți habar!

„Nu sunt membru în nici o uniune de creație din nici un domeniu, cu atât mai puțin al uneia din domeniul jurnalisticii, mai ales că activitățile comunității profesionale sunt ca și inexistente” - mai scrieți dumneavoastră, cu aerul de superioritate al unui guru blazat. Nu știu dacă e cazul să vă faceți un titlu de glorie din asta, dar ferească-vă Dumnezeu să aveți vreodată nevoie de solidaritatea breslei. Cât privește afirmația dumneavoastră că „activitățile comunității profesionale sunt ca și inexistente”, referindu-vă, evident, la UZPR, aici ori nu sunteți informat (ceea ce nu e bine, pentru un jurnalist care se pretinde formator de opinie), ori mințiți cu nerușinare. Documentați-vă! Sau autodenunțați-vă, ca să ne scutiți pe noi! Citiți pagina web a Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, o să aveți neplăcute surprize vizavi de afirmațiile dumneavoastră aberante. Una din aceste „surprize” este aceea că Uniunea cuprinde acum, în baza de date, peste 3.500 de membri, din toate trusturile de presă de radio, televiziune sau presă scrisă și mediul on-line și doar mai pu în de 30 la sută sunt jurnaliști pensionari.

Și încă o întrebare, de principiu sau poate doar retorică, la care nu așteptăm răspuns: dumneavoastră, în calitate de ziarist care folosește „aceleași instrumente ca și scriitorii (pix, stilou, mașină de scris, calculator)”, considerați această activitate încadrabilă în noțiunea de creație?...

Dincolo de aspectul strict cazuistic al demersului dumneavoastră, sunteți, domnule Nistorescu, prin felul în care vă raportați la comunitatea profesională din care faceți sau ați făcut parte, un renegat. Nu vă interesează și, probabil, nu v-a interesat niciodată, condiția existențială a gazetarilor din mijlocul cărora v-

ați desprins și pe care i-ați folosit doar ca instrumente de câștig. Fără empatie, fără scrupule, fără milă. E ușor să te poziționezi critic și visceral față de o comunitate care încearcă să resusciteze demnitatea profesiei de jurnalist, dacă nu faci parte din ea, dar considerându-te deasupra ei. Dumneavoastră sunteți mai bogat decât marea masă a condeierilor, fotoreporterilor, realizatorilor de televiziune sau radio, a tuturor trudititorilor din această breaslă, dar numai atât. Sunteți mai bogat, dar nu deasupra lor. Sunteți în afara lor. De aceea, a denigra, ca ziarist, Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România, este o impostură strigătoare la cer. Pentru că nu e opinia unui ziarist, ci a unui patron. A unui patron cu atitudini reminiscente de politruc comunist, care a găsit de cuviință să mai tragă și el o copită unei comunități vizate să piardă acea indemnizație nenorocită prin „lucrarea” iresponsabilă a unor politicieni agramați, care nu fac distincție între „pensie specială” și indemnizație. Pentru dumneavoastră, ca și pentru ei, oamenii sunt simple jetoane de cazino, pe care le aruncați în jocul de ruletă al intereselor de moment sau de perspectivă. Sau poate doar al unor umori necontrolate.

Am dori să fim bine înțeleși, de cititorii noștri: noi nu avem vreo problemă cu persoana lui Cornel Nistorescu, ci cu el ca exponent al amicilor declarați ai UZPR, fie ei din afara sau din interiorul Uniunii. Cornel Nistorescu e un dușman „sub acoperire”, ca să zicem așa, adică un ziarist care-și urăște breasla. Iar noi, Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România, avem datoria morală (și statutară) de a ne apăra membrii, împotriva oricărei agresiuni. Atitudinea noastră, respectiv textul de față, se numește spirit de breaslă, noțiune al cărei sens și conținut îi sunt străine, se pare, fostului ziarist...

Este degradant, domnule Nistorescu, să lovești în comunitatea din care lumea crede că faci parte. Nu faceți parte din ea, ci dintr-o alta, care nici măcar nu e comunitate. E mai degrabă o specie profesională mutantă și extrem de periculoasă pentru cei pe care aparent îi îi reprezintă: SPECIA RENEGAȚILOR.

Doru Dinu Glăvan

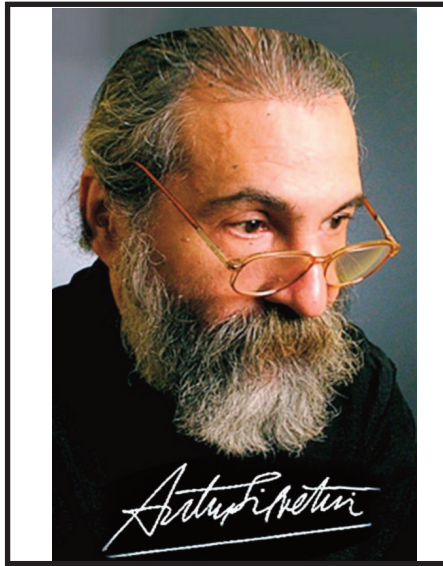
Miron Manega

UNDE ESTE ARTUR SILVESTRI ?

L-am cunoscut pe Artur Silvestri în spațiul electronic și acolo ne-am împrietenit și colaborat. Niciodată nu ne-am întâlnit față către față. Relația a fost tainică și dincolo de înțelegerea obișnuită. A fost o întâlnire de suflet și care ține de un alt tărâm. De fapt în ultima vreme încep să cred că nici nu este bine să vorbesc mult despre natura acestei relații, este o taină.

Artur Silvestri a fost cel care a aflat în cărțile și articolele mele publicate până ce l-am cunoscut o valoare și o importanță pe care eu nu le-am dat-o niciodată și nici nu le-o dau. În ele Artur Silvestri a văzut prețuire pentru tradiție, loc, omul locului și statornicie, pentru Neamul Românesc și Ortodoxie. Am schimbat mii de mesaje și prin ele și în ele s-a consumat relația de suflet de care vorbeam. Tot atunci am câștigat pe prietenul meu veșnic pe care nimănui și nimic nu mi-l poate lua.

Corespondența dintre Artur Silvestri și mine s-a desfășurat în vremea în care el a pus în ființă mișcarea culturală Artur Silvestri. O mișcare care însemna zeci de reviste electronice, promovarea colaboratorilor prin prezentări în spațiul virtual și publicarea de volume. Cărți pe care Artur Silvestri le-a publicat pe cheltuiala proprie cu o generozitate fără egal. Acele cărți Artur Silvestri le tehnoredacta și alcătui singur, sau cu angajați de el plătiți și apoi le distribuia la bibliotecile din țară și din lume. În tot acest timp am colaborat strâns cu Artur Silvestri și am ajutat mișcarea culturală cu tot ce am putut. Acest lucru el l-a știut bine! Aceasta a fost o mișcare culturală mântuitoare. Eu cred că în mai multe feluri această mișcare culturală a salvat cultura românească din cădere liberă. Viitorul va dovedi cât de mult a făcut

Artur Silvestri pentru „România tainică”. O „România tainică” încorporează și care dăinuie și continuă prin jertfa unor oameni care „sunt convinși, sunt scriși în Cartea Vieții.”

„Mișcarea” Artur Silvestri a fost o acțiune gigantică. Ea a cuprins domenii esențiale cum sunt: istoria, literatura, folclorul, tradițiile și mai ales înțelegerea „fenomenului românesc”. Acest efort gigantic a fost dus în cea mai mare măsură de Artur Silvestri și prin colaboratorii și prietenii lui direcți. Realizările au fost foarte multe, de la numărul mare de reviste și publicații în spațiul electronic la tipărirea a nenumărate cărți, de la acordarea de premii la dăruirea de cărți. Dar cred că meritul esențial al acestei mișcări a fost înțelegerea exactă a „fenomenului românesc” și conceptualizarea acestei înțelegeri prin superba formulare, „România tainică”.

Această „România tainică” înseamnă rostirea răspicată a adevărului că istoria, cultura, esența „fenomenului românesc” nu sunt rodul unor „împrumuturi” și al unor reluări de modele existențiale din afară. Sunt rezultatul unui proces unic și autentic. Un model existențial care nu este neapărat mai bun decât alte modele existențiale, dar este la fel de

bun. Iar profunda autenticitate și certitudinea mișcării a fost dată de faptul că Artur Silvestri a contopit „mișcarea” în duhul și trupul care este chezașia existenței, Ortodoxia.

Acest concept, al „României tainice”, înseamnă reafirmarea unui adevăr esențial: că înfrângerea unui Neam și trecerea lui în irelevanță nu sunt datorate pierderilor militare, pierderii unor bătălii, ele sunt urmarea abdicării de la dreptul la existența autentică și unică, abdicării de la modelul existențial arhetipal al Neamului și preluarea modelului existențial al cuceritorului. În această înțelegere „mișcarea” Artur Silvestri poate fi asemuită în mai multe feluri cu soarta lui Nicolae Densușianu și a monumentalei sale lucrări, „Dacia Preistorică”.

Căci în acea lucrare, mai întâi, a fost exprimat adevărul pomenit mai înainte, că irelevanța unui Popor nu este datorată înfrângerilor militare ci este datorată abdicării de la modelul existențial propriu. În același fel în care, la timpul său, Nicolae Densușianu a fost demonizat, a fost și Artur Silvestri. Iar această lucrare s-a făcut prin același tip de oameni. Oameni care din formula „capul plecat” și-au făcut ideologie, din elasticitatea coloanei vertebrale și-au făcut virtute și din „nenorocirea țării” și-au făcut partid politic. Dar mișcarea Silvestri a izbutit. Ea s-a alcătuit ca alternativă și această alternativă, după părerea mea, va birui.

Este adevărat că după trecerea lui Artur Silvestri în lumea dreptilor, mișcarea a suferit o criză majoră, din mai multe motive, unele direct triste și care ar fi putut să nu fie. Este iarăși adevărat că dispariția unei mari personalități, cum a fost Artur Silvestri, produce

continuare în pagina 68

urmare din pagina 67

întotdeauna un vid, o criză și anume panică. Dar între timp s-a dovedit că mișcarea a prins viață și rămâne alternativa sănătoasă a existenței Românești.

Mișcarea continuă într-un mod care este simbolic.

Ea continuă prin publicații în spațiul virtual și simbolismul vine din faptul că cele mai multe dintre aceste publicații sunt îngrijite de „femei”.

Este emoționant și simbolic. Este emoționant căci „femeile”, prin dragoste, înțeleg mai repede și mai bine decât „înțelepții” bărbați,

confirmând spusa Sfântului Pavel că, „dragostea nu cade niciodată”. Iar simbolic printr-o similitudine.

După moartea și îngroparea Mântuitorului, apostolii și „bărbații” stăteau ascunși „de frică” spun Evangheliile. Dar „femeile”, fără teamă, s-au dus la mormânt, gata să se lupte pentru buna rânduială și uneia dintre ele s-a arătat mai întâi Mântuitorul Înviat. Asemenea mi se pare foarte mare și repet, ea este emoționantă și simbolică.

Personal nu am îndoială că într-un viitor foarte scurt importanța mișcării Artur Silvestri va fi recunoscută. Dar mai cred ceva.

Cred că Artur Silvestri este acum într-un loc definitiv. Mai cred ca lucrarea lui nu se mai afla în dimensiunea imediată, cu haturile și agitațiile ei obositoare și cel mai adesea inutile.

Artur Silvestri este așezat în istorie, într-un alt spațiu și o altă dimensiune, unde doar valorile autentice rămân. Mai cred că el se află în inima celor care am avut privilegiul de a îi fi prieteni și colaboratori, în rugăciunea lor care este și rugăciune și răspuns.

Alexandru Nemoianu
Istoric, USA

ARTUR SILVESTRI ȘI PUBLICAȚIA „VESTEA” DIN MEHADIA

NOI SUNTEM ROMÂNIA TAINICĂ

În ziua de 30 noiembrie 2019 s-au împlinit 11 ani de la plecarea către Eternitate a cărturarului Artur Silvestri.

Fondator al Asociației Române pentru Patrimoniul (ARP) și al conceptului „România Tainică”, Artur Silvestri cu siguranță va rămâne în istoria culturii române ca un mare luptător pentru valorile culturale ale poporului nostru, promotor al patrimoniului cultural românesc, prin ansamblul creației sale, dar și prin marele proiect cultural, inițiat on-line, bazat pe atragerea și mobilizarea săvârșitorilor de literatură sau acte culturale în limbă română de pe tot mapamondul. Ideea genială de exploatare a imensului potențial al Internetului, a făcut posibil acest lucru, iar atragerea în jurul publicațiilor sale a numeroși creatori români, atât din țară cât și din străinătate, a constituit un fenomen de o mare amploare, unic în concepția sa.

Scriitor, critic literar, istoric al culturii, editor, inițiator de acte culturale, întemeietor de fundații, sunt doar câteva dintre titlurile acțiunilor sale. Cuprinderea lor completă nu este nici în

competența mea și nici în dorința mea de a o face în aceste rânduri - cu siguranță istoria o va face - ceea ce vreau să evidențiez, într-un mod mai personal, datorită șansei de a-l cunoaște, este faptul că pe lângă toate acestea, Artur Silvestri a fost pentru cei care l-au cunoscut, și un prieten loial, un mentor înțelegător, un sfetnic înțelept, capabil de o nemărginită generozitate sufletească.

Am avut neprețuita șansă de a-l cunoaște pe Artur Silvestri, de a-i fi ucenic, și vrednic colaborator. Nu de puține ori, am primit sfaturile cele mai înțelepte, încurajările cele mai mobilizatoare și vorbele cele mai blânde. Artur Silvestri este o pierdere regretabilă nu numai pentru cei ce l-au cunoscut, apreciat și iubit, el este o pierdere nemărginită și pentru universul culturii și literaturii noastre naționale.

În articolul ce urmează doresc să înfățișez modul în care Artur Silvestri a inclus în dinamica mecanismului proiectului său cultural și publicația noastră, Vestea, încă din zorii nașterii sale, în anul 2007.

Constantin VLAICU

„ Sper să fiți bine cu toții pentru că nu trebuie să vă simțiți singuri și nici nu sunteți!” Artur Silvestri

Totul a început la sfârșitul anului 2007. Auzisem de Artur Silvestri de la scriitorul Nicolae Danciu Petniceanu, cu domnul Petniceanu având o relație stransă de prietenie și de colaborare ca redactor șef adjunct la publicația „Vestea” din Mehadia (Caraș-Severin), dumnealui fiind redactorul șef al acestei publicații locale. Îmi vorbise de existența unei colaborări mai vechi cu Artur Silvestri, încă din vremea când Domnia Sa lucra ca redactor la „Luceafărul”, și mai apoi reluată odată cu înființarea A.R.P. Participase chiar, în octombrie 2005, la una din manifestările ocazionate de desemnare a premiilor A.R.P., la București, primind o diplomă.

Nu-mi amintesc cu exactitate în ce împrejurare, dar acest lucru nu prezintă absolut nici o relevanță în ceea ce doresc să spun, observasem pe biroul său de lucru o carte de vizită a Prof. Dr. Artur Silvestri. Impresionantă prin titlurile academice ce reflectau o deosebită activitate universitară, doctorate la mari universități, precum și binecunoscuta sa specializare în gestiune și expertiză imobiliară, pot spune că toate acestea mi-au atras în mod deosebit atenția. Astfel, datorită acestei cărți de vizită, am obținut adresa de poștă electronică prin intermediul căreia în curând aveam să inițiez o incredibilă relație virtuală cu Domnul Artur Silvestri.

Odată stârnit interesul, cel mai probabil, la început, datorat celor ce auzisem de la domnul Petniceanu, am început să mă informez luând căile binecunoscute ale Internetului. Astfel am descoperit „Publicațiile A.R.P.”. Descopeream pentru prima dată importanța și dimensiunea vastului proiect cultural-spiritual inițiat prin intermediul acestor publicații on-line. Ideea unei unități culturale prin punerea în legătură a românilor din întreaga lume, de promovare a identității culturale românești, prin intermediul acestei minunate căi de comunicare ce o constituie Internetul, mi se părea fantastică.

continuare în pagina 74

MEHADIA - CRONICĂ RETROSPECTIVĂ A ANULUI 2019

Prezența din ce în ce mai intensă în viața noastră a comunicării on-line, prin intermediul Internetului, în special grație așa numitelor „rețele de socializare”, a făcut posibilă, printr-un acces facil al oricărui posesor de un dispozitiv adecvat - telefon sau computer - experimentarea unor metode mult diversificate de a comunica prin intermediul acestora, comunicarea luând, astfel, forme diverse, de la cea cu aspect informativ, până la cea militantă, în virtutea unor convingeri personale sau de grup. Astfel, aceste metode, unele mai ingenioase ca altele, parcurg de la o extremă la alta, uneori de la util la penibil, în funcție, după caz, de obscurantismul, sau dimpotrivă, de iscusința sau bogăția imaginației individuale, o largă paletă a profilurilor de personalitate cu care e înzestrată ființa umană.

În evoluția acestor rețele de socializare putem distinge un fenomen de individualizare ce are ca rezultat crearea unor grupuri de comunicare. Prin aceste grupuri se creează o asociere între persoane pe criteriul afinităților, apartenențelor la o comunitate socială, politică, etc. Nu vom detalia, și nici nu vom vorbi aici de latura negativă a acestui fenomen, fiindcă există și una negativă - ce ne propunem a o analiza într-un alt articol - ci de un aspect, al cărui rezultat, printr-o implicare individuală exemplară și o abordare responsabilă, aduce beneficii unei comunități. Constatând existența unei similitudini între localizare și profilul publicației noastre, cu un grup format pe Internet, am considerat utilă o colaborare, printr-un sprijin reciproc, în sensul îndeplinirii aceluiași cerințe, și anume o unire a eforturilor pentru o informare mai eficientă, și a unei categorii cât mai diverse de cititori. Succesul paginii, în jurul căreia s-a constituit acest grup, este confirmat de numărul său de membrii.

Cum spuneam, profilul acestei pagini este prioritar de informare, însă și de comunicare între membrii săi. Informațiile sunt atât locale cât și zonale, cuprinzând aproximativ toate evenimentele derulate în timp. Descoperind asemănarea acestei pagini cu un soi de cronică cotidiană, fiind și final de an 2019, am propus administratorului, ca în debutul susținerii reciproce, să cream pentru cititori, o sinteză a unor momente, evenimente, întâmplări, derulate în Mehadia, demne de a fi remarcate și consemnate într-o scurtă cronică retrospectivă a anului ce a trecut - 2019.

Pentru început, dăm posibilitatea fondatorului și administratorului paginii, denumită, în mod simbolic-tributar istoriei bogate a localității noastre - „**Ad.Mediam-Mehadia**”, doamna Ramona LISANDRU, de a-și prezenta creația.

(*Constantin VLAICU, redactor șef*)

Pagina Ad.Mediam-Mehadia a fost creată în 30 aprilie 2014. În prezent 1664 de persoane urmăresc postările zilnice ale acesteia. Scopul creării a fost aceea de a informa cetățenii despre ceea ce se întâmplă în Mehadia și zona limitrofă acesteia și pentru ca cei plecați în străinătate la muncă sau care s-au stabilit în afara graniței să fie conectați la prezentul de acasă, să poată să-și aline dorul privind la imagini cu ulița unde au copilărit, să fie cu inima acasă în satul lor de care îi leagă amintiri dragi. Pagina s-a dorit a fi un liant care să-i unească pe meginiți. Singura care mă ocup de pagină sunt eu și fac acest lucru din plăcere fără vreun beneficiu doar din satisfacția ca cei care mă urmăresc să aprecieze timpul pierdut în fața ecranului calculatorului.

*

Mehadia, la final de an. Anul 2019 se apropie de final și noi privim în urmă la ceea ce a însemnat acesta pentru comunitatea Mehadiiei, la realizările și evenimentele care au avut loc în aceste 12

luni. Dacă este să facem un bilanț al realizărilor la nivelul comunei, am putea spune că lucrurile s-au mișcat înspre mai bine, cu toate că, poate unora mai cărcotași li s-ar părea că nu este așa, totuși au existat lucruri bune, evenimente frumoase. Haideți împreună să parcurgem lunile care au trecut să vedem cum a fost anul 2019:

23 ianuarie - SIMPOZION . A avut loc la Căminul Cultural „Nicolae Cena” a XII-a ediție a simpozionului „Serbările Cetății”

28 februarie - S-a încheiat contractul pentru execuție. Primăria Mehadia a încheiat contractul de proiectare / execuție a lucrărilor de „Modernizare Iluminat Stradal” la Mehadia, cu firma câștigătoare a licitației, asociații „Prime Telecom srl-Proex Instal Consulting srl.

10 martie - Apel umanitar pentru Gabriel, băiețelul de 8 ani din Mehadia, diagnosticat cu tumoră la creier. Au fost deschis conturi bancare pentru a aduna suma necesară operației.

Încă nu s-a adunat suma necesară Donatii se pot face în conturile bancare de mai jos, deschise la BCR, Raiffeisen Bank, BRD, CEC BANK și Banca Transilvania. Denumire: SPRO (Speranță pentru Romania)

BCR IN LEI:

RO16RNCB0015163548220001

IN EURO:

RO59RNCB0015163548220003

COD SWIFT: RNCBROBU

Banca Transilvania IN LEI:

RO90BTRLRONCRT0502381601

IN EURO:

RO40BTRLER-RT0502381601

COD SWIFT: BTRLRO22

ING Bank IN LEI:

RO61INGB0000999909241779

IN EURO:

RO84INGB0000999909241850

COD SWIFT: INGBROBU BRD

LEI:

RO34BRDE020SV83172010200

continuare în pagina 70

urmare din pagina 69

EUR:RO17BRDE020SV83172350200

USD:RO09BRDE020SV83172510200

COD SWIFT: BRDEROBU

RAIFFEISEN BANK

LEI:RO79RZBR0000060021092494

EUR:RO83RZBR0000060021092519

COD SWIFT: RZBRROBU

CEC BANK

LEI:RO17CECEB00030RON0604187

EUR:RO53CECEB000CIEUR0604211

COD SWIFT: CECEROBU

13 martie - S-a semnat contractul cu executantul. În urma licitației, firma SC. Edifica Build SRL semnează contractul de proiectare și execuție a lucrărilor de asfaltare din cadrul proiectului finanțat cu fonduri europene „Modernizare drumuri locale Comuna Mehadia ” județul Caraș-Severin.

23 martie - „Marșul pentru viață ”. 27 de elevi din mai multe localități, printre care elevi și din Mehadia, Globurău, Bolvașnița și Plugova, sub coordonarea preoților parohi din fiecare localitate amintită, au participat la „Marșul pentru viață - Unic din prima secundă ”, desfășurat la Reșița.

5 aprilie - Asfaltare. S-a început asfaltarea drumului care înconjoară parcul și Biserica ortodoxă Sf.Nicolae din centrul Mehadiiei și a fost finalizat câteva zile mai târziu. Lucrarea a făcut parte din proiectul „Modernizare drumuri locale Mehadia”.

9 aprilie - Defecțiuni la conducta de apă. Apa a fost sistată câteva ore pentru remedierea unor defecțiuni la conducta de apă în zona cartierului Maier.

21 aprilie - Duminica Floriilor. În această zi creștinii ortodocși au sărbătorit FLORIILE iar credincioșii de religie catolică au sărbătorit PAȘTELE.

27 aprilie – Învierea Domnului Paștele. În Parcul din centru, localnicii au ascultat slujba de Înviere a

Domnului.

6 iunie – Înălțarea Domnului. Ziua Eroilor. La monumentul eroilor din parcul Mehadiiei, a avut loc omagierea eroilor căzuți în cele două războaie. Evenimentul a fost organizat de către Primăria și Consiliul local Mehadia, împreună cu Liceul Tehnologic „Nicolae Stoica de Hațeg”. Slujba de parastas a fost oficiată de preotul paroh Ciprian Danci. S-au depus coroane de flori iar elevii Liceului din Mehadia au susținut un moment literar.

14 iulie – Incendiu. Arde o bucătărie de vară și o anexă cu lemne al familie Patrunjei.

20 iulie – Sfântul Ilie /Ruga satului. Mehadia este în sărbătoare.

12 -14 august – Caniculă. Cele mai caniculare zile ale anului. Temperatura din timpul zilei a depășit 35 de grade iar nopțile au fost tropicale cu valori de 24 /25 de grade Celsius.

14 august -Are loc pe terenul sintetic din Mehadia ediția I a Cupei de minifotbal „Cupa Plugoveanul”.

24 august – Competiția „Cupa Ad.Mediam Mehadia ” ediția I de minifotbal care are loc pe terenul sintetic din Mehadia.

3 septembrie – Furnizarea apei este oprită în Mehadia în intervalul orar 08.00-20.00 pentru lucrări de igienizare și curățire a bazinului de captare a apei de pe râul Sfârdin.

25 octombrie – Incendiul de pădure în litiera pădurii din zona unității administrative teritoriale Cornereva. Pompierii militari și echipele de pădurari de la ocolul Silvic Mehadia reușesc să lichideze cele 3 focare după 8 ore. Incendiul este stins.

31 octombrie - „Cercul literar „Ad mediam ” al Liceului Tehnologic „Nicolae Stoica de Hațeg”, sub coordonarea profesoarei Ana Zeicu, susține un frumos moment artistic literar în fața oaspeților de la județ

care au vizitat liceul.

12 noiembrie –Rujeola la Mehadia. Mai multe îmbolnăviri cu rujeolă în Mehadia, la elevi.

15 noiembrie – „Balul Bobocilor”, organizat de liceul Tehnologic din Mehadia, eveniment desfășurat în sala Căminului Cultural „Nicolae Cena ” din Mehadia. Au fost desemnați Miss și Mister Boboc elevii Mariana Domilescu și Ioan Budănescu.

1 decembrie – ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI. Eveniment marcat la Mehadia printr-o slujbă de pomenire a eroilor, oficiată la biserica ortodoxa Sf Nicolae de catre preotul Ciprian Danci, urmată de depuneri de coroane la monumentul eroilor din parcul central și discursuri rostite de către oficiali prezenți și un moment literar susținut de câțiva elevi ai Liceului din Mehadia. La invitația domnului primar Iancu Panduru, localnicii au sărbătorit românește la Caminul Cultural. Evenimentul a fost organizat de către Primăria Mehadia.

4 decembrie –PROFI a inaugurat primul supermarket din Mehadia.

Cu bune, cu rele, aceasta a fost retrospectiva anului 2019.

Sperăm ca anul 2020 să ne aducă mult mai multe realizări și prilejuri de bucurie. Să ne găsească sănătoși, fără griji, să fim fiecare dintre noi mai milostivi, plini de bunătate și toleranți. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Pentru conformitate,

Ramona LISANDRU

administrator principal, și fondator, al paginii AD MEDIAM - Mehadia

Natura de lângă noi - Cascada Bobot din Mehadia

Avem și noi, megintzii, locuri minunate create de natură, peisaje superbe, locuri despre care mulți dintre semenii noștri nu știu, locuri cu care localnicii se mândresc și le vizitează atunci când își doresc să se încarce cu energie pozitivă, să se relaxeze, să scape de stresul cotidian.

Un astfel de loc minunat este Cascada Bobot, o cădere de apă destul de spectaculoasă, care stă ascunsă pe Valea Sfârdinului, într-o vegetație aproape sălbatică și la care se poate ajunge totuși atât de simplu. Acest loc nu a fost îndeajuns de mediatizat și de aceea astăzi vom încerca să îl promovăm prin intermediul acestor câteva rânduri.

Cascada este situată pe Valea Sfârdinului, la aproximativ 40 de minute de mers pe jos pe drumul forestier. Se poate ajunge și cu mașina, însă, cel mai sigur, cu o mașină de teren, aceasta deoarece este un drum neasfaltat, deteriorat pe unele porțiuni, ceea ce ar putea pune în dificultate deplasarea cu un autoturism nepregătit pentru un astfel de drum.

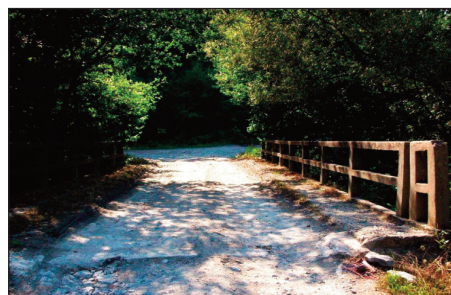
Traseul este simplu - se merge, după cum spuneam, pe drumul

forestier până se ajunge la al doilea pod (cel din imagine). Ajunși aici, este momentul când trebuie să se părăsească drumul. Pe partea dreaptă se va coborî într-o poieniță, apoi se înaintează pe un drum mărginit de vegetație sălbatică. Urmărind indicatoarele și păstrând

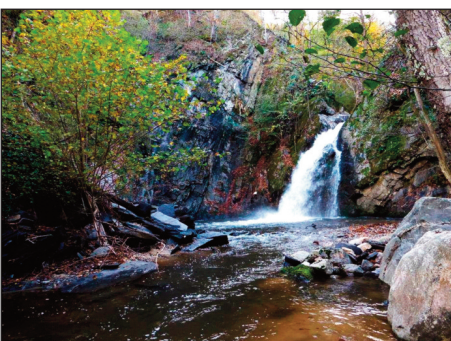
poteca de pe malul râului, se ajunge într-un final, la cascadă. Indicatoarele amplasate vă vor arăta cu ușurință drumul corect de urmat.

Pe un perete de stâncă, de la o înălțime de aproximativ 6 m, apa cade formând un mic lac la bază.

Debitul cascadei este mai mare primăvara în perioadele ploioase. Zona este ireal de frumoasă privirilor, iar dacă ați decis să o vizitați, atunci cu siguranță nu veți pierde ocazia să nu o immortalizați măcar într-o fotografie.

Cascada Bobot este puțin cunoscută celor străini locului, însă cei din Mehadia îndrăgesc foarte mult acest loc și se mândresc, ori de

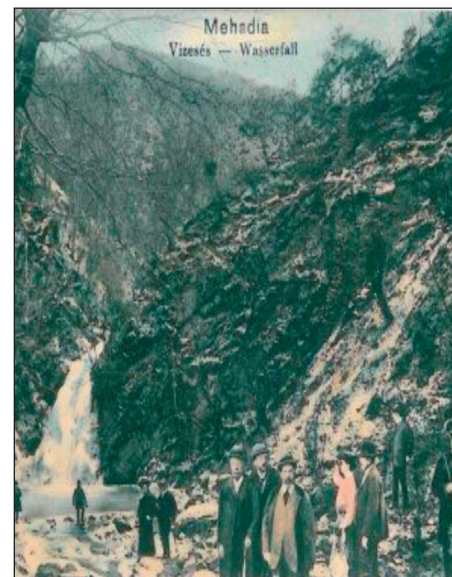
câte ori au ocazia, însoțind rude sau prieteni de pe alte meleaguri, pentru a o vizita. Vin aici adesea și își fac nenumărate poze cu care se fălesc apoi pe diferite rețele de socializare.

Cândva acest loc era popular în rândul nobilimii. Atunci când aceștia veneau în stațiunea Băile-Herculane, la tratament, în plimbările lor vizitau și această cascadă. Dovadă sunt imaginile vechi din sec al XIX-lea.

Nu este frumoasă precum „Bigăr”, nici atât de spectaculoasă

precum „Vânturătoarea”, dar ne mândrim cu ea căci este a noastră, a megintzilor.

Ramona Lisandru

Depart, în munții tăcuți,
Unde pădurea numără anii trecuți,
Cu pasul ajunge să colinde locul
Cărarile înguste și sălbătice, omul.
Deodată o priveliște se arată
De basm, de însăși natura creată,
Nu poți închide ochii de uimire,
Ce tablou mirific, ce simțire...
Vrăjit ascultî al apei, năvalnic, șopot
La marginea cascadei BOBOT ...

*(La marginea cascadei Bobot -
Ramona Lisandru)*

Nicolae TRAINOSCHI - POEZII (din volumul LA VALE TRECE APA LIN...)

CUGETARE

S-a întunecat și-o noapte neagră
Cuprinde tot și sat și văi
Căci luna iarăși e pribeagă
Pe veșnicile ei cărări

E-o liniște de te-nspăimântă
L-al vieții zgomot când tu ești dedat
Cântări și măguliri instanțe
De spate te-au încovoiat.

În loc să cauți tu lumina
Ce ușor poți acum să o găsești
Asculți de-nșelătoarea șoptă
Și a ta frunte o-ncrețești.

-Ce-mi trebuie astă lumină
Când doar un pas am făcut
Și poarta se deschide în surdină
Mi se închină orice chip de lut.

-Ți se închină orice chip de lut
Ei sunt cei ce-au găsit lumina
Tu singur ai rămas un slut
Un fier ce-l mănâncă rugina.

Nu vezi mai mult de a ta umbră
Și-ai orizonturi mărginite
Lumina-ți e focul din lampa
Ce duce-n cărări rătăcite.

Puterea, banii, slava cea deșartă
Ti-e plapuma din capul tău nerod
Din harpa lumii ți-s mereu cântate
Și tot jucând îți ieși din calapod

Gândești mereu ca bogătașul
Ce pildă e în Sfânta Scriptură
Mai dulce îți este arpacașul
Decât eternal, Sfânta Învățătură.

De sus din caturi șubrezite
Pe bolovani de râu tu crezi că stai
Te bați pe burtă ca un prost
În schimb nu stai decât doar pe nisipe.

Cu silă mare și cu scârbă
Cobori din lumea ta de piatră
Căci nu-i așa din când în când
Mai ai nevoie și de multă gloată

E noapte, noapte tot mai neagră
Și-n zori parcă se văd lumini
Din case mici, cătune și cocioabe
Spre cer se înalță rugăciuni

Și luna scoate iarăși capul
De pe fereastra cerului de sus
S-a întors din pribegia ei secretă
Și merge tot mereu mai spre apus.

ÎN IARNĂ

În iarna sufletului meu
Sub norii încărcăți de gheață
Zăpada albă-i viscolită
Troiene inima-mi apasă.

În noaptea adâncă scufundat
Prin valul vieții călător
Steluțe raze își aruncă
Sclipiri pe drumul trecător

Și tot pe drum. pe drum, pe drum
A tinereții stea se pierde
În focul vremii și în scrum
În iarba și în bradul verde.

SĂ VINĂ EA

Să vină noaptea iar aș vrea
În ziua plină de lumină
Căci ea nu a venit a zis c-ar vrea
Să-mi fie floarea din grădină.

Am așteptat-o toată noaptea
Nu a venit, dar zise că ar vrea
Din rădăcina ei, a mea, a noastră
Să iese doar o tulpinea.

Dar n-a venit și-o mai aștept
Și mâine poate c-o să vină
Iar mă gândesc că nu e bine
Să fie secetă-n a mea grădină.

Locul e gol, lumina mea pălește
Dar eu imi spun: lasă că nu-i nimic
Eu știu că mâine brusc va crește
Când dragostea locul va fi stropit.

SUFLET PUSTIU

Suflet amar, inimă goală
Pustiul iarăși v-a cuprins,
Ați fiert alături într-o oală
Dar focul vieții iar v-a stins

De câte ori voi v-ați schimbat
Și de ger v-ați lăsat cuprinse
Drumul e scurt și ce păcat
E greu să fiți acum aprinse.

Un mic tăciune uneori
Încearcă gheața să topească
Iar noi râvnim la deal cu flori
Și ne apropiem încet de raclă

O dulce timp, o dulce viață,
Așa frumoasă ești și-ai fost
Cu puțin foc și multă gheață
Regretele acum nu mai au rost.

Iofiana ZIMBRAN - POEZII**Drumețul timpului**

Cochilia ființei mele
 rezonează cu țipătul ceasornicului
 ce brăzdează tăcerea timpului
 revărsând o cascadă de clipe
 pe aripile amintirilor,
 vopsite-n culori aleatorii.
 Acest drumeț al timpului neobosit
 a poposit într-un munte de secrete
 urcând treptele maturității
 până-n inima dorului.
 Pendulul strigătului asurzitor
 pescuiește speranța
 pitită-n pietrele devorate de ochi și idei,
 lăsând mireasma durerii
 să adulmece zâmbetul pământului
 măcinat de gândurile infinitului.

Curcubeul vieții

Curcubeul vieții
 se adapă din polenul florii de jad
 schimbându-și culoarea și intensitatea
 în funcție de anotimp.
 Uneori domină cenușii și negrii
 aducând frământări lăuntrice veșnice,
 alteori, zugrăvit în galben și roșu
 schimbă cursul vieții.
 Bucuria apariției lui
 pe cerul ființei muritoare
 se simte în abundența de petale multicolore
 ce răsar de nicăieri
 pe pajiștea vieții.

Poveste de iarnă

Bătrâna Iarnă ne privește
 c-un ochi de gheață sub sprânceană
 Din caietul de zăpadă pufoasă,
 ea toarce stelute argintii pentru copii
 pe care-i adoră și-i distrează din plin.

Mai confecționează bulgări imenși
 pentru noi,
 să ne lovească-n oasele moi...

Dar noi îi zimbim luminos,
 îi dăruim floridegheață la fereastră
 și-o îmblânzim alunecând
 în cercuri concentrice ample,
 unde râdem și plângem,
 dincolo de noi!

Bianca NEGRILĂ

IARNA

Fulgii albi au prins să cadă
 și se-aștern acum grămadă,
 în plutirea lor măiastră,
 un țânc mic stă la fereastră,
 ca să-i vadă.

Mai surâde, mai se-mbie,
 toate acestea ce-or să fie?
 Iat-acum din nou privește
 și nedumerit, zâmbeste
 și nu știe...

Fulgii cearcă să-i aprindă,
 el prin geam ar vrea să-i prindă,
 dar nu poate precum crede
 și el toate - acum le vede
 ca-n oglindă.

... ..

Oare am zâmbit vreodată,
 pentru fulgii de zăpadă
 Norii când au prins să-i cearnă
 azi simțim din vraja toată
 doar o iarnă...

*Iosif CHIRILĂ, poet țăran
 Slatina-Nera, Caraș Severin*

urmare din pagina 68

„o Românie tainică”, „protocronism” „o nouă geografie literară”, „localism creator”, câteva din ideile promovate prin aceste publicații, constituiau noțiuni ce nu avusesem cunoștință până atunci de existența lor. Cu siguranță acestea, prin ineditul lor, mi-au creat un sporit interes. Conștientizând, din informațiile acumulate până în acel moment, dimensiunea și complexitatea personalității lui Artur Silvestri (cea a valorii umane aveam să o descoper mai târziu prin contactul direct), am trimis pe adresa personală a Domniei Sale un scurt mesaj prin care făceam cunoscută existența publicației noastre, oarecum cu intenția de a afla, printr-un eventual răspuns, o părere ce o puteam considera cu certitudine ca fiind una de o categorică competență. Răspunsul nu a întârziat să apară, așa cum aveam să mă obișnuiesc apoi cu aceleași răspunsuri prompte în urma oricărui mesaj ce i-l adresam. A fost o mare bucurie simplul fapt că am fost luat în seamă. Mi se făcea cunoscut totodată prin acel mesaj că revista „Eminescu” editată de Societatea literar-artistică „Sorin Titel” din Banat, patronată de domnul Petniceanu, apare și în ediție on-line, alături de alte reviste, cu statut de publicație asociată publicațiilor A.R.P. În scurt timp, la finele anului 2007, în perioada sărbătorilor, un nou mesaj mă anunța că și publicația noastră a fost inclusă, prin ediția on-line, în rândul aceluiași publicații asociate:

31 Decembrie 2007, Ajunul Anului Nou

Draga Domnule Vlaicu,

Multumesc de urari. Sa stiti ca aveti din partea mea un dar de Craciun si de Anul Nou: am pus on-line revista VESTEA la pagina web <http://vestea.wordpress.com>, urmand ca in urmatoarele zile sa definitivam aspectul ei folosind din materialele trimise. Aceasta- dupa ce revista EMINESCU este deja on-line si este citita

de mii de oameni din toata lumea la paginaweb <http://revistaeminescu.wordpress.com>

As avea nevoie si de un numar de telefon al Domniei Voastre pentru a tine un contact direct in teme ce tin de aceasta editie electronica.

Urari si ganduri de bine catre toti cei ce va sunt apropiati, catre dl. Nicolae Danciu Petniceanu, un brav roman si un eminent scriitor, si pentru harnicul primar Iancu Panduru.

”La multi si buni ani !” Silvestri

A fost o enormă bucurie; prin acest gest primeam de fapt girul aprecierii și o certitudine în același timp a calității muncii noastre. Se oferea totodată o nestepată, și nebanuită până atunci, perspectivă a deschiderii spre cititori din întreaga lume prin intermediul Internetului, dar și sub patronajul A.R.P., ce avea deja o pozitie bine conturată prin publicațiile sale, în aria culturală on-line, și o mulțime de cititori pe întreg mapamondul. Odată cu aceasta s-a produs și amplificarea relațiilor mele cu Artur Silvestri.

La începutul anului 2008 am primit un mesaj gen circulară din partea A.R.P. prin care se solicita colaboratori pentru publicații. Fără ezitare am răspuns pozitiv acestui mesaj. Ca urmare a ofertei mele am fost contactat personal de domnul Silvestri solicitându-mi un scurt C.V., pe care neîntârziat i l-am oferit.

Draga Domnule Vlaicu,

Am citit ceea ce mi-ai scris aseara, privitor la formatia personala, obiective etc. si sunt bine impresionat; lucrurile se prezinta asa cum banuiam si ma intareste in ideea ca vom putea avea legaturi bune si chiar o colaborare mai stransa – același răspuns prompt, a constituit începutul colaborării mele în calitate de redactor de contact al publicațiilor A.R.P.

La începutul colaborării lipsa mea de experiență a fost compensată de sprijinul nemijlocit și încrederea acordată de Domnul Profesor, apelativ cu care aveam să mă adresez

mereu în dese comunicări cu Domnia Sa pe chat în nopțile ce au urmat. Răbdarea și condescendența sa față de mine mi-au dezvăluit un om deosebit de înțelept, rafinat și cu nobile sentimente, ce nu le mai întâlnisem până atunci, un sensibil cunoscător al oamenilor, calități ce au avut darul de a mă impresiona și marca profund. Mai târziu am aflat că decizia de a mă accepta colaborator se datora în mare parte și recomandărilor Domnului Alexandru Nemoianu, ce mă cunoscuse inițial prin intermediul Internetului, odată cu trimiterea periodică a fiecărei noi apariții ale „Vestei”, în format pdf, prin poșta electronică și mai apoi întâlnindu-ne la una din manifestările culturale din Țara Almăjului. Aveam cunoștință, de la domnul Pavel Panduru, profesor și publicist din Valea Almăjului, un bun prieten al meu, apropiat colaborator a publicației noastre și un mai vechi colaborator al publicațiilor ARP, de relația deosebită creată în mod exclusiv virtual între cei doi mari promotori ai culturii și spiritualității românești. O relație de colaborare, și de prietenie în același timp, bazată cel mai probabil pe afinități umane și spirituale deopotrivă, ce le-am descoperit și eu la domniile lor, mai apoi, cunoscându-i.

Treptat și încurajat mereu de atitudinea binevoitoare și extrem de generoasă a Domnului Profesor am început să aflu tainele muncii de redacție. „Vei fi un foarte bun tehnoredactor” îmi spunea mereu, încurajându-mă; această afirmație mai târziu mi-am dat seama că a avut un efect extraordinar asupra hotărârii și a capacității mele de a lucra.

Munceam de multe ori până târziu în noapte. Urma o nouă zi de muncă la serviciu. Domnul Profesor mă indemna mereu să mă odihnesc atunci când întârziam mai mult: „Costel, nu mai sta aici e tarziu, eu sunt fiara batrana...”. Nu simțeam

continuare în pagina 75

urmare din pagina 74

nicidecum oboseala muncind alături de Domnia Sa.

Problemele cauzate de starea precară a sănătății sale din ultima perioadă se transmiteau și către mine tot mai des prin întreruperea muncii mai devreme ca de obicei, înainte de miezul nopții, și primirea unor mesaje gen: „... nu stau la lucru pentru ca nu am o stare buna, daca sunt intrebari...” . Începusem să devin din ce în ce mai îngrijorat în privința stării sale; unul din ultimele mesaje primite prin poșta electronică suna astfel : „buna seara , costel sper ca esti bine... am vazut situl , ai aranjat bine ... (...) la mine sunt inca probleme de sanatate si va mai dura dar sunt mai bine, nu intru in detalii... dar important e ca sunt ceva mai bine”- mesajul era transmis în data de 21.10.2008, ora 20.22.

A urmat apoi perioada intervenției chirurgicale și a convalescenței. Nu a renunțat nici în aceste momente

grele la munca sa, la visul său; legătura cu noi, redactorii, era menținută telefonic, prin SMS: „Sunt.la.o.clinica.in.strainatate.pentru.un.tratament.indelungat.pentru.o.b.oala.grea.sper.sa.putem.continua.colaborarea.voastra.cele.incepute.daca.aveti.intrebari.comunicam.prin.sms.succes.silvestri.” 17.11.2008 ora 21.06.

Unul din momentele cele mai importante ale colaborării mele s-a produs în vara anului 2008, când am avut fericita ocazie de a-l întâlni pe Domnul Profesor la sediul A.R.P., la București. Ziua de 21 iulie 2008 rămâne marcată în memoria mea ca o zi încărcată de cele mai mari emoții și satisfacții ce le-am trait pret de patru ore alături de Domnia Sa, profitand de sfaturile și înțelepciunea unui Om Mare pe care Dumnezeu l-a înzestrat din plin cu harul dragostei și al înțelepciunii. Din păcate timpul său printre noi se apropia spre sfârșit. Plecarea sa nu o anunțase nimeni în acel moment.

(...)Timpul său curgea spre un final neașteptat, spre o despărțire tristă pentru care am suferit enorm cu toții, cei care am avut fericirea de a-l cunoaște. (...) Sper ca duhul său să vegheze mereu printre noi, să putem ca prin truda noastră să obținem izbânda pentru ca întreaga sa muncă și sacrificiu să nu se dovedească a fi fost în zadar.

Odată cu întocmirea acestui material rememoram, citind câteva din foarte multele mesaje primite de la Domnul Silvestri, momentele plăcute ale colaborării, trăite atunci când era încă printre noi. Foarte ciudat mi s-a părut atunci când la citirea unuia dintre mesaje mâna mea, prin intermediul mouse-ului, a subliniat fără un scop anume următoarea frază ce încheia acel mesaj:

„Sper sa fiti bine cu totii pentru ca nu trebuie sa va simtiti singuri si nici nu sunteti!

Cu drag, Silvestri. ”

Constantin VLAICU

„Aproape în fiecare clipă stă secretul vieții” (Artur Silvestri)

„ARTUR SILVESTRI zile de neuitat - Frumusețea lumii cunoscute”

Este o carte jurnal, cuprinde câteva dintre ultimele scrieri ale lui Artur Silvestri, este prima dintr-o serie de cărți publicate postum de soția sa Mariana Brăescu Silvestri. Jurnalul cuprinde perioada 1 septembrie – 30 octombrie 2008, adică 50 de zile calendaristice, dintre care penultima (ziua de 29 octombrie când cărturarul a fost internat în spital, pentru analize în vederea operației) rămâne neconsemnată. Toate aceste pagini de jurnal (pastele în proză, intens liricizate), ce descriu mici întâmplări domestice care dau farmec vieții, construiesc calme bijuterii stilistice ce par a spune că trebuie să ne bucurăm în fiecare clipă de miracolul existenței noastre.

Jurnalul pentru ziua de 1 octombrie 2008, cuprinde „o amintire sfâșietoare”, ce cu multă emoție o evoc aici, în amintirea tristă a acelor ultime zile printre noi, ale lui Artur Silvestri, un munte de generozitate și omenie, și un nestemat caracter.

Dumnezeu să-l odihnească în pace, iar noi să-i purtăm veșnică amintire și pomenire!

ȘCOALĂ ȘI EDUCATIE

rubrică de educație școlară și practică educativă, realizată de prof. Ionela Mihaela DOMILESCU, director adjunct al Liceului Tehnologic Nicolae Stoica de Hațeg și redactor șef adjunct al publicației VEȘTEA

Metode și tehnici interactive de grup

Cerința primordială a educației progresiviste, cum spune Jean Piaget, este de a asigura o metodologie diversificată bazată pe îmbinarea activităților de învățare și de muncă independentă, cu activitățile de cooperare, de învățare în grup și de munca interdependentă.

Deși învățarea este eminentă o activitate proprie, ținând de efortul individual depus în înțelegerea și conștientizarea semnificațiilor științei, nu este mai puțin adevărat că relațiile interpersonale, de grup sunt un factor indispensabil apariției și construirii învățării personale și colective.

“Învățarea în grup exersează capacitatea de decizie și de inițiativă, dă o notă mai personală muncii, dar și o complementaritate mai mare aptitudinilor și talentelor, ceea ce asigură o participare mai vie, mai activă, susținută de foarte multe elemente de emulație, de stimulare reciprocă, de cooperare fructuoasă.” (Ioan Cerghit, 1997, p. 54)

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Acest tip de interactivitate determină “identificarea subiectului cu situația de învățare în care acesta este antrenat” (Idem), ceea ce duce la transformarea elevului în stăpânul propriei transformări și formări. „Metodele interactive urmăresc optimizarea

comunicării, observând tendințele inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului” (Ion-Ovidiu Pânișoară, 2003, p. 140)

Interactivitatea presupune atât cooperarea – definită drept “forma motivațională a afirmării de sine, incluzând activitatea de avansare proprie, în care individul rivalizează cu ceilalți pentru dobândirea unei situații sociale sau a superiorității” – cât și competiția care este o “activitate orientată social, în cadrul căreia individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun” (Ausubel, 1981) Ele nu se sunt antitetice; ambele implică un anumit grad de interacțiune, în opoziție cu comportamentul individual.

Avantajele interacțiunii:

- în condițiile îndeplinirii unor sarcini simple, activitatea de grup este stimulativă, generând un comportament contagios și o strădanie competitivă; în rezolvarea sarcinilor complexe, rezolvarea de probleme, obținerea soluției corecte e facilitată de emiterea de ipoteze multiple și variate; (D. Ausubel, 1981)

- stimulează efortul și productivitatea individului;

- este importantă pentru autodescoperirea propriilor capacități și limite, pentru autoevaluare;

- există o dinamică intergrupală cu influențe favorabile în planul personalității;

- subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual;

- stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe (gândirea divergentă, gândirea

critică, gândirea laterală – capacitatea de a privi și a cerceta lucrurile în alt mod, de a relaxa controlul gândirii);

- munca în grup permite împărțirea sarcinilor și responsabilităților în părți mult mai ușor de realizat;

- timpul de soluționare a problemelor este de cele mai multe ori mai scurt în cazul lucrului în grup decât atunci când se încearcă găsirea rezolvărilor pe cont propriu;

- cu o dirijare adecvată, învățarea prin cooperare dezvoltă și diversifică priceperile, capacitățile și deprinderile sociale ale elevilor;

- interrelațiile dintre membrii grupului, emulația, sporește interesul pentru o temă sau o sarcină dată, motivând elevii pentru învățare;

- lucrul în echipă oferă elevilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile;

- se reduce la minim fenomenul blocajului emoțional al creativității;

- grupul dă un sentiment de încredere, de siguranță, antrenare reciprocă a membrilor ce duce la dispariția fricii de eșec și curajul de a-și asuma riscul;

- interacțiunea colectivă are ca efect și “educarea stăpânirii de sine și a unui comportament tolerant față de opiniile celorlalți, înfrângerea subiectivismului și acceptarea gândirii colective”.

**Prof. Domilescu Ionela Mihaela
Liceul Tehnologic "N.S. de
Hațeg" - Mehadia**

Dezvoltarea spiritului ecologic la elevi

Accelerarea schimbărilor pe toate planurile, impactul dintre tehnologie și mediul natural, reclamă o nouă mentalitate privind problematica mediului, deci o educație ecologică de la cea mai fragedă vârstă.

Motto: "Ecologia e o tulburătoare poveste de dragoste dintre om și natură. Dar și un legământ." (Toma George Maiorescu)

Etimologic, ecologia reprezintă „știința habitatului, respectiv o ramură a biologiei care studiază interacțiunile dintre ființele vii și mediul lor. Dacă numele îi provine de la omul de știință german Haeckel, fondatorul de conținut al ecologiei este considerat Charles Darwin. El a relevat dependența și starea de echilibru dintre diferite specii de plante și animale. Cu o asemenea moștenire, ecologia este azi definită ca știința interrelațiilor organismelor vii cu mediul lor.

Întrucât problematica mediului are un caracter pluridisciplinar și o mare complexitate, o evoluție rapidă și greu de prevăzut și un caracter prioritar, conținuturile trebuie relaționate cu viitorul planetei și supraviețuirea speciei umane.

Obiectivele ce trebuie urmărite în școală sunt:

- „alfabetizarea” în materie de mediu;
- conștientizarea diversității și importanței problemelor ecologice, precum și a comportamentelor umane care afectează

mediul;

- înțelegerea corectă a raportului individ mediu;

- dezvoltarea respectului față de mediu și a responsabilității;

- analiza critică a problemelor de mediu;

- dezvoltarea capacității de a lua decizii etc.

Orice activitate ce se desfășoară în afara sălii de clasă înseamnă activitate în contact nemijlocit cu mediul înconjurător. Așa cum îi învățăm pe elevi să vorbească, să se poarte în familie, la școală, în societate, tot așa trebuie să-i învățăm să se poarte cu mediul în care trăim.

„Numai prin această apropiere a elevului de fenomenul viu se poate înfăptui una din comenzile sociale deosebit de imperioase ale zilelor noastre și anume protejarea naturii și păstrarea nealterată a mediului ambiant.” (“Ecologie”- B. Stugren și H. Killyen).

În zilele noastre, între dezvoltarea societății omenești și protecția mediului există o contradicție care devine din ce în ce mai accentuată; dezvoltarea societății nu se poate opri, iar deteriorarea mediului nu poate continua; se impune astfel găsirea unor soluții pentru protecția mediului și existența vieții pe TERRA.

**Profesor,
Mageriu Maria**

Activitatea integrată - strategie modernă în învățarea preșcolară

Instruirea interactivă reprezintă un tip superior de instruire, care se bazează pe activizarea subiecților instruirii, pe implicarea și participarea lor, activă și deplină, în procesul propriei formări, precum și pe instaurarea de interacțiuni, schimburi intelectuale și verbale, schimburi de idei, confruntare de opinii, argumente etc. între aceștia.

Învățarea activă are la bază implicarea copilului în procesul de învățământ transformându-l într-un coparticipant la propria instruire și educare. Prin accentuarea caracterului formativ educativ a tuturor strategiilor se contribuie la dezvoltarea potențialului individual, a capacității de a opera cu informațiile asimilate, de a le aplica în practică, la dezvoltarea capacității de a investiga de a căuta soluții situațiilor problemă.

Cultivarea unor trăsături cum ar fi: curiozitatea, admirația, imaginația, gândirea critică, spontaneitatea și plăcerea în experiențele estetice se realizează pe calea predării grupate, pe subiecte sau unități tematice, așa numita predarea tematică.

Se crede că învățarea integrată se reflectă cel mai bine prin această predare

continuare în pagina 78

urmare din pagina 77

tematică, care sprijină dezvoltarea concomitentă a unor domenii, în loc să se concentreze pe un aspect izolat, lucru nefiresc pentru dezvoltarea copilului. Procesul educațional trebuie să fie creativ, interdisciplinar, complex, să-i stimuleze pe copii în vederea asimilării informațiilor. Pentru a fi posibilă abordarea în manieră integrată, educatoarea stabilește clar, precis obiectivele și conținuturile activităților zilnice, iar pe baza acestora concepe un scenariu cât mai interesant al zilei. În vederea realizării obiectivelor propuse pentru fiecare domeniu experiențial se gândește atent repartizarea sarcinilor activităților zilnice la fiecare sector de activitate. Întreg programul se desfășoară prin joc, dar nu un joc întâmplător, ci unul organizat, în care copilul are prilejul să exploreze medii diferite și să îndeplinească sarcini fie individual, fie în grup. Educatoarea are rolul unui ghid atent, organizând în așa fel activitatea încât, să le ofere copiilor o paletă variată de opțiuni, care să permită realizarea celor propuse la începutul abordării programului. În activitățile integrate accentul vă cădea pe grup și nu pe întreaga clasă, în care o idee transcede granițele diferitelor discipline și organizează cunoașterea în funcție de noua perspectivă, respectând tema de interes.

Prof. inv. preșcolar

Mihan Chivuța

Gradinița P.N. Valea-Bolvașnița

CULTURA GENERALĂ – CULTURA DE SPECIALITATE, ÎNTRE IDEAL ȘI REAL

MIHAELA BEU –profesor în centre și cabinete de asistență psihopedagogică

Centru Județean de Resurse și Asistență Educațională
Caraș-Severin

Cultura generală ne asigură viitorul și poziția în societate. Este un lucru esențial în viață deoarece fără cultură nu putem ajunge la reușitele pe care ni le dorim, reprezintă o bază în civilizație.

Din punctul de vedere al celor educați, elementele de cunoaștere converg în tipuri diferite de cultură: cultura generală, cultura generală profesională, cultura de specialitate și concepția generală despre lume și viață.

Cultura generală se formează, în esență, pe primele niveluri ale școlarizării dar se lărgeste ulterior. Este indispensabilă conviețuirii sociale și devine funcțională în raport cu însușirea unei profesii.

Cultura de specialitate include cunoștințe, deprinderi, priceperi dintr-un domeniu profesional strict specializat, relativ bine delimitat. O specializare strictă are avantajul obținerii și recunoașterii performanțelor în domeniul respectiv și dezavantajul dificultăților de a face față dinamicii socio-profesionale, readaptării profesionale.

Cultura generală și cultura de specialitate sunt două modele de a face cultură care se exprimă prin sisteme de situații de diferite tipuri, într-o succesiune gradată. Această influență sistematică, își poate găsi expresia în planurile activităților extracurriculare, urmărind dezvoltarea armonioasă a copiilor, pe toate dimensiunile personalității lor, având efecte imediate pe plan cognitiv, emoțional, relațional.

În cadrul procesului educativ o atenție specială trebuie acordată formării conștiinței morale, dată fiind criza morală pe care o trăiește societatea contemporană.

Un sistem școlar nu se poate valorifica numai după criteriul cunoștințelor. Educația are nevoie de orientare, de valori, de un sistem de coordonate bazat pe capacitate critică, pe competență socială și creativitate. Educația are nevoie de valori morale, punctele esențiale ale acesteia trebuind să vizeze calitatea în sistem prin calitatea în educație.

Educația morală presupune punerea în circulație a valorilor morale preluate din tabla de valori a societății (pe astfel de valori se întemeiază normele morale), iar prin asimilarea acestora – în condițiile asocierii lor cu mobiluri și trăiri afective pozitive – se determină comportamentele morale.

continuare în pagina 79

urmare din pagina 78

Într-un studiu realizat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile în cadrul proiectului „Abordări inovatoare în profesionalizarea lucrului cu copiii”, vizând nevoile emergente ale copiilor din România, peste 50% din respondenți consideră ca tendință negativă importantă adoptarea (non)valorilor și modelelor promovate de mass-media. De la celebritățile mediatizate intens până la versurile cântecelor populare printre copii și adolescenți, este ușor să ne dăm seama de mesajele transmise de cele mai multe ori, care ajung fără îndoială și la copii, uneori fără să știm cum să contracaram aceste mesaje negative prin transmiterea și insuflarea unor valori autentice.

Pentru tinerii și copiii români de astăzi realizarea profesională și materială are alte fundamente decât învățarea sau munca. Într-o societate în care nu mai este vizibil faptul că oamenii care învață, care au experiență într-un domeniu, care muncesc și dau dovadă de calități evidente, se realizează profesional și material, copiii nu mai au încredere în modalitatea de a se realiza prin intermediul culturii generale/de specialitate.

Dincolo de aspectele practice și vizibile ale modelelor și valorilor contemporane ale societății românești actuale, implicit ale copiilor și tinerilor, sunt simultan efecte și cauze ale comportamentelor, problemelor, tendințelor actuale. Cine nu a auzit frazele următoare: „Pe vremea mea, tinerii știau să se comporte în societate...” „Înainte, munca reprezenta ceva pentru tineri, era o valoare importantă. Azi, le e greu să se trezească și să se ducă la treabă, sunt leneși și nu știu ce vor!”, „Nu mai au cei șapte ani de-acasă!”, etc.

Socrate afirma în urmă cu 2400 de ani: „Nu mai există tinerime, copiii noștri nu se mai ridică atunci când un bătrân intră într-o încăpere, le răspund părinților și flecăresc în loc să muncească...” Zajonc, R.Bb., 1968 „Attitudinal Effects of Mere Repeated Exposure”, *Journal of Personality and Social Psychology Monograph Supplement-9*.

Din punct de vedere teoretic termenul de valoare desemnează „un mod de a fi sau de a acționa pe care o persoană sau colectivitate îl recunoaște ca fiind ideal și care face ca persoanele, grupurile sau comportamentele cărora le este atribuit să fie considerate bune sau respectabile”-Emile Durkheim despre conștiința colectivă. Totodată, valorile sunt expresia unor principii generale, orientări fundamentale și, în primul rând ale unor preferințe colective. Valorile diferă de la o societate la alta, de la un grup la altul, ele sunt cele ce integrează elemente specifice din diferite arii culturale. Pe de altă parte conceptul de model se referă la încercarea de a înțelege un fenomen social ce se realizează prin intermediul unei reprezentări schematizate care respectă totuși complexitatea fenomenului respectiv.

Strâns legat de modele este stilul de viață al oamenilor, înțeles ca maniera în care un individ sau un grup (modele de relații sociale, consumul de bunuri materiale, de cultură) se exprimă și poate fi un indicator vizibil al poziției de clasă, al detașării elitelor de mase, al marilor categorii de vârstă, etc. Mergând pe firul acestei teorii științifice nu este cazul să ne manifestăm uimirea atunci când asistăm la copierea cu maxima fidelitate a unor serii de comportamente, fie ele și antisociale, doar pentru ca „modelul” face așa.

Pornind de la întrebări retorice sau teorii psihologice ori sociologice constatăm că simpla expunere la schimbările produse în societate, familie, mass-media, educație, crește atracția și interesul pentru un anumit lucru, persoană, model, valoare. Explicația ține de faptul că, într-o primă fază, confruntarea cu un obiect sau situație nouă antrenează sentimente negative (teamă, neîncredere). După un anumit număr de expuneri și în absența unei amenințări provenind de la stimul, subiecții găsesc obiectul respectiv atrăgător. Atracția crește pe măsură ce obiectul devine familiar și prezintă posibile șanse de reușită într-un timp scurt și cu minim de efort.

Temele de cultură generală/de specialitate sunt lucruri care ne privesc pe toți și asupra cărora fiecare are datoria de a-și exprima punctul său de vedere pentru a participa activ la viața comunității. Când ne gândim la cultură, ne gândim la cultura pe care o posedă omul care nu are nici o specializare. Gradul de civilizație a unei societăți este direct proporțional cu nivelul de cultură a oamenilor care o compun.

Ne putem valoriza prin cultură, fiind unul din lucrurile care ne deschide un nou orizont, ne face să apreciem viața și adevăratele lucruri importante în viață, să apreciem adevăratele valori universale.

Bibliografie:

Ștefan, M., *Teoria situațiilor educative*, Editura Aramis Print S.R.L., București, 2003
Deaconu, T., *Didactica Nova XXI – Revista Caselor Corpului Didactic din România*, Galați, 2004
Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, „Nevoi emergente ale copiilor din România”- studio exploratoriu, 2009.

IMPORTANȚA COLABORĂRII DINTRE GRĂDINIȚĂ ȘI FAMILIE

Grădinița și familia sunt doi factori primordiali în educația copiilor când se fac primii pași în viață. Acum se pun bazele unei personalități care mai târziu va fi parte integrantă a unei societăți a cărei cerințe se diversifică în permanență

Educația trebuie să se manifeste permanent ca o acțiune coerentă și unitară a grădiniței și familiei. Interesul comun determină o mișcare de apropiere dublu sens, familie – grădiniță, grădiniță – familie, în vederea unei suficiente cunoașteri de ambele părți.

Relația părinți – educatoare se referă la construirea unor relații pozitive între familie și grădiniță, la o unificare a sistemului de valori și cerințe referitor la copii. Efectele asupra copilului vor fi benefice, putând contribui la rezolvarea unor probleme înainte ca acestea să devină necontrolabile.

Grădinița trebuie să găsească o punte de legătură cu familia, prezentând părinților noi căi spre educație în beneficiul copiilor.

Desfășurând în activitatea instructiv-educativă din grădiniță, cu participarea efectivă a familiei îi dăm acesteia posibilitatea să vadă în grădiniță nu doar o supraveghere a copilului în timpul absenței acestuia din familie, ci și desfășurarea unui proces instructiv-creativ, bine organizat.

Cadrele didactice au nevoie, oricum, de sprijinul familiei copiilor, atât pentru a prelua și dezvolta direcțiile de acțiune formativ-educative pe care le antrenează instituțional, cât și de a găsi rezolvări concrete la necesități de diverse categorii.

Grădinița este un important mediu de socializare unde copiii interacționează cu alți copii dar și cu adulții într-un cadru plăcut adecvat nevoilor individuale ale acestora. Copilul preșcolar începe să-și definească treptat începutul personalității sale. În cadrul grupei el trăiește prima experiență a vieții în colectivitate, a vieții sociale. Integrarea trebuie făcută treptat cu ajutorul familiei, astfel se recomandă părinților următoarele:

- Să discute cu copiii cu mult timp înainte despre grădiniță.
- Să informeze copilul că la grădiniță va sta cu alți copii și cu educatoarea dar asta nu înseamnă ca mama îl va abandona acolo ci că după un anumit timp va veni să-l ia acasă.
- Să nu mintă copilul că pleacă să „ia dulciuri și vine imediat”.
- Să prezinte grădinița ca pe un loc unde copiii se joacă cu alți copii, nu ca pe un bau bau – „lasă că vezi tu când te duci la grădiniță”.
- Să nu vorbească urât despre cadrele didactice în fața copilului.
- Să discute cu cadrele didactice despre copilul lor înștiințându-le despre diverse probleme ale copiilor și să ceară sfaturi.
- După perioada mai puțin plăcută de integrare în grădiniță, copiii vor fi fericiți să lege prietenii, să descopere varietatea de jocuri și jucării, să realizeze singuri obiective propuse în cadrul activităților (construcții, desene, puzzle, fișe etc.) să împartă lucruri cu alți copii, să-și aștepte

rândul, să aibă răbdare, să aibă compasiune pentru cei din jur.

• Astfel, educatoarei îi revine sarcina să facă cât mai plăcută integrarea micușilor antrenându-i mereu în activități plăcute și distractive specifice nivelului de vârstă și ținând cont de dezvoltarea psiho-fizică a fiecăruia.

• Dezvoltarea psiho-fizică a copilului la această vârstă depinde atât de cadrele didactice cât și de părinți. Tocmai de aceea pentru a avea rezultate în desfășurarea actului de educație este foarte importantă colaborarea factorilor importanți din viața copilului și anume grădiniță-familie. Familia educă hărnicia, cinstea, sinceritatea iar grădinița completează educația primită de copii în familie astfel formând un tot unitar care lucrează împreună pentru un scop bine definit.

• Sunt multe modalități de colaborare între familie și grădiniță : discuții zilnice, consilierea părinților, serbări, implicarea părinților în diferite proiecte. Participarea activă a părinților în activitățile din grădiniță creează copiilor sentimente de siguranță și fericire. Copilul poate demonstra ce știe și se poate mândri cu realizările lui iar părinții pot observa progresele acestora. Aceste activități aduc bucurie în rândul copiilor și al părinților prin rezultatele obținute din efortul reunit și plăcerea de a petrece timp împreună.

**Prof.inv. preșcolar
Mihan Chivuța
Grădinița P.N.Valea-Bolvașnița**

EDUCAȚIA INTEGRATĂ PENTRU COPII CU DIZABILITĂȚI

Educatoare

Crîngureanu Mihaela-Codruța

*Grădinița cu Program Prelungit Nr. 7
Slatina, Olt*

Trăim într-o lume în care este important să redescoperim ideea de toleranță și respect mai mult ca oricând. Copiii pe care îi educăm vor fi protejați de violență doar dacă aceste concepte vor deveni pentru ei niște deziderate.

Orice copil are nevoie de iubire, respect și apreciere, necondiționate de performanțele școlare sau de altă natură. Respectul, aprecierea, conștiința propriei valori sunt stimuli care încurajează dezvoltarea personală, prevenind și remediind atitudini și comportamente deficitare sau problematice. Psihologia umanistă atrage atenția că fiecare persoană este valoroasă în sine. Prin natura sa, ființa umană are capacitatea de a se dezvolta, de a-și valida calitățile și caracteristicile pozitive în măsura în care mediul îi creează condiții în acest sens. Acceptarea necondiționată și gândirea pozitivă sunt atitudini care favorizează dezvoltarea personală.

O dată cu conturarea noilor direcții de dezvoltare în educația românească, devin tot mai evidente și mai stringente necesitățile reformării învățământului special, în sensul asigurării accesului la educație și instruire, al garantării unor drepturi și șanse egale pentru toți copiii indiferent de gradul și tipul dizabilității.

În aceste condiții integrarea devine o realitate și se referă numai la deschiderea porților școlilor de masă pentru a-i primi pe copiii cu dizabilități ușoare, ci și

la integrarea și includerea copiilor cu dizabilități severe, profunde și/sau asociate într-o formă competentă, organizată și eficientă de educație. Depășind limitele terminologice, „deficiență asociată severă și profundă” nu reprezintă un final de drum, ci este doar începutul unei mari provocări: aceea de a acorda copilului drepturi fundamentale de a-i recunoaște și accepta posibilitățile, dar și limitele, de a-i oferi educație de calitate și șanse de integrare. Copilul cu dizabilități severe, profunde și/sau asociate reprezintă doar o altă individualitate și trebuie abordat tocmai din această perspectivă.

Se recunoaște faptul că dintr-un plan de analiză, populația școlară se divide în două categorii: copiii normal dezvoltați și copiii cu deficiențe și nevoi speciale – cu nimic vinovați de situația lor deosebită, mereu frustrantă, umilitoare, inechitabilă. Ei doar poartă pe umeri de copil necazuri de oameni mari. Procesul educativ trebuie să se adreseze tuturor și să se concentreze pe soluții rapide și adecvate la adaptarea față de diversitatea și unicitatea ființei umane.

Educația integrată se referă la includerea în structurile învățământului de masă a copiilor cu cerințe educative speciale, pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității acestora. Este nevoie de educație integrată pentru:

- dezvoltarea conștiinței și formarea comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, al acceptării și oferirii de șanse egale pentru toți, învățându-i că primirea celor „diferiți” alături de ei înșiși trebuie

făcută nu doar din obligație sau milă, ci pentru că fiecare individ are dreptul de a participa la acțiuni comune care să conducă la dezvoltarea lui ulterioară și la dezvoltarea comunității în care trăiește;

- pentru că până acum educarea sensibilității nu a reprezentat o preocupare curentă în școlile noastre sau în instrucția adultă. Copilul este prea repede absorbit într-un sistem ce ignoră evoluția trăirilor, a sentimentelor, scopul exclusiv al educației devenind instrucția. Copilul crește într-o societate excesiv tehnologizată în care computerul și televizorul îi sunt tovarăși de joacă. În lumea contemporană, competiția și agresivitatea își fac tot mai mult loc în viața noastră și a copiilor noștri.

- pentru “recăștigarea aripii pierdute” (Read Herbert) a sensibilității, pentru a întregi “zborul” ființei umane – rațională și sensibilă;

- pentru că se impune o reconsiderare a datelor esențiale ale educației pentru a putea să creem o societate unită prin iubire, evitând să ne cufundăm mai adânc în dezbinare și neînțelegere.

Munca depusă de cadrul didactic trebuie continuată, susținută și întărită de familie – de oamenii mari prin ochii cărora copiii văd lumea. Premisele și bazele integrării educative și sociale se află neîndoielnic în familie, dar tot acolo este și rădăcina segregării (Melero, Lopez M. 1993).

Trebuie să pornim de la ideea că școala are datoria de a asigura șanse egale tuturor elevilor.

Unii înțeleg prin șanse egale crearea unor condiții identice: pro

continuare în pagina 82

urmărire din pagina 81

grame comune, manuale de un singur ghid etc. Dar sistemul școlar care asigură aceleași condiții de instruire pentru toți elevii reprezintă o inegalitate, deoarece ei nu profită în același fel de aceste condiții. A asigura șanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcție de aptitudinile și interesele sale.

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat. Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educația copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferențiat, să fie adaptată particularităților elevilor.

Caracterul integrat al învățământului ne pune în fața problematica situației în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obișnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situația copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situația clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înțelegere reciprocă, o existență socială normală a copiilor, în ciuda diferențelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înțeles și acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieții de grup. Această normalizare a relațiilor este benefică și pentru ceilalți elevi, care învață să respecte dreptul la diferență, să fie solidari cu semenii lor care

întâmpină dificultăți în viață.

Experiența din alte țări ne arată că integrarea fiecărui copil cu handicap este o problemă care trebuie serios studiată, alcatuindu-se un proiect individual de integrare, care să prevadă toate măsurile pentru reușita acestei acțiuni. În vederea alcătuirii proiectului individual de integrare, cadrul didactic trebuie să fie sprijinit atât de medic, psiholog și logoped cât și de cadrul didactic itinerant și de sprijin.

Rolul esențial în educația integrată îl deține învățătorul clasei, care devine principalul factor de acțiune și de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevii cu CES. Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalități eficiente de adaptare curricular, joacă rolul esențial.

Curriculum-ul poate fi definit ca fiind programul de activități școlare în integralitatea sa, care se concretizează în planul de învățământ, programa școlară, manualele școlare, îndrumătoarele metodice, obiectivele și modurile comportamentale ce conduc la realizarea obiectivelor, metodele și mijloacele de predare-învățare, ce dezvoltă modurile de evaluare a rezultatelor.

În planul dezvoltării curriculare pentru elevii cu deficiență, are loc o mișcare în sensuri diferite față de curriculum-ul general pentru elevii valizi. Pe de o parte curriculum-ul acestora se restrânge, iar pe de altă parte se amplifică prin introducerea unor activități suplimentare individualizate, destinate compensării și recuperării stării de deficiență. Spre exemplu, în cazul elevilor cu deficiență mintală,

planul de învățământ se reduce, atât din punct de vedere al numărului de discipline de studiu, cât și din punct de vedere al conținutului informațional, ce urmează a fi însușit în fiecare capitol în parte.

În schimb, crește numărul de activități individuale suplimentare, în care urmează să fie inclus elevul cu deficiență mintală, în scopul recuperării acestuia.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învățământ după posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

De multe ori se folosește și lucrul în grup care oferă posibilitatea elevilor cu dificultăți de învățare să colaboreze cu alții prin discuții, lucrări de cercetare și jocul de rol.

Copiii cu dizabilități sunt o categorie socială care, în ciuda aparențelor nu au timp să aștepte: dacă sunt lăsați să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranță de suferit.

Bibliografie:

1. *Pedagogia preșcolară – Manual pentru liceele pedagogice de educatoare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;*
  2. *Pedagogia preșcolară didactică – Manual pentru clasa a XI-a, școli normale, specialitatea educatoare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998;*
  3. *Support curs „Managementul clasei”, psiholog ILDIKO GABOS-FOARȚĂ, Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică Timiș, 2005.*
- ÎMPREUNĂ RECICLĂM

INDIFERENȚA PENTRU A PREVENI ABUZUL ȘI VIOLENȚA

Prof. în centre și cabinete de asistență psihopedagogică

DEMENENCO DANIELA

CJRAE Caraș-Severin,

Punem în fiecare zi în discuție aspecte ca discriminarea, acceptarea diferențelor, rolul și impactul prejudecăților, felul în care copiii/elevii pot reacționa în situații de intimidare sau hărțuire indiferent de motivele care determină respectivele situații, însă niciodată nu facem suficient pentru a preveni bullying-ul, abuzul și violența.

Violența există peste tot în lume: pe stradă, în școală, în mass-media, în inimile noastre este din ce în ce mai mediatizată; atrage și îndepărtează deopotrivă. Pornind de la etimologia cuvântului constatăm că verbul "violare" înseamnă "a profana", "a transgresa" adică a depăși limitele impuse de lege. Violența trimite la ceea ce se efectuează cu o "forță intensă", brutală și adesea distructivă, la abuzul de forță pentru a constrânge pe cineva la ceva.

Bullying/ Intimidarea/ hărțuirea/ șicanarea sunt manifestări care au loc atunci când o persoană în mod conștient și constant desconsideră demnitatea altei persoane și creează un mediu amenințător, inconfortabil sau neplăcut pentru cel expus.

Abuzul este un fenomen care face referință la toate formele de rele tratamente: fizice și/sau emoționale, abuz sexual, neglijare sau tratament neglijent, exploatare comercială sau de alt tip, produse de către persoane aflate în poziție de răspundere, putere sau încredere. Aceste rele tratamente produc daune actuale sau potențiale asupra sănătății, supraviețuirii, dezvoltării sau demnității copilului (Definiția acceptată de Organizația Mondială a Sănătății).

Copiii și tinerii sunt din ce în ce mai mult victimele unor acte de violență și

sunt ei înșiși agresivi în raport cu alții. Se pare că violența socială se amplifică de o manieră dramatică, dar amploarea reală a fenomenului este puțin atestată. Datele sunt adesea incomplete în acest domeniu, de teama răzbunării și prin lipsa încrederii în lege, reguli, norme, valori și chiar strategii.

Care sunt cauzele delicventei:

- sărăcia, șomajul, promiscuitatea și un control insuficient al modului cum sunt educați copiii și tinerii
- factori individuali: abuzul de droguri și alcool, sentimentul de eșec, de frustrare și de disperare, tendințe compulsive
- frecvența crescută a actelor de violență pe stradă și în programele TV
- mediu familial ostil, cu frecvente maltratări
- anturajul; mulți oameni dau vina pe anturajul adolescenților pentru orice fel de probleme ar apărea, dar un adolescent normal, dintr-o familie normală, nu ajunge să aibă necazuri serioase numai datorită influenței anturajului.

Măsuri de prevenire și combatere

Tânără generație trebuie educată în spiritul unui respect sporit pentru lege și respectarea drepturilor omului. O primă cale ar fi dezacordul față de informațiile/programele din mass-media care conțin violențe și încălcări ale legii, precum și față de fabricarea jucăriilor care imită armamentul de război. Vizionarea la televizor a unei fețe umane desfigurată de lovitura unui pumn are mult mai mult impact asupra personalității unui copil, decât atunci când își imaginează acest lucru în timpul unui joc.

Depistarea tulburărilor adaptative prin anchete școlare, precum și cunoașterea cauzelor care au dus la aceste tulburări pentru stabilirea măsurilor de readaptare. Practicarea sistematică a sporturilor. Exercițiile fiz-

ice au rol important pentru sistemul nervos: tonifiant al SNC, stimulator al funcțiilor corticale și de coordonare a centrilor nervoși. Audițiile muzicale pot contribui la relaxare și odihnă. Prin atmosfera bogată în emoții pe care o generează, muzica face să dispară indiferența față de ce se petrece în jur și reduce stările de agresivitate, timiditate etc. Efectul muzicii este în funcție de elementele sale componente (ritm, înălțimea notei, sonoritate). Astfel ritmul rapid excită, pe când cel lent linișteste, destinde și adoarme; notele înalte au efect stimulator, iar cele joase calmează; sonoritatea puternică irită, pe când cea de slabă intensitate calmează. Dansul ritmic disciplinează și înveselește, contribuie la destinderea morală și la armonia gesturilor; dezvoltă stăpânirea de sine, autocunoașterea, încrederea, îndemânarea, imaginația, eliberează de anxietate și fanteze, având un rol cert în formarea caracterului. Dansul clasic, mai mult decât cel ritmic, dezvoltă voința și ținuta corectă a corpului. Pedepsa; obiectivul urmărit de persoana care pedepsește este acela de a asocia teama cu greșeala comisă de copil și de a-l face pe acesta să se poarte cum trebuie. Pentru ca pedeapsa să fie eficace și să nu provoace efecte negative (relații agresive, timiditate, supunere, respingerea altor activități normale) se impun câteva principii:

aplicarea pedepsei trebuie să aibă un caracter excepțional și să nu sancționeze decât greșeli de o anumită gravitate, să fie însoțită (când copilul este suficient de mare ca să poată înțelege) de explicații simple dar convingătoare, să fie dată în același moment sau imediat după greșeala comisă, sau depistarea acesteia, să fie suficient de dureroasă și să nu fie urmată de nici o compensație, comportarea sau

continuare în pagina 84

urmare din pagina 83

greșeala sancționată odată nu trebuie să fie altă dată recompensată.

Nevoia de conștientizare, de a face ceva, prin campanii sociale, prin strategii și programe educaționale, prin studii psiho-sociologice care să urmărească atât dezvoltarea unei culturi a non-violenței, cât și ameliorarea manifestării violenței în relațiile umane și mai ales în rândul copiilor, respectiv a elevilor în școli ne determină să încercăm să schimbăm atitudinea copiilor și tinerilor față de violență prin „reciclarea” comportamentelor, prin schimbarea atitudinii vis-a-vis de acest fenomen, prin conștientizarea consecințelor negative,

nedezirabile și implicit reducerea pulsionilor violente, individuale sau colective, mai precis a indiferenței.

Acest proces de reciclare a indiferenței oamenilor față de cei din jurul lor, copii și tinerii abuzați, supuși bullying-ului sau violenței a început în cadrul Colegiului Național „Traian Lalescu” Reșița prin mobilizarea elevilor, a cadrelor didactice, a conducerii școlii, a părinților într-o participare comună la diverse activități prin care se transmit mesaje, se organizează activități gastronomice, artistice, sportive, dar mai ales se dezvoltă atitudini care arată că un copil sau tânăr educat, care își alege cu grijă grupul de

prieteni, activitățile pe care le desfășoară: voluntariat, acțiuni caritabile, grupuri de dezbateri, trupe de teatru, activitățile cultural-artistice, religioase și sportive, cluburile în care este înscris, concursurile la care participă, suportul psihologic, moral, dar și al colectivului de clasă pot conduce la un climat socio-psiho-cultural ce poate să prevină și chiar diminueze aceste fenomene de abuz, bullying și violență.

Bibliografie:

„Prevenirea și combaterea violenței în școală”, Ghid practic pentru directori și cadre didactice, 2006

ACTIVITĂȚI DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ A COPIILOR DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

Consilier Școlar Prof.

GAȘPĂR ȘTEFANIA RALUCA

G.P.P. Nr.3, Drobeta Turnu Severin, Mehedinți

Educația este un drept fundamental al omului (toți copiii trebuie să aibă dreptul la o educație gratuită și de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoștințele necesare pentru a înțelege lumea de astăzi și pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învățării de-a lungul vieții, creează încredere, te face mai independent și totodată conștient de drepturile și posibilitățile proprii.

Copiii cărora le refuzăm astăzi dreptul la educație vor deveni adulții analfabeți de mâine. Numeroși copii sunt excluși din școală deoarece ei aparțin minorităților etnice, au culturi diferite sau pentru că provin din familii dezbinat (aici putem vorbi despre tinerele însărcinate, de copiii seropozitivi sau de cei ce suferă de un handicap). Primele victime ale excluderii, copiii străzilor, adesea uitați de autoritățile responsabile cu

educația și integrarea lor, devin repede obiectul disprețului întregii societăți.

Există mai mulți factori ce contribuie la îndepărtarea copiilor de școală: aceste obstacole pot fi economice, sociale, culturale sau politice. În cel mai rău caz, ele se îmbină pentru a forma o barieră de netrecut care nu îl privează doar pe copil de educație ci și întreaga societate de un viitor mai bun. Sistemele educative pot fi un obstacol în calea școlarizării atunci când ele nu reușesc să facă din școală o experiență plăcută și stimulantă pentru toți elevii.

Educația incluzivă este cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor. Ea nu trebuie tratată ca subiect aparte ci ca o nouă abordare a dezvoltării sistemului școlar. Un aspect primordial este acela de a ști cum să-i asiguri fiecăruia elev educația optimă în funcție de aptitudinile și nevoile sale.

Posibilitatea ca toți elevii să participe la activitățile clasei este un factor determinant în planificarea acestor activități. Diferențele între ființele umane sunt normale, contribuie la îmbogățirea fiecărei societăți și trebuie bineînțeles să fie

reflectate în școli. Școala e cea care trebuie să favorizeze participarea și întrajutorarea prin metode de lucru variate.

Timp îndelungat copiii cu dizabilități au fost educați în clase sau chiar în școli separate. Oamenii s-au obișnuit astfel cu ideea că educația specială înseamnă educație separată. Educația incluzivă înseamnă că școala poate oferi un învățământ de calitate tuturor elevilor, oricare ar fi aptitudinile lor. Toți elevii vor fi tratați cu respect și vor beneficia de șanse egale de învățare. Capacitatea fiecăruia de a avea acces la informație, la idei și la știință este esențială într-o societate a informării incluzive. Se încearcă promovarea accesului universal la știință și educație pentru toți, fără diferențiere. Conceptul de copii cu nevoi speciale se referă nu doar la copiii ce pot fi încadrați în categoria persoanelor cu diverse handicapuri, ci și la cei care eșuează la școală din diferite motive care-i împiedică să progreseze. Școlile trebuie să adapteze programul, organizarea și procesul de învățare, să furnizeze resurse umane sau materiale suplimentare pentru a stimula deprinderile acestor elevi și pentru a

continuare în pagina 85

urmare din pagina 84

asigura eficacitatea programelor educative.

Educația incluzivă are la bază câteva principii esențiale:

- fiecare elev are dreptul inerent la educație pe baza egalității șanselor;

niciun elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de

rasă, religie, culoare, sex, limbaj, etnie, dizabilități etc;

toți elevii pot să învețe și să beneficieze de pe urma educației;

- școala se adaptează la nevoile elevilor, nu elevii se adaptează la nevoile școlii;

- diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, nicidecum o problemă.

Există însă și opinii critice: oponenții școlii incluzive au convingerea că diferențele individuale încetinesc progresul elevilor „normali” iar acest aspect va crea probleme profesorilor. Suntem însă de părere că izolarea elevilor cu nevoi speciale îi va determina pe aceștia să se subaprecieze și le va reduce capacitatea de a interacționa cu ceilalți. În schimb, elevii „normali” vor învăța de la cei cu nevoi speciale despre curaj și perseverență. Unele opinii despre educația incluzivă sunt bazate pe informații incorecte: oamenii cred că separat e mai bine, că acești copii cu probleme trebuie să fie „pregătiți” să fie incluși și că părinții nu sprijină educația incluzivă.

Realitatea este, din fericire, cu totul alta. În primul rând, separarea nu e recomandată. Fie că elevii sunt separați pe motive de rasă, abilități sau orice alte caracteristici, o educație separată nu e o educație egală. Studiile au arătat că elevii normali și cei cu dizabilități învață la fel de bine în cadrul claselor incluzive. Copiii au dreptul să fie cu ceilalți de vârsta lor. Un copil cu dizabilități nu trebuie

neaparat să se ridice la același nivel sau să procedeze la fel cu restul colegilor săi pentru a beneficia de educație. Pe de altă parte, părinții au fost mereu și continuă să fie un sprijin important al acestui tip de educație. Atunci când există colaborare, comunicare și îndeosebi încredere, se nasc parteneriate reale între părinți și specialiștii în domeniu.

Dacă e să ne referim la beneficiile acestui tip de educație, ele îi vizează atât pe elevi cât și pe părinții acestora: toți părinții își doresc ca fiii lor să fie acceptați de ceilalți, să aibă prieteni și să ducă o viață normală. Școala incluzivă poate transforma acest vis în realitate pentru mulți dintre copiii cu dizabilități. Copiii dezvoltă o înțelegere pozitivă atât a propriei persoane, cât și a altora. Atunci când frecventează clase ce reflectă asemănări și deosebiri între persoane reale, ei învață să aprecieze diversitatea.

Cadrele didactice vor adopta noi metode de a preda o lecție atât pentru cei cu nevoi speciale, cât și pentru ceilalți. Toți elevii clasei vor avea de câștigat; ei pot acum învăța din lecție cum să se ajute între ei. Faptul ca ei socializează în școală le permite să deprindă unul de la altul abilități de comunicare și de interacțiune. Școala reprezintă spațiul propice pentru a pune bazele unei prietenii. În clasele incluzive elevii cu sau fără probleme ajung să învețe împreună dar și unul de la celălalt. Un climat de prietenie este foarte important în dezvoltarea învățării; fiind capabili să stabilească astfel de relații între ei, se creează un mediu optim de învățare. Toți membrii clasei beneficiază așadar de pe urma acestui tip de educație. Copiii care învață împreună, învață să trăiască împreună.

În general, mai mulți factori determină succesul claselor incluzive: parteneriate între familie și școală, colaborarea cu cadre de specialitate, formarea continuă a

personalului didactic, programe educaționale individualizate și nu în ultimul rând comunicare. Profesorii utilizează numeroase tehnici pentru a ajuta la construirea și consolidarea unității clasei: jocuri și sarcini de natura să construiască un grup, cântece referitoare la comunitate, căutarea de către elevi a noi metode de a-i ajuta pe ceilalți, precum și implicarea elevilor în rezolvarea problemelor.

Educația incluzivă încercă așadar să-i determine pe copiii cu dizabilități (fie ele ușoare sau grave, ascunse sau evidente) să participe la activitățile școlare zilnice, alături de ceilalți elevi. Școlile incluzive nu mai oferă educație normală și educație specială, ci o educație incluzivă și ca rezultat, elevii vor fi capabili să învețe împreună. Acest tip de școală e deschisă tuturor copiilor, oferindu-le șansa de a participa activ la procesul de învățare. Pentru ca acest lucru să fie posibil, profesorii, școlile și sistemele vor trebui să se schimbe pentru a se adecva la diversitatea de nevoi a copiilor. De asemenea trebuie identificate orice bariere apar în interiorul și în afara școlii care împiedică procesul de învățare, iar apoi ele trebuie reduse sau îndepărtate.

BIBLIOGRAFIE:

- Revista „Învățământul Preșcolar nr. 3-4”, București, 2005;
- Revista „Învățământul Preșcolar nr. 1-2”, București, 2006;
- Revista „Învățământul Preșcolar în mileniul III”, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
- Ecaterina Vrasmas, „Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credits, București, 2004;
- Traian Vrasmas, „Învățământul integrat și/sau incluziv”, Editura Aramis, București, 2001;
- Traian Vrasmas, „Școala și educația pentru toți”, Editura Miniped, București, 2004.

EDUCAȚIA SOCIALĂ TIMPURIE

Consilier Școlar Prof. **Georgescu Andreea**
Liceul "Hercules" Băile Herculane

Pe măsură ce copiii mici se angajează în jocul lor și activitățile zilnice, ei manifestă un interes natural pentru lumea din jurul lor. Educatorii pot valorifica aceste interese și pot planifica cu atenție o varietate de experiențe cu studii sociale în minte, cultivând și dezvoltând abilități diverse ale copiilor mici pentru a forma și a exprima opinii, identifica și rezolva problemele, negocia rolurile, percepe diversitatea și inegalitatea și recunoaște consecințele deciziilor și comportamentelor lor asupra celorlalți. Studiile sociale reprezintă o parte vitală a curriculum-ului copilăriei timpurii, din moment ce copiii, prin experiențele formative își modelează atitudinile de cetățeni ai clasei, școlilor și comunității mai mari. Educația socială reflectă cel mai frecvent elemente ale învățării atât în sistemele sociale, cât și în domeniile conceptelor sociale, cum ar fi: (1) apartenența la o comunitate democratică de clasă, (2) relațiile de locație și loc, (3) asemănări și diferențe între caracteristicile personale și familiale, (4) principiile economice de bază referitoare la viața copiilor mici și (5) o apreciere a propriei și a altor culturi într-o societate diversă.

Educația socială din primii ani este foarte importantă în crearea unor medii de învățare și experiențe care favorizează abilitățile copiilor mici ca cetățeni activi dedicați incluziunii și echității.

Temelia educației timpurii este bazată pe relațiile pe care copiii le dezvoltă în casele lor, în comunități și în școli. În aceste medii, copiii se întâlnesc cu prieteni noi, învață să se înțeleagă cu ceilalți, își împărtășesc opiniile, se implică în luarea decizi-

ilor și contribuie ca membri al unui grup. Copiii mici dezvoltă o înțelegere a rolurilor pe care le îndeplinesc ca cetățeni ai unei societăți democratice, deoarece participă la activități care le permit să-și exprime compasiunea, grija și dorința de a-i ajuta pe ceilalți. Se cunoaște capacitatea copiilor mici de a discuta, dezbate și de a gândi critic pentru a rezolva probleme importante, în timp ce interacționează cu alții pentru a atinge obiective împreună.

Participarea la activități care vizează educația socială oferă multe componente valoroase în sprijinirea preșcolarilor, deoarece identifică problemele din lumea reală și participă la crearea unei societăți democratice incluzive și grijulii. Prin studiile sociale, copiii explorează și pun întrebări despre sistemele sociale, normele și valorile sociale abstracte care afectează relațiile umane și interacțiunile din viața de zi cu zi. Acestea includ indicii sociale non-verbal, dar observabile, care reflectă forme subtile de părtinire, discriminare și inechitate. Preșcolarii iau act de la început, atât prin mijloace implicite cât și explicite, de-a lungul experiențelor și interacțiunilor lor zilnice.

Conceptele sociale sunt introduse și încorporate în învățarea copiilor prin diferite mijloace, de la zgomote citite, centre de clasă și/sau instrucțiuni și conversații explicite pe domenii tematice. Conceptele sociale ar trebui să se concentreze pe subiecte sau teme reprezentative pentru situații din lumea reală și/sau probleme cu care se confruntă copiii în sala de clasă și în comunitate, precum și evenimente actuale.

Profesorii joacă un rol direct în modul în care copiii mici sunt expuși studiilor sociale. Aceasta include furnizarea unui mediu de învățare, subiecte intenționate care se concentrează pe sine, familie, școala și comunitate. Cele mai bune

practici includ oferirea de oportunități de învățare adecvate pentru dezvoltare: oferirea de contribuții la cultura școlii, susținerea abilităților specifice care reflectă așteptările emoționale sociale, abordările de învățare și abilitățile sociale.

La clasă, conținutul studiilor sociale este cel mai bine prezentat ca parte a experiențelor de învățare bazate pe anchetă, care pun interesele copiilor în centrul învățării. Învățarea bazată pe anchetă este o practică instructivă comună care valorifică oportunitățile care susțin învățarea sistemului social și a conceptelor sociale. Aceasta include oferirea de subiecte de studiu care se concentrează pe interesul copilului, contextul social și problemele din lumea reală, în efortul de a conecta învățarea la experiențe autentice care îi implică pe copii.

Învățarea bazată pe proiect este un studiu aprofundat al unui subiect din lumea reală care apare de obicei pe o perioadă de săptămâni sau chiar luni. Prin implicarea în învățarea bazată pe anchete, copiilor mici li se oferă oportunități de a explora și interacționa, care le influențează și modelează cunoștințele și abilitățile în domeniile studiilor sociale, cât și în alte domenii curriculare integrate. Pe măsură ce copiii împărtășesc înțelegerile lor receptive și expresive ale contextului social, ei reprezintă ceea ce învață într-o varietate de moduri (de exemplu, scrierea, desenul, pictura, jocul dramatic, construcția tridimensională, muzica și mișcarea).

În plus, abilitățile de limbaj și comunicare, gândirea critică, sunt sprijinite pe măsură ce copiii interacționează și lucrează prin diferite experiențe. Profesorii pot apoi să se bazeze pe învățarea care se produce în mod natural, pentru a prezenta diverse perspective și a oferi dovezi ale diferitelor

continuare în pagina 87

urmărire din pagina 86

argumente, modelând totodată respectul pentru opinii și puncte de vedere diferite.

Centrele dramatice de învățare a jocului oferă o oportunitate pentru experiențe creative, direcționate către copii, iar educatorii folosesc în mod intenționat centrul de joc dramatic ca un cadru în care copiii explorează și abordează subiecte de studiu legate de studiile sociale

Familia are și ea un rol foarte important în sprijinirea învățării copiilor lor în contexte de studii sociale. Familiile ar trebui privite ca și colaboratori în stabilirea unui context sociocultural de respect și parteneriat în mediile de educație timpurie. Subiectele de studiu din clasă ar trebui să ilustreze exemple de diferite structuri familiale și tradiții culturale. Aceste practici nu numai că favorizează învățarea socială și emoțională a copiilor acasă și în medii alternative; acestea oferă experiențe de viață intenționate pentru a spori gradul de conștientizare a copiilor asupra comunității și lumii din

jurul lor. Profesorii ar trebui să folosească mai multe strategii pentru implicarea familiilor, inclusiv invitația membrilor familiei să își împărtășească experiențele și evaluarea rolului familiilor ca parteneri în luarea deciziilor cu privire la educația copilului lor.

Copilăria este o perioadă în care sunt stabilite bazele studiilor sociale, iar standardele curriculare ar trebui să participe în mod explicit la implicarea și dezvoltarea capacității de cetățenie, a activității democratice sau civice a copiilor și a participării la luarea deciziilor. Profesorii trebuie să apeleze la interesele copiilor pentru a planifica explorări deschise și bazate pe anchete, experiențele formative ale copiilor vor constitui baza pentru creșterea continuă a conținutului studiilor sociale.

Deoarece profesorii stabilesc tonul pentru învățarea studiilor sociale ale copiilor, este esențial oferirea unei săli de clasă concentrată în mod explicit pe diversitatea dintre culturile și limbile copiilor ca parte integrantă pentru a garanta că sistemele sociale și con-

ceptele sociale sunt reprezentate într-un mediu de învățare care favorizează incluziunea și echitatea. Pentru a înțelege conceptele de studii sociale, copiii mici au nevoie de oportunități de a se angaja în investigarea extinsă a temelor de interes, bazându-se pe o varietate de materiale care oferă perspective construite pe valori incluzive și democratice.

Educația presupune cu necesitate un mediu social uman, în absența căreia nu ar putea exista. Mediul social creează premisele fundamentale ale socializării individului uman.

Bibliografie:

1. E. Planchard, *Pedagogia scolara contemporana, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1992;*
2. Sorin Cristea, *Dictionar de termeni pedagogici, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1998;*
3. Strasser, J., & Bresson, L. M. (2017). *Big questions for young minds: Extending children's thinking. National Association for the Education of Young Children*

DEPISTAREA PREȘCOLARILOR CU FORME UȘOARE DE AUTISM ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Grigore Ana-Maria

Grădinița cu Program Prelungit Nr.7
Slatina, Olt

Găsirea unei soluții cât mai potrivite pentru a veni în sprijinul copiilor cu dificultăți de învățare sau deficiențe de adaptare socială este o problemă care apare din ce în ce mai des în conștiința publică în ultimii ani, mai ales datorită campaniilor de mediatizare a problemelor cu care se confruntă atât acești copii, cât și părinții lor. Tendința actuală principală la nivel internațional în rândul specialiștilor în domeniu este aceea de a spori integrarea acestor copii în comunitate prin participarea lor în într-un mediu educațional cât mai aproape de cel normal, de învățământul de masă.

Pe larg despre legislația în domeniu valabilă la nivel internațional și european, dar și despre particularitățile legislației românești cu privire la educația copiilor cu cerințe educative

speciale (CES) ne vorbește raportul OECD din 2007: „Politici în educație pentru elevii în situație de risc și pentru cei cu dizabilități din Europa de Sud-Est”. În urma „Declarației de la Salamanca” din 1994, România a început să se alinieze la documentele-cheie la nivel internațional, făcând un prim pas în 1995 pentru modificarea Legii învățământului. În prezent, România urmează politicile prevăzute de organisme internaționale, fiind semnatara „Declarației mondiale asupra educației pentru toți”. De asemenea, raportul OECD privind educația pentru copiii cu cerințe educative speciale constituie o bună sursă pentru trecerea în revistă a terminologiei actuale propuse de UNESCO: „Expresia CES desemnează acele cerințe ori nevoi specifice față de educație – derivate sau nu dintr-o deficiență – care sunt suplimentare dar și complementare obiectivelor generale ale educației pentru copil”. Înțelegem,

astfel, că prin sintagma „copii cu cerințe educaționale speciale” sunt desemnați toți acei copii pentru care învățământul trebuie adaptat pentru a ajuta acolo unde există deficiențe fizice, mintale, sociale sau afective, precum și nevoi speciale la nivel senzorial sau comportamental.

Cum putem să deosebim un copil cu autism? Copiii cu autism sunt diferiți! Caracteristicile tuturor copiilor cu autism sunt problemele de comunicare și limbaj, de socializare și comportamentele repetitive, autostimulările și interesele restrânse legate de persoane sau activități.

Un copil cu autism poate avea deprinderi de autonomie personală foarte bine formate, nivel cognitiv conform vârstei, dar să nu răspundă la nume, prezintă întârziere în dezvoltarea limbajului, contact vizual slab sau inexistent, dezinteres pentru persoanele din jur,

continuare în pagina 88

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. Înv. Primar

Iancu Liana Mihaela

Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara, Timiș

Centrarea atenției educaționale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizație atins de o

anumită societate și aceasta impune căutarea unor noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificație aparte în societatea noastră. În concordanță cu Convenția pentru Drepturile Copilului și recurgând la principiul nondiscriminării, drepturile copiilor trebuie respectate indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, indiferent de originea lor națională, etnică sau socială, de situația lor materială, de incapacitatea lor sau de altă situație. Educația incluzivă are ca principiu fundamental „un învățământ pentru toți, împreună cu toți”, care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/incluziune. *continuare în pagina 89*

urmare din pagina 87

rezistență mare la schimbare, și poate să se opună la realizarea oricărei sarcini cerută de către un adult manifestând protest vehement la încercarea de introducere în orice fel de activitate/interacțiune. Un alt copil poate întâmpina dificultăți majore în menținerea atenției în activitate, lipsa contactului vizual, probleme de autonomie personală, dificultăți în înțelegerea limbajului receptiv și expresiv, dificultăți în exprimarea verbală dar să fie interesat de persoanele din jur și de interacțiunea cu aceste persoane, să zâmbească, să le stea în brațe și să le mângâie. Autismul se însoțește adesea de deficit intelectual, ultimile cercetări în domeniu arată că peste 60 % dintre copiii autiști au un coeficient de inteligență sub 50, și doar 6% au coeficientul de inteligență peste 85. La testele de inteligență, cel mai adesea obțin scoruri ridicate la probele de performanță și cele mai slabe scoruri le obțin la rezolvarea itemilor ce necesită aptitudini verbale sau sociale. La copilul cu deficiența mentală se constată dificultăți de înțelegere a limbajului receptiv dar și dificultăți de discriminare între comenzi, obiecte, acțiuni. Deficitul de atenție poate apărea pentru că aria de interese a copiilor cu autism este restrânsă și uneori mult diferită de cea considerată adecvată. Deficitul de atenție se traduce și în faptul că nesusținând criteriul cerut în rezolvarea unei sarcini apare eșecul. Nu este atent la detaliile cerute și rezolvă sarcinile după propriile criterii. „Nu este atent, dar știe” este ceea ce spun terapeuții și părinții. Copilul demonstrează că știe să răspundă la anumite cerințe în condițiile unei motivări puternice. Îndata ce i se prezintă recompensa preferată rezolvă sarcina pentru a primi premiul dorit. Tulburările de limbaj se constată la

apocope toți copiii cu autism, și se referă la limbajul verbal, la gesturi, sau la pointing. Copiii autiști nu dezvoltă în mod spontan modalități non-verbale pentru a exprima cererea, refuzul, sentimente etc. Ecolalia este foarte frecvent întâlnită, fiind uneori singura formă de limbaj verbal la care copilul autist poate ajunge. Ecolalia poate avea sau nu funcție de comunicare și poate fi imediată sau întârziată. Comunicarea se realizează prin vorbire și prin reacții nonverbale care includ gestică, mimica, postura. Copilul autist nu-și folosește însă vocea pentru a atrage atenția, este un copil „cuminte” care nu își folosește limbajul cu sens de comunicare. Poate repeta o serie de cuvinte un timp îndelungat ori să emită sunete (ne)articulate fără sens, și au mari dificultăți în a folosi cuvintele pentru a exprima o cerere, un sentiment. La naștere, copilul este aparent normal, fără anomalii fizice sau neurologice. Debutul acestei tulburări se instalează înaintea vârstei de 2-3 ani, dar se poate depista chiar în primul an de viață. Dacă debutul autismului este precoce. La copilul cu autism dificultățile în comunicare se referă și la faptul că adesea nu își întinde mâinile și corpul pentru a fi luat în brațe, nu prezintă forme variate de mimica pentru a exprima disconfortul (când copilul este ud, murdar sau când îi este foame), nu se agață de mama pentru a fi luat în brațe, nu atrage atenția pentru a fi băgat în seamă și a stabili comunicarea, cererea, supărarea, îmbufnarea, oftatul, țipatul, râsul. Caracteristic copiilor cu autism este faptul că contactul vizual este slab sau lipsește. Fața de persoanele din jur copilul autist poate să manifeste un dezinteres total, fiind uneori atras totuși de vestimentația sau unele trăsături ale persoanelor cu care intră în contact. În relațiile sociale se manifestă eșecul de a stabili contacte sănătoase cu anturajul.

Poate manifesta un interes deosebit față de anumite obiecte, fără însă a le utiliza cu sensul lor adecvat, ci doar pentru a le agita, scutura, învărti etc. Copilul cu autism prezintă discontinuități în dezvoltare, de exemplu poate învăța poezii de zeci de strofe, dar nu-și poate însuși formulele de politețe. Dificultățile perceptuale pot lua forme dintre cele mai variate, în sensul că de exemplu nu reacționează la un zgomot puternic, strident dar pot deveni agresivi la căderea unui creion pe parchet. Preferă activitățile repetitive: deschiderea și închiderea ușilor, lovirea sau zgârierea unei jucării, aprinderea și stingerea luminii, ritualizarea activităților zilnice. Jocul deasemea este marcat de caracterul repetitiv, copilul folosind în joc obiecte puțin complicate ca: sfoara, nisipul, apa, hârtia, butoanele. Jocul colectiv este evitat și îi lipsește caracterul imaginativ și creativ. Programele care folosesc terapia cu ABA evaluează evoluția copilului și comportamentul acestuia pentru a putea dobândi o înțelegere clară a relației dintre strategiile instrucționale utilizate și modificările de la nivelul comportamentului și modului de învățare al copilului. În concluzie, copilul cu cerințe speciale necesită o atenție sporită din partea educatorilor, asistenților și în mod special al părinților care trebuie să aibă în vedere atât dezvoltarea fizică cât și pe cea psihică a copilului său.

Bibliografie:

- *Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, „Politici în educație pentru elevii în situație de risc și pentru cei cu dizabilități din Europa de Sud-Est” (OECD, 2007)*
- *„Strategii educaționale de normalizare a vieții-Programul TEACCH”(2008)*
- *Asociația „Casa Faenza”, „Ghidul îndrumător pentru integrarea școlară a copilului autist” (2004)*

urmare din pagina 88

Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educației pentru toți. Acestea au o influență determinantă asupra formării inteligenței, a personalității și a comportamentelor sociale. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă pentru copiii care se află înscrisi în grădinițe.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare, care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern, „direct și indirect” atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori, media etc. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficiențe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înțeleagă mai bine situația celor care au dizabilități; prin povestiri, texte literare, prin discuții, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficiențe. Primirea în grupă a copilului cu cerințe educative speciale, atitudinea față de el trebuie să păstreze o aparență de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalți copii din grupă.

Educatoarea trebuie să evite compătimirea, mila sau alte conduite inadecvate care pot semnifica de fapt devalorizarea copilului cu dizabilități. De aceea, trebuie să exprime aceleași așteptări și să stabilească limite similare în învățare, ca și pentru ceilalți copii din grupă. Ea trebuie să își asume rolul de moderator și să promoveze contactul direct între copiii din grupă și să direcționeze întrebările și comentariile acestora către copilul cu cerințe educative speciale. De asemenea, trebuie să încurajeze și să stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceștia, sădindu-le încrederea în forțele lor proprii, în propria reușită în acțiunile întreprinse, evidențiind unele abilități sau interese speciale lor în dezvoltarea și sprijinirea cărora trebuie implicate și familiile copiilor.

Copiii cu cerințe educative speciale integrați în programul grădiniței dispun de o bună colaborare între educatoare, părinți, psihologi (psihopedagogi) și profesorul logoped. Părinții sunt parteneri la educație pentru că dețin cele mai multe informații despre copiii lor. Relația de parteneriat între părinți și grădiniță presupune informarea părinților cu privire la programul grupelor, la conținuturile și metodele didactice, dar presupune și ședințe cu aceștia și participarea

lor la expoziții, drumeții, excursii, serbări, vizite, etc, în care sunt implicați proprii lor copii. Părinții informează și despre factorii de influență negativă care ar trebui evitați (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini, care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea și responsabilizarea familiei în educația copiilor este fundamentală pentru reușita participării în grădiniță. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilități gradul de interes și de colaborare a părinților cu grădinița este cel mai adesea direct proporțional cu rezultatele obținute de copii. De aceea, putem afirma că familia este primul educator și are cel mai mare potențial de modelare. Grădinița are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă față greutăților cu care ele se confruntă.

Educația părinților și consilierea au un rol important în integrarea copiilor cu afecțiuni de natură psihică, emoțională, ori de altă natură în grădiniță. Comunicarea părinte – educatoare sau chiar comunicarea părinte – copil, în contextul integrării copilului în instituția grădiniței asigură un anumit echilibru. Familiile dezorganizate au un mod caracteristic afectat de tiparul de comunicare, echilibrul familiei fiind sever tulburat de permanenta existență a conflictelor.

Familia este cea care poate influența copilul pe mai multe căi, iar rezultatele disfuncției familiale se situează între cei doi poli: hiperprotecție sau neglijare. În familiile echilibrate comunicarea între membrii acesteia decurge fără perturbări. Prin informare, părinții au descoperit cum să găsească și să aplice soluții eficiente în rezolvarea problemelor ridicate de copii. De-a lungul anilor am lucrat cu preșcolari ce proveneau din diferite medii sociale: copii ce se bucurau de toate condițiile unei vieți lipsite de griji, dar și cu copiii din familii monoparentale, dezorganizate, familii numeroase cu copii mulți care nu-și puteau asigura de cele mai multe ori traiul zilnic.

Pentru integrarea cu succes a copiilor cu dizabilități în învățământul de masă, în grupele obișnuite de copii sunt necesare:

- existența unor centre de resurse, informare și comunicare;
- formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES;
- adaptarea și flexibilitatea curriculum-ului (pre)școlar;
- evaluarea progresului școlar al copiilor cu CES integrați în grădinițele obișnuite;
- implicarea, încurajarea participării părinților, schimbul de informații, consilierea părinților în măsura solicitărilor și a necesităților, mobilizarea resurselor disponibile și competente.

Bibliografie:

1. „Revista învățământului preșcolar”, Nr.3-4/2005, București;
2. „Revista învățământului preșcolar”, Nr.1-2/2006, București;
3. Traian, Vrășmaș, „Învățământul integrat și/sau incluziv”, Editura Aramis, București 2001;
4. „Noi repere ale educației timpurii în grădiniță”, Modulul nr. 3, M.E.C.I., București.

ISTORIE COMPARATĂ ... .. cu cetatea Severinului

*În 1.212-1.230-1.524, Banatul Severinului (denumire când se afla sub ocupație ungurească), includea numai fâșia îngustă de teren aflată între dealurile și cursul fluviului Dunărea dintre râul Cerna, la Orșova și până la Bistrița-Mehedinți, puțin în aval de Turnu Severin, fâșie care aparținea de fapt Țării Severinului (numită așa în perioada când era stăpânită de conducători români). – PLUS PARTEA BĂNĂȚEANĂ A BANATULUI DE SEVERIN CE ERA APĂRAT DE LINIA CETĂȚILOR : SEVERINULUI , ORȘOVEI ȘI ÎNSULA ADA KALEH (FORTUL CAROLINA) DUPĂ CE A FOST FORTIFICAT DE AUSTRIECI , MEHADIEI , CARANSEBEȘULUI LUGOJULUI , LIPOVEI ȘI RADNEI ȘI ÎN SFÂRȘIT CEA A TIMIȘOAREI .

Regatul dispunea de două linii de apărare între Carpați și Adriatică. Prima pornea de la Orșova, prin Belgrad, Sabaț, Banatul de Srebrenița, Banialuka, Jaice, până la Klis și Skradin la Adriatică. Cea de a doua, mai spre interior, pornea din Caransebeș, prin Timișoara, Sirmiu (Srijem), Dubica, Krupa, Bihaci, la Segnia (Senj) în Dalmatia.

PUTEM OBSERVA IMPORTANȚA CULOARULUI TIMIȘ-CERNA CA ZONĂ TAMPON ȘI MAIALES DE LEGĂTURĂ ÎN COMPLETAREA CELEI DE A DOUA LINII DE APĂRARE CE ÎNCEPEA CU ORȘOVA .....MEHADIA , CARANSEBEȘ , LUGOJ SPRE TIMIȘOARA. PTR ACEST FAPT ZONA A FOST PERMANENT ÎN ATENȚIA REGATULUI UNGAR DUPĂ 1241-1242... (DATA MENȚIONATĂ ȘI POSIBILĂ CA PRIMĂ ATESTARE A MEHADIEI) PRECUM ȘI ÎN ATENȚIA TURCILOR ÎNCEPÂND DUPĂ ANUL 1400.....PRECUM ȘI ÎN ATENȚIA IMPERIALILOR DUPĂ 1700 .

TOATE ACESTE CE S-AU SCRIS MAI SUS PRECUM ȘI CEEA CE SE VA COMPLETA VIN SĂ ADUCĂ LUMINĂ ȘI ÎNTR-UN ANUMIT SENS MAI MULTĂ CLARITATE A CONTEXTULUI GENERAL AL EPOCILOR RESPECTIVE ÎN CARE NOI NE-AM REGĂSIT ORGANIZAȚI ȘI LEGAȚI FIE DE REGALITATEA UNGARĂ FIE DE OCUPAȚIA VREMELNICĂ A AUSTRIECILOR , FIE A TURCILOR DAR APROAPE ÎNTOTDEAUNA LEGAȚI RELIGIOS SAU MILITAR DE VECINII SĂRBI CU CARE NE-AM AJUTAT ÎNCĂ DIN PRIMELE MOMENTE.

NU ÎN ULTIMUL RÂND MENȚIONĂM DATELOR ISTORICE DESPRE CETATEA MEHADIEI - site-ul secolului orașul maghiar a existat. Castel din 1241-1242 este construit după invazia mongolă. Kenez sectorului Centru, care a fost 14-15. Douăsprezece secole încă mai există și astăzi, și multe sate au fost distruse apar inea.

În 1387 castelul a fost recucerit rebel Losonczy Laszlo Horvath John și John Palisnai.

În 1428, a menționat oppidumként adunarea generală a avut loc la Sigismund de Luxemburg, în cartierul kenézeinek și nobilii.

ÎN JURUL Mehadiei S-A DEZVOLTAT O NUMEROASĂ COMUNITATE ȘI CEEA CE MAI ESTE DEMN DE MENȚIONAT: SE PARE CĂ A DAT NUMELE JUDEȚULUI MEHEDINȚI. Districtul (județul) Mehedinți se împărțea teritorial în șase Plăși și un Plai. Tot în această perioadă se caută explicația numelui de Mehedinți, care - după cum se spune în documentele vremii, ar veni de la Mehadia veche, care a fost sub dominația Austriacă .

Date comparative cu evoluția cetății Severinului :

*În 1241-1242, se abate asupra Severinului (ca asupra întregii Europe), una dintre cele mai cumplite

urгии, marea invazie a tătarilor.

*În 1247.iun.02, cavalerii ioași primesc de la regele Bela IV, prin Diloma ioașilor, stăpânirea peste ținuturile Almașului, Făgărașului, Severinului și peste crezatele lui Ioan și Fărcaș, dar principala posesiune era, „întreaga țară a Severinului împreună cu munții ce țin de ea și cu toate celelalte ce atârna de ea”. Aici cavalerii ioași, au ridicat Cetatea Severinului

*În 1406, din inițiativa lui Pippo Spano, are loc la Severin, întâlnirea dintre Mircea cel Bătrân și Sigismund de Luxemburg, când se încheie între ei tratatul prin care înțeleptul domn al Țării Românești este numit cu înțelegerea lui titlatură, inclusiv de ban al Severinului, recunoscut fiindu-i-se priceperea în luptă a voievodului muntean, de-a lungul domniei de 32 de ani-mai cu seamă la Rovine. Cetatea Severinului se afla pe mâini bune.

*În 1419, atac turcesc respins de trupele lui Mihail I, fiul lui Mircea cel Bătrân.

*În 1419, Sigismund de Luxemburg ocupă Severinul și numește comandant de pază a Cetății Severinului pe Pippo Spano (comitele Timișoarei, cu numele Filippo dei Scolarci de Ozora, italian de origine, venind din Tizzano, de lângă Florența), care reușește să apere cetatea în fața urgiei otomane, căruia îi revine și sarcină în 1425, să refacă castrul regal al Severinului, aducând transformări radicale cetății, existând părerea că Severinul a fost construit pentru a doua oară.

*În 1423 febr.26, Dan-II, domn al Țării Românești după Mihail (1418-1420), a raportat o victorie, „culcând la pământ 30.000 turci”.

*În 1429, la sfârșit, un grup de cavaleri în frunte cu Nicolaus (Klaus) de Radewitz au fost așezați în Banatul de Severin, care a intrat în conflict cu românii bănățeni. (nefiind acceptat ca și castellan al cetății Mehadiei)

*În 1430, Ban al Severinului este magistratul ordinului teuton, Nicolae de Radevitz.

*În 1438, în fruntea cetății Severinului se afla Iancu de Hunedoara (ban de Severin), împreună cu fratele său Ioan, Iancu aflându-se la primul său rang de demnitar.

*În 1441, Iancu de Hunedoara este ales voievod al Transilvaniei, Severinul fiind nevoit a-și lua rămas bun de la una dintre cele mai strălucite personalități ale vremii, unul dintre bravii apărători ai independenței cetății.

*În 1483 ian.27, Mehedin iul, este atestat documentar ca județ-pentru prima dată, prin hrisovul lui Vlad Călugărul. Tot prin acest hrisov, întărește boierilor mehedinteni, rolul și locul ocupat în istoria Țării Românești a acestui județ, despre care, cronicarul Costin Miron (1633-1691) afirma: „Tradiția și rolul important jucat în cadrul Olteniei de banii de Mehedinți, a făcut că unora, izvoare, considerau întreaga Oltenie să fie numită ca țara Mehedinului”. Posibil că s-a avut în vedere că primii Bani-domnitori ai Țării Românești au fost în județul Mehedinți . Marea Banie a Olteniei a fost fondată de Neagoe de la Strehaia, iar urmașii lor „Craioviștii”, au dominat cu autoritate nu numai Oltenia, ei fiind cei-care de fapt, hotărâu numirea, menținerea sau înlocuirea domnului țării, culminând cu numirea lui Neagoe Basarab și alți domnitori din același neam.

*În 1524, oștile sultanului Soliman Magnificul, atacă și distrug Cetatea Severinului, punând capăt pentru tot-

deauna infiltrării ungare la est de râul Bahna și implicat la dispariția Banatului Severinului, creat de unguri în spațiul citat.

*În 1524.aug.17, baronul del Burgio, menționa în scris: „Dacă se pierde Severinul, Transilvania este pierdută și apoi prin Ungaria poți trece fără nici o grijă. Cuvinte profetice, pentru ca în acel an Severinul a fost cucerit de turci și peste numai doi ani, bătălia de la Mohacs, va pecetlui, pentru amar de vreme, soarta Ungariei.

*În 1524, Istoria Cetății Severinului se încheie când pașa Balibeg o distruge (Severinul parțial și Orșova în întregime), după care le-a părăsit.

*În 1525, Severinul este cucerit de Soliman Magnificul și rămâne sub dominație otomană aproape trei secole. (FAȚĂ DE BANATUL TIMIȘEAN CEA STAT SUB OCUPAȚIE TURCEASCĂ DOAR 164 DE ANI.!!!!!!!

*În 1545-1559, s-a ridicat domnitor Mircea Dimitrie Ciobanu, Mehedințean din Podeni

*În 1580, Severinul devine raia (cetate de pe teritoriul țărilor românești, ocupată și administrată direct de autoritățile militare turcești) turcească.

*În 1587, un călător străin-anonim, arată că principele Țării Românești, poate ridica din țară un milion de taleri și 40 mii ostași între care se află și oameni de la munte foarte viteji, numiți Medinzi (Mehedinți).

După ce eliberează Transilvania, Mihai Viteazul înlocuiește pe vechii comandanți ai cetăților Lipova, Ineu, Siria, Lugoj și Caransebeș cu comandanți români, credincioși lui. Banul de Caransebeș - Lugoj, l-a rămas credincios până la urmă și pornește în ajutorul lui în ajunul bătăliei de la Mirăslău dar ajunge după ce Mihai e înfrânt . Perioada dintre 1571 - 1610, când cu scurte întreruperi domnesc în Transilvania membrii familiei Bathory, oferă răgaz Bisericii Romano - Catolice să se refacă și să-și consolideze poziția.

Între timp se produce un eveniment cu urmări importante pentru Biserica Ortodoxă: prin tratatul din 20 mai 1595 încheiat între Mihai Viteazul și Sigismund Bathory, Biserica Ortodoxă din Transilvania și Banatul de Caransebeș - Lugoj era pusă sub jurisdicția mitropolitului din țara Românească iar preoții ortodocși puteau să exercite cultul și să-și strângă veniturile nestingheriți, ceea ce ne dovedește că în ciuda vicisitudinilor, Biserica Ortodoxă și-a continuat activitatea misionară și în vremurile de mari restriști, deoarece avea un sprijin la frații din țara Românească.

Dar tratatul avea și o mare importanță politică deoarece prin forma aceasta se realiza încă din 1595 unirea poporului român din țara Românească, Transilvania și Banatul de Caransebeș - Lugoj sub o singură conducere bisericească*****

*În 1600, Domnul Unirii pământurilor românești, Mihai Vodă Viteazul, și-a legat puternic planurile acțiunii militare și politice în Oltenia (supranumită la acea vreme, „ara Mehedinului”), deoarece județul Mehedinți, se întindea până la Predești lângă Craiova, până dincolo de Calafat, la Dunăre și până dincolo de Rogojel și Ciurpereni înspre Gorj. Mihai Viteazul, a fost bănișor al Județului Mehedinți, cu reședința în acea vreme la Strehaia (el fiind Mehedințean, născut în Strehaia).

Menționez posibilitatea ca Mihai Viteazul domnitorul unirii celei mari *continuare în pagina 91*

urmare din pagina 90

să fi trecut prin Plugova - urmărind o ceată de tătari , vasali ai turcilor ce se retrăgeau prin zona noastră după o înfrângere suferită în SERBIA - mențione făcută și de dl arhivar .....din București.....în 1986.

AMINTIM DE ASEMENEA DESPRE POSIBILITATEA CA BĂTĂLIA DE LA POSADA SĂ SE FI DAT ÎN ACEASTĂ PARTE DE ȚARĂ ÎN VALEA MEHADIEI AȘA CUM SE CONSEMNEAZĂ ÎN VARIILE DOCUMENTE ALE UNOR ISTORICI: ÎNTRE CARE, NICOLAE IORGA, ILIEȘIU - Timisoara, 1935, p. 404 ȘI DE DATA MAI RECENTĂ ÎN LUCRĂRI MAI NOI" MIRAȘUL CERNEI" 2012 pag 34 ....

1330 noiembrie . * regele Carol Robert al Ungariei pornește la război contra lui Alexandru Basarab . Lupta atât de fatală ptr unguri s-a dat în văile Mehadiiei , după cum susțin unii istoriografi . În această luptă au pierit (pe lângă un mare număr de oșteni) și 3 episcopi catolici și 9 preoți călugări , care veneau cui scopul de a-i converti pe români la catolicism .

* regele Carol Robert a mai fost la Timișoara , în două rânduri , odată în anul 1330 , când a pornit de aici expediția împotriva voievodului Basarab 4 Nicolae Ilieșiu , op.cât , p. 28.din Tara Românească;

* a doua oară , regele Carol Robert a fost la Timișoara în anul 1332 , la sărbătorile Crăciunului .

* una din soțiile lui Carol Robert de Anjou este înmormântată la Timișoara .

- În 1330 , prin bătălia de la Posada , se câștigă Independența Țării Românești , la fel și trecerea Cetății Severinului în posesia adevăraților ei stăpâni , care va rămâne așa timp de aproape un secol . Ban al Severinului este întâlnit Vlaicu-Vladislav , ctitorul mănăstirii Vodă .

În 1332 regele Carol Robert îl numește pe oșteanul sau Balaci Castelan de MEHADIA .

La 8 aprilie 1332 este amintit oarecare "DĂNILĂ" care apare și în alte documente din 1324 și 1327

1376 , cneazul Ladislav Lehasescu , din districtul Mehadiiei , fuge de la moșia sa Balașni a (Bolvașnița) în Valahia la Vladislav Basarab , pentru care regele Ungariei îi confiscă moșia și o dă feciorilor lui Raicu (B P Hașdeu) .

Radu al II -lea (1375 -1385) , domnul Munteniei , pustiește regiunea Mehadiiei , deoarece regele Ungariei îl numise ban al Severinului pe Ioan Trentul .

1387 , banul L . Losonti al Severinului primește în dar un castel , ptr ca a recucerit cetatea Mehadiiei de la magnații (nobilii) răzvrățiți , care o luaseră în stăpânire în anul 1380 .

1387 , un document din acest an îl amintește cu laudă pe cneazul PETRU din ținutul Mehadiiei , pentru vitejia de care a dat dovadă în lupta ptr eliberarea reginei Maria (Xenopol)

1387 , Mircea cel Bătrân devine stăpânul Mehadiiei
1402 , "Comes de Mehadia " e amintit Filip Coroghi , ceea ce ne face să credem că ori castelanii Mehadiiei au fost bani ai Severinului , ori ca sediul acestor bani a fost vremelnic și în Mehadia (- având în vedere distanța relativă scurtă în jur de 50 km - nota noastră - poate fi vorba de , Cermenii { Czornay de Chorna , Charnay} . Cermenii s-au ridicat din (jurul ?) Mehadiiei în prima jumătate a secolului al XV-lea , dintr-o familie despre care nu avem date mai devreme de 1402.)!! n. b!

1406 , regale Sigismund încheie pace cu Mircea , domnul Munteniei și îi dăruiește întreg Banatul Severinului .

1419 Sigismund Losonti e numit " castelanus opidi Mehadia

1428 - 1429 , cavalerii teutoni - ioaniți sunt aduși pe aceste meleaguri , dar sunt izgoniți de Vlad al II - lea Dracul .

1428 - regele Sigismund întărește ordinul lui Ludovic cu privire la ortodocși : adăugând dispozițiile următoare : "să se despoaie de avere toți nobilii și cnezii care țin pe moșiile lor preoți ortodocși : să li se confiscă proprietatea șiș a se expulzeze din țară . Căsătoria între ortodocși și cei de lege Latină e oprită până ce ortodoxul nu se botează de preotul catholic . Nobilii , cnezii și țărani își vor pierde moșiile în cazul în când nu-și vor boteza copiii în legea catolică . Preoților ortodocși care vor boteza vreun copil în legea ortodoxă li se confiscă proprietatea " . Aceste dispozițiuni priveau pe locuitorii din ținuturile Mehadiiei , Sebeșului și Ha egului .

1437 -1439 , regele Albert , încheie cu voievodul Iancu Corvinul un contract ca să fortifice Mehadia , (ASE NOTA PARAGRAFUL DE MAI JOS nota noastră)

ÎN ACEST MOMENT 1439 ESTE ATESATĂ LOCALITATEA NOASTRĂ PLUGOVA !!!!! ..... Ansamblul posesiunilor funciare ale familiei Cernna a cuprins în jur de zece stăpâniri patrimoniale , fapt cunoscut din două documente datate în 1436[33] și 1439[34]. A fost vorba , în fapt , de reconfirmări în stăpânirile strămoșești , acordate familiei de regii Sigismund de Luxemburg și Albert de Austria în semn de recunoștință pentru serviciile militare prestate de membrii familiei în luptele cu turcii[35]. Beneficiarii acestor acte de nouă dănie au fost Mihail fiul lui Mihail și Vasile fiul lui Stoian de Cerna , dovadă că membrii familiei și-au stăpânit pământurile în indivizune , fenomen , de altfel , generalizat la nivelul nobilimii române bănățene în acea vreme . Interesant este faptul că în primul document , cel din 1436 , nu sunt cuprinse toate stăpânirile familiei , fiind vorba doar de moșiile Cerna , Iardaștița , Popradna , Toplet și Globu Craiovei (Kyralmazeye) . De-abia în 1439 sunt incluse și alte cinci posesiuni : Verendinul de Sus și de Jos , Toplicean , Fazakas , Belibuc și Plugova . La o primă vedere s-ar putea considera că stăpânirilor inițiale le-au fost alăturate altele noi prin donație regală . Însă faptul că documentul din 1439 face precizarea clară că era vorba despre o nouă dănie demonstrează caracterul ancestral al acestor stăpâniri[36]. Se poate presupune că a fost nevoie de un al doilea act de nouă dănie pentru a completa în mod oficial patrimoniul familial , în caz contrar , absența din documente a unor stăpâniri putând să atragă după sine ignobilarea lor , aceasta dacă luăm în considerare afirmația lui Dan G. Pleșia potrivit căreia în acea perioadă nu individul era imobilizat , ci pământul[37]. Documentul din 1439 mai face precizarea , nu lipsită de importanță , că regele Albert a dăruit românilor săi (valahorum nostrorum) aceste stăpâniri , sub acele rânduieli , dări , forme , înviaeli și condiții în care numiții strămoși ai lui Mihail și Vasile , dar și ei înșiși le-au ținut și stăpânit până acum și sub care au obișnuit să-și țină și să-și stăpânească moșiile și bunurile lor ceilalți nobili români fideli ai acestor părți "

În perioada 1438-1443 , Mihail și Vasile de Cerna (Cernenii { Czornay de Chorna , Charnay} , alături de alți nobili din familiile Bizerea sau Densuș s-au distins în campaniile militare ale regalității împotriva otomanilor , contribuind material cu sume deloc neglijabile la întreținerea sistemului de apărare al Banatului de Severin . Nu poate fi trecută

cu vederea nici funcția deținută la nivelul acestei unități de graniță a regatului de către cei doi nobili de Cerna

În 1457 , regale Vladislav zălogește două sate pentru fortificarea localității .

ÎN 25 MARTIE 1489 BLASIUS DE PLUGOVICZA ȘI LAZĂR DEALMĂJ - VICEBANI AI SEVERINULUI ALĂTURI DE MIHAI DE SLATINA JUDELE NOBILILOR , DAU DE ȘTIRE CĂ NOBILUL GHEORGHE GAMAN DE BIZEREA RECLAMĂ PE NOBILUL MIHAI DE MACICAS ȘI PE MAMA ACESTUIA CARE ZĂLOGISERĂ ÎN URMĂ CU CÎRCA 20 DE ANI UNUI IOBAG AL SĂU (decedat între timp) O CÎNGĂTOARE , PTR 7 FLORINI DE AUR .

În 1494 românii din districtul Mehadiiei și celelalte cer aceluiși rege recunoașterea serviciilor șiș a le întărească privilegiile avute și până acum ce fuseseră recunoscute și de regale a Sigismund cvară "având în vedere serviciile credincioase prestate prin aceiași români , în dese expediții făcute cu neclătinată credință și mai vârtos având în vedere apăsarea , , jaful , devastarea și arderea caselor , ba chiar și aducerea în robie a unora... .Deci dorind și noi să urmărim exemplul înaintașilor noștri în privin a aceasta și noi îi dispensăm pe aceiași români de plătirea tuturor dărilor etc.....

Privilegiile erau următoarele : Cele opt districte rămân insolubile.* În contra voinței românilor nu se fac donații de moșii *Nobilii români sunt egali cu ceilalți nobili ai țării , iar cnezii sunt scutiți de contribuțiuni .

Pavel Chinezu ca ban al Severinului , numit de regale Matei Corvinul pune un deosebit pond pe fortăreața Mehadiiei .

1519 regele Ludovic al II -lea încheie pace cu sultanul , ca să cruțe între altele și cetatea Mehadiiei .

În 1522 cetatea Mehadiiei ajunge totuși în stăpânire turcească .

Delegația împăratului Ferdinand , trimisă la sultan , la data de 29 Mai 1528 ca să obțină între altele și restituirea cetății Mehadiiei , rămâne fără rezultat .

1526 după lupta de la Mohaci , Mehadia dimpreună cu celelalte districte românești formează o organizație aparte . Se dezlipește de regiunea Banatului Olteniei formând Banatul de Severin de dincoace de Carpați - spre vest .

În 1529 13 iulie regale Ioan Zapolia , confiscă averea lui Pavel Zenthe din Mehadia ptr că ținera cu împăratul Ferdinand și o dăruiește lui Mihail Sebeșeanul , care îi era credincios .

Comandant al Mehadiiei e numit Jacob (G) Carliteanul din Rudăria care ajunge și ban al Severinului .

1539 , la un proces ținut la Domașnea iau parte ca martori și următorii " iobagi regești " din Mehadia , Beloie Ivan fiul lui Dobruia Neica , Stanciu Bucur , Stoian Lupsita , Radu Dulonchici și Radu Iovan .

1554 , ban peste ținutul Lugos , Caransebeș și Mehadia e numit Petru Petrovici pe care îl recunoscără că atare și turcii . Se presupune că acesta a dispus zidirea unui turn de observare și signal pe dealul " Barcan " sau Grad din Mehadia care în 1739 era o ruină . Se mai păstrează și azi un perete întreg dovedindu-se astfel munca istovitoare a robilor sau a localnicilor prin robotă (se vorbea cu eroarea de cuvîntă despre asemănarea cu turnul Pergamului din Grecia .

1559 , "Castelanus districtus Mehadiie "este numit Petru Găman

1563 , Adunarea din Turda provoacă pe nobilii Mehadiiei

să suporte sarcinile impuse și să recunoască autoritatea banului.

1565 iunie, *Giovandrea Gromo scrie despre Mehadia ca fiind o cetate întărită, cu părcălab, pedestri, călări, hanuri cu puțină pâine și fără vin* (comunicarea lui N. Iorga în Revista istorică "nr. 15 din 1915).

1582, *bântuie ciuma*

1595, *Mihai Viteazul nimicește în această regiune* (Plugova n.n.) pe tătării întorși cu prăzi bogate din Ungaria

După ce eliberează Transilvania, *Mihai Viteazul înlocuiește pe vechii comandanți ai cetăților Lipova, Ineu, Siria, Lugoj și Caransebeș cu comandanți români, credincioși lui. Banul de Caransebeș - Lugoj, i-a rămas credincios până la urmă și pornește în ajutorul lui în ajunul bătăliei de la Mirăslău dar ajunge după ce Mihai e înfrânt*

1598, ca "officialis eppidi Mehadia e amintit Mihail Pozgan

1600 *Mihai Viteazul, în drum spre Praga, la împăratul Rudolf trece prin Mehadia împreună cu suita sa.*

1603, *bântuie ciuma.*

1604, *locotenentul de panduri Ioan Lugojan se plânge căpitanului Rakoczy din Lipova că banul Simeon Lady a prins și a legat în lanțuri pe servitorii săi din Mehadia și i-a confiscat toată averea din acest loc. El s-a plâns și împăratului Rudolf.*

1606 ianuarie 4 *principele Ardealului, Ștefan Bocskay mulțumește lui Sigismund Racotzi ptr recucerirea Mehadii de la turci.*

1609 aprilie 3, *Gavril Bethlen confirmă privilegiile nobililor și crezilor din districtul Mehadia și celelalte.*

1614 *sultanul Ahmed pomenește localitatea ca proprietate turcă*

1626, *garnizoana Mehadii avea 200 călăreți și 200 pedestrași ai principelui Gavril Bethlen.*

1631, *sultanul Murad în actul sau dat lui Gheorghe Rakoczy, amintește că Mehadia rămâne în posesiunea turcilor.*

1632, *Matei Basarab, ptr recunoașterea tronului său, își adună pe cei mai credincioși servitori ai săi din districtul Mehadii și Caransebeșului.*

1636-1637 *Nicolaus Olahus scrie: "...nu departe de Severin se află o fântână țâșnitoare pe care locuitorii o numesc a sfintei cruci a cărei apă după cum am auzit de la mulți biruie metehnele trupului..." Identificarea este posibilă din cauza distanței relative reduse dintre Severin și Herkulane.*

1658, septembrie 14 *principele Ardealului Achatius Barcsay cedează marelui vizir Timișoara și Lugojul, Meh-*

dia era deja în mâinile turcilor. Cu acesta dată districtele românești își pierd ptr o bună bucată de vreme autonomia lor (peste 150 ani n.n.) Pe când Barcsay era ban de Lugoj, se presupune că s-a zidit la Mehadia o biserică calvină - ale cărei ruine păstrate până astăzi sunt numite de popor biserică ungurească 'biserică Spartă de lângă ogașul bisericii. Biserica aceasta era ruină în 1737, după cum se vede pe harta Mehadii din acel an

1689, *Imre Tokoly aflat în tabăra otomană, consemnează în al său jurnal, că în seara zilei de 24 iulie, cu prilejul ocupării Mehadii, împreună cu Ali Pașa a făcut o deplasare la băi: către seară o luai spre munții mari și între stânci pentru a vizita vestitele băi mehadiene. 1716, după ce prințul Eugen recâștigă de la turci cetatea Timișorii trimite pe graful Mercy în luna octombrie la Orșova și Mehadia ptr a întări cetățile de aici în vederea luptelor din primăvară, lăsând și o garnizoană mai însemnată. ....*

(Material cules, și primit la redacție de la dl. Titu PÂRVULESCU, din Plugova)

CURSUL VALUTAR

Cursul valutar este prețul unei monede exprimat în altă monedă.

Cursul B.N.R. este comunicat zilnic de către Banca Națională a României, în jurul orei 13.00 și este valabil pentru toate tranzacțiile ce au loc în ziua următoare. Cursul valutar comunicat în ziua de vineri este valabil sâmbătă și duminică.

Valoarea fiecărei monede este determinată în funcție de puterea ei de cumpărare, de cantitatea de bunuri și servicii produse de economia acelei țări.

Cursul valutar este influențat de o serie de factori cum sunt:

1. **Inflația** – în cazul inflației ridicate toată lumea se orientează către monedele economiilor puternice, cu circulație internațională, pentru a-și proteja puterea banilor. În acest moment cursul valutar crește, datorită sporirii cererii de valută.

2. **Balanța de plăți externă** – cu cât deficitul este mai mare cu atât apare riscul deprecierei monedei naționale. În cazul deficitului importurile sunt mai mari decât exporturile. Pentru achitarea importurilor necesarul de valută crește fapt ce duce la sporirea cursului valutar (raportul cerere/ofertă).

3. **Mediul politic și social** – deteriorarea mediului politic și social duc la o percepție negativă a publicului larg cu privire la evoluția economiei și a cursului valutar. Acest fapt duce la fuga investitorilor, urmată de o creștere a cererii de valută, fapt ce duce la deprecierea monedei naționale.

Deprecierea monedei naționale favorizează exportatorii, care primesc valută (c/v) pe care o schimbă pe mai multă valută națională.

Banca centrală conduce politica cursului de schimb, stabilește reglementările cu privire la valută, administrează rezerva internațională a țării, ea calculează și publică cursul valutar.

Banca centrală poate interveni pentru a menține cursul valutar între anumite marje de fluctuație prin creșterea sau reducerea ofertei de valută de pe piața valutară interbancară.

B.N.R. deține rezerva de aur valutară necesare pentru a putea face acest lucru.

Ec. Nică DRĂGAN

ȘTIAȚI CĂ.... ?

1. Pliculețele de ceai, inventate în anul 1908, erau, la bază, mostre oferite cumpărătorilor care nu se puteau hotărî ce sortiment să aleagă.
2. Prima mențiune a cârnaților a fost descoperită într-un text de acum 4000 de ani.
3. În jurul anului 1830, sucul de roșii era vândut ca medicament.
4. Gălbenușul de ou este unul dintre puținele alimente care conțin în mod natural vitamina D.
5. Culmea melancoliei: să cazii pe gânduri și să-ți spargi capul.

Ec. Nică DRĂGAN

CUGETĂRI

1. Chiar dacă un om este fragil, bucuria îl face puternic. (MARY A. SULLIVAN)
2. Oriunde încetează legea, ia naștere TIRANIA. (JOHN LOCKE)
3. Cei ce greșesc sunt cei care luptă. (VICTOR HUGO)
4. Disciplina este izvorul succesului. (ES-CHIL)
5. Nu căuta onoruri și vei fi onorat. (ABU BAKR)
6. Norocul îi aută pe cei curajoși. (TERENȚIU)
7. Ceea ce se învață fără muncă, se uită curând. (ANDRE MAURIOS)
8. Moda nu-i altceva decât o epidemie dirijată. (G.B. SHAW)

Culese de ec. Nică Drăgan